

5 Analytická část

5.1 Obecná část analýzy

5.1.1 Základní informace o řešeném území

Správní obvod ORP Kroměříž je svou rozlohou i počtem obyvatel třetím největším správním obvodem obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji. Obvod spravuje 46 obcí, což je druhý největší počet v kraji. Jeho plocha činí téměř 50 tisíc ha a celkový počet obyvatel dosahuje téměř 70 tisíc obyvatel. Téměř 70 % obyvatel ORP žije v pěti větších městech území, přičemž dominantní roli zde hraje město Kroměříž, které je nejen administrativním, ale rovněž přirozeným centrem regionu, který k němu spadá.

Město Kroměříž je okresním městem Zlínského kraje i obcí s rozšířenou působností s pověřeným obecním úřadem. Pod Kroměříž jako okresní město spadá 79 obcí a jako obec s rozšířenou působností pod něj spadá 46 obcí, z nichž je pět obcí se statutem města (Hulín, Chropyně, Koryčany, Kroměříž, Morkovice – Slížany) a jedna obec se statutem městyse (Litenčice). Rozloha katastrálního obvodu obce Kroměříž je 5 560 hektarů a město samotné je vystavěno na 1 770 hektarech. Ostatní plochy tvoří předměstské části, které dříve bývaly samostatnými zemědělskými vesnicemi. Těmito částmi jsou Hradisko, Postoupky, Miňůvky, Bílany, Vážany, Kotojedy, Těšnovice, Trávník, Drahlov a Zlámanka.

Nejpočetněji jsou v ORP Kroměříž zastoupeny obce do 1 000 obyvatel (37 z celkových 46 obcí).

Tabulka č. 2 - Podíl počtu obyvatel ORP Kroměříž podle velikosti sídel k 31. 12. 2016

	Počet obcí/měst	Počet obyvatel	Podíl počtu obyvatel	z toho ve věku 0 -14
Obce do 500 obyvatel	25	7 465	10,8%	11,6%
Obce od 500 do 1000 obyvatel	12	8 136	11,8%	11,3%
Obce od 1000 do 3000 obyvatel	6	12 680	18,3%	18,5%
Obce od 3000 do 10 000 obyvatel	2	11 858	17,2%	17,0%
Město Kroměříž	1	29 002	41,9%	41,6%
ORP Kroměříž	46	69 141	100,0%	100,0%

Zdroj: Data z Databáze demografických údajů za obce ČR platná ke dni 28. 4. 2017, ČSÚ
Data z publikace Věkové složení a pohyb obyvatelstva Zlínského kraje, jeho okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností – 2016 platná ke dni 30. 6. 2017, ČSÚ

V členění obcí ORP Kroměříž podle správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem spadá nejvíce obcí pod město Kroměříž (24 obcí, tj. víc jako polovina obcí ORP).

Tabulka č. 3 - Podíl počtu obyvatel ORP Kroměříž podle správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem k 31. 12. 2015

Správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem	Počet obcí	Výměra (ha)	Podíl počtu obyvatel
Koryčany	5	7 403	5,8%
Morkovice - Slížany	10	9 204	9,0%
Chropyně	4	4 063	9,8%
Hulín	3	4 994	12,4%
Kroměříž	24	24 237	62,9%
ORP Kroměříž	46	49 902	100,0%

Zdroj: Data z publikace Statistická ročenka Zlínského kraje – 2016 platná ke dni 29. 12. 2016, ČSÚ

V ORP Kroměříž vyvíjejí svou činnost tři místní akční skupiny - jedná se o MAS Jižní Haná, MAS Hříběcí hory a částí svého území zasahující MAS Partnerství Moštěnka. Místní akční skupiny vytváří místní partnerství mezi soukromým, veřejným a neziskovým sektorem, které působí na správním území obcí, které udělily souhlas se zařazením území obce do územní působnosti MAS, pro něž navrhuje a provádí Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD).

Místní akční skupina Jižní Haná je organizační složkou obecně prospěšné společnosti Jižní Haná o. p. s., která byla založena zakládací smlouvou ze dne 3. 9. 2012. K březnu 2016 měla 33 partnerů a procentuální podíl zastoupení jednotlivých sektorů (veřejný, neziskový, podnikatelský) byl 33,3 %. Celé území MAS se nachází ve Zlínském kraji, v rámci něhož zasahuje do dvou ORP, ORP Kroměříž (Břest, Hulín, Chropyně, Karolín, Kvasice, Skaštice, Sulimov) a ORP Zlín (Bělov, Tlumačov). Hulín a Chropyně mají statut města, ostatní mají statut obce.

Místní akční skupina Hříběcí hory byla založena 6. 6. 2005 jako občanské sdružení, v roce 2014 se z občanského sdružení stal spolek zapsaný u Krajského soudu v Brně. K červnu 2016 měla MAS 63 členů. Hranice území MAS prakticky kopíruje hranici správního obvodu ORP Kroměříž. Ze 46 obcí, které náležejí do správního obvodu ORP Kroměříž, patří 33 obcí do MAS Hříběcí hory. V MAS neleží žádná obec náležející k správnímu obvodu jiné obce s rozšířenou působností. Region MAS představuje spíše venkovské území, ve kterém se nacházejí dvě města s počtem obyvatel do 3 000 (Morkovice – Slížany, Koryčany) a jeden městys (Litence). Většina obcí patří do kategorie malých obcí do 500 obyvatel.

Do územní působnosti MAS Partnerství Moštěnka spadají pouze tři obce z ORP Kroměříž - Kyselovice, Pravčice a Žalkovice.

5.1.1.1 Obyvatelstvo a demografický vývoj ORP Kroměříž v porovnání se Zlínským krajem

Správní obvod ORP Kroměříž měl k 31. 12. 2016 celkem 69 141 obyvatel, z toho 51,2% žen a 14,7% dětí ve věku do 14 let. Od roku 2011 do roku 2016 je evidován každoroční pokles obyvatel, celkově se od roku 2010 snížil počet obyvatel o 1 123 osob. Vývoj počtu obyvatel od roku 2007 je uvedený v tabulce níže.

Tabulka č. 4 - Obyvatelstvo a demografický vývoj ORP Kroměříž (2007-2016)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stav obyvatel k 31.12.	70 109	70 090	70 137	70 264	69 961	69 780	69 503	69 465	69 335	69 141
v tom ve věku:										
0 - 14	9 649	9 524	9 464	9 561	9 752	9 837	9 866	9 999	10 114	10 190
15 - 64	49 897	49 807	49 635	49 368	48 556	47 900	47 316	46 745	46 088	45 405
65 +	10 563	10 759	11 038	11 335	11 653	12 043	12 321	12 721	13 133	13 546
Muži	34 012	34 043	34 063	34 130	33 976	33 886	33 815	33 811	33 769	33 727
v tom ve věku:										
0 - 14	4 934	4 862	4 805	4 871	4 977	5 055	5 089	5 136	5 186	5 239
15 - 64	25 048	25 056	24 992	24 883	24 469	24 088	23 815	23 579	23 288	23 017
65 +	4 030	4 125	4 266	4 376	4 530	4 743	4 911	5 096	5 295	5 471
Ženy	36 097	36 047	36 074	36 134	35 985	35 894	35 688	35 654	35 566	35 414
v tom ve věku:										
0 - 14	4 715	4 662	4 659	4 690	4 775	4 782	4 777	4 863	4 928	4 951
15 - 64	24 849	24 751	24 643	24 485	24 087	23 812	23 501	23 166	22 800	22 388
65 +	6 533	6 634	6 772	6 959	7 123	7 300	7 410	7 625	7 838	8 075

Zdroj: Data z Demografické ročenky správních obvodů obcí s rozšířenou působností - 2007 až 2016 platná ke dni 16. 10. 2017, ČSÚ

V porovnání s rokem 2015 se snížil počet obyvatel ORP Kroměříž v roce 2016 o 194 osob. Snížení počtu obyvatel zaznamenal v roce 2016 také Zlínský kraj, který vykázal snížení počtu obyvatel o 673 osob. Na úbytku obyvatel ORP Kroměříž se podílel jak přirozený úbytek (více lidí zemřelo, než se živě narodilo dětí), tak i záporné migrační saldo (více osob se vystěhovalo, než přistěhovalo). Stejná byla i situace ve Zlínském kraji.

Co se týče rozložení obyvatelstva podle pohlaví, ORP Kroměříž nevykazuje odchylku od běžného vývoje v našich podmínkách, kdy lze v nejnižších věkových kategoriích pozorovat mírně vyšší podíl mužské složky obyvatelstva, která se však směrem k vyšším věkovým kategoriím srovnává a od věkové skupiny 55+ již lze pozorovat zvyšující se podíl ženské složky obyvatelstva, což souvisí s vyšší nadějí na dožití u žen než u mužů. Naděje dožití při narození v letech 2012-2016 dosahuje v okrese Kroměříž u mužů 74,5 let a u žen 81,2 let.

Z hlediska věkové struktury obyvatel ORP Kroměříž a Zlínského kraje dochází k průběžnému snižování podílu produktivních osob (15 až 64 let) a současně ke zvyšování podílu poproduktivních osob (65 let a starší).

Tabulka č. 5 - Věková struktura obyvatel ORP Kroměříž

	2007	2015	2016

Stav obyvatel k 31.12. v tom ve věku:	70 109	69 335	69 141
0 - 14	13,7%	14,6%	14,7%
15 - 64	71,2%	66,5%	65,7%
65 +	15,1%	18,9%	19,6%

Zdroj: Data z Demografické ročenky správních obvodů obcí s rozšířenou působností - 2007 až 2016 platná ke dni 16. 10. 2017, ČSÚ

Porovnání věkové struktury obyvatel ve správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem ukazuje na to, že nejhůře je na tom v rámci ORP Kroměříž správní obvod Koryčany, který měl v roce 2015 nejnížší podíl dětí a produktivních osob, a naopak nejvyšší podíl poproduktivních osob.

Tabulka č. 6 - Věková struktura obyvatel v % ve správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem k 31. 12. 2015

Správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem	Počet obyvatel (100%)	v tom ve věku		
		0–14	15–64	65+
Koryčany	4 041	13,4%	65,1%	21,5%
Morkovice - Slížany	6 272	14,8%	66,8%	18,4%
Chropyně	6 804	15,1%	67,5%	17,4%
Hulín	8 581	13,8%	67,9%	18,4%
Kroměříž	43 637	14,8%	66,1%	19,1%
ORP Kroměříž	69 335	14,6%	66,5%	18,9%

Zdroj: Data z publikace Statistická ročenka Zlínského kraje – 2016 platná ke dni 29. 12. 2016, ČSÚ

V souvislosti se zvyšováním podílu osob ve věku 65 let a starších (při současném snižování podílu produktivních osob) vzrostl průměrný věk obyvatel ORP Kroměříž z 40,6 let v roce 2007 na 42,9 let v roce 2016. Průměrný věk obyvatel ORP Kroměříž je vyšší než průměrný věk obyvatel Zlínského kraje (42,7 roku v roce 2016) a České republiky (42,0 roku v roce 2016).

Tabulka č. 7 - Průměrný věk a index stáří obyvatel ORP Kroměříž (2007-2016)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Průměrný věk obyvatel k 31.12.	40,6	40,9	41,2	41,4	41,7	41,9	42,2	42,4	42,6	42,9
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)	109,5	113,0	116,6	118,6	119,5	122,4	124,9	127,2	129,8	132,9
Muži										
Průměrný věk	38,9	39,2	39,5	39,7	39,9	40,2	40,4	40,7	40,9	41,1
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)	81,7	84,8	88,8	89,8	91,0	93,8	96,5	99,2	102,1	104,4
Ženy										
Průměrný věk	42,3	42,6	42,8	43,1	43,3	43,6	43,8	44,0	44,3	44,5
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)	138,6	142,3	145,4	148,4	149,2	152,7	155,1	156,8	159,1	163,1

Zdroj: Data z Demografické ročenky správních obvodů obcí s rozšířenou působností - 2007 až 2016 platná ke dni 16. 10. 2017, ČSÚ

Ukazatelem, který zřetelně ukazuje na stárnutí obyvatel, je index stáří (podíl mezi nejstarší a nejmladší věkovou kategorií v %). Index stáří v ORP Kroměříž vzrostl z 109,5 % v roce 2007 na 132,9 % v roce

2016. Jak rychle bude v dalších letech obyvatelstvo stárnout, závisí jak na počtu narozených dětí, tak na počtu a věku přistěhovaných lidí.

Od roku 2007 do roku 2016 se v ORP Kroměříž živě narodilo celkem 6 880 dětí, v průměru ročně 688 dětí (nejvíce v roce 2007 – 738 dětí). Za stejné období zemřelo celkem 7 643 obyvatel, v průměru ročně 764 obyvatel (nejvíce v roce 2013 – 856 obyvatel). ORP Kroměříž tak ve sledovaném období každoročně vykazovala, s výjimkou v roce 2010 (+62), přirozený úbytek obyvatel (počet zemřelých převažoval nad počtem živě narozených).

V období let 2007 – 2016 se do ORP Kroměříž přistěhovalo celkem 8 747 obyvatel a za stejné období se z ORP Kroměříž vystěhovalo 8 725 obyvatel. V posledních dvou letech (2015-2016) ORP Kroměříž vykazovala úbytek obyvatel stěhováním, tzv. migrační úbytek (počet vystěhovaných převažoval nad počtem přistěhovaných).

Tabulka č. 8 - Přírůstky/úbytky obyvatel ORP Kroměříž (2007-2016)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození	738	695	694	721	646	655	649	652	699	731
Průměr. věk matky při narození dítěte:	28,9	29,5	29,7	30,1	29,8	30,0	30,0	30,7	30,6	30,7
První dítě:	26,8	27,4	27,7	28,1	28,0	28,1	28,0	28,3	28,5	29,1
Zemřelí	756	765	740	659	808	779	856	729	757	794
Přírůstek přirozený	-18	-70	-46	62	-162	-124	-207	-77	-58	-63
Muži:	7	-49	-27	30	-90	-50	-81	-34	-15	-28
Ženy:	-25	-21	-19	32	-72	-74	-126	-43	-43	-35
Přistěhovaní	940	919	898	898	832	767	800	887	888	918
Vystěhovaní	866	868	805	833	802	824	870	848	960	1 049
Přírůstek stěhováním	74	51	93	65	30	-57	-70	39	-72	-131
Muži:	30	80	47	37	9	-40	10	30	-27	-14
Ženy:	44	-29	46	28	21	-17	-80	9	-45	-117
v tom ve věku:										
0 - 14	32	14	-3	53	56	20	2	50	-2	-17
15 - 64	12	28	50	6	-37	-113	-76	-26	-79	-135
65 +	30	9	46	6	11	36	4	15	9	21
Vnitřní stěhování v SO ORP	952	719	647	642	760	682	718	778	830	748
Muži:	450	329	296	300	343	309	323	362	355	331
Ženy:	502	390	351	342	417	373	395	416	475	417
v tom ve věku:										
0 - 14	222	134	147	138	191	173	192	187	228	185
15 - 64	662	536	445	454	515	445	469	523	538	519
65 +	68	49	55	50	54	64	57	68	64	44

Zdroj: Data z Demografické ročenky správních obvodů obcí s rozšířenou působností - 2007 až 2016 platná ke dni 16. 10. 2017, ČSÚ

Při porovnání celkového přírůstku/úbytku obyvatel jednotlivých obcí a měst ORP Kroměříž byl největší celkový úbytek v roce 2016 zaznamenán v Kroměříži (zejména přirozený úbytek) a v Hulíně a Chropyni (migrační úbytek).

Tabulka č. 9 - Pohyb obyvatel v obcích ORP Kroměříž v roce 2016

	Přirozený přírůstek, úbytek	Přírůstek, úbytek migrací	Přírůstek, úbytek celkový	Stav obyvatel k 31. 12.
Kroměříž	-51	-13	-64	29 002
Hulín	10	-63	-53	6 902
Chropyně	24	-77	-53	4 956
Zborovice	-5	-29	-34	1 488
Bezměrov	-5	-10	-15	523
Jarohněvice	-1	-13	-14	304
Žalkovice	-	-11	-11	593
Lutopecny	-2	-8	-10	588
Střížovice	-4	-6	-10	257
Záříčí	-3	-7	-10	688
Koryčany	-7	-2	-9	2 811
Pačlavice	-13	4	-9	845
Roštín	3	-12	-9	696
Morkovice-Slížany	-1	-7	-8	2 906
Střílky	-6	-1	-7	638
Věžky	-4	-3	-7	404
Cetechovice	-1	-5	-6	180
Pravčice	-1	-5	-6	721
Honětice	2	-6	-4	72
Zástřizly	2	-6	-4	140
Nítkovice	-2	-1	-3	238
Rataje	-1	-2	-3	1 133
Vrbka	-1	-2	-3	196
Kyselovice	5	-7	-2	491
Karolín	-	-1	-1	252
Břest	2	-1	1	900
Hoštice	-2	3	1	155
Kvasice	-7	8	1	2 223
Šelešovice	-	2	2	320
Litenčice	2	1	3	487
Sulimov	-1	4	3	152
Lubná	2	2	4	469
Počenice-Tetětice	2	2	4	693
Skaštice	4	-	4	397
Soběsuky	4	1	5	358
Bařice-Velké Těšany	5	1	6	466
Prasklice	-1	7	6	247
Chvalnov-Lísky	2	5	7	253
Uhřice	-2	9	7	208
Dřínov	-2	11	9	447
Troubky-Zdislavice	-2	11	9	473
Zlobice	-2	14	12	635
Kunkovice	1	12	13	69

Nová Dědina	2	13	15	430
Kostelany	-1	22	21	616
Zdounky	-7	35	28	2 119

Zdroj: Data z publikace Věkové složení a pohyb obyvatelstva Zlínského kraje, jeho okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností – 2016 platná ke dni 30. 6. 2017, ČSÚ

Situace v migraci mladých lidí ve Zlínském kraji se značně liší mezi kategorií 0 až 14 let a 15 až 29 let, kdy mladší skupina, s výjimkou let 2010 – 2012, vykazovala přírůstek, který byl v některých letech velmi nízký (2009 +26, 2016 +19), starší kategorie s výjimkou roku 2007 (+100) zaznamenala pouze úbytky. K odlivu těchto mladých lidí ze Zlínského kraje dochází už od roku 2001. Rozdíl mezi oběma věkovými kategoriemi lze přičítat závislosti osob ve věku 0 až 14 let na rodičích, kteří ve středním věku nejsou tolik ochotní měnit místo bydliště a zaměstnání, na rozdíl od skupiny 15 až 29 let, která postupně dosahuje samostatnosti a nemusí se na rodiče tolik vázat.

Tabulka č. 10 - Přírůstky/úbytky stěhování mladých lidí podle okresů Zlínského kraje v roce 2016

	Zlínský kraj	v tom okresy			
		Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Zlín
Přírůstek/úbytek stěhování	-647	-104	-178	-321	-44
z toho ve věku 0–29 let	-346	-62	-86	-177	-21

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

5.1.1.2 Populační vývoj obyvatel Zlínského kraje

Trendy ve vývoji plodnosti, úmrtnosti i věkové struktury jsou napříč kraji ČR obdobné: dochází k oživení plodnosti, dlouhodobě roste naděje dožití při narození a populace všech krajů stárne i přes rostoucí podíl dětské složky, zároveň ubývá obyvatel v produktivním věku. Ve většině krajů je pro směr a míru populačního růstu/poklesu určující vnitřní migrace. Vnitřní migraci vévodí stěhování do Středočeského kraje, přírůstky obyvatel zahraniční migrací se koncentrují do hlavního města. Jelikož stěhování je častější u mladší generace, nejvyšší růst průměrného věku vykazují kraje s vysokým migračním úbytkem.

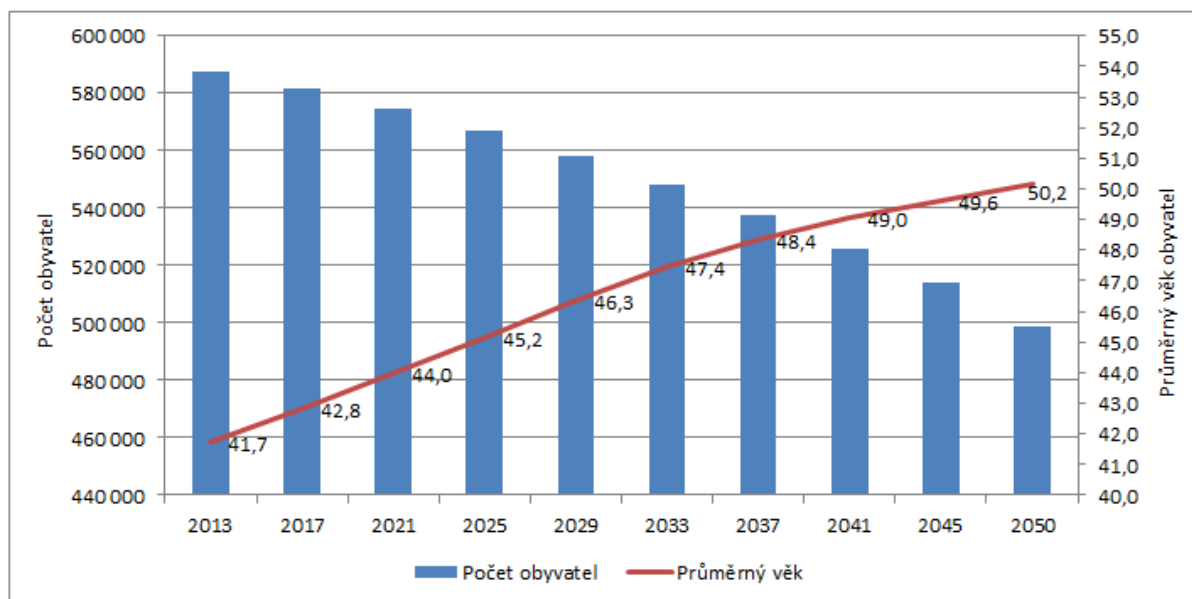
V roce 2016 tvořily osoby v produktivním věku (15 až 64 let) 65,8% populace Zlínského kraje (v ČR 65,6%), senioři starší 65 let 19,4% (v ČR 18,8%) a děti do 15 let 14,8 % (v ČR 15,6%) obyvatelstva Zlínského kraje.

Podle projekce obyvatelstva v krajích ČR zpracované ČSÚ v roce 2014 budou v roce 2050 tvořit osoby v produktivním věku (15 až 64 let) 54% populace Zlínského kraje, senioři starší 65 let 34% a děti do 15 let 12% obyvatelstva Zlínského kraje.

Do roku 2050 by mělo nadále docházet k postupnému poklesu počtu obyvatel Zlínského kraje. Rozdíl v celkovém úbytku osob by měl tvořit mezi lety 2020 a 2050 63 488 jedinců a ve věkové kategorii 0 až 29 let by to mělo být až 43 305 obyvatel. Zatímco v roce 2020 by měla věková skupina 0 až 29 let tvořit 30,2 % obyvatel, v roce 2050 už by to mělo být o 4,3 p.b. méně, tj. 25,9 %. Největší skupinu mezi mladými by podle prognóz měla tvořit kategorie 25 až 29 let (20,5 %) v roce 2020 a pak v roce 2035.

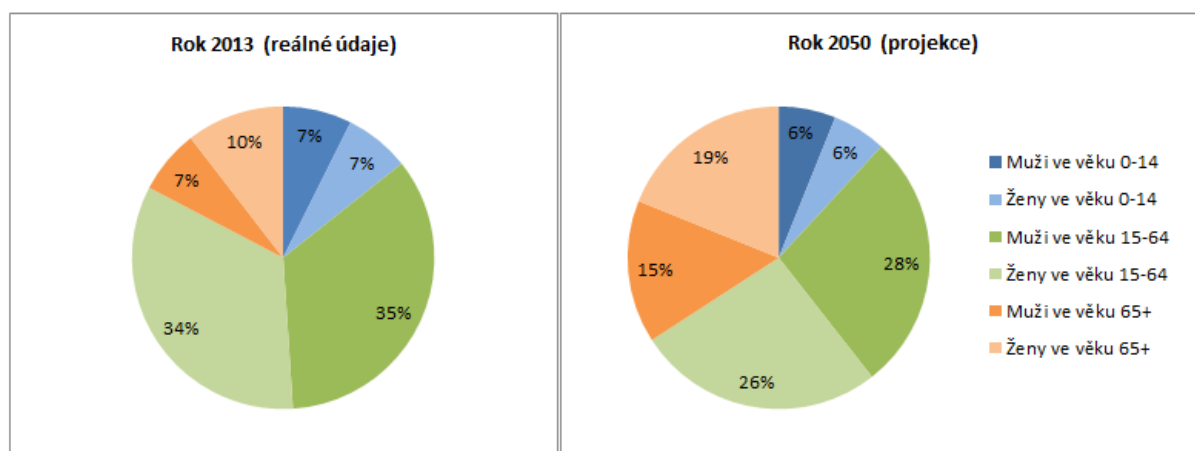
Průměrný věk obyvatel Zlínského kraje by se do roku 2050 měl zvýšit na 50,2 let.

Graf č. 1 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje a jejich průměrného věku do roku 2050

Zdroj: Data z Projekce obyvatelstva v krajích ČR - do roku 2050 ze dne 22. 1. 2014, ČSÚ

Graf č. 2 - Věkové složení obyvatelstva Zlínského kraje v roce 2013 a 2050

Zdroj: Data z Projekce obyvatelstva v krajích ČR - do roku 2050 ze dne 22. 1. 2014, ČSÚ

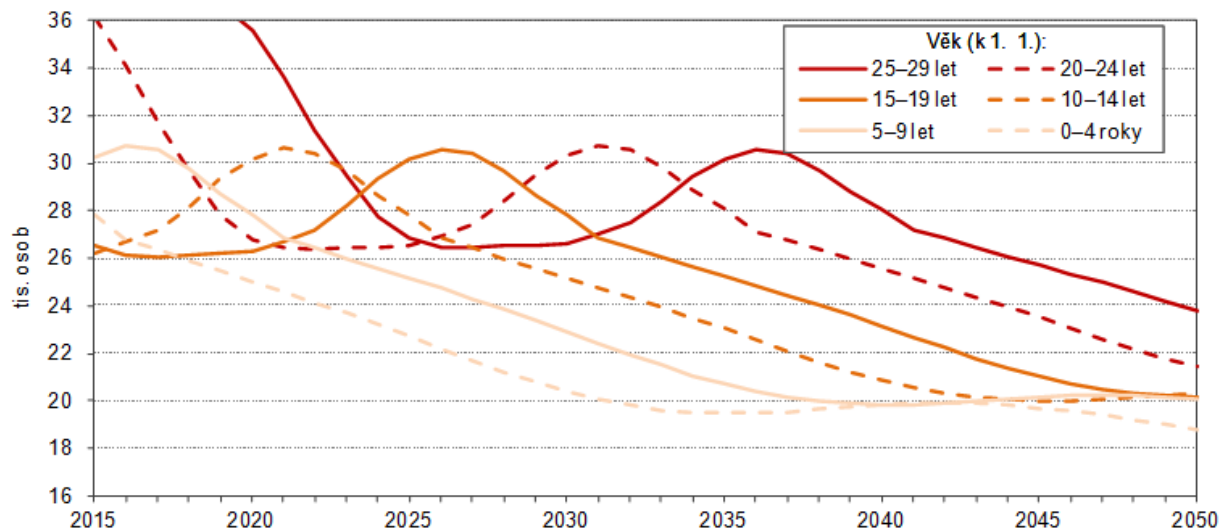
5.1.1.3 Populační vývoj dětí v předškolním a v základním vzdělávání ve Zlínském kraji

Počet dětí ve věku 0-4 roky ve Zlínském kraji kulminoval v roce 2011 (30 869 dětí k 1.1.2011), od roku 2012 počet dětí klesá (28 034 dětí k 1.1.2016). Podle projekce Zlínského kraje by měl pokles počtu dětí pokračovat až do roku 2035 (19 474 dětí k 1.1.2035).

Počet dětí ve věku 5-9 let ve Zlínském kraji kulminoval v roce 2016 (30 861 dětí k 1.1.2016), podle projekce Zlínského kraje by měl následovat dlouhodobý pokles až do roku 2040 (19 836 dětí k 1.1.2040).

Počet dětí ve věku 10-14 let ve Zlínském kraji od roku 2013 roste (26 103 dětí k 1.1.2013 a 26 757 dětí k 1.1.2016) s očekávanou kulminací v roce 2021 (30 632 dětí k 1.1.2021) a následným poklesem počtu dětí až do roku 2045 (20 000 dětí k 1.1.2045).

Graf č. 3 - Mladá generace podle věkových skupin ve Zlínském kraji do roku 2050

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

Počet dětí předškolního věku je ve fázi dlouhodobého poklesu. Tento trend může některým zřizovatelům školských zařízení v daném období způsobit personální i ekonomické problémy. Dopad bude pravděpodobně mírnější ve větších městech.

Počet dětí ve věku základního vzdělávání druhého stupně je ve fázi očekávaného vrcholu. Lokální výkyvy mohou způsobit různé negativní důsledky: nedostatek kapacit v první fázi období a nadbytečné kapacity v závěru období. Při budování nových kapacit musí školy i zřizovatelé mít na paměti, že řeší dočasný jev (výkyv) demografického vývoje, nikoliv dlouhodobý trend.

5.1.1.4 Vzdělanostní struktura obyvatel ORP Kroměříž

Česká republika má mezi zeměmi Evropy specifické postavení kvůli vysokému procentu osob, které dosáhly nejvýše na středoškolské vzdělání. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob je o něco nižší než průměr EU, ale díky zvyšujícímu se počtu studentů na vysokých školách by se již generace narozených po roce 1980 měla vyznačovat podobnou vzdělanostní strukturou jako obyvatelstvo vyspělých zemí EU. Během posledních 10 let se ve všech krajích ČR zvýšil podíl vysokoškolsky vzdělaných osob a snížil se podíl osob se základním vzděláním.

Nejvyšší podíl na vzdělanostní struktuře obyvatel ORP Kroměříž starších 15 let měli v roce 2011 obyvatelé se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity (36,7 %). Procentuální zastoupení ostatních skupin obyvatel dle dosaženého nejvyššího vzdělání v porovnání se Zlínským krajem a Českou republikou je uvedeno v tabulce níže.

Tabulka č. 11 - Vzdělanostní struktura obyvatel ORP Kroměříž v roce 2011

Sčítání lidu, domů a bytů 2011		SO ORP Kroměříž		Zlínský kraj		Česká republika	
Obyvatelstvo ve věku 15+		59 407		497 677		8 947 632	
Nejvyšší ukončené vzdělání	bez vzdělání	337	0,6%	2 170	0,4%	42 384	0,5%
	základní včetně neukončeného	10 702	18,0%	94 785	19,0%	1 571 602	17,6%
	střední včetně vyučení bez maturity	21 775	36,7%	178 120	35,8%	2 952 112	33,0%
	úplné střední vzdělání s maturitou	15 829	26,6%	132 576	26,6%	2 425 064	27,1%
	vyšší odborné vzdělání	796	1,3%	5 367	1,1%	117 111	1,3%
	nástavbové vzdělání	1 702	2,9%	13 393	2,7%	247 937	2,8%
	vysokoškolské vzdělání	6 353	10,7%	55 966	11,2%	1 114 731	12,5%
	bakalářské vzdělání	1 038		9 938		179 355	
	magisterské vzdělání	5 152		44 608		881 592	
	doktorské vzdělání	163		1 420		53 784	
	nejištěno	1 913	3,2%	15 300	3,1%	476 691	5,3%

Zdroj: Data z Veřejné databáze – Sčítání lidu, domů a bytů, ČSÚ

Tabulka č. 12 - Vzdělanostní struktura obyvatel Zlínského kraje v časové řadě do roku 2016

	Zlínský kraj								ČR
	1993		2012	2013	2014	2015	2016		2016
	v tis.	v %	v tis.	v tis.	v tis.	v tis.	v tis.	v %	v %
Celkem ve věku 15 let a více	477,7		504,1	502,3	500,7	499,3	498,6		
Základní vzdělání a bez vzdělání	139,7	29,3	83,3	80,8	74,9	73,9	73,6	14,8	13,9
Střední bez maturity	190,5	40,0	192,4	192,2	192,4	191,5	188,8	37,9	33,9
Střední s maturitou	112,5	23,6	162,9	161,0	159,4	154,5	160,0	32,1	33,7
Vysokoškolské	34,0	7,1	65,4	68,3	74,0	79,4	76,1	15,3	18,5
Muži ve věku 15 let a více	229,5		244,2	243,3	242,6	242,1	242,0		
Základní vzdělání a bez vzdělání	39,8	17,4	28,2	27,2	23,0	24,2	26,2	10,8	10,6
Střední bez maturity	116,7	51,0	115,0	115,4	114,5	114,8	110,8	45,8	40,6
Střední s maturitou	50,0	21,8	70,1	67,9	70,3	64,2	68,4	28,3	30,2
Vysokoškolské	22,4	9,8	30,8	32,8	34,8	38,9	36,6	15,1	18,7
Ženy ve věku 15 let a více	248,2		259,9	259,0	258,1	257,2	256,7		
Základní vzdělání a bez vzdělání	99,9	41,3	55,1	53,6	51,9	49,7	47,4	18,5	17,1
Střední bez maturity	73,8	30,5	77,4	76,8	77,9	76,7	78,1	30,4	27,5
Střední s maturitou	62,6	25,9	92,8	93,2	89,1	90,3	91,6	35,7	37,0
Vysokoškolské	11,5	4,8	34,5	35,4	39,2	40,5	39,6	15,4	18,4

Zdroj: Data z publikace Trh práce v ČR - časové řady - 1993-2016 platná ke dni 31. 7. 2017, ČSÚ

ČSÚ provedl v roce 2016 šetření zaměřené na mladé lidi na pracovním trhu oslovením tisíce respondentů. Téměř dvě třetiny dotázaných zaměstnaných odpověděly, že své vzdělání v práci uplatní alespoň částečně, 22 % naopak uvedlo, že ve svém zaměstnání své vzdělání neuplatní vůbec.

Graf č. 4 - Uplatnění vzdělání v zaměstnání v ČR, 15-34 let, 2016, v %

5.1.2 Sociální situace v řešeném území

5.1.2.1 Trh práce - Zaměstnanost a mzdy ve Zlínském kraji

Míra zaměstnanosti je podíl zaměstnaných k populaci v dané věkové skupině. Zatímco celková míra zaměstnanosti se v posledních 10 letech zvýšila, u zaměstnanosti mladých osob (20–29 let) tomu bylo jinak. Téměř ve všech krajích ČR se míra zaměstnanosti mladých snížila, mladí lidé zůstávali déle ekonomicky neaktivními z důvodu zvyšování si svého vzdělání.

Počet obyvatel ve věku 15 až 29 let se ve Zlínském kraji každoročně snižoval, od roku 2001 klesl o 43,8 tis. osob. Vývoj pracovní síly tak jednoznačný nebyl. Klesající trend se projevoval do roku 2012, v následujících letech počet kolísal. V roce 2016 dosáhl 48,3 tis. osob, což je nejnižší hodnota za sledované období (2001 až 2016) a představuje necelých 62 % hodnoty roku 2001. Rozhodující složkou pracovní síly jsou zaměstnaní, jejich počet v roce 2016 dosáhl 45,6 tis. osob a představuje dvě třetiny roku 2001. Počet ekonomicky neaktivních dosáhl maxima v roce 2004, a to 66,9 tis. osob. Klesající trend se projevil v letech 2010 až 2015, v roce 2016 došlo opět k nárůstu. Za celé sledované období se úhrn ekonomicky neaktivních snížil o 14,0 tis. osob na 49,0 tis. osob.

Tabulka č. 13 - Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení a pohlaví ve Zlínském kraji

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil										tis. osob
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnaní	58,0	53,9	47,3	45,1	45,8	43,5	45,5	47,1	49,1	45,6
muži	34,9	32,8	27,9	26,9	29,3	27,6	28,2	27,9	28,4	26,4
ženy	23,1	21,1	19,3	18,2	16,6	15,9	17,4	19,2	20,8	19,2
Nezaměstnaní	4,3	3,7	6,8	8,2	6,2	6,6	5,6	5,8	3,5	2,7
muži	2,2	2,1	4,2	4,3	2,4	2,8	2,8	3,6	2,4	2,0
ženy	2,1	1,6	2,5	3,9	3,9	3,7	2,9	2,3	1,1	0,7
Ekonomicky neaktivní	63,5	65,9	66,0	63,2	60,0	58,8	54,5	49,8	47,2	49,0
muži	27,4	28,5	29,7	28,7	26,1	25,5	23,4	21,3	20,6	21,6
ženy	36,2	37,4	36,4	34,5	34,0	33,3	31,2	28,5	26,6	27,4

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

Od roku 2001 vzrostla míra ekonomické aktivity (tj. podíl ekonomicky aktivních k populaci v dané věkové skupině) v kraji u osob ve věku 25-29 let, a to ze 79,7 % na 80,8 %. U věkové skupiny 15-19 let došlo k poklesu o 8,7 procent. bodu, ve věku 20-24 let o 14,1 procent. bodu. Z hlediska pohlaví byl u mužů zaznamenán pokles ekonomické aktivity ve všech věkových skupinách, ke zvýšení došlo u žen ve věku 25-29 let.

Vývoj celkové zaměstnanosti byl v ČR v roce 2016 provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. V primárním sektoru národního hospodářství (zemědělství, lesnictví a rybářství) bylo nadále zaměstnáno nejméně osob ze všech odvětví (3,2 % zaměstnaných osob v roce 2016). Celkový vývoj zaměstnanosti v sekundárním sektoru (průmyslu a stavebnictví) odráží to, že během ekonomické krize se v roce 2009 snížil počet pracujících v sekundárním sektoru v ČR o více než 120 tis. osob. V posledním desetiletí se počet zaměstnaných v průmyslu zvýšil pouze ve Zlínském kraji a Kraji Vysočina. Nejvíce osob pracuje v ČR v terciárním sektoru (služeb). Téměř ve všech krajích pracuje ve službách více než polovina zaměstnaných, pouze na Vysočině to bylo v roce 2016 45,1 % a ve Zlínském kraji 47,9 %

Tabulka č. 14 - Struktura zaměstnaných (osoby s hlavním zaměstnáním) bydlících ve Zlínském kraji podle odvětví hlavní činnosti ve 2. čtvrtletí 2017

Třídění dle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE	Zlínský kraj
Zaměstnaní celkem (tis. osob)	282,7
z toho (%):	
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	3,1
B–E Průmysl celkem	40,9
v tom:	
B Těžba a dobývání	0,1
C Zpracovatelský průmysl	38,7
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu	0,6
E Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1,5
F Stavebnictví	8,2
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	12,1
H Doprava a skladování	3,6
I Ubytování, stravování a pohostinství	3,1
J Informační a komunikační činnosti	1,6
K Peněžnictví a pojišťovnictví	1,2
L Činnosti v oblasti nemovitostí	0,3
M Profesní, vědecké a technické činnosti	3,0
N Administrativní a podpůrné činnosti	1,1
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	4,8
P Vzdělávání	6,4
Q Zdravotní a sociální péče	6,8
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,0
S Ostatní činnosti	1,6
T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů	1,0

Zdroj: Data ze Statistického bulletinu - Zlínský kraj - 1. až 2. čtvrtletí 2017 platná ke dni 3. 10. 2017, ČSÚ

V roce 2015 bylo ve Zlínském kraji registrováno celkem 140 175 ekonomických subjektů (z toho 72 457 ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou). Z celkového počtu ekonomických subjektů představovali živnostníci 72% (v ORP Kroměříž 68%).

Tabulka č. 15 - Ekonomické subjekty se sídlem na území SO ORP Kroměříž k 31. 12. 2015

Kraj, správní obvod obce s rozšířenou působností	Ekonomické subjekty	v tom						
		fyzické osoby	z toho		právníkové osoby	z toho		
			živnostníci	zemědělství podnikatelé		obchodní společnosti	družstva	spolky a pobočné spolky
Zlínský kraj	140 175	113 978	101 782	2 965	26 197	14 844	282	5 862
ORP Kroměříž	14 529	11 360	9 949	275	3 169	1 619	46	749

Zdroj: Data z publikace Statistická ročenka Zlínského kraje - 2016 platná ke dni 7. 12. 2016, ČSÚ

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance v podnikatelské sféře dosáhla v roce 2016 ve Zlínském kraji 25 949 Kč. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k jejímu zvýšení o 6,2 %. V nepodnikatelské sféře byl růst pomalejší, průměrný plat vzrostl o 5,1 % na 26 487 Kč. Proti podnikatelské sféře je v nepodnikatelské sféře průměrný hrubý měsíční plat dlouhodobě vyšší. Značný rozdíl v průměrných výdělcích je z hlediska pohlaví. V nepodnikatelské sféře byl rozdíl 5,2 tis. Kč, v podnikatelské sféře téměř 7,3 tis. Kč.

Výrazně nižší jsou průměrné výdělky především osob ve věku do 20 let. Údaje jsou k dispozici pouze za podnikatelskou sféru, ve které byla průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance do 20 let 17 766 Kč. Proti průměru za zaměstnance celkem byla nižší o 8,3 tis. Kč. Menší rozdíl, 3,2 tis. Kč je u věkové skupiny 20 až 29 let, ve které dosáhla průměrná hrubá mzda 22 724 Kč. V nepodnikatelské sféře činil průměrný měsíční plat zaměstnance ve věku 20-29 let 21 628 Kč, byl tedy o téměř 4,9 tis. Kč nižší než průměrný plat zaměstnanců celkem.

Pokud hodnotíme úroveň mezd mladých ve věku 20-29 let na základě mediánu, pak mzdy v kraji vykázaly v mezikrajském srovnání v roce 2016 nízkou úroveň. Hodnota mediánu měsíční mzdy 21 645 Kč řadí kraj na 5. nejnižší příčku, u platu v nepodnikatelské sféře je medián 21 891 Kč a je druhý nejnižší.

5.1.2.2 Trh práce – Nezaměstnanost ve Zlínském kraji a v okrese Kroměříž

Celorepublikově v roce 2016 pokračoval pokles registrované nezaměstnanosti, který započal ve druhé polovině roku 2014. Průměrný podíl nezaměstnaných osob (tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku, který počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti) dosáhl v roce 2016 hodnoty 5,6% a byl ve srovnání s rokem 2015 (6,6 %) nižší o 1,0 p. b. Průměrný podíl nezaměstnaných osob v okrese Kroměříž dosáhl v roce 2016 hodnoty 6,2%.

Podíl nezaměstnaných osob k 30. 9. 2017 meziměsíčně klesl ve Zlínském kraji na 3,4 %. Podíl nezaměstnaných stejný nebo vyšší než republikový průměr vykázaly okresy Kroměříž (3,8 %) a Vsetín (3,9 %). Podíl nezaměstnaných žen klesl na 3,6 %, podíl nezaměstnaných mužů zůstal na hodnotě 3,2 %. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 1,5 uchazeče, z toho nejvíce v okrese Kroměříž (2,5).

Tabulka č. 16 - Nezaměstnanost v okresech Zlínského kraje k 30. 9. 2017

Okres	Počet nezaměstnaných		Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 VPM	Podíl nezaměstnaných osob [%]
	Celkem	z toho ženy			
Kroměříž	3 022	1 586	1 209	2,5	3,84
Uherské Hradiště	3 049	1 706	2 426	1,3	3,16
Vsetín	3 818	1 827	2 465	1,5	3,95
Zlín	3 839	2 028	2 876	1,3	2,84
Zlínský kraj	13 728	7 147	8 976	1,5	3,37
Česká republika	284 915	152 571	206 081	1,4	3,80

Zdroj: Měsíční statistická zpráva září 2017, Krajská pobočka Úřadu práce ČR ve Zlíně

Tabulka č. 17 - Vývoj nezaměstnanosti a volných pracovních míst ve Zlínském kraji

ukazatel		stav k		
		30. 9. 2016	31. 8. 2017	30. 9. 2017
evidovaní uchazeči o zaměstnání		18 905	14 373	13 728
- z toho	ženy	10 063	7 743	7 147
	absolventi a mladiství	1 371	712	877
	uchazeči se zdravotním postižením	3 156	2 852	2 735
uchazeči s nárokem na PvN		5 010	4 585	4 102
podíl nezaměstnaných osob v % ¹⁾		4,69	3,57	3,37
volná pracovní místa		7 618	8 651	8 976
počet uchazečů na 1 volné pracovní místo		2,5	1,7	1,5

1) od ledna 2013 nový ukazatel registrované nezaměstnanosti

Zdroj: Měsíční statistická zpráva září 2017, Krajská pobočka Úřadu práce ČR ve Zlíně

V rámci SO ORP Kroměříž vykázalo v září 2017 celkem 29 obcí (tj. 63% obcí ze SO ORP) podíl nezaměstnaných osob stejný nebo vyšší než republikový průměr (3,8). Dosažitelní uchazeči uvedení v tabulce níže jsou uchazeči o zaměstnání ve věku 15-64, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání.

Tabulka č. 18 - Nezaměstnanost ve vybraných obcích SO ORP Kroměříž v září 2017

Obec	Podíl nezaměstnaných osob	Obyvatelstvo 15-64 let	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Volná místa
Kunkovice	15,8%	38	6	0
Hoštice	12,0%	100	12	1
Litenčice	7,2%	321	23	12
Soběsuky	6,7%	240	16	0
Nítkovice	6,5%	168	11	0
Chvalnov-Lísky	6,2%	146	9	6
Počenice-Tetětice	6,2%	468	29	0
Troubky-Zdislavice	6,2%	306	19	2
Bezměrov	5,9%	340	20	3
Cetechovice	5,5%	109	6	1
Koryčany	5,3%	1 801	95	29
Prasklice	5,3%	152	8	0
Šelešovice	5,3%	207	11	0
Vrbka	5,3%	131	7	0
Pačlavice	4,6%	525	24	1
Honětice	4,4%	45	2	0
Zdounky	4,4%	1 450	64	11
Kroměříž	4,3%	18 769	808	489
Lubná	4,3%	304	13	0
Lutopecny	4,3%	400	17	13
Morkovice-Slížany	4,2%	1 965	82	6
Rataje	4,1%	754	31	24
Zástřizly	4,1%	97	4	0

Zborovice	4,1%	1 009	41	8
Dřínov	3,9%	282	11	0
Kostelany	3,9%	409	16	0
Bařice-Velké Těšany	3,8%	319	12	4
Sulimov	3,8%	104	4	0
Věžky	3,8%	263	10	3

Zdroj: Data ze Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, generální ředitelství Úřadu práce ČR

Na celkovém počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání v ČR se na konci roku 2016 značnou měrou podíleli starší lidé nad 50 let, jejich podíl meziročně vzrostl z 31,2% na 33,4%. Z krajského pohledu bylo zastoupení starších 50 let nejvyšší ve Zlínském kraji se 35,7%. Důvodem nezaměstnanosti této věkové skupiny je zejména ztráta zaměstnání v období, kdy ještě nesplňují podmínky pro přiznání starobního důchodu, ale většina zaměstnavatelů již o ně nemá zájem z důvodů nízké přizpůsobivosti změnám na trhu práce.

Zastoupení mladých do 25 let v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v ČR se na konci roku 2016 naopak meziročně snížilo z 13,4% na 12,3%.

K 30. 9. 2017 bylo ve Zlínském kraji evidováno 877 absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých, jejich počet vzrostl ve srovnání s předchozím měsícem o 165 osob a ve srovnání se stejným měsícem minulého roku byl nižší o 494 osob. Na celkové nezaměstnanosti se podíleli 6,4 %. Volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé bylo registrováno 3 289, na jedno volné místo připadalo 0,3 uchazečů této kategorie.

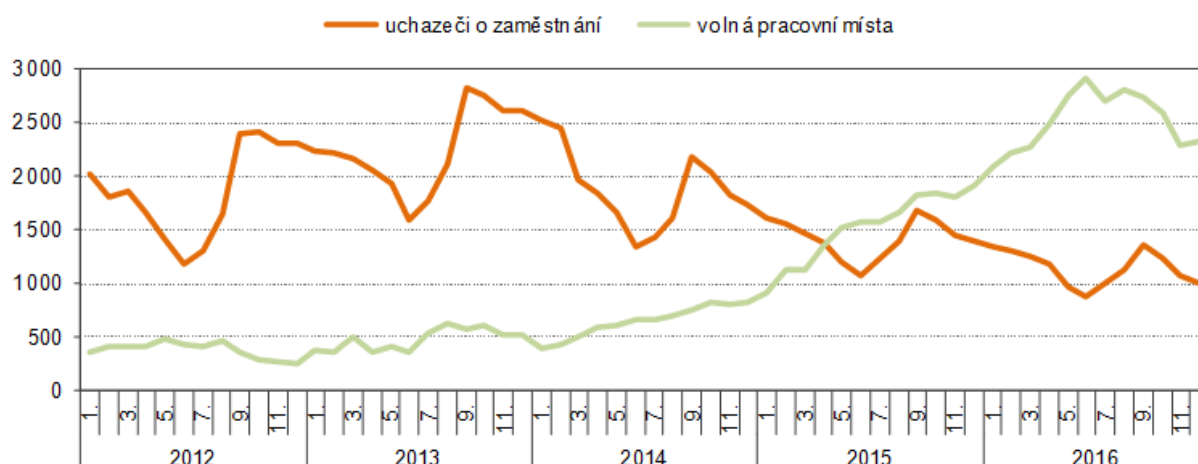
Z celkového počtu 877 absolventů a mladistvých bylo k 30. 9. 2017 evidováno 75 mladistvých, z toho 24 z okresu Kroměříž.

Tabulka č. 19 - Mladiství v evidenci ÚP ČR k 30. 9. 2017

Okres Kraj	Mladiství bez vzdělání, neúplné základní vzdělání					Mladiství celkem (neúplné základní vzdělání + základní vzdělání)				
	na konci sledovaného období		z toho:			na konci sledovaného období		z toho:		
			dosaži- telní	v evidenci déle než 5 měs.	dosud nepracovali			dosaži- telní	v evidenci déle než 5 měs.	dosud nepracovali
	celkem	dívky	celkem	celkem	celkem	celkem	dívky	celkem	celkem	celkem
Kroměříž	4	2	4	1	4	24	12	22	12	22
Uherské Hradiště	0	0	0	0	0	14	8	14	5	13
Vsetín	3	1	3	1	3	28	19	28	15	25
Zlín	0	0	0	0	0	9	3	9	4	9
Zlínský kraj	7	3	7	2	7	75	42	73	36	69

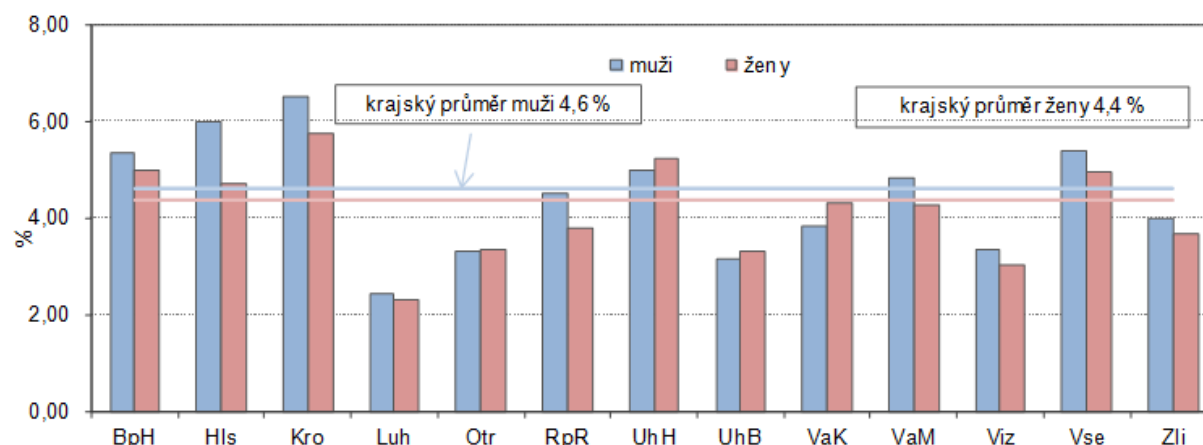
Zdroj: Pololetní statistiky absolventů škol a mladistvých v evidenci ÚP

Graf č. 5 - Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadu práce a volná pracovní místa pro ně určená ve Zlínském kraji

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

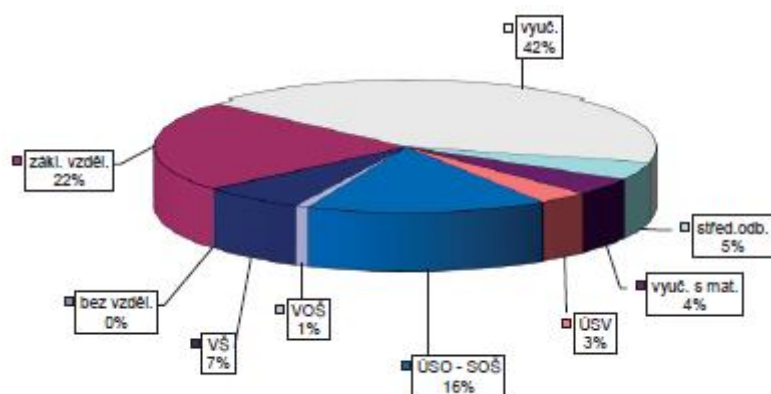
Graf č. 6 - Podíl nezaměstnaných ve věku 15 až 29 let podle pohlaví ve správních obvodech ORP Zlínského kraje k 31. 12. 2016 (počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání v daném věku na 100 obyvatel stejného věku)

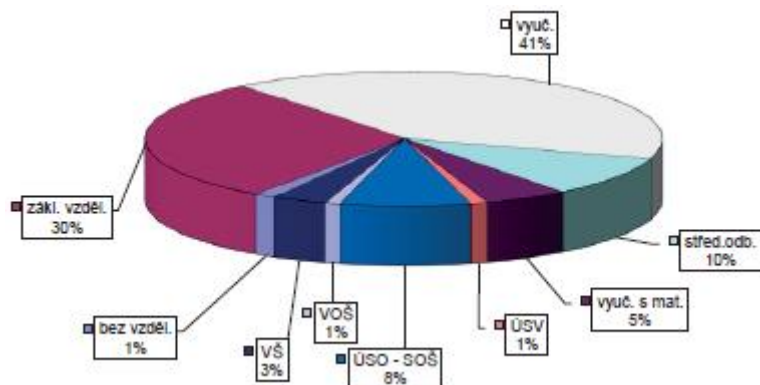
Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

Trvalým problémem zůstává umisťování uchazečů o zaměstnání s nižším vzděláním. Podíl uchazečů se základním vzděláním (vč. neukončeného) se k 31. 12. 2016 meziročně zvýšil z 28,7% na 30,0 % celkového počtu uchazečů v ČR. Podíl vyučených, nejpočetnější kategorie z hlediska dosaženého vzdělání, klesl z 37,4 % na 36,8%. Obecně na trhu práce nadále platí klesající možnost uplatnění uchazečů s nízkým stupněm vzdělání a naopak rostoucí předpoklady uplatnění se pro uchazeče s vyšším stupněm vzdělání.

Graf č. 7 - Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání v okrese Kroměříž v roce 2016

Graf č. 8 - Struktura volných pracovních míst podle vzdělání v okrese Kroměříž v roce 2016

Zdroj: Statistická ročenka trhu práce v České republice 2016, MPSV

V rámci chráněných pracovních míst (CHPM) a samostatné výdělečné činnosti osob se zdravotním postižením (CHPM – SVČ), jsou zaměstnávány osoby se zdravotním postižením (OZP), kterým je vzhledem k jejich podstatně obtížnější možnosti uplatnění se na trhu práce věnována zvýšená pozornost. K 30. 9. 2017 bylo v evidenci nezaměstnaných ve Zlínském kraji 2 735 osob se zdravotním postižením, což představovalo 19,9 % z celkového počtu nezaměstnaných. Z celkového počtu nahlášených volných míst (8 976) bylo 775 vhodných pro osoby se zdravotním postižením, na jedno volné pracovní místo připadalo 3,5 OZP.

Jednou z hlavních obav nezaměstnaných je dlouhodobá nezaměstnanost. Kromě dopadů v soukromém životě negativně ovlivňuje sociální soudržnost a v konečném důsledku může bránit ekonomickému růstu. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob (nezaměstnaných déle než 12 měsíců) na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných byl v roce 2016 ve Zlínském kraji 41,3%.

Tabulka č. 20 - Doba hledání zaměstnání ve Zlínském kraji v roce 2016

Nezaměstnaní bez osob, které si již práci našli	Zlínský kraj		ČR
	2016		2016
	v tis.	v %	v %
Celkem	11,2		
Doba hledání zaměstnání			
- do 3 měsíců	2,2	19,7%	20,8%
- více než 3 měsíce až 6 měsíců	1,8	15,9%	15,8%
- více než 6 měsíců až 1 rok	2,6	23,1%	18,4%
- více než 1 rok až 2 roky	1,6	14,5%	16,7%
- více než 2 roky	3,0	26,7%	28,2%

Zdroj: Data z publikace Trh práce v ČR - časové řady - 1993-2016 platná ke dni 31. 7. 2017, ČSÚ

5.1.2.3 Životní podmínky rodin ve Zlínském kraji

V roce 2016 bylo ve Zlínském kraji 226 407 domácností s průměrným počtem členů 2,54 na domácnost, z toho 0,58 vyživovaných dětí. Třetina domácností se skládala ze dvou osob. Jednočlennou domácnost tvořilo 22,1 % domácností, což je nejméně mezi kraji ČR. Téměř polovinu domácností (47,6 %) tvořily úplné rodiny čisté a 16,6 % tvořily úplné rodiny smíšené. Počet domácností s dětmi byl 34,7 %, z toho nejvíce s jedním dítětem (16,4 %) a se dvěma dětmi (14,1 %). Podíl domácností s dětmi do 12 let byl 21,5 % (v ČR 21,8 %).

Téměř v jedné čtvrtině všech domácností ve Zlínském kraji byla v čele rodiny osoba ve věku 35 – 44 let. Skoro polovina osob v čele domácnosti (44,2 %) byla vyučena nebo má nižší střední vzdělání a 9,9 % mělo základní nebo neukončené vzdělání. Jednu třetinu domácností tvořili důchodci bez pracujících členů. Téměř 20 % domácností žilo v manželství s trváním 36 let a více.

Průměrný čistý roční příjem domácnosti kraje v přepočtu na jednu osobu se meziročně zvýšil z 139,5 tis. Kč na 143,9 tis. Kč a mezi kraji ČR byl druhý nejnižší. Od celorepublikové hodnoty byly příjmy domácností Zlínského kraje o 20,9 tis. Kč nižší. U téměř poloviny domácností byl čistý měsíční příjem na osobu v rozmezí 10 až 15 tis. Kč a u 5,9 % domácností nepřesáhl měsíční příjem na osobu 6 tis. Kč. Domácností, v nichž čistý měsíční příjem na osobu přesahoval 30 tis. Kč bylo 2 %.

Nejvíce domácností v kraji (55,7 %) žilo v roce 2016 v rodinném domě, ve vlastním domě 47,8 % domácností. Téměř čtvrtina domácností žila v bytě v osobním vlastnictví, 12,7 % v pronajatém bytě a 10,6 % domácností žila u příbuzných a známých. Osobní počítač mělo 77,7 % domácností.

Výdaje domácností na bydlení činily v kraji v průměru 5 239 Kč na měsíc (v ČR 5 595 Kč), z toho největší podíl tvořily náklady na elektřinu (28,7 %) a dále pak náklady za plyn z dálkového zdroje (23,5 %), nájemné (17,5 %), teplo a teplá voda (9,9 %), vodné a stočné (9,9 %). Náklady na bydlení byly velkou zátěží pro 20 % domácností a 5 % domácností vycházelo s příjmem s velkými obtížemi. Neočekávaný výdaj ve výši 9 900 Kč by nemohla zaplatit necelá čtvrtina domácností. Ve srovnání s ostatními kraji byl ve Zlínském kraji druhý nejnižší podíl domácností, pro které náklady na bydlení nepředstavovaly žádnou zátěž – 5,6 % (v ČR 10 %).

5.1.2.4 Sociální zabezpečení ve Zlínském kraji

V roce 2016 bylo ve Zlínském kraji celkem 211 zařízení sociálních služeb. Nejvyužívanějšími zařízeními sociálních služeb byla u osob do 18 let nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (celkem 1 060 osob v roce 2016). Děti a mládež do 18 let v roce 2016 využily ve Zlínském kraji také sociální poradny (146 osob), pracoviště rané péče (118 osob), denní stacionáře (7 osob) a centra denních služeb (2 osoby).

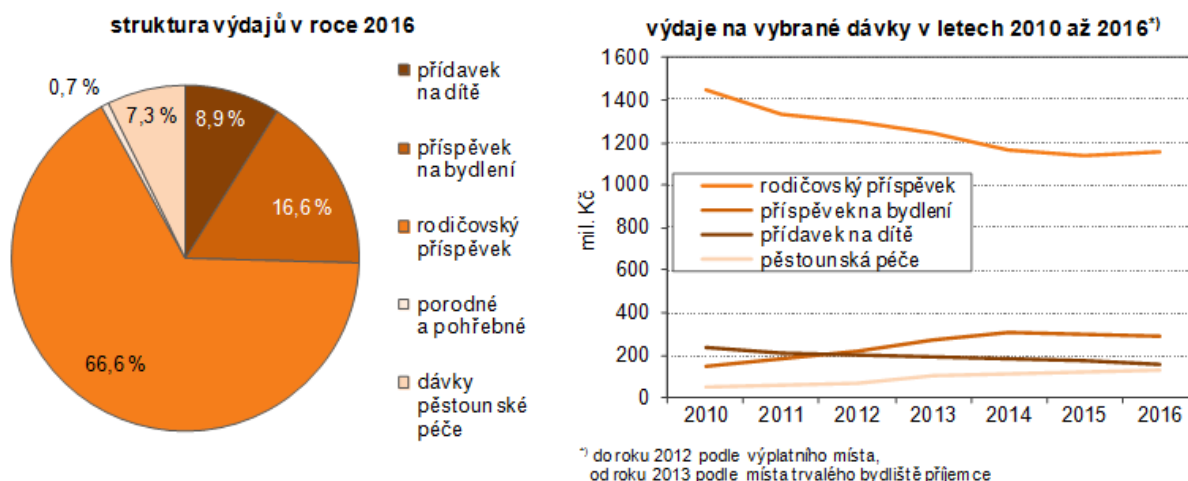
V rámci vyplácení dávek státní sociální podpory a pěstounské péče byly v roce 2016 nejvyšší výdaje ve Zlínském kraji vyplaceny u rodičovského příspěvku (66,6%), následoval příspěvek na bydlení (16,6%), přídavek na dítě (8,9%), dávky pěstounské péče (7,3%) a porodné a pohřebné (0,7%).

Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. Od roku 2010 výdaje za rodičovský příspěvek ve Zlínském kraji klesaly a jen v roce 2016 byly vyšší než v roce předchozím. U počtu vyplacených dávek rodičovského příspěvku došlo v rámci Zlínského kraje k poklesu mezi lety 2012 až 2015, ale v roce 2016 nastal nárůst o 1,1 tis.

Přídavek na dítě je poskytován rodinám s dětmi k pomoci krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí, kdy rozhodný příjem rodiny je nižší než 2,4 násobek částky životního minima. Od roku 2010 výdaje na dávky přídavku na dítě ve Zlínském kraji klesaly. Počet vyplácených dávek u přídavku na dítě měl za sledované období let 2012 až 2016 sestupnou tendenci ve všech okresech Zlínského kraje. Jediná výjimka se vyskytla v okrese Kroměříž, kde mezi lety 2012 a 2013 počet dávek stoupl o 0,7 tis. Na souvisle klesajícím trendu v celém kraji se to neprojevovalo.

Graf č. 9 - Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče ve Zlínském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

Další vyplácenou sociální dávkou je příspěvek na péči určený osobám starším 1 roku, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona.

5.1.2.5 Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy ve Zlínském kraji

Ústavní péče spadá v ČR do gesce tří ministerstev - Ministerstva zdravotnictví ČR (dětské domovy pro děti do tří let), Ministerstva školství ČR (diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy) a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (domovy pro osoby se zdravotním postižením a zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc).

Ve Zlínském kraji bylo ve školním roce 2016/2017 celkem 14 zařízení s ústavní péčí pro děti a mládež, z toho 12 dětských domovů, 1 dětský domov se školou a 1 výchovný ústav. Diagnostický ústav se v kraji nenacházel. Celkem bylo k dispozici 382 lůžek, z toho 77% v dětských domovech. Celkem ve všech zařízeních bylo umístěno 324 dětí, z toho 115 dívek (35,5 %). V porovnání s republikovým průměrem bylo ve Zlínském kraji o 6,8 p.b. dívek méně.

Z celkového počtu 324 umístěných dětí bylo 29 dětí před zahájením školní docházky, z toho 5 dětí mladších 3 let. Více než 49 % dětí plnilo povinnou školní docházku. V dětských domovech bylo umístěno celkem 244 dětí, z toho 115 dívek. Více jak polovinu z nich byly děti plnící si školní docházku, 12 % tvořily děti před zahájením školní docházky.

5.1.2.6 Kriminalita nezletilých osob ve Zlínském kraji

V letech 2009, 2011 a 2013 byl ve Zlínském kraji počet stíhaných nezletilých osob ve věku 1 – 14 let nejmenší mezi kraji. V roce 2016 byl Zlínský kraj se 113 stíhanými osobami na čtvrtém místě mezi kraji.

Tabulka č. 21 - Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let ve Zlínském kraji

Stíhání/vyšetřování nezletilí ve věku do 14 let	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkem	69	69	39	55	41	63	42	113
z toho:								
násilné činy celkem	11	15	7	11	9	8	10	25
úmyslné ublížení na zdraví	2	1	1	3	3	2	2	5
loupeže	3	4	3	4	5	-	2	13
porušování domovní svobody	-	3	-	2	-	2	4	5
vydírání	5	7	3	2	1	4	2	1
mravnostní činy celkem	1	2	-	-	-	-	5	1
znásilnění	-	-	-	-	-	-	1	-
pohlavní zneužívání ostatní	1	2	-	-	-	-	3	1
majetkové činy celkem	43	32	19	24	18	36	17	63
krádeže vloupáním	22	11	8	11	9	18	8	38
krádeže prosté	18	14	11	8	5	14	7	19
poškození cizí věci	3	6	-	4	4	4	1	6
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	1	-	2	1	3	3	-	-
sprejerství	7	2	1	3	-	4	5	6
výtržnictví	1	1	4	4	6	4	-	11

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

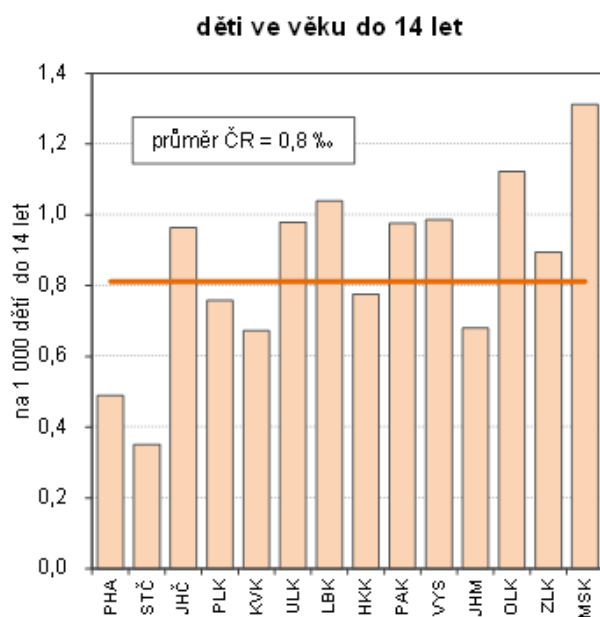
U skutků spáchaných nezletilými ve věku 1 – 14 let Zlínský kraj po většinu let obsadil první místo mezi kraji, to znamená, že ve Zlínském kraji bylo spácháno nejméně skutků nezletilými do 14 let. Výjimkou

byl rok 2010 a loňský rok, kdy se kraj propadl na čtvrté místo se 72 spáchanými skutky. Tento počet byl taktéž nejvyšší od roku 2009.

Relativní ukazatel počet spáchaných trestných činů na tisíc osob příslušného věku představoval ve Zlínském kraji u dětí do 14 let 0,9 případu na 1 000 osob. V mezikrajském srovnání zaujímal kraj u osob 1–14 let šestou nejvyšší pozici.

Graf č. 10 - Trestné činy spáchané dětmi podle krajů v roce 2016

Pramen: Policejní prezidium ČR

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

5.1.3 Úroveň přírodovědné, čtenářské a matematické gramotnosti žáků v ČR

Zjišťováním úrovně přírodovědné, čtenářské a matematické gramotnosti žáků se zabývá mezinárodní šetření PISA, které je jednou z aktivit Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). V České republice je garantem a realizátorem mezinárodních šetření Česká školní inspekce. Šetření PISA je realizováno ve tříletých cyklech, přičemž pokaždé je kladen důraz na jednu z uvedených oblastí gramotnosti. Šetření je zaměřeno na zjišťování úrovně přírodovědné, čtenářské a matematické gramotnosti patnáctiletých žáků, kteří se ve většině zúčastněných zemí nacházejí v posledních ročnících povinné školní docházky.

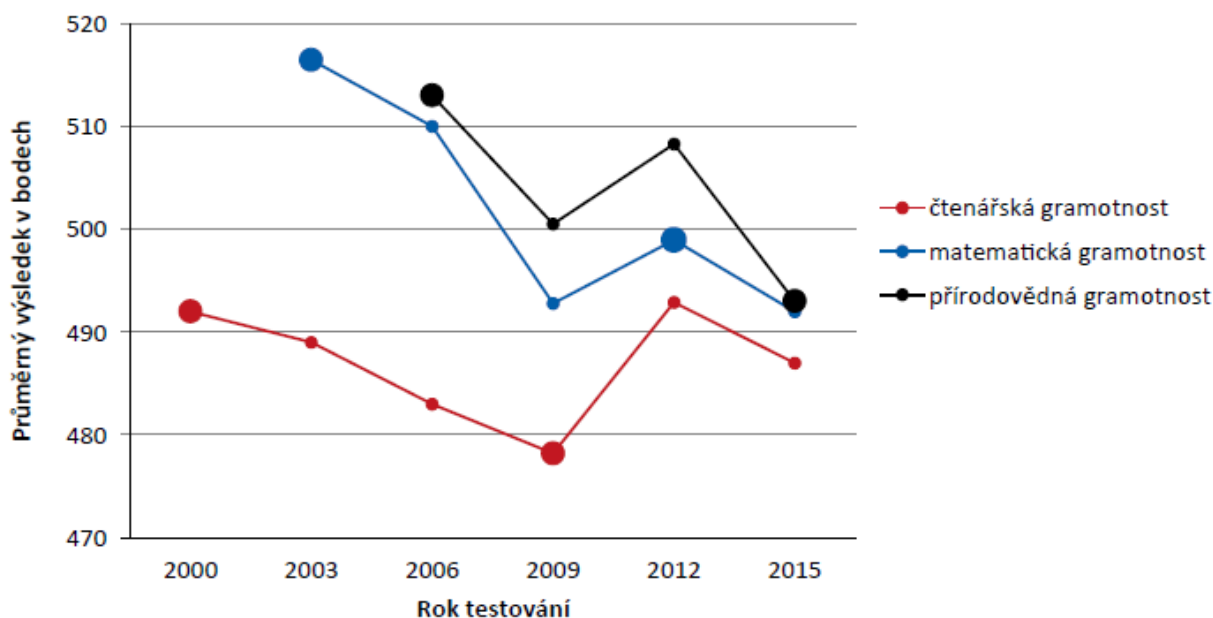
Tabulka č. 22 - Přehled uskutečněných cyklů projektu PISA

Rok	Hlavní testovaná oblast	Počet zemí	Počet škol v ČR	Počet žáků v ČR
2000	Čtenářská gramotnost	32	253	9 400
2003	Matematická gramotnost	41	260	9 900
2006	Přírodovědná gramotnost	56	246	9 000
2009	Čtenářská gramotnost	65	290	7 500
2012	Matematická gramotnost	69	297	6 535
2015	Přírodovědná gramotnost	72	345	7 000

Zdroj: Data z publikace Mezinárodní šetření PISA 2015, Česká školní inspekce 2016

Změny ve výsledcích žáků z České republiky od roku 2000 ve sledovaných oblastech gramotnosti znázorňuje graf níže. Zdůrazněné jsou výsledky hlavních testovaných oblastí.

Graf č. 11 - Změny ve výsledcích českých žáků v oblastech gramotnosti - šetření PISA od roku 2000

Zdroj: Data z publikace Mezinárodní šetření PISA 2015, Česká školní inspekce 2016

5.1.3.1 Přírodovědná gramotnost žáků v ČR

V období od konce března do poloviny dubna 2015 bylo realizováno šetření PISA, kdy hlavní testovanou oblastí šetření byla po devíti letech přírodovědná gramotnost. Přírodovědná gramotnost je schopnost přemýšlet a jednat ve všech věcech souvisejících s přírodními vědami a jejich principy jako aktivní občan.

Výsledek žáků z České republiky má hodnotu 493 bodů a byl v testu přírodovědné gramotnosti srovnatelný s průměrem zemí OECD a srovnatelný s výsledkem žáků z Norska, USA, Rakouska, Francie, Švédska, Španělska, Lotyšska a Ruské federace. Česká republika se ovšem zařadila do skupiny sedmi zemí OECD, jejichž nadprůměrný výsledek z roku 2006 se za devět let statisticky významně zhoršil.

Ve vzdělávacích oblastech živé systémy, fyzikální systémy a systémy Země a vesmíru dosáhli čeští žáci oproti roku 2006 nižších výsledků ve všech sledovaných druzích škol a nevykazovali ve zvládnutí přírodovědných vzdělávacích oblastí výraznějších rozdílů. Měli relativně lepší znalost obsahu přírodních věd než znalost procedurální (např. příprava pokusu). Dovednost vysvětlovat jevy vědecky zvládli čeští žáci lépe, ovšem hůře vyhodnocovali a navrhovali přírodovědný výzkum. Vědecky interpretovat data a důkazy zvládali průměrně.

Z výsledků šetření PISA se ukazuje, že čeští žáci se v rámci přírodovědných předmětů pouze v omezené míře setkávají s výukou zahrnující experimentování a badatelskou činnost. Žáci, kterým učitelé častěji vysvětlují vědecké myšlenky, diskutují o jejich dotazech a často názorně demonstrují nějakou myšlenku, dosahují v přírodních vědách lepších výsledků. Tyto aktivity jsou ovšem ve výuce v České republice využívány podprůměrně.

V zemích OECD dosahují chlapci v průměru o 4 body lepšího výsledku v přírodovědné gramotnosti než dívky. V České republice jsou chlapci v průměru statisticky významně lepší než dívky o 9 bodů.

Od roku 2006 se podíl českých patnáctiletých žáků s nedostatečnou úrovní přírodovědné gramotnosti zvýšil o 5 %. Pod úrovní, kterou PISA považuje za základní, je 1/5 podílu českých žáků.

Spolu s průměrným výsledkem žáků jsou pro každou zemi důležitým ukazatelem také rozdíly ve výsledcích nejlepších a nejslabších žáků. Česká republika se řadí mezi země s lehce nadprůměrným rozdílem mezi dobrými a špatnými žáky, hodnota rozdílu mezi výsledky deseti procent nejlepších a deseti procent nejhorších žáků je 251 bodů, v průměru zemí OECD to je 247 bodů. Tento rozdíl je zhruba stejný, jako byl v roce 2006.

Faktorem, který může ovlivňovat výsledky žáků, je úroveň vzdělanosti dospělých ve věku 35–44 let. V této věkové skupině dospělých se nachází převážná část rodičů patnáctiletých žáků. V České republice je v porovnání se zeměmi OECD výsledek žáků v testu výrazně lepší, než by odpovídalo podílu dospělých ve věku 35–44 let s ukončeným terciárním vzděláním v české populaci (v zemích OECD patří tento podíl stále k nejnižším).

Výběr žáků v České republice je v projektu PISA vytvořen tak, aby bylo možné mezi sebou porovnávat výsledky patnáctiletých žáků vzdělávajících se v různých druzích škol. Pro žáky speciálních škol byly připraveny časově zkrácené a zjednodušené verze testu. Zatímco mezi roky 2009 a 2012 došlo v oblasti přírodovědné gramotnosti ke zlepšení, které bylo způsobeno zejména výsledky žáků základních škol, mezi roky 2012 a 2015 se základní školy znovu zhoršily. Nejlepších výsledků v přírodovědné gramotnosti dosáhli v roce 2015 žáci víceletých gymnázií následovaní žáky čtyřletých gymnázií a žáky středních škol s maturitou.

Tabulka č. 23 - Výsledky žáků v různých druzích škol v ČR – přírodovědná gramotnost

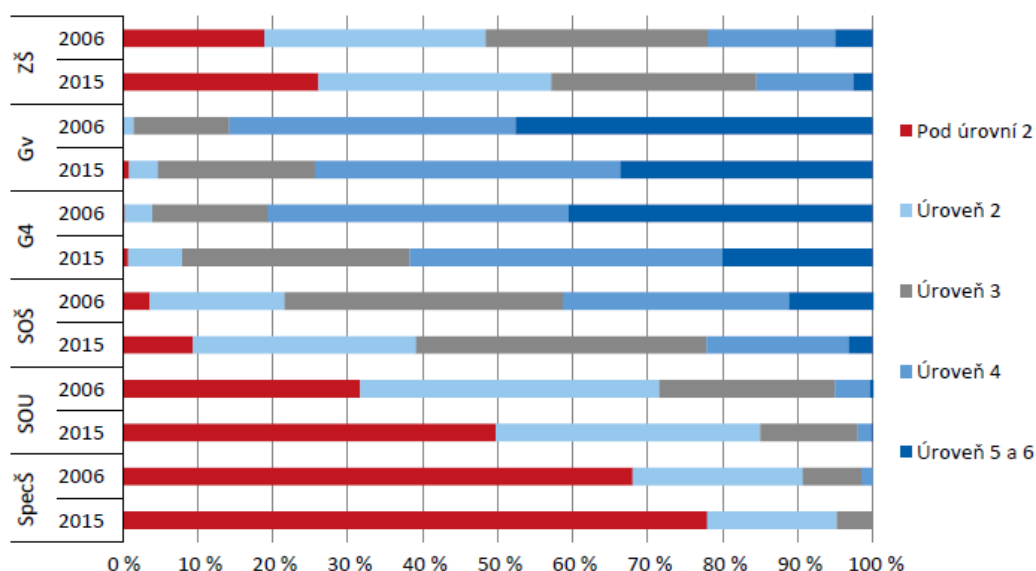
Přírodovědná gramotnost	Průměrný výsledek žáků v jednotlivých letech sledování			
	2006	2009	2012	2015
Základní školy	488	473	490	468
Víceletá gymnázia	628	613	601	602
Čtyřletá gymnázia	613	596	583	578
SOŠ s maturitou	542	521	519	503
SOU bez maturity	443	448	444	413
Speciální školy	375	314	331	367
Česká republika	513	501	508	493

Zdroj: Data z publikace Mezinárodní šetření PISA 2015, Česká školní inspekce 2016

Podle dosaženého bodového skóre je žák zařazen do jedné z úrovní gramotnosti. Úrovně přesně vymezují, co žák dosahující dané úrovně musí zvládat. Žáci na úrovních 1a a 1b dosáhli nejnižších výsledků, protože ovládají pouze nejjednodušší dovednosti a mají nejmenší schopnosti a znalosti. Šestá úroveň odpovídá nejlepším dosaženým výsledkům. V rámci šetření PISA je za základní úroveň stanovena úroveň druhá. Žáci, kteří této úrovni nedosáhnou, mohou mít problémy v dalším vzdělávání, v práci nebo při zapojení do společnosti.

Ve všech druzích českých škol vzrostlo zastoupení žáků, kteří nedosáhli ani druhé základní úrovně gramotnosti, s výjimkou gymnázií, kde se nachází minimální počet těchto žáků. Oproti roku 2006 došlo současně ve všech školách včetně gymnázií k poklesu podílu žáků s výbornými výsledky (na čtvrté úrovni a výše).

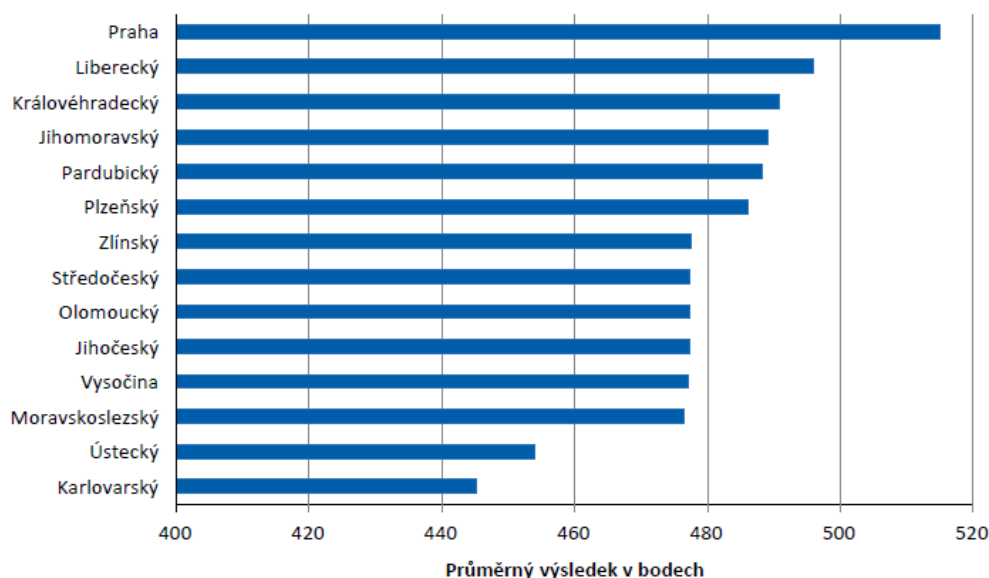
Graf č. 12 - Zastoupení žáků různých druhů škol v ČR podle úrovní přírodovědné gramotnosti v letech 2006 a 2015

Zdroj: Data z publikace Mezinárodní šetření PISA 2015, Česká školní inspekce 2016

Průměrné výsledky žáků jednotlivých krajů České republiky ukazuje graf níže. Srovnávání krajů je provedeno na základě výsledků v testu přírodovědné gramotnosti patnáctiletých žáků plnících povinnou školní docházku, tedy žáků základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Graf č. 13 - Výsledky patnáctiletých žáků plnících povinnou školní docházku podle krajů ČR – přírodovědná gramotnost (PISA 2015)

Zdroj: Data z publikace Mezinárodní šetření PISA 2015, Česká školní inspekce 2016

5.1.3.2 Shrnutí výsledků žáků z ČR v testu přírodovědné gramotnosti (PISA 2015)

- » Výsledek žáků byl v testu přírodovědné gramotnosti srovnatelný s průměrem zemí OECD.
- » Česká republika se zařadila do skupiny sedmi zemí OECD, jejichž nadprůměrný výsledek z roku 2006 se za devět let statisticky významně zhoršil.
- » Podíl českých patnáctiletých žáků s nedostatečnou úrovní přírodovědné gramotnosti se zvětšil.
- » Podíl českých žáků v nejvyšších úrovních gramotnosti se snížil.
- » Podíl chlapců v nejnižší úrovni se zvýšil a je nyní vyrovnaný s podílem dívek.
- » Podíl dívek v nejvyšších úrovních se snížil, podíl chlapců je v nich stále o něco větší.
- » Rozdíl ve výsledcích deseti procent nejlepších žáků a deseti procent nejhorších žáků v přírodovědné gramotnosti byl v České republice o něco větší než v průměru zemí OECD, oproti roku 2006 se ale zásadněji nezměnil.
- » Deset procent nejlepších českých žáků dosáhlo v přírodovědném testu nižšího počtu bodů než v roce 2006.

5.1.3.3 Matematická gramotnost žáků v ČR

Mezinárodní šetření dovedností patnáctiletých žáků PISA s hlavní testovanou oblastí matematická gramotnost proběhlo v letech 2003 a 2012. Matematickou gramotností se rozumí schopnost jedince formulovat, používat a interpretovat matematiku v různých kontextech. Zahrnuje matematické myšlení, používání matematických pojmů, postupů, faktů a nástrojů k popisu, vysvětlování a předpovídání jevů.

Průměrný výsledek žáků v testování PISA se v matematice mezi roky 2003 a 2012 statisticky významně zhoršil, přitom nastal větší pokles výsledku u žáků víceletých gymnázií. Je však nutné zmínit, že i když se výsledky českých žáků v matematice od roku 2003 do roku 2012 značně zhoršily, oproti předchozímu cyklu v roce 2009 doznaly mírného zlepšení, třebaže se nejedná o zlepšení statisticky významné.

Největší zhoršení žáků bylo zjištěno v okruhu prostor a tvar. Zhoršení je charakterizované úbytkem žáků v nejvyšších úrovních gramotnosti, kteří zvládají vyřešit všechny nebo téměř všechny předkládané úlohy, a zvyšováním počtů žáků v průměrných nebo nejnižších úrovních gramotnosti. Žáci nedosahující základní úrovně se v roce 2012 objevili i ve víceletých gymnáziích. Do roku 2012 se zvýšil podíl patnáctiletých žáků ve víceletých gymnáziích (8% v roce 2003 oproti 12% v roce 2012) a chodí do nich více žáků z rodin s nižším ekonomickým, sociálním a kulturním statusem, jejichž rodiče mají nižší vzdělání, než tomu bylo v roce 2003. To vše souvisí se zhoršením výsledku gymnazistů v matematice.

Spolu s průměrným výsledkem žáků jsou pro každou zemi důležitým ukazatelem také rozdíly ve výsledcích žáků. Česká republika se zařadila mezi země s lehce nadprůměrným rozdílem mezi dobrými a slabými žáky, neboť v roce 2012 u nás činila hodnota rozdílu mezi výsledky deseti procent nejlepších a výsledky deseti procent nejslabších žáků 244 bodů (v roce 2003 o 5 bodů více), přičemž průměr zemí OECD v roce 2012 byl 239 bodů.

Z šetření PISA vyplývá, že se navzdory zlepšení klimatu ve školách i ve třídách zvýšil podíl žáků s negativním postojem ke škole, kteří se v ní nudí a nechťejí do ní chodit. Výrazně se snížila motivace žáků učit se matematiku a u žáků základních škol vzrostly obavy z matematiky. Tyto dva faktory se podílely na poklesu výsledku žáků při porovnání let 2003 a 2012. Výrazně negativně ovlivňuje výsledky českých žáků v matematice také jejich podprůměrná sebedůvěra ve srovnání se žáky ostatních zemí OECD.

Podle ČŠI škola nedokáže žáky dostatečně přesvědčit o důležitosti a významu matematiky pro jejich budoucí život. Buď jsou témata výuky opravdu vzdálená od reálných životních situací, nebo nejsou žákům dostatečně jasně vysvětleny souvislosti s praktickým využitím nabytých znalostí, vědomostí a dovedností. S tím samozřejmě souvisí i výrazný pokles motivace k učení pozorovaný v matematice, protože nevidí-li žák smysl výuky, nemá důvod a neví, proč se učit.

V roce 2015 byl výsledek českých žáků (492 bodů) na úrovni průměru zemí OECD (490 bodů) a podobně jako v roce 2012 byl srovnatelný například s výsledky žáků z Nového Zélandu, Austrálie, Francie a Velké Británie. Průměrný výsledek českých žáků se mezi hlavními šetřeními v roce 2003 a 2012 statisticky významně zhoršil o 17 bodů. Mezi roky 2012 a 2015 se dále mírně zhoršil o 7 bodů, ale už statisticky nevýznamně.

V průměru zemí OECD dosáhli v roce 2015 chlapci o 8 bodů lepších výsledků v matematické gramotnosti než dívky (což je ve prospěch chlapců zhruba stejný rozdíl, jaký byl pozorován v roce 2012). V České republice byly výsledky chlapců a dívek srovnatelné, což je vyrovnanější výsledek než v roce 2012, kdy byli chlapci o 12 bodů lepší.

V oblasti matematické gramotnosti došlo oproti roku 2012 v průměru u všech druhů škol až na školy speciální ke zhoršení výsledků. Stejně jako v přírodovědné gramotnosti dosáhli v matematické

gramotnosti v roce 2015 nejlepších výsledků žáci víceletých gymnázií následovaní žáky čtyřletých gymnázií a žáky středních škol s maturitou.

Tabulka č. 24 - Výsledky žáků v různých druzích škol v ČR – matematická gramotnost

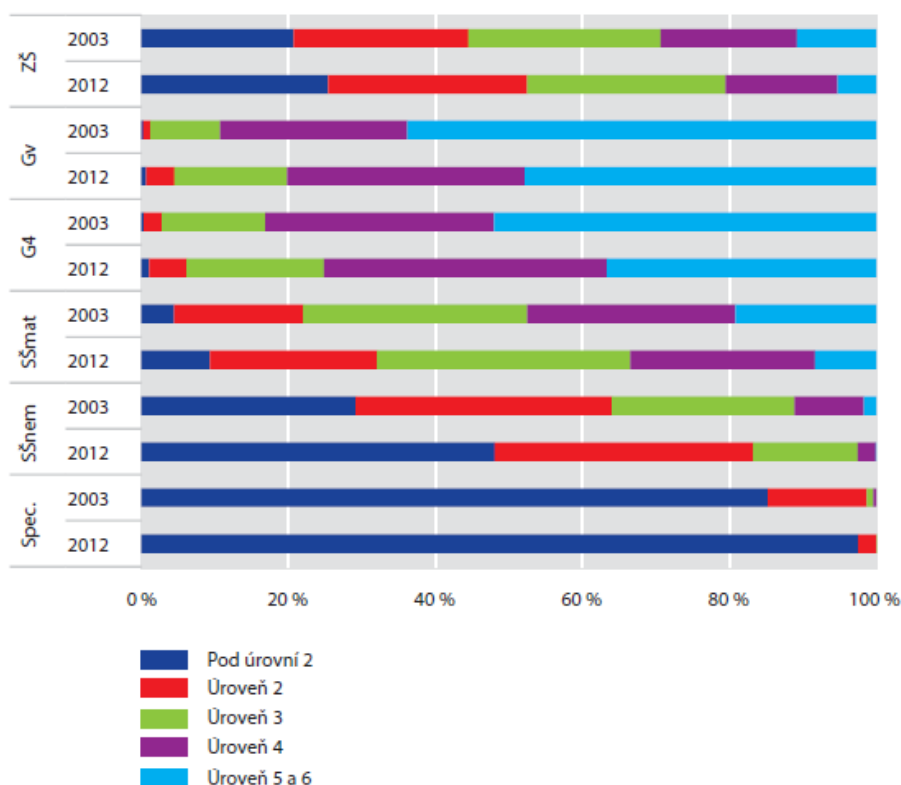
Matematická gramotnost	Průměrný výsledek žáků v jednotlivých letech sledování				
	2003	2006	2009	2012	2015
Základní školy	495	482	460	476	469
Víceletá gymnázia	631	635	614	602	594
Čtyřletá gymnázia	610	614	583	585	574
SOŠ s maturitou	541	542	515	514	505
SOU bez maturity	458	440	438	425	418
Speciální školy	369	363	372	310	341
Česká republika	516	510	493	499	492

Zdroj: Data z publikace Mezinárodní šetření PISA 2015, Česká školní inspekce 2016

Podle dosaženého bodového skóre je žák zařazen do jedné ze šesti úrovní způsobilosti. Žáci na první úrovni dosahují nejnižších výsledků a ovládají pouze nejjednodušší dovednosti, šestá úroveň odpovídá nejlepším výsledkům a nejsložitějším dovednostem. V rámci projektu PISA byla za základní stanovena druhá úroveň. Žáci, kteří této úrovni nedosáhnou, mohou mít při dalším studiu nebo v zaměstnání problémy.

Ve všech druzích českých škol kromě gymnázií, kde se nachází minimální počet těchto žáků, vzrostlo zastoupení žáků, kteří nedosáhli ani druhé základní úrovně způsobilosti. Současně došlo ve všech školách včetně gymnázií k výraznému poklesu množství žáků s výbornými výsledky (na čtvrté úrovni a výše).

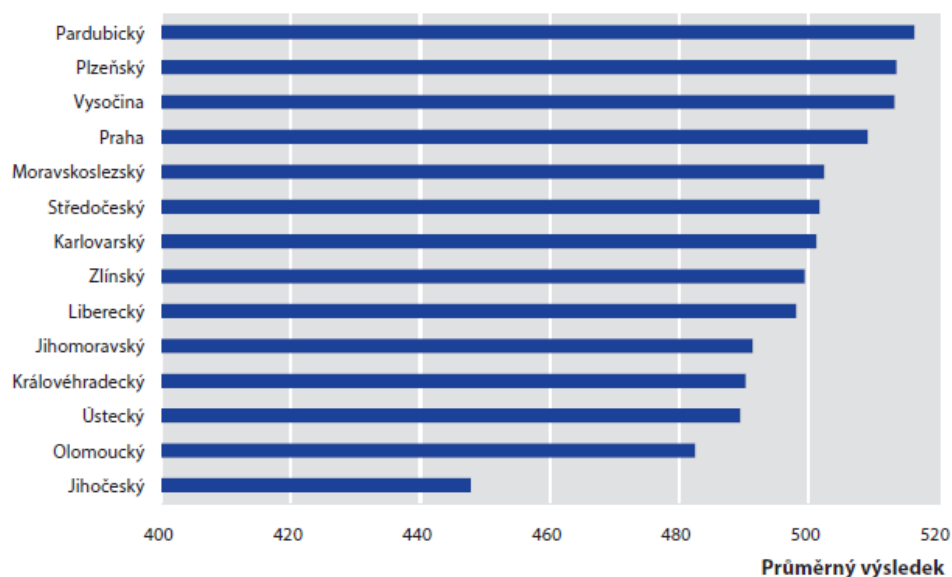
Graf č. 14 - Zastoupení žáků různých druhů škol v ČR podle úrovních matematické gramotnosti v letech 2003 a 2012

Zdroj: Data z publikace Hlavní zjištění PISA 2012, Česká školní inspekce 2013

Průměrné výsledky žáků jednotlivých krajů České republiky ukazuje graf níže. Srovnávání krajů je provedeno na základě výsledků v testu matematické gramotnosti patnáctiletých žáků 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Graf č. 15 - Výsledky patnáctiletých žáků plnících povinnou školní docházku podle krajů ČR – matematická gramotnost (PISA 2012)

Zdroj: Data z publikace Hlavní zjištění PISA 2012, Česká školní inspekce 2013

5.1.3.4 Shrnutí výsledků žáků z ČR v testu matematické gramotnosti

- » V testu matematické gramotnosti byl výsledek českých žáků na úrovni průměru zemí OECD. (PISA 2015)
- » Česká republika se zařadila do skupiny jedenácti zemí OECD, jejichž nadprůměrný výsledek z roku 2003 se za devět let statisticky významně zhoršil. (PISA 2012)
- » Podstatně se zvětšil podíl českých patnáctiletých žáků s nedostatečnou úrovní matematické gramotnosti, do skupiny nejslabších žáků se začlenil každý pátý žák. (PISA 2012)
- » Výsledky dívek a chlapců byly srovnatelné. (PISA 2015)

5.1.3.5 Čtenářská gramotnost žáků v ČR

Čtenářská gramotnost byla hlavní zkoumanou oblastí v prvním cyklu šetření PISA v roce 2000 a dále ve čtvrtém cyklu šetření v roce 2009. V roce 2018 bude čtenářská gramotnost opět hlavní zkoumanou oblastí. Čtenářská gramotnost představuje porozumění, využívání, posuzování a angažování se v psaných textech za účelem dosažení cílů jedince, rozšíření jeho znalostí a potenciálu a aktivní účasti ve společnosti.

Průměrný výsledek českých žáků se od roku 2000 do roku 2009 statisticky významně zhoršil o 13 bodů. Na zhoršení výsledků českých žáků se podíleli zejména zhoršující se chlapci: jejich průměrný výsledek výrazně poklesl od roku 2000 o 17 bodů na 456 bodů v roce 2009, zatímco u dívek nevýznamně o 6 bodů na 504 bodů. Mezi roky 2009 a 2015 se výsledek českých žáků zlepšil o 9 bodů (487 bodů), avšak statisticky nevýznamně. Česká republika zůstala v roce 2015 stejně jako v roce 2009 pod průměrem zemí OECD (493 bodů).

V roce 2009 byla Česká republika jednou ze šesti zemí, ve kterých zastoupení žáků pod druhou úrovní způsobilosti výrazně vzrostlo (ze 17,5 % na 23,1 %). Zastoupení českých chlapců pod druhou úrovní způsobilosti se od roku 2000 do roku 2009 zvýšilo o 7,2 %, zastoupení dívek se výrazněji nezměnilo. V roce 2009 tak nedosáhlo druhé úrovně způsobilosti 30,8 % českých chlapců a 14,3 % dívek. Podíl těchto žáků v populaci České republiky byl tak nad mezinárodním průměrem. Jde přitom o žáky, kteří by mohli mít v důsledku nedostatečných kompetencí problémy při uplatnění v dalším životě.

Česká republika se v roce 2009 řadila mezi země s průměrným rozdílem mezi dobrými a slabými žáky, hodnota rozdílu mezi výsledky pěti procent nejlepších a výsledky pěti procent nejslabších žáků činila 302 bodů, průměr zemí OECD byl 305 bodů. V období od roku 2000 do roku 2009 se rozdíl mezi dobrými a slabými žáky významně zmenšil.

V šetření PISA se dlouhodobě ukazuje, že ve čtenářské gramotnosti dosahují dívky lepších výsledků než chlapci, a bylo tomu tak ve všech zúčastněných zemích i v roce 2015. V České republice činil rozdíl ve prospěch dívek 26 bodů, podobně tomu bylo v průměru zemí OECD – 27 bodů. Tyto rozdíly jsou statisticky významné, nicméně se rozdíl oproti roku 2009 snížil, a to jak v průměru zemí OECD (v roce 2009 byly dívky lepší o 39 bodů), tak i u českých žáků (v roce 2009 byly dívky lepší než chlapci dokonce o 48 bodů).

Čeští žáci dosáhli výrazně horších výsledků na škále „Zhodnocení textu“. Je zřejmé, že žáci jsou méně zvyklí kriticky posuzovat a vyhodnocovat to, co čtou. Menší problémy jim dělá vyhledávání informací v textu a práce s nimi.

Od roku 2000 do roku 2009 se v České republice zmenšil počet žáků, kteří uvedli, že čtou pro radost, a současně se zmenšila i průměrná hodnota indexu čtení pro radost. Tyto změny byly největší ze všech zemí OECD. Výrazně se také podle žáků zhoršila kázeň v hodinách českého jazyka.

V oblasti čtenářské gramotnosti se oproti roku 2012 výsledky žáků základních škol v průměru mírně zhoršily. Nejlepších výsledků v roce 2015 dosáhli žáci víceletých gymnázií společně s žáky čtyřletých gymnázií, opět následovaní žáky středních škol s maturitou.

Tabulka č. 25 - Výsledky žáků v různých druzích škol v ČR – čtenářská gramotnost

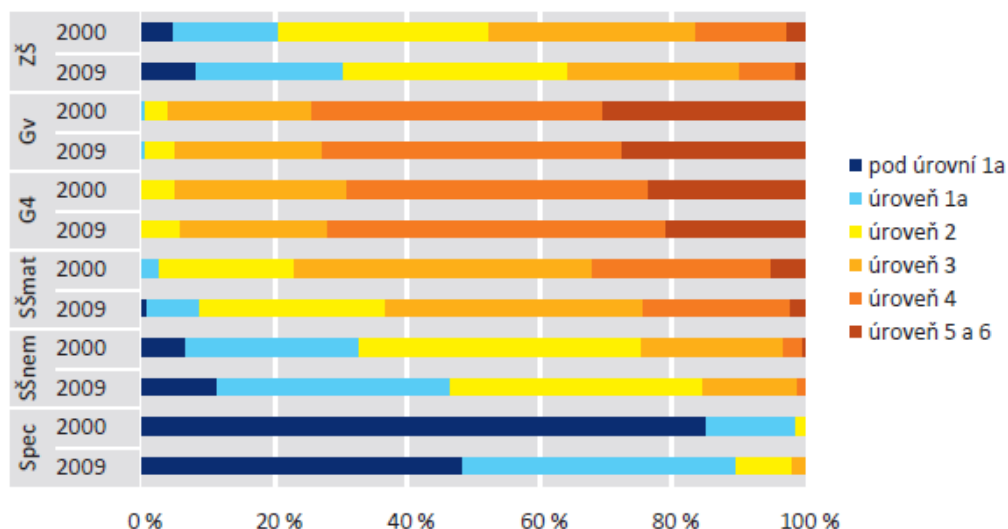
Čtenářská gramotnost	Průměrný výsledek žáků v jednotlivých letech sledování					
	2000	2003	2006	2009	2012	2015
Základní školy	474	469	457	449	470	462
Víceletá gymnázia	592	593	609	587	593	589
Čtyřletá gymnázia	582	584	603	581	568	582
SOŠ s maturitou	525	517	522	502	506	506
SOU bez maturity	436	433	386	414	424	397
Speciální školy	268	300	314	338	346	332
Česká republika	492	489	483	478	493	487

Zdroj: Data z publikace Mezinárodní šetření PISA 2015, Česká školní inspekce 2016

Podle dosaženého bodového skóre je žák zařazen do jedné ze šesti úrovní způsobilosti. Žáci na první úrovni dosahují nejnižších výsledků a ovládají pouze nejjednodušší dovednosti, šestá úroveň odpovídá nejlepším výsledkům a nejsložitějším dovednostem. V rámci projektu PISA byla za základní stanovena druhá úroveň. Žáci, kteří této úrovni nedosáhnou, mohou mít při dalším studiu nebo v zaměstnání problémy.

Na všech školách kromě gymnázií a speciálních škol od roku 2000 významně vzrostlo zastoupení žáků, kteří nedosáhli ani druhé základní úrovně způsobilosti. Současně došlo k významnému poklesu množství žáků s výbornými výsledky (čtvrtá úroveň a výše) na základních a středních odborných školách.

Graf č. 16 - Zastoupení žáků různých druhů škol v ČR podle úrovních čtenářské gramotnosti v letech 2000 a 2009

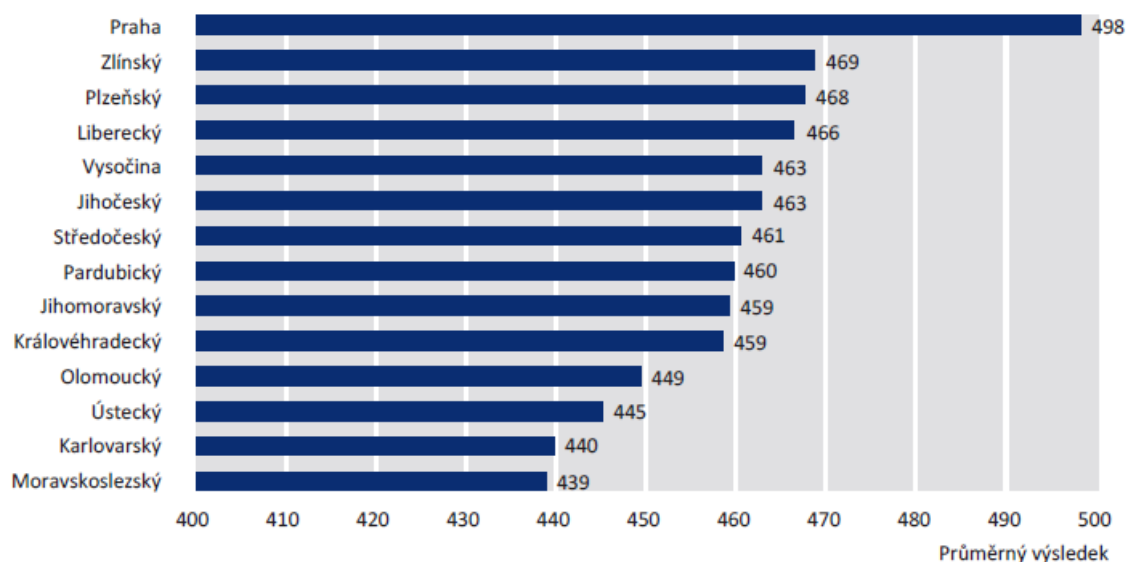

Zdroj: Data z publikace Hlavní zjištění výzkumu PISA 2009, Ústav pro informace ve vzdělávání 2010

Čtenářství žáků na školách podporují školní knihovny a motivování žáků k jejich využívání. Ve vzorku výzkumu Pisa 2009 vypovědělo více než 93 % žáků gymnázií a 78,5 % žáků základních škol, že v jejich škole existuje školní knihovna.

Průměrné výsledky žáků jednotlivých krajů České republiky ukazuje graf níže. Srovnání krajů se provádí na základě výsledků patnáctiletých žáků 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Graf č. 17 - Výsledky žáků 9. ročníku podle krajů ČR – čtenářská gramotnost (PISA 2009)

Zdroj: Data z publikace Hlavní zjištění výzkumu PISA 2009, Ústav pro informace ve vzdělávání 2010

Za účelem zmapování způsobu výuky čtení, výukových aktivit, výukových zdrojů a dalších faktorů, které by mohly souviset s výsledky žáků v testu, byl v českém národním centru výzkumu připraven dotazník pro učitele českého jazyka. Cílovou skupinou byli učitelé žáků 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Bylo zjištěno, že komunikační a slohovou výchovu propojuje ve všech hodinách vymezených českému jazyku s literární výchovou a jazykovou výchovou 23,5 % dotazovaných učitelů základních škol a 20 % učitelů víceletých gymnázií. Každou ze tří složek učí samostatně v oddělených hodinách 42,5 % učitelů základních škol a 33,8 % učitelů víceletých gymnázií. Ostatní učitelé propojují buď komunikační a slohovou výchovu s literární, nebo komunikační a slohovou výchovu s jazykovou.

Jiné otázky byly zaměřeny na to, jak často učitelé využívají jednotlivé výukové zdroje. K nejčastěji využívaným patří učebnice, čítanky a knihy pro mládež. Ukázalo se, že přes 20 % učitelů víceletých gymnázií ve výuce využívá zřídka nebo vůbec nevyužívá knihy pro mládež, velmi omezené je též využití počítačových výukových materiálů; ty jsou přitom na základních školách využívány více než na gymnáziích.

K významným aktivitám spojeným se čtením ve výuce patří čtení žáků nahlas a čtení potichu pro sebe. V české republice dávají nejen učitelé na prvním stupni základní školy, ale i učitelé věkové kategorie patnáctiletých žáků, přednost čtení nahlas. Jak na základní škole, tak na víceletých gymnáziích vyžaduje často čtení nahlas více než 80 % učitelů, čtení potichu pro sebe po žácích vyžaduje často pouze čtvrtina učitelů základních škol a více než třetina učitelů víceletých gymnázií.

5.1.3.6 Shrnutí výsledků žáků z ČR v testu čtenářské gramotnosti

- » V testu čtenářské gramotnosti byli čeští žáci mírně pod průměrem zemí OECD. (PISA 2015)
- » Výrazně vzrostlo zastoupení českých žáků s nedostatečnou úrovní čtenářských kompetencí, kteří by mohli mít problémy při uplatnění v dalším životě (ze 17,5% na 23,1%). (PISA 2009)
- » Prokázalo se, že na zhoršení výsledků českých žáků se podílejí zejména zhoršující se chlapci. Jejich zastoupení mezi žáky s nedostatečnou úrovní čtenářských kompetencí se zvýšilo téměř na třetinu. (PISA 2009)
- » Dívky dosáhly ve čtenářské gramotnosti lepších výsledků než chlapci, avšak rozdíl se u českých žáků snižuje. (PISA 2015)
- » Od roku 2000 do roku 2009 se v České republice zmenšil počet žáků, kteří uvedli, že čtou pro radost, a současně se zmenšila i průměrná hodnota indexu čtení pro radost. Tyto změny jsou největší ze všech zemí OECD. (PISA 2009)

5.1.3.7 Závěry mezinárodního šetření PISA 2015 (Národní zpráva ČŠI)

Z výsledků šetření PISA 2015 se ukazuje, že český vzdělávací systém nezabezpečuje všem žákům v rámci povinné školní docházky srovnatelné vzdělávací příležitosti a funguje spíše selektivně. Česká republika se tak řadí k zemím, kde výsledky žáků do jisté míry záleží na tom, do které školy žák chodí. Stejná situace byla v České republice zjištěna i v šetření PISA 2012.

Důležitým cílem školství je přitom zabezpečení srovnatelných vzdělávacích příležitostí pro všechny žáky v rámci povinné školní docházky. Škola by měla působit tak, aby vyrovnávala vlivy způsobené různým socioekonomickým zázemím žáků a tím by pozitivně ovlivňovala jejich výsledky. Existence velkých rozdílů mezi školami není pro vzdělávací systém v tomto ohledu příznivá.

Výsledky českých patnáctiletých žáků byly ve sledovaných gramotnostech víceméně srovnatelné s průměrem zemí OECD a z hlavních šetření lze pozorovat, že se postupně zhoršují. Ve čtenářské gramotnosti je zhoršování pozvolnější. Ve všech druzích českých škol se snižuje podíl žáků s velmi dobrými výsledky a zvyšuje se podíl žáků s nedostatečnými výsledky. Selektivita českého vzdělávacího systému přispívá k prohlubování rozdílů mezi žáky a mezi školami. Ovšem i navzdory nízkým vynaloženým nákladům na vzdělávání žáků a nižšímu dosaženému vzdělání jejich rodičů je výsledek českých žáků lepší, než by odpovídalo stavu v zemích OECD.

Uvedená zjištění jak z hlediska mezinárodního kontextu, tak z pohledu uplynulých let ukazují, že se kvalita českého školství dlouhodobě snižuje. Ukázalo se, že čeští učitelé upřednostňují obsahovou znalost předmětů. Proto je potřeba se zaměřit na hledání a rozvíjení takových metodických a didaktických postupů v předmětech, které budou využívat nejen nabytých znalostí, vědomostí žáků, ale budou také rozvíjet jejich badatelské a experimentální dovednosti a schopnosti řešit problémy vycházející z reálných životních situací.

Je velmi účelné a výhodné podporovat vznik a fungování neformálních oborových nebo předmětových skupin učitelů, které sdílejí zkušenosti jak při osobním kontaktu, tak i na sociálních sítích.

Kvalitnímu vzdělávání se daří tam, kde jsou pozitivní emoční sociální faktory motivace žáků, jako je radost, zvědavost, dobré pocity, radostné očekávání, a kde je cílená laskavá zpětná vazba, ocenění, pochvala, sdílení vzdělávacích úspěchů a kladné osobnostní vzory.

5.1.3.8 Výsledky žáků ve výběrovém zjišťování ČŠI v roce 2017

Výběrové zjišťování výsledků žáků 5. ročníku základních škol a 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií prostřednictvím inspekčního elektronického systému InspIS SET bylo v roce 2017 zaměřeno na hodnocení úrovně dosažené žáky v celkem 21 předmětech a vzdělávacích oblastech. Zjišťování proběhlo od 9. do 26. května 2017.

Nad očekávanou hodnotou průměrné úspěšnosti v testech (60 ± 3 %) řešili žáci 5. ročníku testy oblastí Anglický jazyk, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce a Kombinované výchovy, stejně jako žáci 9. ročníku testy oblastí Český jazyk, Anglický jazyk a Výchova k občanství. Pod hranicí očekávané úspěšnosti neskončil u žáků 5. ročníku žádný test, u žáků 9. ročníku pak testy oblastí Matematika, Německý jazyk, Fyzika, Chemie, Přírodověda, Zeměpis a Hudební a výtvarná výchova. Oproti obdobnému zjišťování realizovanému v roce 2013 došlo ke zlepšení výsledků žáků pouze u oblastí Matematika 5. ročník (7 procentních bodů) a Anglický jazyk 9. ročník (10 procentních bodů), naopak statisticky významné zhoršení bylo zaznamenáno u testu Český jazyk (9 procentních bodů u 5. ročníku, 8 procentních bodů u 9. ročníku).

Tabulka č. 26 - Průměrná úspěšnost žáků účastnících se testování jednotlivých předmětů-
vzdělávacích oblastí (výběrové zjišťování ČŠI v roce 2017)

Předmět / vzdělávací oblast	Úspěšnost
5. ročník	
Anglický jazyk	77,30%
Člověk a svět práce	72,50%
Kombinované výchovy	65,80%
Člověk a jeho svět	65,30%
Matematika	59,70%
Český jazyk	60,70%
9. ročník	
Anglický jazyk	71,50%
Výchova k občanství	67,40%
Český jazyk	64,60%
Přírodovědná gramotnost	62,00%
Informační gramotnost	62,80%
Výchova ke zdraví	60,10%
Ochrana v rizikových situacích	59,30%
Dějepis	57,60%
Zeměpis	56,40%
Chemie	53,80%
Přírodověda	53,60%
Fyzika	51,90%
Matematika	51,10%
Německý jazyk	51,00%
Hudební a výtvarná výchova	40,10%

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

Obecným poznatkem jsou vyšší dosažené úspěšnosti žáků víceletých gymnázií ve srovnání se žáky 9. ročníků, a to bez ohledu na hodnocený předmět a vzdělávací oblast, přičemž nejvyšší rozdíly lze pozorovat u anglického jazyka a matematiky. Bližší pohled na rozdělení výsledků žáků ukazuje, že žáky s výborným výsledkem lze nalézt jak ve víceletých gymnáziích, tak v základních školách.

5.1.4 Úroveň počítačové a informační gramotnosti žáků v ČR

Vzhledem ke stále se zvyšující roli počítačových technologií ve společnosti a v životech jedinců se lze bez pochyby domnívat, že ti, kteří neovládnou alespoň základní dovednosti práce s počítačem a technologiemi obecně, budou mít obtíže se v některých aspektech života zapojit do společnosti. Téma informačních a komunikačních technologií (ICT) bývá proto také předmětem mezinárodních šetření. V roce 2012 Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA) zorganizovala specializované šetření počítačové a informační gramotnosti (ICILS 2013) a organizace OECD zařadila pro žáky dotazníkový modul věnující se používání ICT do svého pravidelného šetření PISA (stejně jako v předešlých cyklech). Zatímco do šetření ICILS byli zapojeni žáci 8. ročníků povinné školní docházky, šetření PISA se zúčastnila věková skupina 15letých žáků, tj. především žáků navštěvujících poslední ročník povinného vzdělávání, nebo první ročník vyššího sekundárního vzdělávání (střední školy).

Z analýzy ČŠI obou výše uvedených mezinárodních šetření z května 2016 vyplývá, že dostupnost informačních a komunikačních technologií ve školách je téměř univerzální. Z údajů o využívání informačních a komunikačních technologií ve školách vyplývá, že 96 % českých žáků má ve škole přístup ke stolnímu počítači, přenosnému počítači či tabletu. Podíl žáků, kteří tyto technologie ve škole využívají, je v mezinárodním srovnání nadprůměrný, a to jak v případě čtrnáctiletých, tak patnáctiletých žáků.

Potvrzuje se, že žáci využívající ve škole tablet či notebook využívají tyto nástroje pro školní účely častěji než jejich vrstevníci využívající ve škole stolní počítače. Např. s procvičováním učiva na počítači se alespoň jednou týdně setkáme u 26 % žáků využívajících stolní počítače, zatímco mezi jejich vrstevníky využívající přenosné počítače je tento podíl 38 %. Přestože přímý vliv využívání přenosných zařízení, jako je tablet či notebook, na výuku nebyl prokázán, vybavenost škol přenosnými informačními a komunikačními technologiemi se jeví jako více žádoucí než vybavenost stolními počítači.

Co se týče používání počítače doma, více než 95 % žáků má doma přístup k internetu a alespoň jeden počítač, dva a více počítačů má doma necelá polovina žáků s nejnižším socioekonomickým statusem ve srovnání s 90 % žáků s nejvyšším statusem. Navzdory těmto rozdílům v domácích ICT zdrojích nebylo zjištěno, že žáci z hůře situovaných rodin tráví online mimo školu méně času, než jejich spolužáci z lépe situovaných rodin. Čeští patnáctiletí žáci tráví ve všední den v průměru 120 minut online a o víkendech je to pak průměrně 150 minut.

Česká republika patří k zemím, kde žáci využívají počítač k volnočasovým účelům v nadprůměrné míře. Mezi patnáctiletými žáky ze všech zemí OECD využívají ICT k volnočasovým aktivitám dokonce v nejvyšší míře. Při bližším pohledu na konkrétní činnosti vynikají čeští žáci ve stahování hudby, filmů, her či softwaru z internetu a v získávání praktických informací na internetu (alespoň jednou týdně se těmito aktivitami zabývá 84 %, resp. 81 % žáků).

Ačkoli lze říci, že dostupnost informačních a komunikačních technologií je v současné době na dobré úrovni, rozdíly v úrovni vybavení domácností těmito technologiemi u žáků s různým socioekonomickým statusem přetrvávají. Úlohou školy by tak měla být snaha o stírání těchto rozdílů mezi žáky z různých prostředí a umožnění přístupu všech žáků k moderním informačním technologiím v co nejvyšší míře. Rovný přístup k ICT by měl být zajištěn nejen v rámci škol, ale také mezi jednotlivými školami.

Porovnání míry využívání ICT žáky dle úspěšnosti škol v matematickém testu PISA přineslo zjištění poukazující na skutečnost, že na méně úspěšných školách (více než 45 % testovaných žáků nedosáhlo základní úrovně 1 v matematické gramotnosti) žáci používají počítač k různým účelům ve vyšší míře ve srovnání s žáky z velmi úspěšných škol (více než 45 % testovaných žáků dosáhlo úrovně 4, 5 a 6 v matematické gramotnosti). U víceletých gymnázií jsou tyto rozdíly o něco vyšší než u základních škol.

Co se týče používání počítače doma, žáci z méně úspěšných víceletých gymnázií jej používají ve vyšší míře k zábavným aktivitám (např. hraní her), naopak žáci z velmi úspěšných víceletých gymnázií se doma na počítači věnují ve vyšší míře intelektuálnějším činnostem (např. čtení zpráv, příprava do školy).

Vzhledem k tomu, že četnost využívání ICT žáky z jednotlivých škol je nepřímo úměrná úspěšnosti těchto škol v testu PISA v matematice, je třeba poukázat na potřebu obezřetnosti při zavádění nových technologií do škol. Na druhou stranu přiměřené využívání počítačů ve škole je přirozeně prospěšné. Používání ICT je spojeno s lepšími výsledky žáků pouze v určitých kontextech – např. slouží-li počítačové programy či internet jako podpůrný prostředek ke zvýšení studijního času. Z tohoto hlediska se jako stěžejní ukazuje role učitele. Také učitelé potřebují podporu, čas a motivaci na to se naučit, jak ICT při hodinách využívat efektivně. V rámci mezinárodního šetření o vyučování a učení TALIS 2013 bylo zjištěno, že 15 % českých učitelů cítí potřebu profesního vzdělávání v oblasti ICT.

Lze se domnívat, že právě způsob a kvalita využívání počítačů (ať už při výuce nebo mimo ni) je jedním z důležitých faktorů ve vztahu používání ICT a výsledků žáků.

5.1.5 Doporučení MŠMT v oblasti technického vzdělávání žáků

V Souboru pedagogicko-organizačních informací na školní rok 2017/2018 MŠMT doporučuje všem školám zaměřit se na rozvoj čtenářské, matematické, sociální a digitální gramotnosti, průběžně rozvíjet znalosti a dovednosti žáků v oblasti přírodních věd a nabízet různé aktivní činnosti se zaměřením na rozvoj technických dovedností.

MŠMT doporučuje ředitelům a ostatním pedagogům základních škol věnovat náležitou pozornost technické výchově a výuce technicky zaměřených tematických okruhů vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů (Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů), které jsou pro školu povinné. V průběhu výuky na 1. stupni by měl žák pracovat s různými materiály, surovinami, nástroji a zařízeními, aby poznal jejich vlastnosti a možnosti, získal zručnost při práci s nimi a osvojil si pravidla bezpečného zacházení s nimi. Měl by se naučit pracovat podle návodu, využívat při práci předlohy, náčrty a schémata, naučit se pracovat samostatně i ve skupině na společném úkolu a práci dokončit.

Na 2. stupni je vzdělávací obsah rozdělen do osmi tematických okruhů: Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií a Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Z toho je patrné, že je na volbě školy, v jaké míře a jakým způsobem bude systematicky rozvíjet technické kompetence žáků.

Na konci 2. stupně by měl žák dokázat stanovit, co bude dělat, obhájit proč, naplánovat práci, určit materiál, nářadí, náčiní a pomůcky, stanovit pracovní postup, v naplánovaném čase vyrobit/vykonat, co si předsevzal, nezranit se při tom, neplýtvat materiálem, nezničit nářadí, náčiní a pomůcky a v závěru by měl být schopen vyhodnotit kvalitu výsledku, efektivitu postupu a stanovit, co by příště udělal lépe. A to jak při samostatné práci, tak při práci v týmu. Současně by měl získat představu o možnostech a

pravidlech uplatnění na trhu práce, představu o svých silných a slabých stránkách a sebedůvěru, pokud jde o vlastní pracovní schopnosti a schopnost dalšího rozvoje.

Ve školách, kde výuku technických předmětů realizují, se musejí vyrovnávat s vysokými nároky na podmínky, ve kterých výuka probíhá:

1. mít kvalifikovaného učitele zaměřeného na technickou výchovu,
2. mít dobře a bezpečně vybavené prostory (dílny, laboratoře),
3. mít dostatek financí na pravidelnou údržbu a obnovu nářadí a zařízení a na nákup spotřebního materiálu,
4. věnovat výuce dostatek času v učebním plánu, protože získat pracovní dovednosti a návyky vyžaduje čas.

Bez splnění všech těchto podmínek je výuka technických předmětů více či méně formální, pro žáky demotivující a ve výsledku nedosahuje očekávaných výstupů.

Řada základních škol nemá ideální podmínky pro kvalitní technickou výchovu žáků a zajistit je materiálně a personálně není snadné. Současně střední školy hledají způsoby, jak podnítit zájem žáků základních škol o obory vzdělání, které tyto střední školy nabízejí. Spolupráce základní a střední školy může být proto při realizaci vzdělávacího oboru Člověk a svět práce oboustranně výhodná.

Spolupráce ZŠ a SŠ může mít různou podobu, pro realizaci problematiky vzdělávacího oboru Člověk a svět práce se jako nejvýznamnější jeví sdílení dílen, laboratoří a odborných pracoven SŠ, kde se realizuje pravidelná výuka žáků konkrétní ZŠ. Tato forma spolupráce je poměrně náročná na organizaci: ZŠ musí zajistit pravidelnou docházku do SŠ a dohodnout se na náplni práce žáků, uvolnění (zajištění) učeben, zařízení a materiálu a případně na vedení jednotlivých lekcí.

Pro SŠ je na druhou stranu nejvíc motivující oslovit co nejvíce žáků, představit školu co největšímu počtu ZŠ, věnují tedy síly zpravidla akcím, které jsou zaměřené více na motivaci žáků a méně na důsledný rozvoj jejich dovedností, organizují pro základní školy tematicky zaměřené workshopy a exkurze. Často organizují pro žáky ZŠ technicky a přírodovědně zaměřené volnočasové aktivity (kroužky).

5.1.6 Seznamování s cizími jazyky v předškolním vzdělávání v ČR

Vědecké výzkumy poukazují na to, že děti v raném věku (3–7 let) si cizí jazyk osvojují podobným způsobem jako mateřský jazyk, což je přirozený a nenásilný proces. Rané jazykové vzdělávání dětí podporuje rozvoj kompetencí souvisejících s nasloucháním, porozuměním, vyjadřováním i komunikací a napomáhá rozvíjet znalosti a dovednosti, které mohou být později využity při učení konkrétního cizího jazyka.

ČŠI v rámci inspekční činnosti zjistila, že nejčastěji jsou děti v mateřských školách seznamovány s anglickým jazykem, a to formou placených kroužků zajišťovaných externími lektory, bezplatnými kroužky a seznamováním s cizím jazykem v průběhu dne. Jiné cizí jazyky jsou v ŠVP zastoupeny minimálně. Jedná se o německý, francouzský, polský a španělský jazyk.

Mateřské školy, které výuku cizího jazyka nenabízejí, uvádějí, že systematickému seznamování dětí s cizím jazykem brání personální podmínky, stávající náročný obsah ŠVP PV, nedostupnost kvalitních lektorů, nezájem ze strany rodičovské veřejnosti nebo jiné okolnosti jako jsou např. logopedické vady u dětí, nedostatečné prostorové podmínky školy či vysoké počty dětí na třídách s velkým věkovým rozptylem (2 roky až 7 let).

ČŠI doporučuje při vzdělávání dětí v cizím jazyce využívat motivaci (např. mimikou, gestikulací, obrázky nebo loutkami), kterou bude podpořena schopnost dítěte porozumět základním významům slov a slovních spojení. Při výuce využívat metody prožitkového a smyslového učení, seznamovat děti s cizím jazykem přirozenou formou pomocí scének, her, soutěží, písniček, povídání a pohybu.

Negativním zjištěním ČŠI ve školním roce 2016/2017 je skutečnost, že 45,8 % hodnocených pedagogů vyučujících v mateřské škole cizí jazyk v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků neabsolvovalo v posledních 2 letech žádné vzdělávání týkající se metodiky a výuky cizího jazyka.

5.1.7 Analýza existujících strategických dokumentů v území zabývajících se oblastí vzdělávání

Strategická analýza MAP ORP Kroměříž vychází z analýzy následujících strategických dokumentů lokální, krajské a národní úrovně.

5.1.7.1 Lokální strategie

Strategické dokumenty na lokální úrovni, vztahující se k MAP včetně příslušných strategických cílů a opatření:

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE HŘÍBČÍ HORY PRO OBDOBÍ 2014-2020 „NAŠE MÍSTO PRO ŽIVOT“

PRIORITNÍ OSA B: ŽIVOT V OBCÍCH MAS HŘÍBČÍ HORY

Strategický cíl: B.3 – Školství a vzdělávání

SC: B.3.1 Školství a vzdělávání

Opatření B.3.1.1 Investice pro rozvoj školství

Zlepšování vybavení a technického zázemí pro školní výuku

Rekonstrukce a rozšiřování školských zařízení – rozvoj infrastruktury pro předškolní vzdělávání, vzdělávání v základních školách, celoživotní vzdělávání, zájmové a neformální vzdělávání mládeže

Modernizace školních pomůcek

Zvýšení kapacity mateřských škol

Opatření B.3.1.2 Vzdělávací aktivity, prevence, inkluzivní školství

Zavádění komunitního vzdělávání

Zavádění nových prvků do výuky

Vzdělávání pedagogů

Zaměření na cizí jazyky, technické a řemeslné obory a práci s digitálními technologiemi

Práce s mládeží v rámci mimoškolních aktivit

Prevence patologických jevů, nedokončené školní docházky

Posílení významu školství, rozvoj technických oborů, praxe v návaznosti na místní podnikatele

Partnerská spolupráce škol v rámci regionu, ČR i zahraničí

Ucelenější koncepce školství a vzdělávání

STRATEGIE KOMUNITNĚ-VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE ÚZEMÍ MAS JIŽNÍ HANÁ PRO OBDOBÍ 2014-2020

Strategický cíl 2: Rozvíjet aktivní, vzdělanou a sociálně propojenou komunitu na území MAS

SC 2.3 Umožnit vzdělání obyvatelům a zasadit se o živé podnikatelské prostředí

Opatření 2.3.1 Dobré vzdělání – základ pro kvalitní profesní orientaci

Řešení kapacit pro předškolní a základní vzdělávání v návaznosti na potřeby území. Opatření je zaměřeno na možnosti zkvalitnění vzdělávacího procesu s důrazem na odborné učebny a výuku odborných (přírodovědných, technických a řemeslných) dovedností. Dále na zkvalitnění komunikace v českém i cizích jazycích a orientaci v matematice a využívání vědy a techniky, také na zvyšování konektivity a kvality připojení k internetu.

Opatření 2.3.2 Vzdělání bez bariér

Opatření předpokládá řešení projektů, které umožní úpravy budov s ohledem na potřeby žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Kromě samotných stavebních úprav je nutno řešit vybavení škol a pořízení vhodných kompenzačních pomůcek. Vzdělání bez bariér zahrne také

podporu infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže a podporu vzdělávání a učení dospělých směřující ke zvýšení jejich šancí uplatnění na trhu práce.

Opatření 2.3.3 Vzdělávání a poradenství v oblasti podnikatelských aktivit včetně sociálního podnikání

Opatření je zaměřeno na „měkké“ aktivity v oblasti zakládání a rozvoje podniků. Opatření zahrnuje vzdělávání a poradenství související se zahájením podnikání a na ně navazující aktivity po zahájení podnikání, vznik a rozvoj integračních sociálních podniků, vznik a rozvoj environmentálních sociálních podniků.

Strategický cíl 3:

Podpořit kvalitní životní prostředí a bezpečnost obyvatel i návštěvníků MAS

SC 3.2 Zúpsornit energetický provoz veřejných budov

Opatření 3.2.1 Zateplování veřejných budov

Opatření předpokládá realizaci rekonstrukcí a úpravy obálek budov s ohledem na úspory energie v rámci jejich provozu.

Opatření 3.2.2 Podpora využití obnovitelných zdrojů energie

Využití alternativních zdrojů energie v rámci provozu (zejména otop a ohřev vody) veřejných budov s případnou pozitivní návazností na obyvatele.

STRATEGICKÝ PLÁN MĚSTA KROMĚŘÍŽE AKTUALIZACE NA LÉTA 2010 - 2020

Prioritní oblast II. Vzdělávání a volnočasové aktivity

Klíčové faktory (oblasti):

1. Nedostačující podíl vícezdrojového financování na vzdělávacích a volnočasových aktivitách ve městě
2. Podpora infrastruktury pro aktivního trávení volného času dětí a mládeže – řízené i neřízené
3. Podpora škol, školských zařízení a dalších vzdělávacích institucí na optimální úrovni, zabezpečit celoživotní učení pro každého
4. Nedostatečná nabídka péče o děti do dvou let
5. Odchod absolventů škol za prací do jiných regionů ve spolupráci s dalšími organizacemi

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE NA OBDOBÍ 2014–2020 MAS – PARTNERSTVÍ MOŠTĚNKA „NÁŠ REGION – NAŠE RADOST“

Strategický cíl: Investování do vesnic pro zvýšení jejich vybavenosti a kvality života a spokojenosti místních obyvatel

1.5. Zkvalitnění podmínek pro vzdělávání a celkový osobnostní rozvoj

Aktivity v rámci opatření tohoto cíle jsou zaměřeny na zlepšování kvality výuky na školách, zvýšení kvality učitelů i vedení škol, lepší podmínky pro začleňování, rozvoj klíčových kompetencí a praktických dovedností dětí a jejich celkového osobnostního rozvoje, celoživotní vzdělávání. Dále je opatření cíleno na výstavbu, rekonstrukci, modernizaci a vybavení infrastruktury vzdělávání v regionu, umožňující také celoživotní vzdělávání a zájmové aktivity dětí a mládeže.

1.5.1. Podpora kvality a dostupnosti infrastruktury vzdělávání a celoživotního učení

1.5.2. Zvyšování kvality výchovy a vzdělávání

1.5.3. Podpora komunitních škol, zájmové činnosti a celoživotního vzdělávání

1.6. Zlepšení podmínek pro fungování místních spolků a NNO, podpora volnočasových aktivit

1.6.1. Modernizace a výstavba sportovních a volnočasových areálů, dětských hřišť

1.6.3. Podpora aktivit spolkové, zájmové činnosti a NNO

5.1.7.2 Strategie na vyšších územních úrovních

Strategické dokumenty na krajské úrovni, vztahující se k MAP včetně příslušných strategických cílů a opatření:

STRATEGIE ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE 2009 – 2020 aktualizace ver. 2.0

Tematický pilíř Úspěšná společnost

Cíl 2.1. Zvýšit konkurenceschopnost pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech

2.1.1. Zajistit větší spolupráci firemního a vzdělávacího sektoru

2.1.2. Zvýšit podíl vysokoškolsky vzdělané populace

2.1.4. Optimalizovat a zkvalitňovat primární a sekundární vzdělávací stupeň

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2016

2.1 Předškolní vzdělávání

Cíl: Ve spolupráci se zřizovateli mateřských škol a vzdělávacími institucemi v kraji zaměřenými na vzdělávání pedagogických pracovníků zvyšovat dostupnost a kvalitu předškolního vzdělávání.

Opatření: Podporovat snahu zřizovatelů mateřských škol efektivně nastavit kapacity mateřských škol jimi zřizovaných v místech, ve kterých se projeví nárůst dětí a tím zajistit dětem dostupnost jejich předškolního vzdělávání.

Opatření: Metodicky pomáhat ředitelům a zřizovatelům mateřských škol v případě zavedení posledního ročníku mateřské školy jako povinného.

Opatření: Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady povinné školní docházky.

Opatření: Podporovat prvky polytechnické výchovy ve vzdělávání v mateřských školách.

2.2 Základní vzdělávání

Cíl: Inovace cílů a obsahu základního vzdělávání v souladu se současnými trendy vývoje společnosti a s revidovaným RVP ZV.

Opatření: Prostřednictvím rozvoje profesních kvalit pedagogů zvyšovat kvalitu školy včetně systému její evaluace a autoevaluace.

Opatření: Podpora a zvyšování profesionality vedení škol.

Opatření: Podpora zvyšování kvality vzdělávání na druhém stupni základní školy.

Opatření: Vytvářet podmínky pro zlepšení životního stylu žáků.

KRAJSKÝ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ PRO ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Tematické seskupení obecných priorit:

Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

Podpora polytechnického vzdělávání

Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

Rozvoj kariérového poradenství

Rozvoj škol jako center dalšího profesního rozvoje

Podpora inkluze

Rozvoj výuky cizích jazyků

ICT kompetence

Čtenářská a matematická gramotnost

KONCEPCE ROZVOJE TĚLOVÝCHOVY A SPORTU VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Strategický cíl A – Zajištění široké nabídky sportovních aktivit

Priorita A.1 - Sport pro všechny

Priorita A.2 - Sport ve školských zařízeních

Priorita A.3 - Výchova talentů, vrcholový sport a reprezentace

Strategický cíl B – Zajištění úplné a kvalitní sportovní infrastruktury

KRAJSKÁ KONCEPCE ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVY A OSVĚTY ZLÍNSKÉHO KRAJE PRO OBDOBÍ 2014-2022

Prioritní oblast 1: Kvalitní vzdělávací a výukové programy

Specifický cíl: Systematická tvorba nabídky kvalitních programů a služeb EVVO odpovídajícím prioritám pro dané období

Prioritní oblast 2: Dostupné zázemí a infrastruktura pro EVVO, metodiky a pomůcky

Specifický cíl: Zajištění kvalitního zázemí pro tvorbu a realizaci vzdělávacích programů, včetně definování základní (páteřní) infrastruktury pro EVVO, informačního, metodického a vzdělávacího místa pro EVVO a kvalitních informací.

Prioritní oblast 3: Stabilní a kvalitní lidské zdroje pro realizaci EVVO

Specifický cíl: Stabilizovat počet pracovníků v oblasti EVVO a zajistit jejich odborný růst.

Prioritní oblast 4: Motivační a osvětové aktivity, propagace EVVO a příklady dobré praxe

Specifický cíl: Posilování vnitřní motivace cílových skupin k environmentálně odpovědnému jednání

Prioritní oblast 5: Kvalitní koordinace, komunikace, informovanost a spolupráce partnerů v kraji

Specifický cíl: Zajištění koordinace činností EVVO směřující k vzájemné spolupráci a komunikaci subjektů EVVO. Poskytování přehledných informací o aktivitách EVVO v kraji dle cílových skupin.

KONCEPCE PODPORY ZAMĚSTNANOSTI VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Vize: Zlínský kraj rozvine aktivní a funkční spolupráci se všemi aktéry na trhu práce, která povede ke zvyšování zaměstnanosti a sladění nabídky a poptávky na trhu práce.

Cíl B: Vybudovat funkční síť existujících organizací a institucí podporujících rozvoj trhu práce

B.3 Podpora vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů

B.3.2 Podpora systematické spolupráce škol a firem

B.3.3 Osvěta a motivace ke studiu žadaných oborů

B.3.4 Podpora řemesel

Cíl C: Posílit koordinační roli kraje v oblasti zaměstnanosti

C.1 Zlepšování širších podmínek pro rozvoj zaměstnanosti

C.1.2 Zajištění kvalitního vzdělávání a sociálních a zdravotních služeb

C.1.3 Zajištění podmínek na podporu kultury a volnočasových aktivit

KRAJSKÝ PLÁN PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI 2015-2017

Instituce zabývající se problematikou primární prevence ve Zlínském kraji

Organizace zajišťující volnočasové aktivity dětí a mládeže

Hlavní cíle prevence na období 2015-2017:

nadále zajišťovat optimální personální, organizační i finanční podmínky potřebné pro uplatňování primární prevence na školách a školských zařízeních

Vize prevence v období 2015-2017

- pokračovat v mapování rizikového chování v základních i středních školách v souvislosti s minimálním preventivním programem
- prohlubovat erudice pedagogů mateřských, základních a středních škol v oblasti primární prevence a multikulturní výchovy formou konferencí

5.1.7.3 Strategie na národní úrovni

Strategické dokumenty na národní úrovni, vztahující se k MAP včetně příslušných strategických cílů a opatření:

STRATEGIE VZDĚLÁVACÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY DO ROKU 2020

Strategie vzdělávání 2020 je klíčovým dokumentem a zároveň podmínkou pro čerpání prostředků z Evropské unie. Dokument obsahuje tři klíčové priority. Tou první je snižování nerovnosti ve vzdělávání. Druhou je podpora kvalitní výuky učitele, s čímž souvisí dokončení a zavedení kariérního systému či posílení kvalitní výuky budoucích pedagogů na vysokých školách. Třetí prioritou je odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ČR 2015–2020

Dokument navazuje na předchozí Dlouhodobý záměr a v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 stanovuje hlavní cíle regionálního vzdělávání, a to zejména: zvýšení dostupnosti předškolního vzdělávání a povinný poslední ročník předškolního vzdělávání, zkvalitnění 2. stupně základního vzdělávání, podpora středního odborného školství, přiměřený rozvoj sítě škol a školských zařízení vzhledem k dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů ve společnosti a na trhu práce a kariérní systém a standard profese učitele.

AKČNÍ PLÁN INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ 2016-2018 (APIV)

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018 (APIV) navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v ČR na období 2015 – 2020. APIV obsahuje opatření na podporu rovných příležitostí a spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, včetně prevence a nápravy předčasných odchodů ze vzdělávání. Dokument reflektuje zavedení podpůrných opatření pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, zavedení přesné evidence a statistiky žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí tak, aby byla žákům s jakýmkoli znevýhodněním či postižením nabídnuta adekvátní podpora v rámci vzdělávacího systému, a také zavedení nového revizního systému v rámci diagnostiky poradenských zařízení.

STRATEGIE DIGITÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DO ROKU 2020

Smyslem strategie je především:

otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi, rozvíjet informatické myšlení žáků.

RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Rámcové vzdělávací programy tvoří obecně závazný rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů škol všech oborů vzdělání v předškolním, základním, základním uměleckém, jazykovém a středním vzdělávání. Do vzdělávání v České republice byly zavedeny zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). RVP stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání, a to všeobecného a odborného podle zaměření daného oboru vzdělání, jeho organizační uspořádání, profesní profil, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání a zásady pro tvorbu školních vzdělávacích programů, dále podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.

5.1.8 Vyhodnocení dotazníkového šetření

5.1.8.1 Výstupy dotazníkového šetření realizovaného MŠMT

Dotazníkové šetření MŠMT se uskutečnilo na území celé ČR v závěru roku 2015. Dotazníky vyplnili ředitelé mateřských, základních i středních škol. Jeho výstupy sloužily k nastavení oblastí podpory z evropských strukturálních fondů – tzv. šablony. Následná volba šablonových aktivit tedy korespondovala s výsledky dotazníkového šetření i kritickými oblastmi pojmenovanými ve SWOT analýzách. Nastavená pravidla (např. minimální částka 200 000 Kč) především menším subjektům neumožnila se šablonou I účastnit. Jako jedno z největších úskalí šablon ředitelé definovali nekoncepčnost personální podpory. Navazující šablony II a příslib šablon III toto riziko výrazně snižují, neřeší však problematiku škol systematicky, ale pouze v krátkodobém časovém horizontu a s příslušnou administrativní zátěží pro vedení škol a pedagogický sbor. Poradní a konzultační role MAP při podávání žádosti i samotné realizaci byla vítanou konkrétní formou spolupráce a pomohla nastavit vzájemnou důvěru MAP a spolupracujících subjektů. Výstupy z dotazníkového šetření jsou samostatnou přílohou dokumentu MAP.

5.1.8.2 Další dotazníkové šetření

V lednu 2018 se uskutečnilo dotazníkové šetření zaměřené na zjištění technického stavu a vybavenosti mateřských a základních škol v ORP Kroměříž včetně zjištění spokojenosti škol s jejich dopravní dostupností veřejnou dopravou (svoz dětí a žáků). Šetření se zúčastnilo 36 mateřských škol a 26 základních škol ze SO ORP Kroměříž. Výsledky tohoto šetření jsou uvedeny v následujících kapitolách dokumentu MAP:

[Zhodnocení technického stavu a vybavenosti mateřských škol v ORP Kroměříž](#)

[Zhodnocení technického stavu a vybavenosti základních škol v ORP Kroměříž](#)

[Školní knihovny v ČR a v ORP Kroměříž](#)

[Zajištění dopravní dostupnosti škol v ORP Kroměříž](#)

5.1.9 Charakteristika předškolního vzdělávání v řešeném území

Předškolní vzdělávání slouží k přípravě dětí pro vstup do povinné školní docházky. Zahrnuje v sobě výchovu, vzdělávání a péči o předškolní děti. Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. Od roku 2020 bude předškolní vzdělávání organizováno pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let.

Předškolní vzdělávání je koncipováno tak, aby podporovalo rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílelo se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji. Předškolní vzdělávání má vytvářet základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a napomáhat vyrovnávání případných nerovnoměrností vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání. V neposlední řadě také poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Výsledky šetření PISA 2012 prokázaly, že děti, které se neúčastnily předškolní výchovy, mají v průměru o 51 bodů horší výsledky v testech v 15 letech. Zjištění platí i po vyloučení různých faktorů, jako např. sociálně ekonomického zázemí žáka.

Předškolní vzdělávání je institucionálně zajišťováno mateřskými školami (včetně mateřských škol zřízených podle § 16 odst. 9), lesními mateřskými školami. Kromě mateřských škol zajišťují předškolní vzdělávání přípravné třídy základní školy a přípravný stupeň základní školy speciální, obojí zřízené při základních školách.

5.1.9.1 Specifika předškolního vzdělávání v ČR

Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Každému dítěti je poskytnuta pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení učitele vycházelo z pedagogické diagnostiky – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, pravidelného sledování jeho vývoje a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možno zajistit, aby pedagogické aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo stimulováno, byla podporována jeho poznávací motivace. Dítě se tak prostřednictvím vzdělávacích aktivit postupně rozvíjí v základních dovednostech (motorických, poznávacích ad.) vzhledem ke svým optimálním možnostem.

Předškolní vzdělávání nabízí vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti již od dvou let věku a je nezbytné si uvědomit specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

V Souboru pedagogicko-organizačních informací na školní rok 2017/2018 MŠMT doporučuje zaměřit se při vzdělávání dětí předškolního věku na rozvoj dovedností předcházejících čtení, psaní a rozvoj elementárních matematických souvislostí a na logopedickou prevenci. Dále nabízet formu aktivních činností pro seznamování a rozvoj technických dovedností a tím vzbuzovat v dětech zájem o tyto činnosti.

5.1.9.2 Povinné předškolní vzdělávání v ČR

Od září 2017 školský zákon č. 561/2004 Sb. stanovil povinné předškolní vzdělávání, a to pro děti, které dosáhly do konce srpna daného kalendářního roku 5 let. Povinné předškolní vzdělávání trvá případně i ve školním roce, pro který byl dítěti povolen odklad povinné školní docházky a je ukončeno až začátkem plnění povinné školní docházky. Povinné předškolní vzdělávání se nevztahuje na děti s hlubokým mentálním postižením.

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech v mateřské škole zapsané v rejstříku škol a školských zařízení po dobu 4 souvislých hodin denně. Školský zákon umožňuje plnit povinnost předškolního vzdělávání také individuálním vzděláváním dítěte, vzdáváním v přípravné třídě základní školy (určené pouze pro děti s uděleným odkladem školní docházky) a ve třídě přípravného stupně základní školy speciální, a vzdáváním v zahraniční škole na území České republiky, ve které ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky.

Individuální vzdělávání dítěte oznamuje zákonný zástupce písemně v době zápisu s tím, že jeho povinností je zajistit účast dítěte u ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v mateřské škole (RVP PV). Nejedná se o zkoušku, rodič pouze obdrží doporučení pro další postup při vzdělávání. Dítě může být vzdáváno doma rodičem, jinou osobou, nebo může navštěvovat jiné zařízení než je mateřská škola.

Nepřihlášení dítěte nebo zanedbání péče o povinné předškolní vzdělávání je považováno za přestupek. Za uvedené přestupky lze uložit pokutu až do výše 5 000 Kč.

5.1.9.3 Příprava dětí na první ročník základního vzdělávání v ČR

ČŠI ve Výroční zprávě za školní rok 2016/2017 uvádí, že v rámci přípravy dětí na přechod do základního vzdělávání byla mnohdy dominantní práce s pracovními listy bez výraznější diferenciaci náročnosti vzhledem k individuálním předpokladům dětí. ČŠI tuto metodu považuje za málo efektivní. Dle zjištění ČŠI byla věnována malá pozornost správnému úchopu psacího náčinu i psychohygienickým zásadám, např. správnému sezení. Také logopedická prevence byla v některých mateřských školách pouze nahodilá. Rovněž se mateřským školám ne vždy dařilo vhodně zařadit cílenou přípravu dětí na vstup do 1. ročníku základní školy do organizace dne. Zatímco většinu uvedených aktivit uváděli ředitelé převážné většiny navštívených škol, problémové a situační učení je podle jejich výpovědí realizováno pouze v 56,2 % škol.

Spolupráce mateřských a základních škol během školního roku nebyla dle zjištění ČŠI samozřejmostí a často byla pouze formální. Spočívala zejména v aktivitách, během nichž se děti seznamovaly s prostředím i budoucími spolužáky. Chyběla však cílená spolupráce pedagogů mateřských a základních škol, vzájemná znalost rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé stupně vzdělávání. Tato skutečnost se odrážela v chybějící návaznosti mezi mateřskou školou a základní školou zejména v oblasti metod a forem práce a vzdělávacích cílů. Častější spolupráce probíhala v případě spojených subjektů MŠ a ZŠ nebo jejich blízkosti. Výjimečně se pedagogové základních škol účastnili schůzky rodičů v mateřské škole, na které zákonné zástupce dětí informovali o požadavcích kladených na děti při jejich vstupu do 1. ročníku základní školy.

5.1.9.4 Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Podle údajů ČŠI 48,6 % ředitelů mateřských škol uvedlo přítomnost dětí se SVP. V těchto školách byla jako podpůrná opatření v největší míře využívána poradenská pomoc školy a školských poradenských zařízení, vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a služby asistenta pedagoga.

Tabulka č. 27 - Podpůrná opatření využívaná pro děti se SVP v mateřských školách ve školním roce 2016/2017 v České republice

Podpůrná opatření v MŠ	podíl škol (v %)
Poradenská pomoc školy a školského poradenského zařízení	81,3
Vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu	71,1
Využití asistenta pedagoga	63,1
Úprava organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče	48
Použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů	41,8
Úprava očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy	24,4
Využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti/žákovi podporu	4
Poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených	1,8

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI

Počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice roste, největší nárůst zaznamenaly děti postižené autismem a vývojovými poruchami.

Tabulka č. 28 - Děti se speciálními vzdělávacími potřebami dle pohlaví a druhu postižení v mateřských školách v České republice

Školní rok	celkem	z toho dívky	v tom ve třídách		v tom postižení							
			běžných	speciálních ²⁾	mentálně	sluchově	zrakově	vadami řeči	tělesně	vývojovými poruchami	autismem	více vadami ³⁾
2006/07	8 468	2 930	1 591	6 877	484	258	494	5 155	326	346	209	1 196
2016/17	10 486	3 333	3 029	7 457	574	263	472	5 402	367	751	1 231	1 426
index změny ⁴⁾	1,24	1,14	1,90	1,08	1,19	1,02	0,96	1,05	1,13	2,17	5,89	1,19

¹⁾ tabulka nezahrnuje děti se speciálními vzdělávacími potřebami v dětských domovech a v diagnostických ústavech

²⁾ třídy určené pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami na běžných školách i na školách samostatně zřízených pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami

³⁾ za postiženého více vadami se považuje dítě, resp. žák postižený současně dvěma nebo více na sobě kauzálně nezávislými druhy postižení

⁴⁾ index změny mezi školními roky 2006/07 a 2016/17; např.: 1=beze změny; 2=nárůst o 100 % (zdvojnásobení); 1,15=nárůst o 15 %; 0,85=pokles o 15 %

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

5.1.9.5 Charakteristika mateřských škol v ČR

Mateřská škola je předškolní zařízení pro děti od 3 do 6 let a je legislativně zakotvena v rámci vzdělávací soustavy jako druh školy. Ředitel mateřské školy odpovídá za to, že škola poskytuje vzdělávání v souladu se školským zákonem a se školním vzdělávacím programem, který musí být v souladu s RVP PV. Dále také odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a za zajištění dohledu nad dětmi.

Ředitel mateřské školy vyhlašuje konkrétní termín zápisu do mateřské školy v období od 2. do 16. května a rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce. Zkušební pobyt není možné stanovit dítěti, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Školský zákon stanovuje přednostní přijímání dětí, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně čtvrtého roku věku (účinnost od 1. 9. 2017), nejméně třetího roku věku (účinnost od 1. 9. 2018), nejméně druhého roku věku (účinnost od 1. 9. 2020). Spádová mateřská škola musí přijmout přednostně děti ze svého školského obvodu, pro které je předškolní vzdělání povinné nebo které mají přednostní právo na přijetí. Spádová mateřská škola je mateřská škola zřízená obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má dítě místo trvalého pobytu, v případě cizince místo pobytu.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku. Přijetí v průběhu školního roku je možné v případě, že má mateřská škola volné místo. Na uvolněná místa se nevyhlašuje v průběhu roku samostatný zápis.

O přijetí dítěte uvedeného v § 16 odst. 9 školského zákona (dítě s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem) rozhodne ředitel mateřské školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

V mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 zákona je rozsah poskytování speciálně pedagogické péče nejvýše 3 hodiny denně.

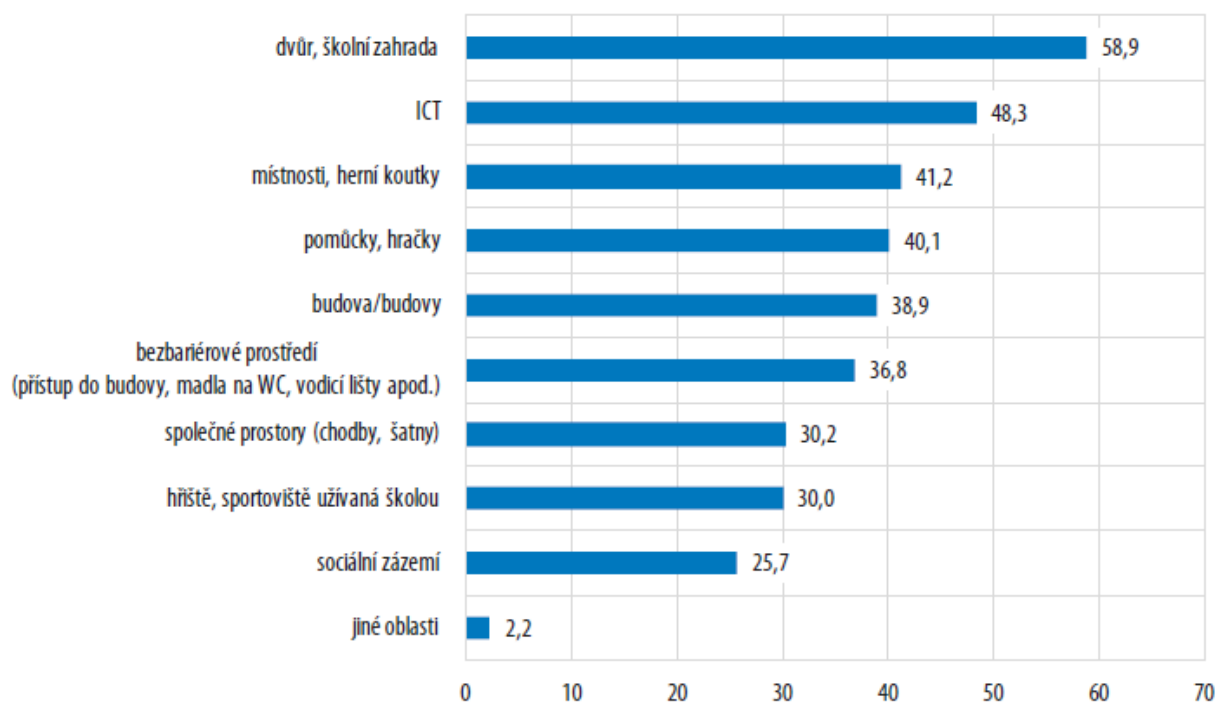
Povinnost zabezpečit dostatečnou kapacitu v mateřských školách pro zajištění předškolního vzdělávání náleží dle školského zákona obci. Kraj je dle školského zákona povinen zajistit dopravu do spádové mateřské školy a ze spádové mateřské školy, pokud vzdálenost této školy od místa trvalého pobytu dítěte přesáhne 4 km.

Předškolní vzdělávání v mateřských školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí je poskytováno za úplatu, která je příjmem právnické osoby. Bez úplaty je předškolní vzdělávání poskytováno dětem, které navštěvují poslední ročník mateřské školy (tj. dětem, které v daném školním roce dovrší šesti let) po dobu nejvýše 12 měsíců. V případě, že je dítěti udělen odklad školní docházky, je pro něj již tento rok opět zpoplatněn. Omezení bezplatnosti předškolního vzdělávání na jeden školní rok neplatí pro děti se zdravotním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

5.1.9.6 Požadavky na vybavenost mateřských škol v ČR

Podle šetření ČŠI celkem 98,3 % ředitelů navštívených mateřských škol v ČR uvedlo, že do rozvoje materiálních podmínek je potřeba investovat a 15,6 % pedagogů vyjádřilo svoji nespokojenost s materiálně-technickým vybavením školy. Pedagogové v některých typech zvláště starších budov často postrádali zázemí s úložnými prostory a kabinety v blízkosti tříd, které by jim umožnilo flexibilně reagovat na momentální zájmy dětí. Na předních místech v potřebě investic pak dominují školní zahrady a dvory, hřiště a sportoviště užívaná školou, pomůcky, hračky, místnosti a herní koutky.

Graf č. 18 - Potřeba investic pro zlepšení materiálních podmínek mateřských škol v ČR – podíl škol (v %)

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

ČŠI šetřením zjistila, že prostorové uspořádání v mateřských školách v ČR většinou odpovídá potřebám, je funkční a umožňuje realizaci různorodých skupinových i individuálních aktivit dětí. Také vybavenost didaktickými pomůckami a hračkami je ve většině škol na velmi dobré úrovni.

Řada škol zkvalitnila bezpečnostní prvky umožňující kontrolu nad vstupy do budov a areálů (videotelefony, kamerová zařízení, čipy, aj.), přesto jsou však celkově v jednotlivých mateřských školách podstatné rozdíly v přijímání opatření k zajištění bezpečnosti.

Dlouhodobě znepokojivá jsou zjištění ČŠI v oblasti zabezpečení podmínek pro zdravé sezení. V 15,3% navštívených mateřských škol nezohledňovaly používané dětské stoly a židle rozdílnou tělesnou výšku docházejících dětí. K podpoře zdravého životního stylu nepřispívají také lůžka, která ne-poskytují pevnou oporu zad (často v mateřských školách využívaná prověšená síťovaná lehátka). Z důvodu prevence poruch pohybového aparátu je nutné věnovat výběru, nákupu a přidělování tohoto vybavení zvýšenou pozornost.

ČŠI v rámci inspekčního elektronického zjišťování (INEZ) zjistila, že priority v oblasti ICT ve vzdělávání si v rámci celkové strategie školy stanovilo pouze 31 % mateřských škol, 5 % mateřských škol si je zapracovalo formou samostatného plánu ICT. Naopak 60,4 % mateřských škol se oblastí ICT ve svých strategiích vůbec nezabývalo. Datovou schránku má zřízeno 88,7 % dotazovaných škol a 97,5 % z nich ji také aktivně využívá. Elektronický podpis používá 62,7 % MŠ. Vlastní webovou stránku spravuje 87,1 % škol. Prostřednictvím školního informačního systému komunikuje s rodiči (pod heslem) 21 % mateřských škol při omlouvání dětí a 12,9 % mateřských škol při objednávání školního stravování. Školní informační systémy jsou nejčastěji využívány k informování o termínech školních akcí (81,9 % mateřských škol).

Pozitivní je, že se mírně zvyšuje podíl pedagogických pracovníků, kteří jsou prostřednictvím školy vybaveni vlastním počítačem nebo tabletem. Více než 50% svých pedagogických pracovníků vybavilo 14,7 % mateřských škol, 20,5 % škol poskytlo uvedené vybavení 25-50 % svých pracovníků. Převládá většina (64,8 %) mateřských škol však poskytla počítače či tablety méně než čtvrtině svých učitelů.

Novelizované znění školského zákona a RVP PV stanovuje možnost začlenění dětí od dvou let věku do předškolního vzdělávání. Naplňování potřeb dětí této věkové kategorie však vyžaduje v mateřských školách specifickou materiální vybavenost. MŠMT vydalo v lednu 2017 Informační materiál ke vzdělávání dětí od 2 do 3 let v mateřské škole, který mimo jiné vymezuje základní materiální a hygienické podmínky. Na vzdělávání batolat se dlouhodobě zaměřují zvláště soukromé mateřské školy, přičemž některé optimálně využívají zkušeností s realizovaným provozem jeslí. K vytváření bezpečného zázemí přispívá organizace věkově stejnorodých tříd. Problematickou vybavenost v současnosti vykazují zvláště věkově smíšené třídy, jelikož převážná část hraček a pomůcek využívaných v mateřských školách je certifikována pro používání až od tří let věku. Různorodé vybavení hračkami a pomůckami ve třídách tak klade vysoké nároky na zajištění bezpečnosti dvouletých dětí. Z jedné strany je nutné zajistit dosažitelnost, pestrost a vhodnost hraček a pomůcek, které rozvíjejí kompetence starších předškolních dětí, na straně druhé mohou být některé tyto předměty rizikové pro děti mladší tří let, které se zde společně vzdělávají. Obtížně lze také zabezpečit požadavky týkající se odpočinku v případech, kdy škola nedisponuje blízkým odděleným prostorem (např. ložnicí) a ruch ve třídě omezuje kvalitu relaxace. Potíže mají školy s nevybudovanými bezbariérovými přístupy a nedostatečným zázemím pro skladování kočárků.

5.1.9.7 Alternativní vzdělávání v mateřských školách v ČR

Při tvorbě školních i třídních vzdělávacích programů mohou mateřské školy v souladu s RVP PV využívat i zveřejněné programy jako např. program Mateřská škola podporující zdraví, Začít spolu, Waldorfskou školu, Montessori pedagogiku či další programy, ať už se jedná o programy určené pro hlavní proud vzdělávání, nebo o alternativní programy.

Za alternativní jsou u nás vnímány především pedagogické koncepce (vycházející z waldorfské pedagogiky, montessoriovské pedagogiky, pedagogiky jenského plánu, daltonského plánu nebo freinetovské pedagogiky), které představují variabilní vzdělávací nabídku mimo hlavní vzdělávací proud. Existuje celá řada zařízení, která v praxi využívají jen určitých prvků těchto koncepcí.

Alternativou ke klasickému předškolnímu vzdělávání je také lesní mateřská škola (LMŠ), definovaná školským zákonem dle § 34 odstavec 9. Vzdělávání v LMŠ je realizováno podle RVP PV, avšak s tím rozdílem, že probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí LMŠ, za každého počasí přímo v prostředí přírody, nejčastěji lesa. Odpočinek dětí probíhá v zázemí, které má nejrůznější podoby, nesmí být však stavbou. Konkrétní podobu LMŠ blíže popisuje vyhláška MŠMT č. 280/2016 Sb.

5.1.9.8 Vývoj počtu mateřských škol ve Zlínském kraji

Ve školním roce 2016/2017 působilo ve Zlínském kraji celkem 315 mateřských škol, z toho 297 obecních (94%). Dalšími zřizovateli mateřských škol ve Zlínském kraji jsou MŠMT, Zlínský kraj, privátní sektor a církev.

Tabulka č. 29 - Mateřské školy podle zřizovatele ve Zlínském kraji

Školní rok	Zřizovatel														
	MŠMT			obec			kraj			privátní sektor			církev		
	školy	třídy	děti	školy	třídy	děti	školy	třídy	děti	školy	třídy	děti	školy	třídy	děti
2016/2017	1	4	38	297	817	19 460	5	9	57	11	22	372	1	2	45
2015/2016	1	3	39	298	823	19 770	5	8	55	11	21	369	1	2	45

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení, ČSÚ

Mateřská škola se organizačně dělí na třídy. Do tříd je možno zařazovat děti stejného či různého věku a vytvářet třídy věkově homogenní či věkově heterogenní. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami je možné zařazovat do běžných tříd mateřských škol, nebo do tříd zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona, popřípadě škol zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Ve školním roce 2016/2017 působilo ve Zlínském kraji celkem 315 mateřských škol (854 tříd), z toho 308 běžných mateřských škol (838 tříd) a 7 mateřských škol určených pouze pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (16 tříd). Z mateřských škol určených pouze pro děti s SVP 5 škol zřizoval Zlínský kraj (9 tříd, 57 dětí), 1 školu MŠMT (4 třídy, 38 dětí) a 1 školu privátní sektor (3 třídy, 29 dětí). Celkově bylo ve Zlínském kraji 55 speciálních tříd, z toho 39 tříd v běžných mateřských školách.

Tabulka č. 30 - Počet mateřských škol a tříd ve Zlínském kraji – běžné a pouze pro SVP

Školní rok	Školy			Třídy		
	celkem	z toho		celkem	v tom na školách	
		běžné	pouze pro SVP		běžných	pouze pro SVP
2016/2017	315	308	7	854	838	16
2015/2016	316	309	7	857	843	14
2014/2015	312	306	6	843	829	14
2013/2014	310	304	6	838	823	15
2012/2013	310	305	5	828	815	13
2011/2012	309	304	5	810	796	14
2010/2011	308	303	5	791	777	14
2009/2010	309	304	5	770	758	12
2008/2009	309	304	5	735	724	11
2007/2008	309	304	5	719	709	10

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 31 - Počet speciálních tříd v mateřských školách ve Zlínském kraji

Školní rok	Školy	Třídy	
		celkem	z toho speciální
2016/2017	315	854	55
2015/2016	316	857	51
2014/2015	312	843	50
2013/2014	310	838	49
2012/2013	310	828	45
2011/2012	309	810	45
2010/2011	308	791	46
2009/2010	309	770	42
2008/2009	309	735	40
2007/2008	309	719	37

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

5.1.9.9 Vývoj počtu dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji

Ve školním roce 2016/2017 pokračoval v ČR pokles odmítnutých žádostí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání. Tento jev odpovídá jednak snaze zřizovatelů uspokojit poptávku rodičů rozšiřováním nových kapacit, zároveň se však už také projevuje fakt, že populační křivka mírně klesá. Někteří zřizovatelé v ČR, zejména v malých obcích, měli výraznou snahu o zachování existence mateřské školy i přes nízký počet dětí a rozhodli se dofinancovat platy učitelů z rozpočtu zřizovatele.

Ve Zlínském kraji bylo ve školním roce 2016/2017 podáno 7 436 žádostí o přijetí do mateřské školy, z toho 1 105 žádostem nebylo vyhověno (15%). Podíl zamítnutých žádostí ve Zlínském kraji byl mezi kraji 7. nejvyšší.

Ve školním roce 2015/2016 řešil Krajský úřad Zlínského kraje celkem 18 odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o nepřijetí dítěte do mateřské školy. Důvody nepřijetí k předškolnímu vzdělávání souvisely nejčastěji s věkem dítěte a nedodržením podmínky stanovené zákonem o ochraně veřejného zdraví související s pravidelným očkováním. (U dětí mladších 5 let škola vyžaduje v souladu s § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, doklad o tom, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, nebo o tom, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Pokud je pro dítě předškolní vzdělávání povinné, škola doklad o očkování nepožaduje.)

Tabulka č. 32 - Úspěšné žádosti o přijetí do mateřských škol ve Zlínském kraji

Školní rok	Žádosti o přijetí do MŠ, jimž bylo vyhověno					
	MŠ celkem		MŠ běžné		MŠ pouze pro SVP	
	žádosti celkem	z toho děti, které nastoupily	žádosti celkem	z toho děti, které nastoupily	žádosti celkem	z toho děti, které nastoupily
2016/2017	6 331	6 113	6 290	6 072	41	41
2015/2016	6 580	6 410	6 524	6 357	56	53
2014/2015	6 656	6 521	6 612	6 478	44	43

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 33 - Neúspěšné žádosti o přijetí do mateřských škol ve Zlínském kraji

Školní rok	Žádosti o přijetí do MŠ, jimž nebylo vyhověno					
	MŠ celkem		MŠ běžné		MŠ pouze pro SVP	
	žádosti celkem	z toho žádosti dětí se ZP	žádosti celkem	z toho žádosti dětí se ZP	žádosti celkem	z toho žádosti dětí se ZP
2016/2017	1 105	3	1 095	0	10	3
2015/2016	1 476	16	1 464	4	12	12
2014/2015	2 091	15	2 080	4	11	11
2013/2014	2 404	21	2 397	14	7	7
2012/2013	2 097	19	2 085	13	12	6

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 34 - Dodatečné nástupy, odklady a ukončení školní docházky dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji

Školní rok	Nástupy do MŠ po 30. 9.		Dodatečně udělené odklady školní docházky		Ukončení docházky do MŠ ve školním roce	
	celkem	z toho spec. třídy	celkem	z toho spec. třídy	celkem	z toho spec. třídy
2015/2016	444	13	73	3	6 097	247
2014/2015	525	12	11	0	6 157	338
2013/2014	658	20	37	1	6 196	248
2012/2013	412	17	49	8	5 839	179
2011/2012	616	6	30	0	5 736	169
2010/2011	431	15	36	1	5 495	195
2009/2010	461	22	41	3	5 267	209
2008/2009	631	15	32	4	5 222	204
2007/2008	563	20	54	10	5 262	167

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Ve školním roce 2007/2008 navštěvovalo ve Zlínském kraji 16 849 dětí mateřskou školu. Během deseti let se počet těchto dětí zvýšil o 18,5 %. Jejich počet trvale rostl až do školního roku 2015/2016. Zlom nastal ve školním roce 2016/2017, kdy se počet dětí v kraji dostal na úroveň školního roku 2012/2013. Podíl dětí umístěných ve školkách byl ve Zlínském kraji dlouhodobě vysoký a řadil se spolu s Olomouckým krajem na první dvě pozice mezi kraji ČR.

Tabulka č. 35 - Počet dětí v mateřských školách celkem, v běžných mateřských školách a školách určených pouze pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami ve Zlínském kraji

Školní rok	Děti				Dívky		
	celkem	v tom na školách			celkem	v tom na školách	
		běžných	pouze pro SVP			běžných	pouze pro SVP
2016/2017	19 972	19 848	124	0,62%	9 465	9 427	38
2015/2016	20 278	20 158	120	0,59%	9 684	9 646	38
2014/2015	20 330	20 217	113	0,56%	9 775	9 745	30
2013/2014	20 384	20 266	118	0,58%	9 757	9 722	35
2012/2013	19 989	19 873	116	0,58%	9 642	9 603	39
2011/2012	19 592	19 468	124	0,63%	9 413	9 372	41
2010/2011	18 936	18 813	123	0,65%	9 109	9 059	50
2009/2010	18 326	18 205	121	0,66%	8 769	8 724	45
2008/2009	17 397	17 290	107	0,62%	8 282	8 237	45
2007/2008	16 849	16 750	99	0,59%	8 088	8 041	47

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo mateřskou školu ve Zlínském kraji celkem 19 972 dětí, z toho 780 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (3,9%). Nejvíce zastoupeny byly děti s vadami řeči (70% ze všech dětí se SVP). V porovnání s ostatními kraji byl Zlínský kraj co do počtu dětí s vadami řeči třetím nejhorším, vyšší počet dětí měl už jen Jihomoravský kraj (755 dětí) a Moravskoslezský kraj (1 201 dětí).

Ze 780 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami navštěvovalo 153 dětí běžnou třídu a 627 dětí speciální třídu.

Tabulka č. 36 - Děti se speciálními vzdělávacími potřebami dle pohlaví a druhu postižení v mateřských školách ve Zlínském kraji

Školní rok	celkem	z toho dívky	v tom ve třídách		v tom postižení							
			běžných	speciálních	mentálně	sluchově	zrakově	vadami řeči	tělesně	vývojovými poruchami	autismem	více vadami
2016/17	780	251	153	627	36	20	32	548	12	33	49	50

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

Podíl dětí se speciálními vzdělávacími potřebami z celkového počtu dětí v předškolním vzdělávání se v ČR dlouhodobě nemění a zůstává na zhruba stejné úrovni již několik let (2,9 %). Naopak podíl dětí cizinců v ČR ve školním roce 2016/2017 opět mírně vzrostl z 2,3% na 2,6% (ve Zlínském kraji to bylo 0,6% dětí cizinců ve školním roce 2016/2017).

Tabulka č. 37 - Počet dětí se SVP (speciální vzdělávací potřeby) v mateřských školách ve Zlínském kraji

Školní rok	Děti			
	celkem	z toho		
		dívky	se SVP	cizinci
2016/2017	19 972	9 465	780	122
2015/2016	20 278	9 684	751	110

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení, ČSÚ

Tabulka č. 38 - Počet dětí v mateřských školách ve speciálních třídách ve Zlínském kraji

Školní rok	Děti	z toho dívky

	celkem	z toho ve spec. třídách		celkem	z toho ve spec. třídách
2016/2017	19 972	627	3,1%	9 465	199
2015/2016	20 278	594	2,9%	9 684	193
2014/2015	20 330	577	2,8%	9 775	180
2013/2014	20 384	556	2,7%	9 757	182
2012/2013	19 989	548	2,7%	9 642	172
2011/2012	19 592	539	2,8%	9 413	160
2010/2011	18 936	540	2,9%	9 109	185
2009/2010	18 326	501	2,7%	8 769	171
2008/2009	17 397	480	2,8%	8 282	167
2007/2008	16 849	456	2,7%	8 088	173

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

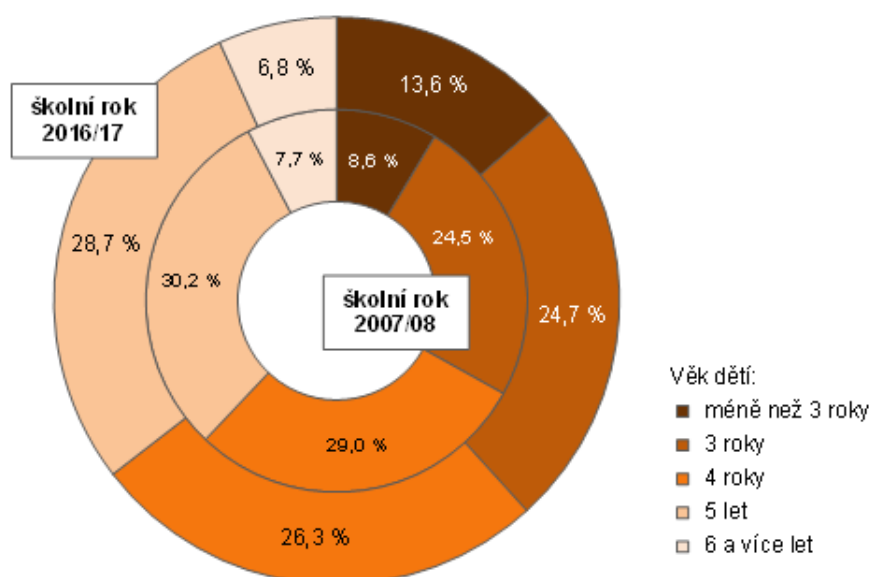
V porovnání věkové struktury dětí navštěvujících mateřskou školku je vidět výrazný nástup podílu dětí ve věku do dvou let. Ve školním roce 2007/2008 chodilo do školky 8,6% dětí ve věku do dvou let a během sledovaného období jejich počet vzrostl z 1 448 na 2 715 (13,6%).

Tabulka č. 39 - Počet dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji podle věku

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Děti celkem	16 849	17 397	18 326	18 936	19 592	19 989	20 384	20 330	20 278	19 972
z toho dívky (%)	48,0	47,6	47,9	48,1	48,0	48,2	47,9	48,1	47,8	47,4
v tom ve věku (%):										
do 2 let	8,6	9,3	10,7	10,9	10,5	10,2	10,2	11,2	12,7	13,6
3 let	24,5	26,0	25,6	25,6	26,4	25,0	24,6	25,1	23,8	24,7
4 let	29,0	27,9	28,8	27,6	28,1	29,3	27,8	28,1	27,7	26,3
5 let	30,2	29,0	27,5	28,7	27,9	28,5	30,3	28,9	29,3	28,7
6 a více let	7,7	7,7	7,4	7,1	7,2	7,0	7,2	6,7	6,5	6,8

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

Graf č. 19 - Děti v mateřských školách podle věku ve Zlínském kraji

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

5.1.9.10 Personální podmínky v předškolním vzdělávání v ČR

Věkovou a vzdělanostní strukturu **ředitelů mateřských škol** (žen) regionálního školství v roce 2016 ukazují tabulky níže. Podíl řídicích pracovníků - mužů činil v roce 2016 ve Zlínském kraji 0,6% (v ČR 1,2%).

Tabulka č. 40 - Věková struktura řídicích pracovníků mateřských škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

Rok	Věk řídicích pracovníků regionálního školství – ženy				
	do 35	36–45	46–55	56–65	66 a více
2016	3,7%	15,4%	46,7%	33,6%	0,6%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Tabulka č. 41 - Vzdělanostní struktura řídicích pracovníků mateřských škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

Rok	Stupeň vzdělání řídicích pracovníků - ženy			
	střední a střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské vzdělání
2016	0,1%	63,8%	2,2%	33,9%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Podle údajů ČŠI se snížilo procento ředitelů, kteří se v posledních dvou letech nezúčastnili dalšího vzdělávání (2,5%). Nejčtenější další vzdělávání se týkalo zejména legislativní oblasti (81%), organizačního řízení školy (54%), vedení pedagogického procesu (49,5%), inkluzivního vzdělávání (49%) a bezpečnosti a ochrany zdraví (48%). Naopak nejmenší zájem projeví ředitelé opakovaně o vzdělávání týkající se dovednosti v oblasti cizích jazyků (12%) a výuky v multikulturním a vícejazyčném procesu (4 %).

Za nejčastější překážku, která značně omezuje výkon řídicí funkce, považují samotní ředitelé zejména nadměrnou administrativu (84%).

Ředitelé mateřských škol vnímají potřebu podpory pro zlepšení kvality jejich práce v oblastech právních předpisů (54%), ekonomické a finanční oblasti (35%), inkluzivního vzdělávání (31%), vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (28%) a v manažerských dovednostech (21%).

Věkovou a vzdělanostní strukturu **učitelů mateřských škol** (žen) regionálního školství v roce 2016 ukazují tabulky níže. Podíl učitelů - mužů činil v roce 2016 ve Zlínském kraji 0,8% (v ČR 0,5%).

Tabulka č. 42 - Věková struktura učitelů mateřských škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

Rok	Věk učitelů regionálního školství – ženy					
	do 25	26–35	36–45	46–55	56–65	66 a více
2016	8,4%	15,3%	22,6%	34,0%	18,9%	0,8%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Tabulka č. 43 - Vzdělanostní struktura učitelů mateřských škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

Rok	Stupeň vzdělání učitelů - ženy			
	střední a střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské vzdělání
2016	0,9%	75,0%	4,7%	19,3%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Ve školním roce 2016/2017 bylo v mateřských školách v ČR zaměstnáno 29 629,5 učitelů, z nichž 95,6% bylo odborně kvalifikovaných. Meziroční nárůst odborně kvalifikovaných učitelů tak v ČR činil 0,9 %. ČŠI v navštívených školách zjistila, že důvodem přijetí nekvalifikovaných učitelů byla často omezená dostupnost kvalifikovaných učitelů v nejbližším okolí školy nebo nízký úvazek přímé pedagogické činnosti, který nebyl pro odborně kvalifikované učitele finančně výhodný. Nejvyšší podíl odborně kvalifikovaných učitelů mateřských škol byl zjištěn, stejně jako v předchozím školním roce, v Pardubickém, Královéhradeckém a Zlínském kraji.

Učitelé, u kterých probíhala hospitační činnost ČŠI, nejčastěji absolvovali vzdělávací kurzy a semináře, které se týkaly vědomostí a znalostí v oblastech, jež vyučují (56%), metod a forem vzdělávání (38%), inkluzivního vzdělávání (21%) a podpory a rozvoje klíčových dovedností (21%). Nejmenší zájem, stejně

jako ředitelé, projeví o semináře a kurzy zaměřené na dovednosti v oblasti cizích jazyků (4,5 %) a výuku v multikulturním a cizojazyčném prostředí.

Na základě vyjádření hospitovaných učitelů jsou nejčastějšími překážkami, které je nejvíce omezují při výkonu učitelské profese, administrativa (56 %), vysoké počty dětí ve třídách (53%), nedostatečné vnímání prestiže učitelského povolání ve společnosti (31%).

Učitelé v mateřských školách uvádí, že pro zvýšení kvality své pedagogické práce potřebují podporu zejména v oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (41%), prevence a projevů rizikového chování (32%), prohlubování znalostí v oblasti předškolního vzdělávání (28%), metod a forem vzdělávání (26%) a inkluzivního vzdělávání (21%). Podstatné zjištění je, že ředitelé i učitelé nezávisle na sobě shodně uvádějí odbornou nejistotu a nepřípravenost v oblastech inkluze a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Převážná část učitelů hospitovaných ČŠI (85%) pozitivně hodnotila vzájemnou aktivní spolupráci, která se týkala zejména výměny informací o dětech – výsledky vzdělávání a chování dětí (97%), výměny různých materiálů ke vzdělávání (89%), výměny informací o metodách a formách vzdělávání (88%) a spolupráce na projektech (61%).

V rámci ČR byl v roce 2016 průměrný plat pedagogických pracovníků v předškolním vzdělávání 24 940 Kč a průměrný počet dětí na 1 učitele byl 12,2.

Tabulka č. 44 - Průměrná měsíční mzda pedagogických a nepedagogických pracovníků v mateřských školách v ČR v roce 2016

Kategorie zaměstnanců		Průměrná měsíční mzda/plat (bez OON/OPPP)
Pedagogičtí pracovníci		24 940 Kč
z toho	učitelé	25 300 Kč
	vychovatelé	24 405 Kč
	asistenti pedagoga	16 597 Kč
	speciální pedagogové	24 563 Kč
	psychologové	18 757 Kč
	ostatní pedagogové	12 015 Kč
Nepedagogičtí pracovníci		13 775 Kč

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

5.1.9.11 Vývoj počtu pracovníků v mateřských školách ve Zlínském kraji

Zvyšování průměrného počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků v mateřských školách ve Zlínském kraji a jejich průměrné měsíční mzdy v letech 2008 až 2016 ukazují následující tabulky.

Tabulka č. 45 - Průměrný počet pedagogických a nepedagogických pracovníků v mateřských školách ve Zlínském kraji a jejich průměrná měsíční mzda

Rok	Průměrný evidenční přepočtený počet			Průměrná měsíční mzda/plat		
	pedagogičtí pracovníci		nepedagogičtí pracovníci	pedagogičtí pracovníci		nepedagogičtí pracovníci
	celkem	z toho učitelé		celkem	z toho učitelé	
2016	1 705,8	1 641,4	551,8	24 427 Kč	24 831 Kč	13 312 Kč
2015	1 697,5	1 639,5	544,3	23 395 Kč	23 776 Kč	12 629 Kč
2014	1 667,6	1 617,1	534,8	23 374 Kč	23 705 Kč	12 416 Kč
2013	1 631,8	1 593,2	519,7	23 049 Kč	23 311 Kč	12 308 Kč
2012	1 570,4	1 540,3	498,9	23 314 Kč	23 543 Kč	12 356 Kč
2011	1 521,5	1 496,8	489,8	21 053 Kč	21 188 Kč	12 580 Kč
2010	1 478,6	1 458,2	494,1	20 187 Kč	20 306 Kč	12 711 Kč
2009	1 416,1	1 398,7	474,1	20 848 Kč	20 952 Kč	12 519 Kč
2008	1 367,4	1 353,2	469,8	19 737 Kč	19 823 Kč	10 936 Kč

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 46 - Učitelé ve speciálních třídách mateřských škol ve Zlínském kraji

Školní rok	Učitelé přepočtení na plně zaměstnané		
	celkem	z toho	
		ženy	ve speciálních třídách
2016/2017	1 626,9	1 621,9	103,1
2015/2016	1 627,9	1 622,9	100,4
2014/2015	1 611,8	1 605,8	102,3
2013/2014	1 591,6	1 584,6	96,8

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení, ČSÚ

5.1.9.12 Přípravné třídy v ČR a ve Zlínském kraji

Přípravné třídy umožňují připravit děti (např. se sociálním či jazykovým znevýhodněním) pro úspěšné zahájení povinné školní docházky. Přípravné třídy přijímají děti na základě podání žádosti o zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy. Podmínkou přijetí je předpoklad, že zařazení do této třídy vyrovná jejich vývoj a zároveň se jedná o děti, kterým byl udělen odklad povinné školní docházky.

V souvislosti s odkladem povinné školní docházky školský zákon uvádí, že ředitel školy odloží začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud o to požádá písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce a žádost je doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa za předpokladu, že dítě není tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

Struktura příčin odkladu se dle zjištění ČŠI již několik let nemění. Mezi důvody převládají celková nezralost (36 %) a logopedické vady (27,9 %), dále potíže v grafomotorické oblasti (14,5 %), sociální nezralost (11,6 %) a nedostatečná adaptace a potíže se soustředěním (10,8 %).

Povinnost předškolního vzdělávání (pro děti od 5 let) trvá i u dětí s povoleným odkladem školní docházky. Současně však i pro děti s odkladem platí možnost všech způsobů plnění povinného předškolního vzdělávání, tedy i mateřská škola nebo individuální vzdělávání.

Přípravné třídy základní školy může zřizovat obec, svazek obcí, kraj, registrovaná církev a náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy. Na zřízení přípravné třídy není právní nárok, nezbytný je souhlas krajského úřadu (souhlas vždy na jeden školní rok), v případě církevních škol souhlas MŠMT. Přípravná třída se nezapisuje do rejstříku škol a školských zařízení a nelze ji zřídit samostatně (vždy je součástí základní školy).

Během uplynulých 10 let se počet přípravných tříd základní školy v České republice zvyšoval se zvyšujícím se počtem dětí. Ve školním roce 2016/2017 bylo v ČR celkem 345 přípravných tříd základní školy, z toho 2 třídy ve Zlínském kraji, což byl nejmenší počet tříd v porovnání s ostatními kraji.

Tabulka č. 47 - Přípravné třídy základních škol v České republice

školní rok	Přípravné třídy základní školy					
	školy	třídy	děti		učitelé ¹⁾	
			celkem	z toho dívky	celkem	z toho ženy
2006/07	127	146	1 713	701	-	-
2016/17	295	345	4 569	1 760	341,6	337,2
index změny ²⁾	2,32	2,36	2,67	2,51	x	x

¹⁾ přepočtení na plně zaměstnané

²⁾ index změny mezi školními roky 2006/07 a 2016/17; např.: 1=beze změny; 2=nárůst o 100 % (zdvojnásobení); 1,15=nárůst o 15 %; 0,85=pokles o 15 %

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

Tabulka č. 48 - Přípravné třídy základních škol ve školním roce 2016/2017 v porovnání krajů ČR

Území	Přípravné třídy základní školy					
	školy	třídy	děti		učitelé	
			celkem	z toho dívky	celkem	z toho ženy
Česká republika	295	345	4 569	1 760	341,6	337,2
Hlavní město Praha	77	84	1 098	344	84,0	81,0
Ústecký kraj	66	80	1 095	461	79,8	78,4
Středočeský kraj	29	34	420	149	32,9	32,9
Jihomoravský kraj	28	34	436	173	33,8	33,8
Karlovarský kraj	26	33	434	183	32,5	32,5
Moravskoslezský kraj	27	31	442	189	31,0	31,0
Liberecký kraj	7	9	118	46	9,0	9,0
Plzeňský kraj	6	9	104	43	8,9	8,9
Pardubický kraj	7	8	103	34	7,6	7,6
Kraj Vysočina	7	8	122	39	7,9	7,9
Olomoucký kraj	6	6	87	46	5,4	5,4
Jihočeský kraj	4	4	52	23	3,9	3,9
Královéhradecký kraj	3	3	35	17	2,9	2,9
Zlínský kraj	2	2	23	13	2,0	2,0

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

Minimální počet dětí v přípravné třídě je 10, maximální je 15. Pokud se do přípravné třídy nepřihlásí dostatečný počet dětí, může ředitel požádat zřizovatele o povolení výjimky z nejnižšího počtu dětí. Zřizovatel může výjimku povolit za předpokladu, že uhradí zvýšené výdaje na vzdělávací činnost školy nad výši stanovenou krajským normativem.

Obsah vzdělávání v přípravné třídě vychází z RVP pro předškolní vzdělávání a je součástí školního vzdělávacího programu dané základní školy. Časový rozsah vzdělávání je určen počtem vyučovacích hodin stanovených v RVP pro základní vzdělávání pro 1. ročník ZŠ (18 – 22 hodin).

Dětem zařazeným do přípravných tříd základních škol se bezplatně poskytují základní školní potřeby v hodnotě 200 Kč na žáka za jeden školní rok. Děti mohou navštěvovat školní družinu a mohou se stravovat ve školní jídelně za stejných podmínek jako žáci základní školy.

Učitelé v přípravné třídě musí splňovat kvalifikační předpoklady učitele přípravné třídy základní školy dle zákona o pedagogických pracovnících.

5.1.9.13 Přípravný stupeň základní školy speciální v ČR a ve Zlínském kraji

Přípravný stupeň základní školy speciální umožňuje nezbytnou přípravu na vzdělávání dětem s těžším mentálním postižením, postižením více vadami a autismem.

Během uplynulých 10 let se počet tříd přípravného stupně základních škol speciálních v České republice snížil o 45% při zachování zhruba stejného počtu škol a dětí. Snížil se i počet pedagogů a to celkově o 59%. Tento trend je ovlivněn zaváděním společného vzdělávání.

Ve školním roce 2016/2017 bylo v ČR celkem 32 tříd přípravného stupně, z toho 3 třídy ve Zlínském kraji.

Tabulka č. 49 - Přípravný stupeň základních škol speciálních v České republice

školní rok	Přípravný stupeň základních škol speciálních					
	školy	třídy	děti		učitelé ¹⁾	
			celkem	z toho dívky	celkem	z toho ženy
2006/07	52	58	251	89	76,00	.
2016/17	53	32	231	76	31,1	30,1
index změny ²⁾	1,02	0,55	0,92	0,85	0,41	x

¹⁾ přepočtení na plně zaměstnané

²⁾ index změny mezi školními roky 2006/07 a 2016/17; např.: 1=beze změny; 2=nárůst o 100 % (zdvojnásobení); 1,15=nárůst o 15 %; 0,85=pokles o 15 %

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

Tabulka č. 50 - Přípravný stupeň základních škol speciálních ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

Přípravný stupeň základních škol speciálních					
školy	třídy	děti		učitelé	
		celkem	z toho dívky	celkem	z toho ženy
3	3	13	5	3,0	3,0

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

5.1.9.14 Vývoj počtu mateřských škol v ORP Kroměříž

Na území ORP Kroměříž se nachází celkem 41 mateřských škol, z toho 38 obecních, 2 krajské a 1 privátní. Celkem 31 mateřských škol funguje jako samostatný právní subjekt, 10 mateřských škol je součástí základní škol. Z celkového počtu 41 mateřských škol v ORP Kroměříž se 12 z nich nachází ve městě Kroměříž a 24 z nich v obcích.

Z celkového počtu 46 obcí v ORP Kroměříž je 16 obcí bez mateřské školy. Všechny těchto 16 obcí jsou obce do 500 obyvatel, největší počet obyvatel z nich mají Troubky-Zdislavice (473 obyvatel k 31. 12. 2016).

Tabulka č. 51 - Počet mateřských škol v SO ORP Kroměříž v porovnání s ostatními ORP ve Zlínském kraji

Kraj a správní obvody obcí s rozšířenou působností	Počet mateřských škol k 31. 12. daného roku							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zlínský kraj	309	308	309	310	310	312	316	316
Bystřice pod Hostýnem	13	13	13	13	13	13	13	13
Holešov	14	14	14	14	14	14	14	14
Kroměříž	40	39	39	40	40	41	41	41
Luhačovice	10	10	10	10	10	10	10	10
Otrokovice	9	9	9	9	9	9	10	10
Rožnov pod Radhoštěm	14	14	14	14	13	13	13	13
Uherské Hradiště	46	46	46	46	46	46	46	46
Uherský Brod	31	31	31	31	31	31	31	31
Valašské Klobouky	14	14	14	14	14	15	15	15
Valašské Meziříčí	22	22	22	22	23	23	23	23
Vizovice	11	11	11	11	11	11	11	11
Vsetín	40	40	40	40	40	41	42	42
Zlín	45	45	46	46	46	45	47	47

Zdroj: Data z publikace Statistická ročenka Zlínského kraje, ČSÚ

Do MAP OPR Kroměříž je zapojeno celkem 39 mateřských škol, do projektu MAP se nezapojily Základní škola a Mateřská škola při zdravotnickém zařízení Kroměříž a Soukromá mateřská škola KAŠPÁREK s.r.o.

Tabulka č. 52 - Mateřské školy zapojené do MAP ORP Kroměříž

Resortní identifikátor právnícké osoby	Název školy	Zřizovatel
600118177	Mateřská škola, ul. Eduarda Světlíka, Hulín, p.o.	Město Hulín
600118266	Mateřská škola Chropyně, okres Kroměříž, p.o.	Město Chropyně
600118185	Mateřská škola, Koryčany, okres Kroměříž	Město Koryčany
600117448	Mateřská škola, Kroměříž, Kollárova 3945, p.o.	Město Kroměříž
600117464	Mateřská škola, Kroměříž, Žižkova 4019, p.o.	Město Kroměříž
600117651	Mateřská škola, Kroměříž, Gorkého 2566, p.o.	Město Kroměříž
600117715	Mateřská škola, Kroměříž, Postoupky 78, p.o.	Město Kroměříž
600117731	Mateřská škola, Kroměříž, Štítného 3712, p.o.	Město Kroměříž
600118193	Mateřská škola, Kroměříž, Spáčilova 3239, p.o.	Město Kroměříž
600118207	Mateřská škola, Kroměříž, Páleníčkova 2851, p.o.	Město Kroměříž
600118223	Mateřská škola, Kroměříž, Osvoboditelů 60, p.o.	Město Kroměříž
600118240	Mateřská škola, Kroměříž, Mánesova 3880, p.o.	Město Kroměříž
600117855	Mateřská škola Morkovice, p.o., okres Kroměříž	Město Morkovice - Slížany
600118631	Základní škola a Mateřská škola Litenčice, okres Kroměříž, p.o.	Městys Litenčice
600117782	Mateřská škola Velké Těšany, okres Kroměříž	Obec Bařice-Velké Těšany
600118461	Základní škola a Mateřská škola Bezměrov, okres Kroměříž, p.o.	Obec Bezměrov
600118045	Mateřská škola Břest okres Kroměříž	Obec Břest
600118002	Mateřská škola Dřínov, okres Kroměříž, p.o.	Obec Dřínov
600117766	Mateřská škola Karolín, okres Kroměříž	Obec Karolín
600118312	Základní škola a Mateřská škola Kostelany, okres Kroměříž	Obec Kostelany
600117961	Mateřská škola Kvasice, okres Kroměříž, p.o.	Obec Kvasice
600117791	Mateřská škola, Kyselovice, okres Kroměříž	Obec Kyselovice
600117685	Mateřská škola Lubná, okres Kroměříž	Obec Lubná
600118037	Mateřská škola Lutopecny, okres Kroměříž	Obec Lutopecny
600117740	Mateřská škola Nová Dědina, okres Kroměříž	Obec Nová Dědina
600118274	Mateřská škola Pornice, okres Kroměříž, p.o.	Obec Pačlavice
600118371	Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice, okres Kroměříž	Obec Počenice-Tetětice
600118711	Základní škola a mateřská škola Pravčice, okres Kroměříž	Obec Pravčice
600118347	Základní škola a Mateřská škola Rataje, okres Kroměříž	Obec Rataje
600117910	Mateřská škola Roštín, okres Kroměříž	Obec Roštín
600117723	Mateřská škola Skaštice, okres Kroměříž	Obec Skaštice
600118657	Základní škola a Mateřská škola Střílky, p.o.	Obec Střílky
600117758	Mateřská škola Střížovice, okres Kroměříž	Obec Střížovice
600118100	Mateřská škola Záříčí, okres Kroměříž, p.o.	Obec Záříčí
600118231	Mateřská škola Zborovice, p.o., okres Kroměříž	Obec Zborovice
600118011	Mateřská škola Zdounky, okres Kroměříž	Obec Zdounky
600117936	Mateřská škola Zlobice, okres Kroměříž	Obec Zlobice
600118339	Základní škola a Mateřská škola Žalkovice	Obec Žalkovice
600025608	Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury	Zlínský kraj

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017, MŠMT

Celková kapacita mateřských škol v ORP Kroměříž je 2 804 dle rejstříku předškolních zařízení (k 30. 10. 2017). V uvedené celkové kapacitě jsou zahrnuty také kapacity Základní školy a Mateřské školy při zdravotnickém zařízení Kroměříž (24) a Soukromé mateřské školy KAŠPÁREK s.r.o. (23).

Z celkové kapacity mateřských škol v ORP Kroměříž (2 804) připadá dle rejstříku předškolních zařízení na obecní mateřské školy kapacita 2 745 (tj. 98% z celkové kapacity). Celková kapacita obecních mateřských škol dle Výkazů o mateřské škole (S 1-01) je 2 292 (k 30. 9. 2017), tj. o 453 méně v porovnání s rejstříkovou kapacitou.

Tabulka č. 53 - Porovnání kapacit obecních mateřských škol z výkazů S 1-01 (Výkaz o mateřské škole) s kapacitou uvedenou v rejstříku

Resortní identifikátor právnické osoby	Název školy	Kapacita z výkazů S 1-01 k 30.9.2017	Kapacita dle rejstříku	Rozdíl kapacit v %	Rozdíl +
600117464	Mateřská škola, Kroměříž, Žižkova 4019	132	132	0%	0
600117936	Mateřská škola Zlobice	37	37	0%	0
600118193	Mateřská škola, Kroměříž, Spáčilova 3239	130	130	0%	0
600118223	Mateřská škola, Kroměříž, Osvoboditelů 60	50	50	0%	0
600118347	Základní škola a Mateřská škola Rataje	44	44	0%	0
600118371	Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice	25	25	0%	0
600118177	Mateřská škola, ul. Eduarda Světlíka, Hulín	202	208	2,9%	6
600118312	Základní škola a Mateřská škola Kostelany	25	26	3,8%	1
600117723	Mateřská škola Skaštice	23	24	4,2%	1
600118266	Mateřská škola Chropyně	159	170	6,5%	11
600117791	Mateřská škola, Kyselovice	24	26	7,7%	2
600118185	Mateřská škola, Koryčany	83	90	7,8%	7
600117715	Mateřská škola, Kroměříž, Postoupky 78	23	25	8,0%	2
600117448	Mateřská škola, Kroměříž, Kollárova 3945	163	180	9,4%	17
600117855	Mateřská škola Morkovice	99	110	10,0%	11
600118207	Mateřská škola, Kroměříž, Páleníčkova 2851	103	115	10,4%	12
600117651	Mateřská škola, Kroměříž, Gorkého 2566	107	120	10,8%	13
600118631	Základní škola a Mateřská škola Litenčice	44	50	12,0%	6
600117731	Mateřská škola, Kroměříž, Štítného 3712	78	90	13,3%	12
600118011	Mateřská škola Zdounky	81	96	15,6%	15
600117685	Mateřská škola Lubná	21	25	16,0%	4
600118711	Základní škola a mateřská škola Pravčice	25	30	16,7%	5
600118240	Mateřská škola, Kroměříž, Mánesova 3880	202	244	17,2%	42
600118274	Mateřská škola Pornice	41	50	18,0%	9
600118100	Mateřská škola Záříčí	24	30	20,0%	6
600117782	Mateřská škola Velké Těšany	18	23	21,7%	5
600118231	Mateřská škola Zborovice	46	60	23,3%	14
600118037	Mateřská škola Lutopecny	17	25	32,0%	8
600117961	Mateřská škola Kvasice	80	120	33,3%	40
600118045	Mateřská škola Břest	33	50	34,0%	17
600118339	Základní škola a Mateřská škola Žalkovice	18	30	40,0%	12

600117740	Mateřská škola Nová Dědina	16	30	46,7%	14
600118461	Základní škola a Mateřská škola Bezměrov	26	50	48,0%	24
600117758	Mateřská škola Střížovice	12	25	52,0%	13
600118002	Mateřská škola Dřínov	27	60	55,0%	33
600118657	Základní škola a Mateřská škola Střílky	24	55	56,4%	31
600117910	Mateřská škola Roštín	18	50	64,0%	32
600117766	Mateřská škola Karolín	12	40	70,0%	28

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017 a data ze Sběru dat – regionální školství, MŠMT

Vývoj počtu běžných a speciálních tříd v obecních mateřských školách v ORP Kroměříž v jednotlivých letech ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 54 - Počet tříd v obecních mateřských školách v ORP Kroměříž (údaje z 38 škol)

Školní rok	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd
2017/2018	92	6
2016/2017	91	6
2015/2016	93	6
2014/2015	94	6
2013/2014	97	6
2007/2008	84	4

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

5.1.9.15 Vývoj počtu dětí v obecních mateřských školách v ORP Kroměříž

Ve školním roce 2017/2018 bylo podáno 817 žádostí o přijetí do obecní mateřské školy v ORP Kroměříž, z toho 71 žádostem nebylo vyhověno (8,7%). Vývoj počtu úspěšných a neúspěšných žádostí v jednotlivých letech ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 55 - Žádosti o přijetí a nástupy do obecních mateřských škol v ORP Kroměříž k 30. 9. daného školního roku (údaje z 38 škol)

	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Žádosti, jímž bylo vyhověno (bylo vydáno rozhodnutí o přijetí)	-	-	766	697	707	746
z toho děti, které nově nastoupily do vykazující mateřské školy	-	-	755	690	700	709
Nástupy do mateřské školy po 30. 9.	64	190	72	90	54	-
Dodatečně udělené odklady školní docházky	12	13	1	21	13	-
Žádosti, jímž nebylo vyhověno	30	116	147	98	84	71
z toho děti se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 ŠZ	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

Přehled počtu dětí, které ukončily docházku do obecních mateřských škol v ORP Kroměříž z důvodu školní zralosti, ukazuje za jednotlivé školní roky následující tabulka.

Tabulka č. 56 - Ukončení docházky do obecních mateřských škol v ORP Kroměříž v daném školním roce (údaje z 38 škol)

Ukončení docházky do MŠ z důvodu školní zralosti	Běžné třídy	Speciální třídy
2016/2017	667	27
2015/2016	652	31
2014/2015	664	18
2013/2014	692	32
2007/2008	624	25

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

Ve školním roce 2017/2018 navštěvuje obecní mateřské školy v ORP Kroměříž 2 292 dětí. V porovnání se školním rokem 2007/2008 je počet dětí vyšší o 9,5%.

Tabulka č. 57 - Počet dětí v obecních mateřských školách v ORP Kroměříž (údaje z 38 škol)

Školní rok	Počet dětí celkem (běžné + speciální třídy)	Běžné třídy			Speciální třídy			
		Počet dětí včetně dětí se zdravotním znevýhodněním dle v § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávající se v běžných třídách			Počet dětí			
		celkem	z toho dívky	z toho s polodenním vzděl. (nejdéle 6,5h denně)	celkem	z toho dívky	z toho s polodenním vzděl.	
2017/2018	2 292	2 215	1 052	0	77	3,4%	26	0
2016/2017	2 310	2 228	1 061	0	82	3,5%	26	0
2015/2016	2 369	2 287	1 107	1	82	3,5%	35	0
2014/2015	2 437	2 356	1 168	2	81	3,3%	31	0
2013/2014	2 504	2 422	1 215	3	82	3,3%	19	0
2007/2008	2 093	2 037	1 003	54	56	2,7%	23	0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

Z celkového počtu 2 292 dětí obecních mateřských škol je 122 dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (5,3%). Ze 122 dětí se SVP je 103 dětí se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona.

Tabulka č. 58 - Děti se speciálními vzdělávacími potřebami a nadané děti vzdělávající se v obecních mateřských školách v ORP Kroměříž (údaje z 38 škol)

		2016/2017	2017/2018
Děti se SVP celkem		100	122
z toho	zdrav. postižené (§ 16 odst. 9 ŠZ)	97	103
	s jiným zdrav. znevýhodněním	14	0
	děti se SVP z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek	3	3
Nadané děti		0	0
z toho mimořádně nadané, jejichž nadání bylo potvrzeno na základě vyšetření ŠPZ		0	0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

Z celkového počtu 103 dětí se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona navštěvuje 26 dětí běžnou třídu (všichni s podporou 2. - 5. stupně) a 77 dětí speciální třídu.

Tabulka č. 59 - Počet dětí se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávající se v běžných třídách obecních mateřských škol v ORP Kroměříž (údaje z 38 škol)

Školní rok	Počet dětí se zdravotním znevýhodněním dle v § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávající se v běžných třídách		
	celkem	z toho dívky	z toho s polodenním vzděl. (nejdéle 6,5h denně)
2017/2018	26	8	0
2016/2017	15	7	0
2015/2016	20	9	1
2014/2015	18	7	1
2013/2014	30	8	3
2007/2008	16	7	0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

V letech 2013/2014 až 2017/2018 byly u dětí se SVP integrovanými do běžných tříd nejvíce zastoupeny děti se závažnými vývojovými poruchami, děti se závažnými vadami řeči, autisté a děti s více vadami (viz následující tabulka).

Tabulka č. 60 - Děti dle § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávající se v běžných třídách obecních mateřských škol v ORP Kroměříž podle druhu zdravotního znevýhodnění (údaje z 38 škol)

Děti se zdravotním znevýhodněním	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	% výskytu 2013/14 - 2017/18
Se závažnými vývojovými poruchami		6	4	7	8	1	32,1%
Se závažnými vadami řeči	1	13	4	8		4	26,6%
z toho těžce postižené	1		2	8			
Autisté	2	7	7	2	2	1	17,4%
S více vadami	2	2	2	2	2	3	10,1%
z toho hluchoslepé							
Mentálně postižené	1		1	1	2	4	7,3%
z toho	středně těžce postižené						
	těžce postižené						
Sluchově postižené					1	3	3,7%
z toho těžce postižené					1	1	
Zrakově postižené	1	2					1,8%
z toho těžce postižené		2					
Tělesně postižené						1	0,9%
z toho těžce postižené							
Celkem	16	30	18	20	15	26	

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

U dětí se SVP vzdělávající se ve speciálních třídách obecních mateřských škol byly v letech 2013/2014 až 2017/2018 nejvíce zastoupeny děti se závažnými vadami řeči (viz následující tabulka).

Tabulka č. 61 - Děti dle § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávající se ve speciálních třídách obecních mateřských škol v ORP Kroměříž podle druhu zdravotního znevýhodnění (údaje z 38 škol)

Děti se zdravotním znevýhodněním	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	% výskytu 2013/14 - 2017/18
Se závažnými vadami řeči	56	81	79	81	82	73	98,0%
z toho těžce postižené	1	1	47	55		22	
Mentálně postižené			2	1		1	1,0%
z toho	středně těžce postižené						
	těžce postižené						
	s hlubokým postižením						
Autisté		1				3	1,0%
Sluchově postižené							
z toho těžce postižené							
Zrakově postižené							
z toho těžce postižené							
Tělesně postižené							
z toho těžce postižené							
S více vadami							
z toho hluchoslepé							
Se závažnými vývojovými poruchami							
Třídy v DD, v DgÚ							
Celkem	56	82	81	82	82	77	

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

Ve školním roce 2017/2018 vykazaly obecní mateřské školy 5 dětí (z toho 3 dívky) s individuálním vzděláváním podle § 34b školského zákona a žádné nadané děti.

Věkovou strukturu dětí navštěvující běžné i speciální třídy obecních mateřských škol k 30. 9. 2017 ukazují následující dvě tabulky. V běžných třídách jsou nejvíce zastoupeni děti s rokem narození v rozmezí 1. 9. 2011 – 31. 8. 2014 (79,8%), počet dětí ve věku do dvou let činí 0,2%. Ve speciálních třídách jsou nejvíce zastoupeni děti s rokem narození v rozmezí 1. 9. 2010 – 31. 8. 2013 (92,2%), děti do dvou let nejsou zastoupeni.

Tabulka č. 62 - Věkové složení dětí vzdělávajících se v běžných třídách obecních mateřských škol v ORP Kroměříž k 30. 9. 2017 (údaje z 38 škol)

Narození	Běžné třídy					
	Počet dětí			z toho nově nastoupivší		
	celkem		z toho dívky	celkem		z toho dívky
1. 9. 2015 - 30. 9. 2015	4	0,2%	2	4	0,6%	2
1. 1. 2015 - 31. 8. 2015	142	6,4%	70	141	20,2%	69
1. 9. 2014 - 31. 12. 2014	151	6,8%	79	138	19,8%	71
1. 9. 2013 - 31. 8. 2014	555	25,1%	274	275	39,4%	142
1. 9. 2012 - 31. 8. 2013	620	28,0%	279	81	11,6%	43
1. 9. 2011 - 31. 8. 2012	592	26,7%	296	45	6,4%	19
1. 9. 2010 - 31. 8. 2011	151	6,8%	52	14	2,0%	5
31. 8. 2010 a dříve	0	0%	0	0	0%	0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

Tabulka č. 63 - Věkové složení dětí vzdělávajících se ve speciálních třídách obecních mateřských škol v ORP Kroměříž k 30. 9. 2017 (údaje z 38 škol)

Narození	Speciální třídy					
	Počet dětí			z toho nově nastoupivší		
	celkem		z toho dívky	celkem		z toho dívky
1. 9. 2015 - 30. 9. 2015	0	0%	0	0	0%	0
1. 1. 2015 - 31. 8. 2015	0	0%	0	0	0%	0
1. 9. 2014 - 31. 12. 2014	0	0%	0	0	0%	0
1. 9. 2013 - 31. 8. 2014	6	7,8%	1	2	18,2%	0
1. 9. 2012 - 31. 8. 2013	15	19,5%	6	3	27,3%	3
1. 9. 2011 - 31. 8. 2012	33	42,9%	9	4	36,4%	1
1. 9. 2010 - 31. 8. 2011	23	29,9%	10	2	18,2%	1
31. 8. 2010 a dříve	0	0%	0	0	0%	0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o mateřské škole S01-01), MŠMT

5.1.9.16 Vývoj počtu pracovníků v obecních mateřských školách v ORP Kroměříž

K 30. 9. 2017 působilo v obecních mateřských školách celkem 196 učitelů, z toho 10 začínajících učitelů v 1. roce praxe. Ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 působilo 12 učitelů.

Tabulka č. 64 - Počet učitelů obecních mateřských škol v ORP Kroměříž k 30. 9. 2017 (údaje z 38 škol)

Počet učitelů			Přepočtení na plně zaměstnané			
celkem	z toho ženy	z toho učitelé v 1. roce praxe učitele	celkem	z toho ženy	z toho učitelé v 1. roce praxe učitele	z toho bez kvalifikace
196	195	10	188,6	187,6	9,8	3

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o ředitelství škol R13-01 k 30. 9. 2017), MŠMT

Tabulka č. 65 - Počet učitelů obecních mateřských škol v ORP Kroměříž v letech 2014 - 2017 (údaje z 38 škol)

Počet učitelů	v mateřské škole	v přípravné třídě ZŠ	v přípravném stupni ZŠ spec.
k 30. 9. 2017	196	0	0
k 30. 9. 2016	194	0	0
k 30. 9. 2015	199	0	0
k 30. 9. 2014	201	0	0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o ředitelství škol R13-01), MŠMT

Tabulka č. 66 - Počet učitelů ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 obecních mateřských škol v ORP Kroměříž (údaje z 38 škol)

	Počet učitelů ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 (přepočtené počty)
k 30. 9. 2017	12
k 30. 9. 2016	12
k 30. 9. 2015	12
k 30. 9. 2014	13
k 30. 9. 2013	11,8
k 30. 9. 2007	12,2

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o ředitelství škol R13-01), MŠMT

K 30. 9. 2017 působilo v obecních mateřských školách celkem 17 asistentů pedagogů, k 30. 9. 2016 jich bylo 9.

5.1.9.17 Hospodaření v obecních mateřských školách v ORP Kroměříž (mzdové prostředky)

Obecní mateřské školy v ORP Kroměříž vynaložily v roce 2017 celkem 77 mil. Kč na mzdy, platy a ostatní platby za provedenou práci, přičemž 98% těchto prostředků bylo financováno ze státního rozpočtu vč. ESF.

Tabulka č. 67 - Přehled počtu pracovníků a mzdových prostředků obecních mateřských škol v ORP Kroměříž (údaje z 38 škol)

	Průměrný přepočtený počet	Mzdy a platy zaměstnanců v tis. Kč	Vyplacené ostatní platby za provedenou práci v tis. Kč	Mzdy, platy a ost. platby za provedenou práci v tis. Kč
Zaměstnanci celkem	272,6	75 831	1 239	77 070
z toho nepedagogičtí pracovníci	66,6	11 636	1 106	12 742
z toho pedagogičtí pracovníci	206,0	64 195	133	64 328
z toho učitelé	194,5	61 454		
z toho asistenti pedagoga	11,4	2 741		

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře Čtvrtletních výkazů o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství a škol v přímé působnosti MŠMT za 1 - 4. čtvrtletí 2017 P1-04), MŠMT

Tabulka č. 68 - Přehled počtu pracovníků a mzdových prostředků obecních mateřských škol v ORP Kroměříž podle zdrojů financování (údaje z 38 škol)

PŘEPOČTENÉ POČTY ZAMĚSTNANCŮ CELKEM	272,6
ze státního rozpočtu vč. ESF	267,8
z toho na ESF	3,2
z doplňkové činnosti	0,6
z ostatních zdrojů	4,2
PLATY ZAMĚSTNANCŮ CELKEM V TIS. KČ	75 831
ze státního rozpočtu vč. ESF	74 731
z toho platy SR na kofinanc. ESF	704
z doplňkové činnosti	84
z fondu odměn	142
z ostatních zdrojů	873
OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI V TIS. KČ	1 239
ze státního rozpočtu vč. ESF	729
z toho OPPP na kofinanc. ESF	395
z doplňkové činnosti	20
z ostatních zdrojů	489

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře Čtvrtletních výkazů o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství a škol v přímé působnosti MŠMT za 1 – 4. čtvrtletí 2017 P1-04), MŠMT

5.1.9.18 Předškolní vzdělávání ve školách zřizovaných podle § 16 odst. 9 ŠZ v ORP Kroměříž

Školou samostatně zřízenou pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s potřebou podpůrných opatření je **Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury**. Škola se specializuje na vzdělávání dětí se souběžným postižením více vadami a autismem a její školní vzdělávací program - Mateřská škola „Svět patří všem“ je upraven pro děti s různým druhem zdravotního postižení a s vyšším stupněm podpůrného opatření.

Do mateřské školy jsou přijímány děti od 2 do 7 let, přednostně jsou přijímány děti k povinnému předškolnímu vzdělávání, které dosáhnou pěti let do 31. 8. daného roku. Spadovou oblastí školy je okres Kroměříž a okrajové části okresů sousedících. Dopravní obslužnost je realizována osobní i hromadnou dopravou. Část dětí a žáků dojíždí do školy samostatně, část v doprovodu zákonných zástupců. Zákonní zástupci využívají i nabídky Spolku Korálky Kroměříž z.s, který zajišťuje formou sociální služby dopravu dětí a žáků do školy za doprovodu řidiče a osobní asistentky.

Kapacita jednotřídní mateřské školy je 12 dětí, třída je věkově smíšená. Počet dětí ve třídě je variabilní, koresponduje s intenzitou míry potřeby jejich speciálně pedagogické podpory. Třída je umístěna v přízemí jednopatrové budovy s přístupem do zahrady se samostatným sociálním zázemím. Vzdělávání ve třídě zajišťují souběžně dva pedagogičtí pracovníci - učitelka a asistent/ka pedagoga. Personální obsazení reaguje na změnu počtu dětí a specifické potřeby dle typu a stupně zdravotního postižení. Další individuální speciálně pedagogickou podporu (logopedická, somatopedická, tyflopeditická, surdopedická) zajišťují speciální pedagogové, somatoped, logoped.

Všechny děti mají ve spolupráci s rodiči vypracovány individuálně vzdělávací plány, který respektuje doporučení školského poradenského zařízení a stanoví dílčí cíle na období školního roku. Učitelka třídy a pod jejím vedením asistentka pedagoga pracují ve třídě s každým dítětem individuálně.

Předškolní vzdělávání plní děti obvykle formou pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Podle školského zákona je možná i forma individuálního vzdělávání dítěte, která se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy.

5.1.9.19 Zhodnocení technického stavu a vybavenosti mateřských škol v ORP Kroměříž

Zhodnocení technického stavu a vybavenosti mateřských škol v ORP Kroměříž vychází z výsledků dotazníkového šetření, které proběhlo v lednu 2018. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 35 obecních mateřských škol s následujícími zjištěními v jednotlivých tematických oblastech.

BUDOVA ŠKOLY VČETNĚ BEZPEČNOSTI VE ŠKOLE

Technický stav budovy školy (střecha, vnější fasády, okna, zateplení)	14 škol (z toho 5 škol v Kroměříži) považuje technický stav budovy školy za ne zcela optimální a 3 školy za nevyhovující
Technický stav rozvodů a sítí (elektro, voda, plyn, odpady)	22 škol (z toho 6 škol v Kroměříži) považuje technický stav rozvodů a sítí za ne zcela optimální a 5 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující
Technický stav šaten	9 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) považuje technický stav šaten za ne zcela optimální a 1 škola za nevyhovující
Technický stav jídelny/výdejny ve škole	10 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje tech. stav jídelny/výdejny ve škole za ne zcela optimální a 1 škola za nevyhovující
Vybavenost jídelny/výdejny ve škole	8 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje vybavenost jídelny/výdejny ve škole za ne zcela optimální a 1 škola za nevyhovující
Využití obnovitelných zdrojů energie (tepelná čerpadla, sluneční kolektory aj.)	1 škola využívá obnovitelné zdroje energie a 1 škola uvažuje o vybudování využití obnovitelných zdrojů energie do roku 2023
Bezpečnost dětí ve škole	11 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) považuje bezpečnost dětí ve škole za ne zcela optimální

ŠKOLNÍ ZAHRADY

Technický stav a velikost školní zahrady	12 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje tech. stav a velikost školní zahrady za ne zcela optimální a 3 školy za nevyhovující

TŘÍDY VE ŠKOLE VČETNĚ IT

Technický stav tříd	13 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje tech. stav tříd za ne zcela optimální a 1 škola za nevyhovující
Vybavenost tříd pro výuku	12 škol považuje vybavenost tříd pro výuku za ne zcela optimální
Technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro pedagogy	18 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) považuje tech. stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro pedagogy za ne zcela optimální a 4 školy za nevyhovující
SW vybavení ve škole pro pedagogy	18 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) považuje SW vybavení ve škole pro pedagogy za ne zcela optimální a 7 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující
Technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro výuku dětí	10 škol (z toho 5 škol v Kroměříži) považuje tech. stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro výuku dětí za ne zcela optimální a 9 škol za nevyhovující
SW vybavení ve škole pro výuku dětí	10 škol (z toho 5 škol v Kroměříži) považuje SW vybavení ve škole pro výuku dětí za ne zcela optimální a 10 škol za nevyhovující

PÉČE O 2LETÉ DĚTI

Zázemí pro 2leté děti (úložné prostory, prostor pro odpočinek a hygienu, nábytek)	11 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) považuje zázemí pro 2leté děti za ne zcela optimální a 18 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) za nevyhovující
Proškolení personálu v péči o 2leté děti	11 škol (z toho 5 škol v Kroměříži) považuje proškolení personálu v péči o 2leté děti za ne zcela optimální a 10 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

Bezbariérovost tříd	23 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) nemá bezbariérovou třídu

Dotazníkového šetření se zúčastnila také mateřská škola zřízená podle § 16 odst. 9 ŠZ. Škola považuje za ne zcela optimální zázemí pro 2leté děti včetně proškolení personálu v péči o 2leté děti a za nevyhovující považuje technický stav jídelny/výdejny a technický stav a velikost školní zahrady.

5.1.9.20 Přípravné třídy a přípravný stupeň základní školy speciální v ORP Kroměříž

V rejstříku škol a školských zařízení je přípravný stupeň základní školy speciální v rámci SO ORP Kroměříž evidovaný u Základní školy a Mateřské školy Kroměříž, F. Vančury. Od školního roku 2013/2014 přípravný stupeň základní školy speciální škola nerealizuje.

Přípravné třídy základní školy nejsou v ORP Kroměříž zřízeny.

5.1.9.21 Alternativní vzdělávání v mateřských školách v ORP Kroměříž

Od září 2017 je v **mateřské škole Mánesova 3766** otevřena smíšená třída s prvky Montessori pro děti ve věku od 3 let. MŠ Mánesova 3766 je součástí komplexu sloučených mateřských škol Mánesova 3880, 3766 a MŠ Štěchovice 1361, který vznikl 1. 1. 2016. Všechny tři mateřské školy jsou pod správou jednoho ředitelství se sídlem na MŠ Mánesova 3880.

Montessori pedagogika pomocí konkrétního výukového materiálu a vytvořením vhodného prostředí podporuje přirozený zájem dítěte, pomáhá mu zafixovat si správné pracovní návyky i vytvářet svůj vlastní úsudek. Postupuje se vždy od konkrétního k abstraktnímu a pro jednotlivé okruhy se využívají jedinečné, speciálně vyvinuté pomůcky. Děti pracují s pomůckami dle vlastního výběru a svým vlastním tempem. To je učí umět se rozhodovat, dává jim pocit svobody a vnitřní disciplíny. Pomůcky jsou uspořádány dle 5-ti vzájemně propojených oblastí - praktický život, smyslová výchova, mateřský jazyk, matematika a kosmická výchova. Většina pomůcek obsahuje kontrolní prvky, které dítěti cestou pokusu a omylu pomohou uvědomit si případnou vlastní chybu bez vlivu učitele nebo jiných dětí. Děti jsou tak schopné řešit problémy samostatně, což buduje jejich sebedůvěru a analytické myšlení. Učí se nebát dělat chyby, ale vidět je jako přirozený krok v procesu učení se. Děti pracují ve skupinách nebo samostatně, vždy však ve věkově smíšených třídách. Po celou dobu docházky do mateřské školy zůstávají v jedné třídě se stejnými třídními učitelkami. Program třídy je zaměřen také na přírodu a

ekologii. Klade velký důraz na svobodný pohyb dětí a učení se venku. Úplata za školské služby je stejná jako v běžné třídě mateřské školy.

Dětem do tří let a jejím rodičům je určena pracovna s prvky Montessori, kterou organizuje Občanské sdružení Mateřské centrum Klubíčko. Děti pracují ve speciálně vybavené místnosti, která obsahuje vhodné materiály pro děti ve věku 2 až 3 roky. Rodiče a děti se zde mohou seznámit s Montessori pedagogikou a pomůckami. Mateřské centrum Klubíčko organizuje také odpolední přípravku s prvky Montessori. Mateřské centrum Klubíčko je neziskovou organizací sloužící jako centrum vzájemného setkávání rodin s dětmi. Poskytuje poradenství, vzdělávání i volnočasové aktivity pro děti kojeneckého, předškolního až školního věku.

Děti z Montessori třídy MŠ Mánesova 3766 a z Montessori odpolední přípravy Mateřského centra Klubíčko jsou přednostně přijímány do prvního ročníku Základní školy Oskol do třídy s prvky Montessori.

S vybranými prvky waldorfské pedagogiky dlouhodobě pracuje **mateřská škola Záříčín** a to již od roku 1998. Vzdělávání probíhá podle ŠVP PV s názvem „Chci být šťastné dítě ve šťastném světě“, který je zaměřen na harmonický rozvoj osobnosti dítěte s ohledem na jeho potřeby, zájmy a nadání. Cíle ŠVP PV vychází ze znalostí zákonitostí vývoje dítěte, přihlíží k dětské individualitě se zaměřením na vývojové, poznávací, sociální a emocionální potřeby dětí, podporují zdravý svobodný projev dětí a poskytují dětem základy pro zdravé sebevědomí a jejich sebejistotu. Předpokladem je neautoritativní a láskyplný vztah učitelky k dětem, celková atmosféra ve třídě – klidné, nevzrušené jednání, radostná pohoda, ohleduplnost, citlivost, snaha o vytvoření přátelského až kamarádského vztahu, plného lásky a porozumění pro citové potřeby dětí. Přizpůsobuje se tomu i vybavení a celkové prostředí MŠ (prostředí příjemné, útulné, vybavené přírodními materiály, přírodninami, barevnými látkami – v barevné harmonii, ručně šité hračky a pomůcky). Dětem je poskytována potřebná míra svobody a volnosti, je podporován jejich vlastní svobodný projev a spontánní činnost. Pomocí rituálů jsou dětem vytvářeny podmínky pro koncentraci pozornosti, soustředění (např. ranní kruh) - opakující se s denní pravidelností. Dalším principem je rozvíjení a pěstování smyslu pro krásu, probouzení citu pro umění (s využitím zpěvu, hudebních aktivit, poezie), ale také probouzení citu pro architektonické formy, pro linie, kresby, modelování a harmonii barev. Práce v MŠ je odvíjena v návaznosti na dění v přírodě a v návaznosti na staré lidové tradice, zvyky a svátky. Velká pozornost je věnována měsíčním slavnostem a oslavám narozenin dětí.

5.1.10 Charakteristika základního vzdělávání v řešeném území

Základní vzdělávání se v České republice uskutečňuje v základních školách, v základních školách speciálních, ve víceletých gymnáziích a konzervatořích, v nichž žáci plní povinnou školní docházku.

Povinnou školní docházku zahajují podle zákona děti ve věku šesti let, v případě dětí s odkladem povinné školní docházky nejpozději ve věku osmi let. Povinná školní docházka trvá devět let, pět let na prvním stupni a čtyři roky na druhém stupni základních škol. Žáci mohou základní školu opustit dříve a povinnou školní docházku dokončit v nižších ročnících víceletých gymnázií. Vzdělávání v základní škole speciální má deset ročníků, kdy první stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem, druhý stupeň sedmým až desátým ročníkem.

Základní vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří se vzdělávají ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem, může s předchozím souhlasem MŠMT trvat deset ročníků; první stupeň je tvořen prvním až šestým ročníkem a druhý stupeň sedmým až desátým ročníkem.

Školský zákon č. 561/2004 Sb. z roku 2004 zavedl Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) jako základní vzdělávací dokument a z něj odvozené školami vytvořené individualizované školní vzdělávací programy s platností od 1. 9. 2007. Tento systém nahradil dosavadní jednotný vzdělávací program Základní škola. RVP ZV stanovuje minimální počet vyučovacích hodin pro jednotlivé stupně a vymezuje vzdělávací obsah závaznými očekávanými výstupy a učivem, které je pouze doporučené, očekávané výstupy jsou stanoveny jako povinné na konci 5. a 9. ročníku.

Od 1. září 2016 je v platnosti upravený RVP ZV. Stěžejní pro úpravu RVP ZV byla změna § 16 (16a, 16b) školského zákona. Tato úprava je legislativním ukotvením tzv. společného vzdělávání a zahájením procesu nového způsobu podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Upravený RVP ZV umožňuje vzdělávat žáky s lehkým mentálním postižením i ve školách hlavního vzdělávacího proudu s využitím individuálního vzdělávacího plánu.

Současná legislativní úprava umožňuje také individuální vzdělávání na 1. i na 2. stupni základních škol, a to podle § 41 školského zákona. Jednou z podmínek pro povolení individuálního vzdělávání ředitelem školy je, že osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou, a jedná-li se o žáka ve druhém stupni základní školy, vysokoškolské vzdělání.

Počet žáků vzdělávajících se formou individuálního vzdělávání se od roku 2014/2015 zdvojnásobil (2 067 žáků v ČR v roce 2016/2017, tj. 0,2 %). Ve Zlínském kraji se ve školním roce 2016/2017 individuálně vzdělávalo 592 žáků. Tento počet byl v mezikrajském porovnání nejvyšší v republice, druhý nejvyšší počet měl Středočeský kraj (395 žáků plnící školní docházku podle § 41 ŠZ).

Tabulka č. 69 - Žáci plnící školní docházku podle § 41 školského zákona (individuální vzdělávání) v jednotlivých ročnících ZŠ ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

Žáci plnící školní docházku podle § 41 ŠZ										
celkem	v tom v ročníku									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
592	69	87	31	53	75	85	68	75	48	1

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Rostoucí trend je rovněž v počtu žáků plnících školní docházku v zahraničí nebo v zahraniční škole v ČR. Tímto způsobem se ve školním roce 2016/2017 vzdělávalo v ČR 0,9 % žáků.

5.1.10.1 Základní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a ve Zlínském kraji

Společné (inkluzivní) vzdělávání je zaměřeno tak, aby byly ve školách vytvořeny podmínky pro všechny děti, žáky a studenty, tedy také pro žáky se zdravotním a sociálním znevýhodněním a zdravotním postižením a děti a žáky nadané.

Podpora inkluzivního vzdělávání se legislativně opírá o novelu vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a vyhlášku č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Přehled podpůrných opatření je uveden v příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti a lze je různě kombinovat. Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Podle údajů ČŠI 95,4 % ředitelů základních škol uvedlo přítomnost dětí se SVP. V těchto školách byla jako podpůrná opatření v největší míře využívána poradenská pomoc školy a školských poradenských zařízení, vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a služby asistenta pedagoga.

Tabulka č. 70 - Podpůrná opatření využívaná pro děti se SVP v základních školách ve školním roce 2016/2017 v České republice

Podpůrná opatření v ZŠ	podíl škol (v %)
Poradenská pomoc školy a školského poradenského zařízení	94
Vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu	92,8
Využití asistenta pedagoga	75,3
Použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů	71,8
Úprava organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče	70,8
Úprava očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy	45,5
Úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání	4
Poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených	3,4
Využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti/žákovi podporu	3,2

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI

Ve třídě se může vzdělávat zpravidla nejvýše 5 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně. Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně nesmí

přesáhnout jednu třetinu žáků ve třídě. Ve třídě, která není zřízena podle § 16 odst. 9 zákona, se mohou s přihlédnutím k rozsahu speciálních vzdělávacích potřeb žáků vzdělávat nejvýše 4 žáci uvedení v § 16 odst. 9 zákona.

Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, zpracovává škola individuální vzdělávací plán. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Naplňování individuálního vzdělávacího plánu se vyhodnocuje nejméně jednou ročně.

Ve školním roce 2016/2017 mělo 2 869 žáků se SVP ve Zlínském kraji individuální vzdělávací plány.

Tabulka č. 71 - Žáci se SVP s individuálními vzdělávacími plány podle ročníků v základních školách ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

Žáci se SVP celkem	v tom v ročníku									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
2 869	139	193	360	426	485	389	330	295	221	31

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice od školního roku 2011/12 roste (71 791 žáků se SVP v roce 2011/12), největší nárůst zaznamenali žáci postižení autismem, vývojovými poruchami a vadami řeči.

Tabulka č. 72 - Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami dle pohlaví a druhu postižení v základních školách v České republice

Školní rok	celkem	z toho dívky	v tom postižení								
			mentálně	sluchově	zrakově	vadami řeči	tělesně	vývojovými poruchami učení	vývojovými poruchami chování	autismem	více vadami ²⁾
2006/07	82 080	27 071	27 129	1 276	784	1 816	1 486	42 019	2 117	837	4 616
2016/17	81 644	25 992	14 831	1 226	736	6 414	1 199	36 638	9 225	5 465	5 910
index změny ³⁾	0,99	0,96	0,55	0,96	0,94	3,53	0,81	0,87	4,36	6,53	1,28

²⁾ tabulka nezahrnuje žáky se SVP v dětských domovech a v diagnostických ústavech

²⁾ za postiženého více vadami se považuje dítě, resp. žák postižený současně dvěma nebo více na sobě kauzálně nezávislými druhy postižení

³⁾ index změny mezi školními roky 2006/07 a 2016/17; např.: 1=beze změny; 2=nárůst o 100 % (zdvojnásobení); 1,15=nárůst o 15 %; 0,85=pokles o 15 %

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

Ve školním roce 2016/2017 (podle stavu k 30. září 2016) došlo k mírnému snížení podílu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (z 10,7 % na 9,5 % z celkového počtu žáků v ZŠ), avšak současně došlo k nárůstu počtu žáků, kteří jsou vzděláváni s podporou individuálních vzdělávacích plánů. V meziročním srovnání došlo k opětovnému mírnému poklesu žáků s lehkým mentálním postižením. U této skupiny žáků vzrostl podíl vzdělávaných v běžných třídách (cca o 3 %) na úkor poklesu vzdělávaných ve speciálních třídách.

V základních školách ve Zlínském kraji byly mezi žáky s SVP ve školním roce 2016/2017 nejvíce zastoupeni žáci se závažnými poruchami učení, s mentálním postižením a se závažnými poruchami chování.

Tabulka č. 73 - Žáci podle druhu postižení a formy integrace v základních školách ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

	Celkem	v tom postižení								
		mentální	sluchové	zrakové	závažnými vadami řeči	tělesné	závažnými poruchami učení	závažnými poruchami chování	autismus	více vadami
Žáci podle druhu postižení ve školách celkem	3 413	585	89	38	267	74	1 424	376	275	285
z toho v běžných školách	2 396	81	46	38	193	74	1 420	353	139	52
z toho ve školách pouze pro SVP	1 017	504	43	0	74	0	4	23	136	233
Žáci ve speciálních třídách celkem	1 203	518	44	0	151	0	86	25	139	240
z toho v běžných školách	186	14	1	0	77	0	82	2	3	7
z toho ve školách pouze pro SVP	1 017	504	43	0	74	0	4	23	136	233
Individuálně integrovaní postižení žáci v běžných školách	2 210	67	45	38	116	74	1 338	351	136	45

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

5.1.10.2 Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v ČR a ve Zlínském kraji

Za nadaného žáka se považuje žák, který vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pro nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech. Nadaným žákům lze rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo jim umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku, případně současné vzdělávání formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Podíl žáků mimořádně nadaných zůstává v České republice dlouhodobě neměnný (0,1 %). Ve školním roce 2016/2017 mělo 56 nadaných žáků ve Zlínském kraji individuální vzdělávací plány.

Tabulka č. 74 - Nadaní žáci s individuálními vzdělávacími plány podle ročníků v základních školách ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

Nadaní žáci celkem	v tom v ročníku									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
56	0	10	10	11	17	1	2	2	3	0

Ředitel školy může přeradit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

5.1.10.3 Základní vzdělávání žáků podle § 16 odst. 9 školského zákona v ČR

Společné vzdělávání předpokládá vzdělávání všech dětí a žáků společně v běžných školách s výjimkou dětí a žáků uvedených v §16 odst. 9 školského zákona (žáci s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem). Vzdělávání těchto dětí a žáků se přednostně uskutečňuje v běžných školách, pokud však nepostačují poskytovaná podpůrná opatření k naplňování vzdělávacích možností žáka a k uplatnění jeho práva na vzdělávání v běžných školách, mohou se na základě doporučení školského poradenského zařízení vzdělávat ve škole nebo třídě zřízené podle §16 odst. 9 školského zákona.

Školy nebo třídy jsou zřizovány podle druhu znevýhodnění uvedeného v § 16 odst. 9 zákona; v odůvodněných případech se v nich mohou vzdělávat i žáci s jiným znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 zákona, přičemž jejich počet nesmí přesáhnout jednu čtvrtinu nejvyššího počtu žáků vzdělávajících se ve třídě. Ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 zákona mohou být zařazeni žáci 2 i více ročníků, popřípadě i prvního a druhého stupně.

Třída zřízená podle § 16 odst. 9 zákona má nejméně 6 a nejvíce 14 žáků s přihlédnutím k věku a speciálním vzdělávacím potřebám žáků. Pokud z doporučení školského poradenského zařízení vyplývá, že by počet žáků nepostačoval k naplňování jejich vzdělávacích možností, má třída nejméně 4 a nejvíce 6 žáků. Škola zřízená podle § 16 odst. 9 zákona má nejméně 10 žáků.

Žáci, kteří se vzdělávají v základní škole zřízené podle § 16 odst. 9 zákona nebo třídě základní školy zřízené podle § 16 odst. 9 zákona, mohou mít na prvním stupni nejvýše 5 vyučovacích hodin v dopoledním vyučování a 5 vyučovacích hodin v odpoledním vyučování; na druhém stupni nejvýše 6 vyučovacích hodin v dopoledním vyučování a 6 vyučovacích hodin v odpoledním vyučování.

5.1.10.4 Podpůrné opatření spočívající ve využití asistenta pedagoga v ČR

Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka či žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Asistent pedagoga může poskytovat podporu při vzdělávání více žákům současně, nejvýše však 4 žákům ve třídě, a to s ohledem na povahu speciálních vzdělávacích potřeb těchto žáků; v případě škol nebo tříd zřízených podle § 16 odst. 9 zákona může být počet žáků připadajících na asistenta pedagoga vyšší.

Podle Výroční zprávy ČŠI za školní rok 2016/2017 je na základních školách častá přítomnost asistenta pedagoga (68,9 %), kdy průměrný počet asistentů pedagoga v navštívených základních školách činil 2,3. Ve srovnání se školním rokem 2015/2016 se součet úvazků všech pedagogů ve škole zvýšil v necelých 60 % škol, ve kterých je asistent pedagoga k dispozici (a byl k dispozici i ve školním roce 2015/2016). Přesto ve školách chyběli kvalifikovaní a zkušení asistenti pedagoga a byl zaznamenán malý zájem o tuto pracovní pozici (nízké finanční ohodnocení, snížený úvazek). Současně se školy potýkaly s problémem odchodu asistentů pedagoga v průběhu školního roku. Problémy byly zaznamenány také se zajištěním předmětů speciálně pedagogické péče a pedagogické intervence příslušnými odborníky.

5.1.10.5 Spolupráce škol se školskými poradenskými zařízeními v ČR

Školská poradenská zařízení (ŠPZ) poskytují poradenské služby dětem, žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. Při poskytování poradenských služeb školská poradenská zařízení na základě souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka poskytují závěry vyšetření, které jsou podkladem pro doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žáka mimořádně nadaného.

Mezi ŠPZ patří **pedagogicko-psychologická poradna** (poradna) a **speciálně pedagogické centrum** (centrum).

Poradna poskytuje pedagogicko-psychologickou a speciálně pedagogickou pomoc při výchově a vzdělávání žáků. Činnost poradny se uskutečňuje na pracovišti poradny a návštěvami zaměstnanců poradny ve školách.

Centrum poskytuje poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání žáků s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Žákům škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona jsou poradenské služby centra poskytovány pouze v rámci diagnostické péče. Přímé speciálně pedagogické a psychologické intervence poskytuje žákům tehdy, nemůže-li tyto služby zajistit škola, kde je žák zařazen. Činnost centra se uskutečňuje na pracovišti centra a návštěvami pedagogických pracovníků centra ve školách, případně v rodinách a v zařízeních pečujících o žáky.

Podle údajů ČŠI cca 35% zařízení zaznamenalo v první polovině školního roku 2016/2017 nárůst v objemu žádostí o poskytnutí poradenské služby. Jako pozitivum lze uvést, že většina škol oslovených ČŠI byla spokojena s kvalitou vydaných doporučení a jejich využitelností pro práci školy.

Česká školní inspekce zjistila, že okolo 11 % základních škol nedodržuje doporučení školských poradenských zařízení. Nejčastěji šlo o nedodržení rozsahu stanovených podpůrných opatření a to zpravidla přímo při výuce.

5.1.10.6 Školská poradenská zařízení v ORP Kroměříž

V rámci ORP působí od roku 2010 **Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín, pracoviště Kroměříž (Jánská 197, Kroměříž)**. Zřizovatelem poradny je Zlínský kraj.

Poradna v Kroměříži poskytuje diagnostické a poradenské psychologické a speciálně pedagogické služby, diagnostické a poradenské služby v oblasti prevence rizikového chování a kariérového poradenství, metodické vedení rodičů, učitelů, výchovných poradců a školních metodiků prevence, pořádá besedy pro rodiče předškoláků a pro učitele ZŠ a SŠ, semináře pro výchovné poradce, školní metodiky prevence a dyslektické asistenty

Ve školním roce 2016/2017 KPPP a ZDVPP Zlín vyšetřilo 11 036 klientů, což je o 2 200 klientů více v porovnání se školním rokem 2015/2016 (údaje za všechny pracoviště ve Zlínském kraji). Nejčastějšími důvody realizovaných vyšetření jsou obtíže v učení, posouzení školní zralosti a výchovné problémy. Z pohledu typu školy převažovali klienti základních škol (71,9%) a mateřských škol (16,2%).

Z přidělených podpůrných opatření převažovala podpůrná opatření druhého stupně (2 636), následovaná opatřeními prvního stupně (737) a třetího stupně (353).

Základní služby poradny jsou poskytovány bezúplatně, nedílnou součástí práce poradny jsou také návštěvy škol.

V Kroměříži se také nachází **Speciálně pedagogické centrum** při Základní škole a Mateřské škole Kroměříž, F. Vančury.

Centrum poskytuje speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhá při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků a studentů při přípravě na budoucí povolání. Je určeno pro děti, žáky a studenty s kombinací zdravotního postižení, mentálním postižením, s tělesným postižením, autismem a dalšími poruchami autistického spektra. Poradenské služby centrum poskytuje ve školách a školských zařízeních, v rodinách a v zařízeních pečující o tyto děti/žáky.

Ve školním roce 2016/2017 SPC Kroměříž poskytlo péči celkem 747 klientům (údaje za všechny pracoviště ve Zlínském kraji). Z pohledu typu školy převažovali klienti základních škol/tříd podle § 16 odst. 9 školského zákona (36,5%), základních škol (28,5%), mateřských škol (11,4%) a mateřských škol/tříd podle § 16 odst. 9 školského zákona (7,4%).

Na Kroměřížsku SPC evidovalo 41 dětí s SVP v běžných třídách mateřských škol a 85 žáků se SVP v běžných třídách základních škol. Nejpočetněji byli zastoupeni autisté a děti s mentálním postižením. Co do počtu asistentů u dětí/žáků s SVP v běžných třídách SPC evidovalo na Kroměřížsku 14 asistentů v mateřských školách a 42 asistentů v základních školách.

5.1.10.7 Poskytování poradenských služeb ve školách v ČR

Ředitel základní školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí zpravidla výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem.

K standardním činnostem **výchovného poradce** patří zejména kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni, zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy.

Podle údajů ČŠI výchovný poradce koordinoval přístup ke vzdělávání žáků se SVP a nadaných a informoval ostatní učitele o jejich potřebách téměř ve všech školách (97,1 % základních škol), kde byla funkce výchovného poradce ustavena. Přesto v necelé čtvrtině těchto škol byl inspekčními pracovníky shledán prostor pro zlepšení této koordinace.

Školní metodik prevence poskytuje zejména metodickou a koordinační činnost při realizaci minimálního preventivního programu školy a aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů

rizikového chování, dále poskytuje informační a poradenské činnosti v oblasti prevence rizikového chování.

Školní psycholog se podílí na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání a na přípravě přijímacího řízení ke vzdělávání na střední škole, provádí diagnostiku při vzdělávacích a výchovných problémech žáků, depistáž a diagnostiku nadaných dětí, poskytuje kariérové poradenství, konzultace, metodické vedení a pracovní semináře pro pedagogické pracovníky, konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí, metodickou podporu při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pomáhá při sestavování plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu žáků, koordinuje poradenské služby poskytované ve škole, zejména výchovného poradce, školního metodika prevence a třídní učitele, koordinuje poradenské služby mimo školu a spoluprací se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními.

Podle ČŠI většina škol doporučuje žáky k diagnostice a odborné péči u školních psychologů mimo ZŠ (79,6 % škol). Interní školní psycholog je dostupný pouze v 16,3 % škol, služeb externího psychologa docházejícího do školy využívá 12,6 % škol.

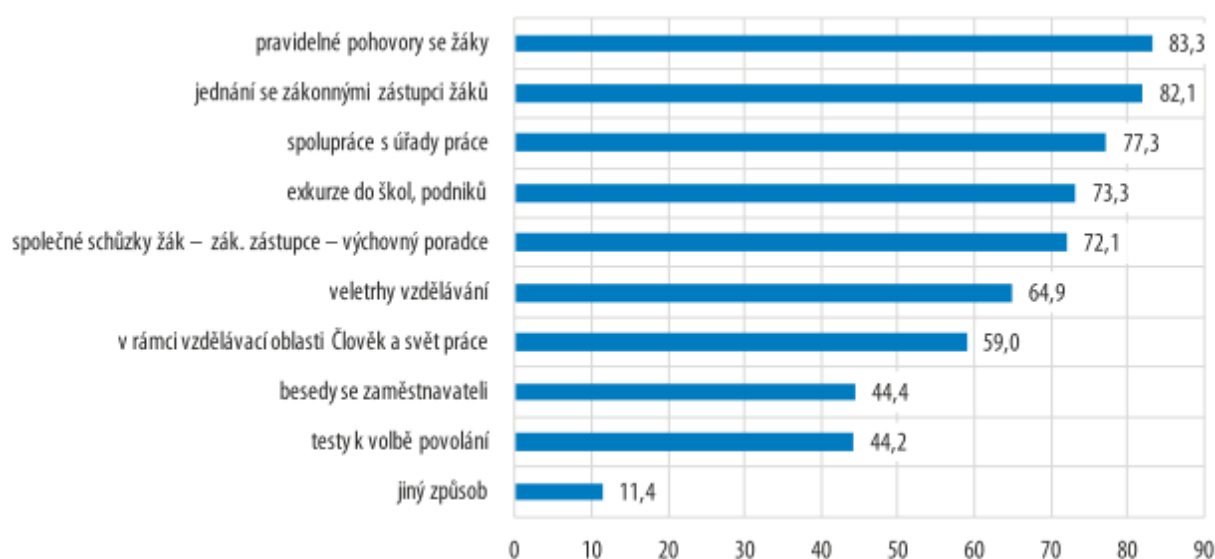
Školní speciální pedagog vyhledává žáky s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, provádí diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb žáka, zejména shromažďování údajů o žákovi, včetně anamnézy rodinné a osobní, dále speciálně pedagogickou diagnostiku, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence v rámci školy i mimo ni, speciálně pedagogickou diagnostiku předpokladů pro čtení, psaní, počítání, předpokladů rozvoje gramotnosti, provádí analýzu získaných údajů a jejich vyhodnocení, podílí se na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory u žáků s rizikem vzniku speciálních vzdělávacích potřeb, také se podílí na kariérovém poradenství, poskytuje konzultace pro rodiče, pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálně vzdělávacích potřeb, konzultace s pracovníky školských a dalších poradenských zařízení, metodické činnosti pro další pedagogické pracovníky školy - specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky - jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů, také poskytuje koordinaci a metodické vedení asistentů pedagoga ve škole.

Podle ČŠI základní školy zajišťují odbornou péči specialistů nejen pro žáky 1. ročníků. Ředitelé škol uvedli, že logopedická péče je nejčastěji zajišťována mimo základní školu – žáky s poruchou řeči k diagnostice a odborné péči mimo ZŠ doporučuje 68,8 % základních škol. Interní logoped (příp. logopedický asistent, logopedický preventista) je k dispozici ve třetině škol, naopak služeb externích logopedů, kteří docházejí do školy, využívá necelá desetina škol. Ve školním roce 2016/2017 byla v péči interního nebo externího logopeda přímo ve škole necelá 3 % žáků (pouze ve školách, kde je logopedická péče zajišťována tímto způsobem).

5.1.10.8 Kariérové poradenství ve školách v ČR

Ve školním roce 2016/2017 realizovalo kariérové poradenství 65,5 % škol navštívených ČŠI (třetina škol ho nerealizuje především z důvodu neúplné organizace školy – školy jen s 1. stupněm). Jakými způsoby bylo kariérové poradenství v těchto školách zajišťováno, zobrazuje následující graf.

Graf č. 20 - Způsoby zajišťování kariérového poradenství v základních školách v ČR – podíl škol (v %)

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

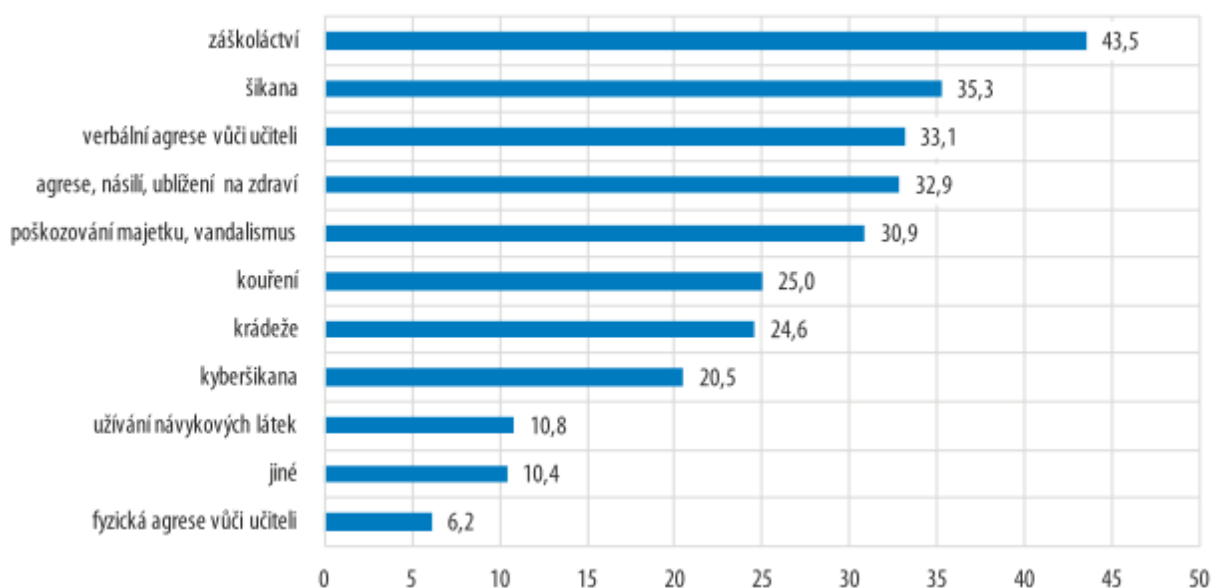
5.1.10.9 Prevence rizikového chování žáků ve školách v ČR

Od 1. září 2016 nabyla účinnost novela vyhlášky č. 72/2005 Sb., která ukládá školám povinnost zpracovat a uskutečňovat program poradenských služeb ve škole. Každá škola zpracovává svůj preventivní program včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikane a dalším projevům rizikového chování.

Podle zjištění ČŠI se školy často zaměřovaly na práci se vztahy v třídních kolektivech a bezpečné klima, zapojovaly témata do vzdělávacích obsahů nebo organizovaly pro své žáky nejruznější aktivity v rámci základního i zájmového vzdělávání. Byly zaváděny třídnické hodiny s cílem zlepšit komunikaci mezi učiteli a žáky a byly využívány individuální výchovné programy.

Při inspekční činnosti ČŠI byl zadáván dotazník pro ředitele školy, v němž ředitelé uváděli počet případů rizikového chování řešených vedením školy v uzavřeném školním roce. V základním vzdělávání bylo zjištěno, že nejčastějšími případy rizikového chování byly stejně jako v předchozím školním roce (2015/2016) záškoláctví, šikana, verbální agrese vůči učiteli, agrese, násilí, ublížení na zdraví, poškozování majetku a vandalismus. Záškoláctví bylo identifikováno ve 43,5 % inspektovaných škol, verbální agrese vůči učiteli v 33,1 %, agrese, násilí, ublížení na zdraví v 32,9 %.

Graf č. 21 - Výskyt řešených případů rizikového chování žáků základních škol v ČR – podíl škol (v %)

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

Nejčastější příčinou absencí a neomluvených absencí byl vliv rodinného prostředí (87 %) a nepřizpůsobení školnímu režimu (57,4 %). V posuzovaných základních školách činil počet zameškaných hodin na 1 žáka 85,5 hodin. Z celkového počtu zameškaných hodin tvořily 1,4 % neomluvené hodiny, které se týkaly 2,2 % žáků školy. Počet neomluvených hodin na 1 žáka, který měl neomluvené hodiny, byl 53,6 hodin. Celkově byl zaznamenán mírný nárůst neomluvených hodin oproti předchozímu školnímu roku (2015/2016). Podle zjištění ČŠI považují ředitelé škol za nejúčinnější opatření k řešení vysokých absencí a neomluvených hodin spolupráci s rodiči a spolupráci s výchovným poradcem a metodikem prevence. Individuální výchovný program jako opatření využilo 8,8 % navštívených škol, které řešily vysoké absence a/nebo neomluvené hodiny. Podle výsledků tematického zjišťování ČŠI uskutečněného ve školním roce 2016/2017 však bylo častějším důvodem pro zavedení individuálního výchovného programu také nevhodné chování k pracovníkům školy, vulgární chování a šikana. Ve třech čtvrtinách škol spolupracovaly školy s odbory sociálně--právní ochrany dětí. Z celkového počtu inspektovaných škol nebyly zjištěny vysoké absence ani neomluvené hodiny v 34,9 % základních škol.

Problematika rizikového chování byla mapována také v rámci mezinárodního šetření TIMSS 2015. Podle zjištění se čeští žáci setkávají se šikanou o něco méně často než je průměr zemí v šetření TIMSS 2015. Přesto se s ní setkala 12 % žáků asi jedenkrát týdně. Při sledování specifika mezi třídami velmi úspěšnými a třídami méně úspěšnými podle výsledku v přírodovědném testu TIMSS 2015 se ukázalo, že žáci z méně úspěšných tříd zažívají ve škole obecně častěji šikanu ve srovnání s žáky z velmi úspěšných tříd.

Do školy rády chodí necelé tři čtvrtiny žáků základních škol navštívených ČŠI ve školním roce 2016/2017, nicméně je o tom rozhodně přesvědčena pouze přibližně pětina žáků. Toto zjištění odpovídá výsledkům mezinárodních šetření (TIMSS, žáci 4. ročníků, PISA 15letí žáci), ve kterých bylo zjištěno, že podíl českých žáků, kteří neradi chodí do školy, je nad mezinárodním průměrem (jejich podíl je téměř dvojnásobný).

Z dotazníku pro žáky ČŠI zjistila, že klima školy (vztahy mezi spolužáky, vztahy žáků s učiteli, oblíbenost školy) hodnotí celkově pozitivněji žáci malých škol (do 150 žáků) – důvodem jsou především menší kolektivy, často rodinného charakteru, a mladší věk žáků (často jde o malotřídní školy, či školy jen s 1. stupněm).

5.1.10.10 Charakteristika základních škol v ČR

Výkaznictví MŠMT ve školním roce 2016/2017 potvrdilo dlouhodobý trend nárůstu počtu žáků základních škol (každoročně cca o 3 %) a současně také zvýšení počtu základních škol zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení (cca o 1 %, vzniklo tak 25 nových základních škol zejména ve Středočeském kraji). Podíl malých základních škol (do 150 žáků) ve vzdělávací soustavě se ustálil, stále představuje necelých 52 %.

Pokračuje trend slučování základních a mateřských škol do jednoho subjektu, který bývá dle údajů ČŠI v některých případech doprovázen opomíjením jedné z částí při řízení školy (velmi často se podceňovanou součástí sloučeného subjektu stávají mateřské školy). V případě vytvoření takového subjektu je třeba ze strany vedení školy systematicky dbát na provázanost všech součástí subjektu, a to zejména na úrovni školních vzdělávacích programů, a koncepčně a rovnoměrně rozvíjet všechny činnosti, které subjekt podle zápisu do školského rejstříku vykonává.

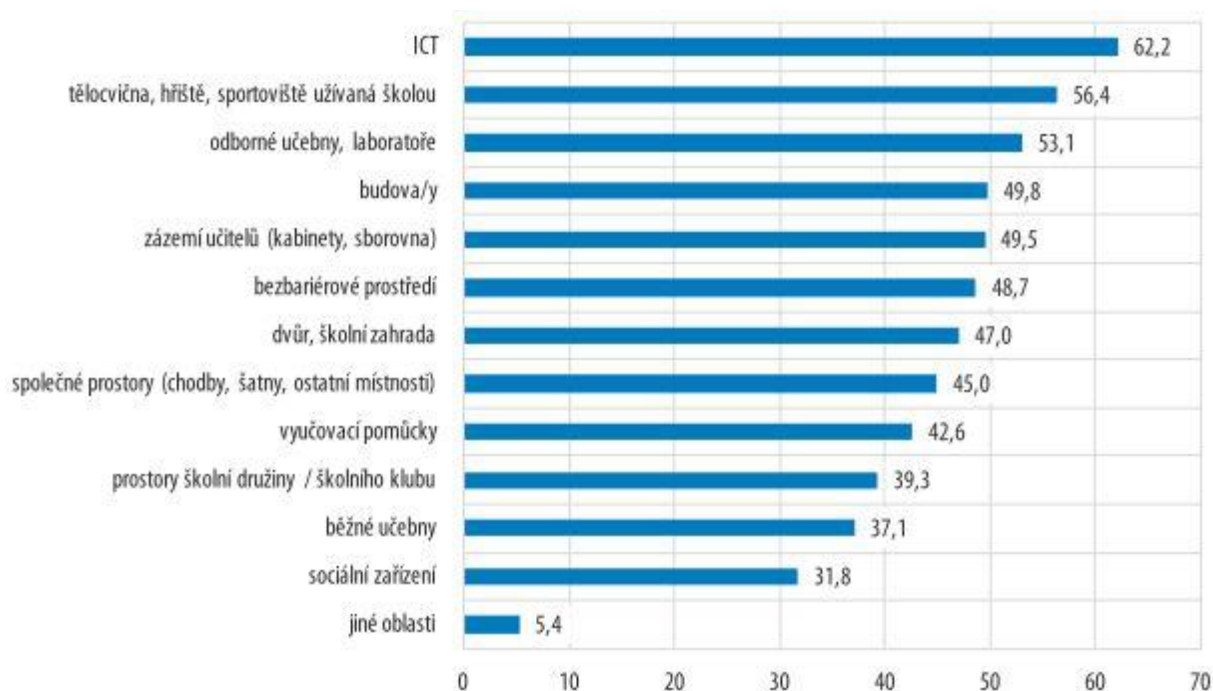
Na obou stupních základní školy došlo spolu s nárůstem počtu žáků také k navýšení počtu tříd, průměrný počet žáků na jednu třídu se ustálil na 20,1 žáků (ve školním roce 2015/2016 představoval 20 žáků), mírně vyšší je průměrný počet žáků na 1. stupni, jedná se o trvalejší trend (20,2 žáků). Zatímco se některé kraje potýkají s vysokými počty žáků na 1. stupni, problémem menších vesnických škol se stává úbytek žáků na 2. stupni a špatná dopravní dostupnost. Výjimky z průměrného počtu žáků pak znamenají zátěž zřizovatele, který musí dofinancovat přímé náklady na vzdělávání žáků. Finanční prostředky pak chybějí např. na zajištění školních autobusů.

Postupně se mírně navyšuje podíl žáků – cizinců (aktuálně 2,2 %, ve školním roce 2012/2013 1,8 %). V regionálním členění představují nejvyšší podíl žáci z evropských zemí, avšak mimo EU, žáci ze zemí EU představují druhou nejpočetnější skupinu. Ve více než třech čtvrtinách se jedná o žáky cizí státní příslušnosti s trvalým pobytem na území ČR.

5.1.10.11 Prostorové, materiální a bezpečnostní podmínky v základním vzdělávání v ČR

ČŠI u řady ZŠ považuje materiální vybavení a prostorové zázemí za silnou stránku školy. Pokud byly shledány rezervy v jejich vybavení, jednalo se zejména v dostupnosti funkčně vybavených tělovýchovných a rekreačních zařízení (tělocvičny, sportovní hřiště), odborných učeben (přírodovědné, umělecké) a laboratoří a po technické stránce provozuschopných školních dílen. Šetření ČŠI také prokázalo, že školy stále nejsou kvalitně vybaveny v oblasti ICT, proto ji ředitelé více než poloviny navštívených škol uvádějí jako oblast pro zlepšení (62,2 %). Projevila se sice dlouhodobá priorita podpory rozvoje oblasti ICT, a to zejména v předchozích letech realizací projektu EU peníze školám, v jehož rámci byla oblast ICT školami nejvíce posilována, současně se ale ukázalo, že ICT technika velice rychle zastarává a potřebuje neustálou obnovu vzhledem k současným potřebám.

Graf č. 22 - Potřeba investic pro zlepšení materiálních podmínek základních škol v ČR – podíl škol (v %)

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

V rámci kontroly bezpečnosti a ochrany zdraví v základních školách ČŠI zaznamenala porušení v oblasti bezpečnosti prostor školy v 6,2 % kontrolovaných ZŠ. Nejčastěji byly zjištěny nedostatky ve společných prostorech (chodby a šatny – např. nevyhovující zábradlí na schodištích nebo jeho úplná absence, prosklené výplně dveří nezajištěné proti rozbití), v běžných učebnách, v tělocvičnách a ve venkovních prostorech (dvory, zahrady – např. nevyhovující oplocení pro bezpečný pohyb venku během přestávek).

5.1.10.12 Alternativní vzdělávání v základních školách v ČR

V případě, kdy se výuka proměňuje ve vztahu ke schopnostem a vzdělávacím potřebám každého žáka, hovoříme o individualizaci výuky. Soustavy individualizované výuky vznikaly v rámci reformní pedagogiky a v současnosti existují zejména v tzv. alternativních školách (např. waldorfské, montessoriovské, daltonské, freinetovské a jenské). Ve školním prostředí lze využívat typy individualizace, případně jejich kombinace, které jsou založené na individualizaci prostřednictvím obsahu (látky), metod výuky a strategií a tempa učení.

Podle údajů ČŠI došlo ve školním roce 2016/2017 k významnějšímu zvýšení počtu soukromých škol (loňský podíl 3,5 % byl zvýšen na 4,3 % škol, ve školním roce 2013/2014 představoval celkový podíl soukromých škol 2,6 %). Ve školním roce 2016/2017 uskutečnila ČŠI inspekční činnost v 54 školách zřizovaných soukromými subjekty, nejčastěji se jednalo o inspekční činnost na základě žádosti soukromých škol podle § 174 odst. 7 školského zákona (inspekční činnost pro účely přiznání dotací), které byly nově zapsány do rejstříku škol a školských zařízení. ČŠI mj. zjišťovala hlavní důvod pro založení soukromé školy. Podle sdělení jejich ředitelů byla nejčastějším důvodem poptávka rodičů a/nebo záměr zřizovatele nabídnout alternativní vzdělávací přístup (64,9 %); rozšíření již dříve založeného subjektu o další činnost (24,3 %); nespokojenost rodičů s kvalitou škol v místě (21,6 %).

Častým jevem je zřizování soukromých základních škol menšími skupinami zákonných zástupců žáků, které tyto nové školy zaměřují zejména na alternativní vzdělávací prvky a na rozvoj osobnosti nadaných žáků.

5.1.10.13 Vývoj počtu základních škol ve Zlínském kraji

Ve školním roce 2016/2017 působilo ve Zlínském kraji celkem 258 základních škol, z toho 227 obecních (88%). Dalšími zřizovateli mateřských škol ve Zlínském kraji jsou MŠMT, Zlínský kraj, privátní sektor a církev.

Tabulka č. 75 - Základní školy podle zřizovatele ve Zlínském kraji

Školní rok	Zřizovatel														
	MŠMT			obec			kraj			privátní sektor			církev		
	školy	třídy	žáci	školy	třídy	žáci	školy	třídy	žáci	školy	třídy	žáci	školy	třídy	žáci
2016/2017	2	22	157	227	2 347	47 215	21	130	860	4	30	448	4	39	731
2015/2016	2	21	143	227	2 303	46 660	21	135	900	4	29	434	4	39	729

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení, ČSÚ

Ve školním roce 2016/2017 působilo ve Zlínském kraji celkem 258 základních škol (2 568 tříd), z toho 235 běžných základních škol (2 416 tříd) a 23 základních škol určených pouze pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (152 tříd). Celkově bylo ve Zlínském kraji 173 speciálních tříd, z toho 21 tříd v sedmi běžných základních školách.

Tabulka č. 76 - Počet základních škol a tříd ve Zlínském kraji - celkem

Školní rok	Školy celkem			Třídy celkem		
	celkem	z toho		celkem	v tom ročníky	
		s 1. stupněm	s 2. stupněm		1. stupně	2. stupně
2016/2017	258	258	158	2 568	1 588	980
2015/2016	258	258	158	2 527	1 551	976
2014/2015	258	258	158	2 515	1 535	980
2013/2014	257			2 485	1 495	990
2012/2013	257			2 457	1 471	986
2011/2012	257			2 496	1 494	1 002
2010/2011	257			2 498	1 478	1 020
2009/2010	256			2 501	1 455	1 046
2008/2009	256			2 535	1 450	1 085
2007/2008	256			2 585	1 447	1 138

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 77 - Počet základních škol a tříd ve Zlínském kraji – běžné ZŠ

Školní rok	Školy - běžné			Třídy - běžné		
	celkem	z toho		celkem	v tom ročníky	
		s 1. stupněm	s 2. stupněm		1. stupně	2. stupně
2016/2017	235	235	135	2 416	1 504	912
2015/2016	235	235	135	2 371	1 469	902
2014/2015	235	235	135	2 349	1 449	900
2013/2014	234			2 315	1 413	902
2012/2013	233			2 279	1 383	896
2011/2012	233			2 311	1 407	904
2010/2011	233			2 304	1 387	917
2009/2010	233			2 307	1 365	942
2008/2009	233			2 339	1 356	983
2007/2008	233			2 383	1 350	1 033

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 78 - Počet tříd v ročníku v běžných ZŠ ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Třídy v běžných ZŠ												
celkem	v tom		z celku počet tříd v ročníku									
	1. stupeň	2. stupeň	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
2 416	1 504	912	330	315	300	289	270	234	227	227	224	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 79 - Počet základních škol a tříd ve Zlínském kraji – ZŠ pouze pro SVP

Školní rok	Školy pouze pro SVP			Třídy pouze pro SVP		
	celkem	z toho		celkem	v tom ročníky	
		s 1. stupněm	s 2. stupněm		1. stupně	2. stupně
2016/2017	23	23	23	152	84	68
2015/2016	23	23	23	156	82	74
2014/2015	23	23	23	166	86	80
2013/2014	23			170	82	88
2012/2013	24			178	88	90
2011/2012	24			185	87	98
2010/2011	24			194	91	103
2009/2010	23			194	90	104
2008/2009	23			196	94	102
2007/2008	23			202	97	105

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 80 - Počet tříd v ročníku v ZŠ pouze pro SVP ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Třídy v ZŠ pouze pro SVP												
celkem	v tom		z celku počet tříd v ročníku									
	1. stupeň	2. stupeň	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
152	84	68	20	18	10	13	15	19	15	18	14	10

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 81 - Počet speciálních tříd v základních školách ve Zlínském kraji

Školní rok	Školy celkem (ZŠ běžné a ZŠ pouze pro SVP)			Třídy - speciální		
	celkem	z toho		celkem	v tom ročníky	
		s 1. stupněm	s 2. stupněm		1. stupně	2. stupně
2016/2017	30	30	26	173	98	75
2015/2016	30	29	26	176	95	81
2014/2015	31	30	27	188	99	89
2013/2014	31			192	95	97
2012/2013	32			200	100	100
2011/2012	32			209	97	112
2010/2011	33			217	100	117
2009/2010	32			217	99	118
2008/2009	31			220	105	115
2007/2008	32			229	111	118

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

5.1.10.14 Vývoj počtu žáků v základních školách ve Zlínském kraji

V rámci zahájení povinné školní docházky ve školním roce 2016/2017 bylo v základních školách Zlínského kraje celkem 7 819 zapisovaných dětí. Z celkového počtu 6 750 zapsaných dětí bylo 160 dětí postižených, nejpočetněji byly zastoupeny děti s vadami řeči (72 dětí).

Tabulka č. 82 - Počet zapisovaných dětí ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

Zahájení povinné školní docházky v ZŠ		Zapisované děti			
		celkem	v tom		
			poprvé u zápisu	přicházejí po odkladu	z toho po dodatečném odkladu
Zlínský kraj		7 819	6 429	1 390	10
v tom	zapsané	6 750	5 400	1 350	10
	převedené na jinou školu	176	149	27	0
	s žádostí o odklad docházky	844	839	5	0
	vzdělávání podle § 42 škol. zákona	0	0	0	0
	neuzavřený zápis	49	41	8	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Ve školním roce 2016/2017 bylo do 1. ročníků základních škol nově přijato celkem 6 005 žáků, z toho 5 922 žáků bylo přijato v běžných základních školách a 83 žáků v základních školách určených pouze pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Celkově bylo ve Zlínském kraji nově přijato 140 žáků do speciálních tříd základních škol.

Nově přijatých žáků do prvních ročníků základních škol od školního roku 2007/2008 mírně přibýlo. Nejvíce jich bylo přijato ve školním roce 2014/2015 a to 6 289, nejméně v roce 2008/2009 a to 5 188 žáků. Podíl žáků přijatých do prvního ročníku ve věku 7 a více let se pohyboval od 21,5 % (rok 2014/2015) do 25,9 % (rok 2007/2008 a 2010/2011). Ve školním roce 2016/2017 byl podíl žáků přijatých do prvního ročníku ve věku 7 a více let 22,7%.

Tabulka č. 83 - Nově přijatí žáci do 1. ročníků ve Zlínském kraji - celkem

Školní rok	Nově přijatí do 1. ročníku ZŠ celkem						
	žáci						
	celkem	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí a starší
2016/2017	6 005	20	4 623	1 356	5	1	0
2015/2016	6 045	12	4 660	1 361	10	1	1
2014/2015	6 289	24	4 915	1 339	11	0	0
2013/2014	5 842	26	4 528	1 278	8	2	0
2012/2013	5 725	20	4 276	1 420	8	1	0
2011/2012	5 489	22	4 132	1 325	9	1	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 84 - Nově přijatí žáci do 1. ročníků ve Zlínském kraji - běžné ZŠ

Školní rok	Nově přijatí do 1. ročníku běžné ZŠ						
	žáci						
	celkem	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí a starší
2016/2017	5 922	20	4 608	1 290	3	1	0
2015/2016	5 976	12	4 647	1 310	7	0	0
2014/2015	6 217	24	4 898	1 285	10	0	0
2013/2014	5 755	26	4 509	1 214	6	0	0
2012/2013	5 654	20	4 257	1 373	4	0	0
2011/2012	5 410	21	4 116	1 266	6	1	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 85 - Nově přijatí žáci do 1. ročníků ve Zlínském kraji - ZŠ pouze pro SVP

Školní rok	Nově přijatí do 1. ročníku ZŠ pouze pro SVP						
	žáci						
	celkem	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí a starší
2016/2017	83	0	15	66	2	0	0
2015/2016	69	0	13	51	3	1	1
2014/2015	72	0	17	54	1	0	0
2013/2014	87	0	19	64	2	2	0
2012/2013	71	0	19	47	4	1	0
2011/2012	79	1	16	59	3	0	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 86 - Nově přijatí žáci do 1. ročníků speciálních tříd základních škol ve Zlínském kraji

Školní rok	Nově přijatí do 1. ročníku speciálních tříd ZŠ						
	žáci						
	celkem	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí a starší
2016/2017	140	0	41	97	2	0	0
2015/2016	118	0	39	74	3	1	1
2014/2015	133	0	41	90	2	0	0
2013/2014	139	0	40	95	2	2	0
2012/2013	113	0	36	71	5	1	0
2011/2012	121	1	29	88	3	0	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Ve Zlínském kraji se od školního roku 2011/2012 postupně zvyšuje počet žáků v základních školách. V posledním sledovaném roce 2016/2017 navštěvovalo základní školy 49 411 žáků, z toho 60,7 % na 1. stupni a 39,3 % na 2. stupni ZŠ. Dále pak 1 601 žáků navštěvovalo nižší ročníky víceletých gymnázií (ročníky odpovídající 6.–9. roč. ZŠ). Nejvíce žáků a to 49 683 navštěvovalo základní školy v kraji ve školním roce 2007/2008, z toho 53,1 % 1. stupeň a 46,9 % 2. stupeň ZŠ.

Ve všech porovnávaných letech byl na 1. stupni vyšší podíl žáků než na 2. stupni. Počet žáků na 1. stupni během deseti let stoupl o 13,8 %, naopak počet dětí na druhém stupni ZŠ klesl o 16,8 %. Podíl žáků, plnících základní školní docházku v nižších víceletých gymnáziích se ve Zlínském kraji pohyboval v rozmezí od 3,1 % ve školním roce 2016/2017 do 3,9 % ve školním roce 2008/2009. V mezikrajském srovnání byl podíl v roce 2016/2017 druhý nejnižší po Libereckém. Nejvyšší podíl žáků na nižším stupni oborů víceletých gymnázií a ostatních nižších středních škol byl v Hl. m. Praze (8,2 %).

Tabulka č. 87 - Počet žáků základních škol ve Zlínském kraji - celkem

Školní rok	Žáci v ZŠ celkem (ZŠ běžné a ZŠ pouze pro SVP)

	celkem	z toho dívky	na 1. stupni		na 2. stupni	
			celkem	z toho dívky	celkem	z toho dívky
2016/2017	49 411	23 969	30 007	14 623	19 404	9 346
2015/2016	48 866	23 660	29 459	14 360	19 407	9 300
2014/2015	48 123	23 196	28 671	13 881	19 452	9 315
2013/2014	46 938	22 678	27 579	13 382	19 359	9 296
2012/2013	46 183	22 264	26 895	13 045	19 288	9 219
2011/2012	45 791	22 079	26 514	12 884	19 277	9 195
2010/2011	45 816	22 026	26 345	12 672	19 471	9 354
2009/2010	46 457	22 344	26 313	12 751	20 144	9 593
2008/2009	47 852	23 023	26 194	12 704	21 658	10 319
2007/2008	49 683	23 901	26 372	12 749	23 311	11 152

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 88 - Žáci ve věku povinné školní docházky v nižších ročnících víceletých gymnázií ve Zlínském kraji

Školní rok	Žáci v nižších ročnících víceletých gymnázií								
	celkem	z toho			v tom v ročníku				
		dívky	1. stupeň	2. stupeň	6.	7.	8.	9.	10.
2016/2017	1 601	853	0	1 601	367	370	424	440	0
2015/2016	1 591	839	0	1 591	369	351	438	433	0
2014/2015	1 570	817	0	1 570	348	363	431	428	0
2013/2014	1 598	853	0	1 598	361	358	432	447	0
2012/2013	1 641	871	0	1 641	360	367	447	467	0
2011/2012	1 743	957	0	1 743	363	387	469	524	0
2010/2011	1 831	1 039	0	1 831	388	396	525	522	0
2009/2010	1 885	1 051	0	1 885	399	427	530	529	0
2008/2009	1 958	1 111	0	1 958	428	457	534	539	0
2007/2008	1 970	1 133	0	1 970	457	443	540	530	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo základní školy ve Zlínském kraji celkem 49 411 žáků, z toho 48 394 žáků navštěvovalo běžné základní školy a 1 017 žáků základní školy určené pouze pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tabulka č. 89 - Počet žáků základních škol ve Zlínském kraji - běžné ZŠ

Školní rok	Žáci v běžné ZŠ

	celkem	z toho dívky	na 1. stupni		na 2. stupni	
			celkem	z toho dívky	celkem	z toho dívky
2016/2017	48 394	23 626	29 483	14 453	18 911	9 173
2015/2016	47 823	23 289	28 936	14 181	18 887	9 108
2014/2015	47 018	22 808	28 145	13 690	18 873	9 118
2013/2014	45 810	22 281	27 060	13 196	18 750	9 085
2012/2013	44 976	21 841	26 378	12 851	18 598	8 990
2011/2012	44 478	21 614	25 953	12 682	18 525	8 932
2010/2011	44 425	21 537	25 733	12 452	18 692	9 085
2009/2010	44 966	21 825	25 653	12 517	19 313	9 308
2008/2009	46 339	22 484	25 530	12 470	20 809	10 014
2007/2008	48 129	23 326	25 664	12 491	22 465	10 835

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 90 - Počet žáků v ročníku v běžných ZŠ ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Žáci v běžné ZŠ												
celkem	z toho		v tom v ročníku									
	1. stupeň	2. stupeň	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
48 394	29 483	18 911	5 955	5 995	6 145	5 750	5 638	5 047	4 723	4 696	4 445	0

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 91 - Věková struktura žáků v běžných ZŠ ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Žáci v běžné ZŠ														
počet celkem	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí	11letí	12letí	13letí	14letí	15letí	16letí	17letí	18letí a starší
48 394	0,04%	9,5%	12,3%	12,8%	12,0%	11,4%	10,7%	9,7%	9,7%	9,5%	2,4%	0,03%	0,002%	0%

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 92 - Počet žáků základních škol ve Zlínském kraji - ZŠ pouze pro SVP

Školní rok	Žáci v ZŠ pouze pro SVP			
	celkem	z toho dívky	na 1. stupni	na 2. stupni

			celkem	z toho dívky	celkem	z toho dívky
2016/2017	1 017	343	524	170	493	173
2015/2016	1 043	371	523	179	520	192
2014/2015	1 105	388	526	191	579	197
2013/2014	1 128	397	519	186	609	211
2012/2013	1 207	423	517	194	690	229
2011/2012	1 313	465	561	202	752	263
2010/2011	1 391	489	612	220	779	269
2009/2010	1 491	519	660	234	831	285
2008/2009	1 513	539	664	234	849	305
2007/2008	1 554	575	708	258	846	317

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 93 - Počet žáků v ročníku v ZŠ pouze pro SVP ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Žáci v ZŠ pouze pro SVP												
celkem	z toho		v tom v ročníku									
	1. stupeň	2. stupeň	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1 017	524	493	92	79	92	101	112	114	130	121	113	63

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 94 - Věková struktura žáků v ZŠ pouze pro SVP ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Žáci v ZŠ pouze pro SVP														
počet celkem	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí	11letí	12letí	13letí	14letí	15letí	16letí	17letí	18letí a starší
1 017	0%	1,5%	7,7%	8,6%	8,1%	9,9%	8,8%	12,0%	11,9%	12,9%	10,6%	4,4%	1,6%	2,1%

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 95 - Počet žáků ve speciálních třídách ZŠ ve Zlínském kraji

Školní rok	Žáci ve speciálních třídách ZŠ (ZŠ běžné a ZŠ pouze pro SVP)					
	celkem	z toho dívky	na 1. stupni		na 2. stupni	
			celkem	z toho dívky	celkem	z toho dívky

2016/2017	1 204	404	644	208	560	196
2015/2016	1 239	432	646	211	593	221
2014/2015	1 319	454	647	222	672	232
2013/2014	1 341	467	634	221	707	246
2012/2013	1 417	497	626	229	791	268
2011/2012	1 549	543	655	228	894	315
2010/2011	1 631	572	707	252	924	320
2009/2010	1 741	602	753	268	988	334
2008/2009	1 771	620	760	270	1 011	350
2007/2008	1 847	659	848	303	999	356

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 96 - Počet žáků v ročníku ve speciálních třídách ZŠ ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Žáci ve speciálních třídách ZŠ (ZŠ běžné a ZŠ pouze pro SVP)												
celkem	z toho		v tom v ročníku									
	1. stupeň	2. stupeň	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1 204	644	560	149	103	110	109	125	127	147	141	130	63

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Tabulka č. 97 - Věková struktura žáků ve speciálních třídách ZŠ ve školním roce 2016/2017 ve Zlínském kraji

Žáci ve speciálních třídách ZŠ (ZŠ běžné a ZŠ pouze pro SVP)														
počet celkem	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí	11letí	12letí	13letí	14letí	15letí	16letí	17letí	18letí a starší
1 204	0%	3,4%	9,7%	9%	8,1%	9,1%	8,7%	11,4%	11,2%	12,5%	10,1%	3,7%	1,3%	1,7%

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo základní školu ve Zlínském kraji celkem 3 413 žáků s postižením (6,9% z celkového počtu 49 411 žáků ZŠ). Žáci navštěvovali speciální třídy v běžných ZŠ (5,4%), speciální třídy ve školách určených pouze pro žáky s SVP (29,8%) anebo byli individuálně integrováni v běžných ZŠ (64,8%).

Tabulka č. 98 - Počet žáků s postižením podle formy integrace ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

Postižení žáci	
celkem	z toho

počet škol	počet žáků		ve speciálních třídách běžných ZŠ		ve speciálních třídách ZŠ pouze pro SVP		individuálně integrování v běžných ZŠ	
	celkem	z toho dívky	počet škol	počet žáků	počet škol	počet žáků	počet škol	počet žáků
234	3 413	1 020	7	186	23	1 017	211	2 210

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Z celkového počtu 49 411 žáků základních škol ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017 mělo 297 žáků občanství jiného státu.

Tabulka č. 99 - Žáci podle státního občanství ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

ZŠ celkem					
celkem	v tom státní občanství				
	Česká republika	Slovensko	ostatní státy EU 28	ostatní evropské státy	ostatní státy světa a zatím nezjištěné
49 411	49 114	130	22	65	80

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

Ve školním roce 2015/2016 ukončilo povinnou školní docházku 4 815 žáků základních škol, z toho 159 žáků základních škol určených pouze pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tabulka č. 100 - Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku v ZŠ ve školním roce 2015/16 ve Zlínském kraji

	Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku						
	celkem	z toho dívky	z toho v ročníku				
			7.	8.	9.	10.	nezařazení do ročníku
ZŠ celkem	4 815	2 322	22	81	4 656	55	1
z toho speciální třídy	174	70	6	14	99	55	0
ZŠ běžné	4 656	2 260	16	69	4 569	2	0
ZŠ pouze pro SVP	159	62	6	12	87	53	1

Zdroj: MŠMT, odbor školské statistiky, analýz a informační strategie, 2017

5.1.10.15 Personální podmínky v základním vzdělávání v ČR

Nejpočetnější věkovou skupinou **ředitelů základních škol** v ČR je věk v rozmezí od 50 do 59 let (45,2 % ředitelů ZŠ), průměrný věk všech ředitelů ZŠ činil v loňském školním roce 50,8 let. Průměrná délka jejich celkové pedagogické praxe byla stejně jako vloni 26,6 roku. Délka jejich praxe ve vedení školy

odpovídala průměrně 10,9 roku. Nejstabilnější a nejdéle řídící skupinou zůstávají ředitelé škol s pouze 1. stupněm, jejich věkový průměr je nejvyšší – 51,6 let, stejně tak mají nejdelší pedagogickou praxi (27,4 let). Z porovnání velkých (nad 150 žáků) a malých škol (do 150 žáků) vyplynulo, že vyšší věkový průměr mají ředitelé velkých ZŠ, stejně tak i delší pedagogickou praxi (27,3 let).

Věkovou a vzdělanostní strukturu ředitelů základních škol regionálního školství v roce 2016 ukazují tabulky níže. Podíl řídicích pracovníků - mužů činil v roce 2016 ve Zlínském kraji 34,6% (v ČR 34,3%).

Tabulka č. 101 - Věková struktura řídicích pracovníků základních škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

	Věk řídicích pracovníků základních škol				
	do 35	36–45	46–55	56–65	66 a více
Ženy	1,6%	17,6%	50,7%	29,2%	0,9%
Muži	4,8%	22,8%	39,2%	31,8%	1,4%
Celkem	2,7%	19,4%	46,8%	30,1%	1,1%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Tabulka č. 102 - Vzdělanostní struktura řídicích pracovníků základních škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

	Stupeň vzdělání řídicích pracovníků základních škol			
	střední a střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské vzdělání
Ženy	–	4,5%	0,9%	94,5%
Muži	–	1,0%	1,2%	97,8%
Celkem	–	3,3%	1,0%	95,7%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Podle údajů ČŠI se ředitelé škol a jejich zástupci dlouhodobě velmi často (97,5 %) účastní některé z forem DVPP. Ve školním roce 2016/2017 se do oblastí DVPP zásadně promítla problematika společného (inkluzivního) vzdělávání, vzdělávacích akcí spojených s tímto tématem se účastnilo celkem 64,7 % ředitelů škol. Oblast právních předpisů (82,2 %) byla spolu s výše uvedeným inkluzivním vzděláváním a dále organizačním řízením školy a vzděláváním žáků se SVP nejčastějším tematickým zaměřením dalšího vzdělávání managementu základních škol. Významný podíl (18,9 %) má mezi formami DVPP také studium ke splnění kvalifikačních předpokladů (studium pro ředitele škol). Nižší podíl ředitelů škol preferuje při vlastním dalším vzdělávání účast na seminářích, které jsou věnovány problematice vedení pedagogického procesu, vzdělávacích metod a hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Ředitelé tak často podceňují význam pedagogického a metodického vedení učitelů v oblasti výchovných a vzdělávacích strategií a efektivních metod a forem výuky. Tento aspekt řízení pedagogického procesu je na nižší úrovni než řízení školy v oblasti hospodářské, správní a administrativní.

Pro zlepšení kvality práce ředitelů škol uvedli potřebu podpory zejména v legislativní oblasti (57,9 % ředitelů škol) a v problematice společného vzdělávání. Jako významnou vnímají rovněž podporu v rozvoji obecných manažerských dovedností a oblast ekonomického a finančního řízení školy.

Do preferencí oblastí DVPP se výrazně promítají také překážky, které podle vyjádření ředitelů škol nejvíce omezují výkon jejich řídicích činností. Dlouhodobě jsou jako nejčastější problémy uváděny nadměra administrativy (86,8 % ředitelů) či nepružnost nebo nepřehlednost legislativy (35,4 %), časová náročnost této manažerské funkce a s ní souvisejících činností (29,9 %), často je zmiňován rovněž nedostatečný rozpočet školy a limitující množství finančních prostředků (25,9 %).

Nejpočetnější věkovou skupinou učitelů navštívených základních škol ČSÍ je věk v rozmezí od 40 do 49 let (31 %), průměrný věk pedagogů vyučujících v navštívených ZŠ činil 45,1 let, vyšší věkový průměr vykazovali učitelé plně organizovaných základních škol. Průměrná délka jejich celkové pedagogické praxe činila 19,4 roku, průměrná délka praxe pedagoga na právě hodnocené škole činila 12,7 roku. Na neúplných školách s pouze 1. stupněm byl opět zjištěn nepatrně nižší věk učitelů a nižší délka jejich pedagogické praxe.

Věkovou a vzdělanostní strukturu učitelů základních škol regionálního školství v roce 2016 ukazují tabulky níže. Podíl učitelů - mužů činil v roce 2016 ve Zlínském kraji 14,1% (v ČR 13,9%).

Tabulka č. 103 - Věková struktura učitelů základních škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

	Věk učitelů základních škol					
	do 25	26–35	36–45	46–55	56–65	66 a více
Ženy	1,7%	15,4%	30,8%	33,8%	17,4%	0,9%
Muži	1,6%	26,4%	30,9%	23,2%	16,3%	1,7%
Celkem	1,7%	17,0%	30,8%	32,3%	17,2%	1,0%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Tabulka č. 104 - Vzdělanostní struktura učitelů základních škol regionálního školství v roce 2016 (zřizovatelé: MŠMT, obec, kraj)

	Stupeň vzdělání učitelů základních škol			
	střední a střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské vzdělání
Ženy	0,1%	6,4%	1,2%	92,3%
Muži	0,2%	7,4%	3,6%	88,8%
Celkem	0,1%	6,5%	1,5%	91,8%

Zdroj: Genderové otázky pracovníků ve školství, MŠMT

Podle údajů z výkazu MŠMT splňuje 94,2 % pedagogů působících v základních školách v ČR požadavek odborné kvalifikace, mírně vyšší zůstává podíl odborně kvalifikovaných pedagogů na 2. stupni ZŠ (94,9 % oproti 93,6 % na 1. stupni ZŠ). Požadovaná odbornost je podstatně vyšší v plně organizovaných základních školách (94,9 %) než v neúplných základních školách s pouze 1. stupněm (87,4 %). Nejvyšší podíl odborně kvalifikovaných pedagogů působí podle regionálního členění v Jihočeském kraji (97,9 %) a Zlínském kraji (97,6 %).

Podíl odborně kvalifikovanosti pedagogů ZŠ činil ve výuce hospitované ČSÍ celkem 90 %, nejlépe byla zajištěna ve vzdělávacích oborech vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost a také ve

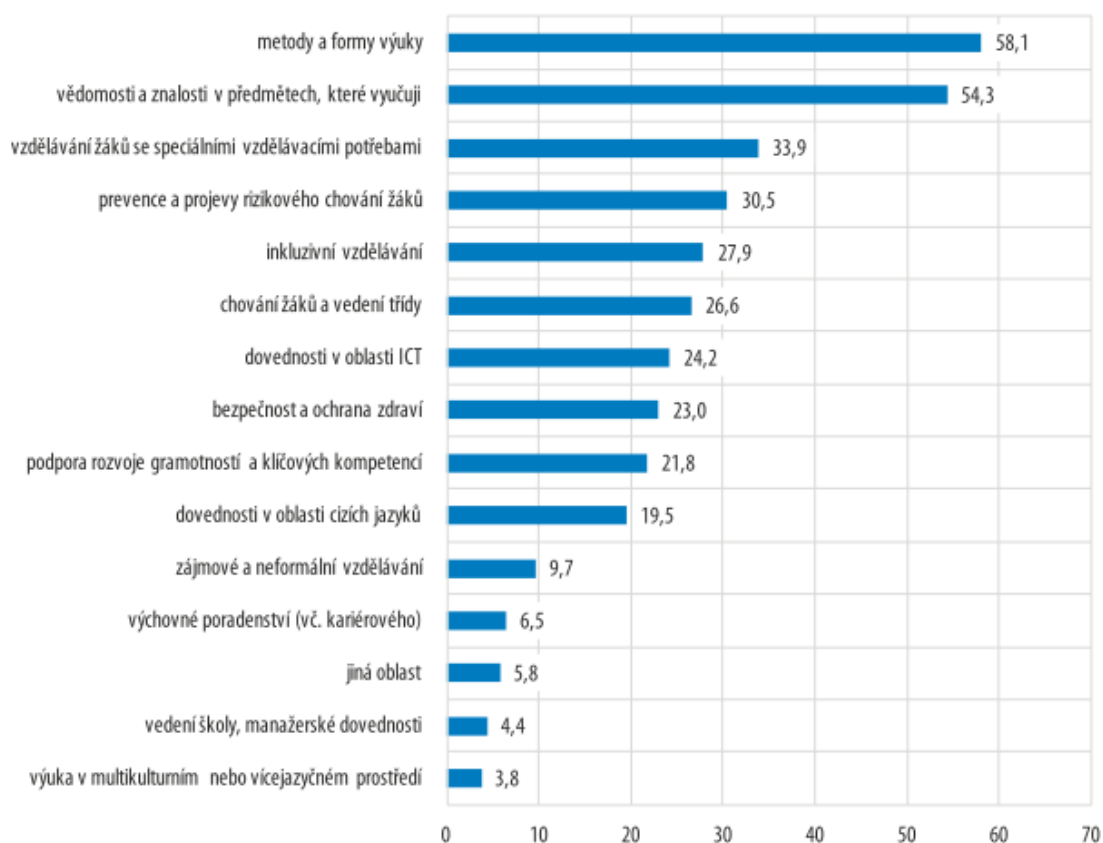
vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura. Do této nejlépe zajištěné skupiny patřily v souvislosti s požadavky společného vzdělávání také předměty speciálně pedagogické péče. Naopak nejmenší podíl kvalifikovaných pedagogů vyučuje vyučovací předměty spadající do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Při dotazování ČŠI na četnost zapojení pedagogů do aktivit v rámci DVPP ředitelé škol uvedli, že 69,1 % pedagogů se účastnilo alespoň jedné formy DVPP, u téměř 8 % toto další vzdělávání vedlo ke splnění kvalifikačních předpokladů. Z dotazování učitelů vyplynulo negativní zjištění, že 13,1 % z nich se neúčastnilo ve sledovaném období žádné z forem DVPP. Tento stav zůstává v meziročním srovnání neměnný. Důvody jsou trvalé a téměř neměnné – nedostatek času, potíže se zajištěním zastupování za nepřítomné pedagogy, zejména málotřídních ZŠ, nedostatek finančních prostředků na DVPP (např. u škol, které v oblasti platů dofinancovává zřizovatel – tzv. výjimkové školy). Určitým řešením by mohlo být širší využití tzv. šablon z ESF.

Jak ukazují zjištění z mezinárodního šetření TIMSS 2015, ve srovnání s jinými evropskými státy je míra účasti českých učitelů na dalším vzdělávání celkově nižší. Podle TIMSS byl největší pokles mezi roky 2007 a 2015 zjištěn v účasti českých učitelů ve vzdělávání zaměřeném na kurikulum a na hodnocení žáků. V těchto dvou oblastech také dle ČŠI učitelé nejvíce zaostávají za evropskými zeměmi. Jedinou oblastí dalšího vzdělávání, ve které se čeští učitelé vzdělávají více než jejich kolegové z evropských zemí, je využívání informačních technologií při výuce.

Preferované tematické zaměření DVPP učitelů základních škol se dlouhodobě nemění – viz následující graf (s výjimkou poptávky po vzdělávání v oblasti ICT, kde meziročně zájem o toto vzdělávání postupně klesá).

Graf č. 23 - Zaměření absolvovaných kurzů a seminářů učitelů základních škol v ČR – podíl učitelů (v %)

Během inspekční činnosti ČŠI byli pedagogové dotazováni, jaké překážky je nejvíce omezují při výkonu učitelské profese. Stejně jako v loňském školním roce (2015/2016) označili ve shodě s řediteli škol za největší překážku přemíru administrativy, jež je po nich požadována, míra tohoto jevu narostla až na 67,9 % pedagogů. Dalšími důvody zůstávají tradičně nedostatečné vnímání prestiže učitelského povolání společností, psychická náročnost povolání, nízké platové ohodnocení učitelů a zvyšující se nekázeň žáků (tu označila celá pětina dotazovaných učitelů). Problémy s nekázní žáků označila nejčastěji nejmladší věková skupina učitelů s pedagogickou praxí do 2 let.

Při dotazování na zaměření podpory učitelů ČŠI zjistila, že nejčastějšími oblastmi jsou stále vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (38 %) a prevence a projevy rizikového chování žáků (28,5 %). Z věkového hlediska se potvrzuje potřeba výraznější podpory mladším pedagogům s krátkou délkou pedagogické praxe.

Efektivní spolupráce všech pedagogických pracovníků školy náleží k jedné ze základních podmínek fungování pedagogického sboru. Pedagogové nejčastěji spolupracovali při výměně informací o žácích a výsledcích jejich vzdělávání (98,7 %). Častá byla rovněž kooperace za účelem sdílení informací a zkušeností s metodami a formami práce (91,6 %), výměny materiálů k výuce (90,7 %) a spolupráce na projektech (73 %). Nejčastější způsoby spolupráce tak zůstávají dlouhodobě nezměněny.

Sekundární analýza dat ČŠI z mezinárodního šetření TIMSS 2015 zmapovala, jestli v oblasti spolupráce pedagogů existují nějaká specifika pro třídy velmi úspěšné a pro třídy méně úspěšné dle výsledku v přírodovědném testu TIMSS 2015. Analýza ukázala, že ve velmi úspěšných třídách je ve srovnání s méně úspěšnými třídami trojnásobný podíl žáků vyučovaných učiteli, kteří se velmi často scházejí s ostatními učiteli za účelem konzultace, jak vyučovat určitou látku. Navíc učitelé ve velmi úspěšných třídách intenzivněji spolupracují s kolegy z jiných ročníků na zajištění kontinuity výuky a spolupracují ve skupině k tématu naplňování kurikula.

V rámci ČR byl v roce 2016 průměrný plat pedagogických pracovníků v základní vzdělávání 29 567 Kč a průměrný počet žáků na 1 učitele byl 14,7.

Tabulka č. 105 - Průměrná měsíční mzda pedagogických a nepedagogických pracovníků v základních školách v ČR v roce 2016

Kategorie zaměstnanců		Průměrná měsíční mzda/plat (bez OON/OPPP)
Pedagogičtí pracovníci		29 567 Kč
z toho	učitelé	30 671 Kč
	vychovatelé	23 863 Kč
	asistenti pedagoga	17 999 Kč
	speciální pedagogové	27 959 Kč
	psychologové	27 029 Kč
	ostatní pedagogové	22 925 Kč
Nepedagogičtí pracovníci		16 088 Kč

5.1.10.16 Vývoj počtu pracovníků v základních školách ve Zlínském kraji

Pohyb průměrného počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků v základních školách ve Zlínském kraji a jejich průměrné měsíční mzdy v letech 2008 až 2016 ukazují následující tabulky.

Tabulka č. 106 - Průměrný počet pedagogických a nepedagogických pracovníků v základních školách ve Zlínském kraji a jejich průměrná měsíční mzda

Rok	Průměrný evidenční přepočtený počet				Průměrná měsíční mzda/plat			
	pedagogičtí pracovníci			nepedagogičtí pracovníci	pedagogičtí pracovníci			nepedagogičtí pracovníci
	celkem	z toho			celkem	z toho		
		učitelé	vychovatelé			učitelé	vychovatelé	
2016	3 879,4	3 524,7	0,5	1 043,3	28 468 Kč	29 679 Kč	21 687 Kč	15 198 Kč
2015	3 781,0	3 500,6	2,0	1 013,0	27 278 Kč	28 217 Kč	19 184 Kč	14 693 Kč
2014	3 719,2	3 468,2	9,2	982,2	26 597 Kč	27 422 Kč	16 842 Kč	14 286 Kč
2013	3 659,0	3 449,9	9,9	972,4	26 301 Kč	26 985 Kč	16 249 Kč	13 959 Kč
2012	3 648,4	3 458,1	9,2	962,7	26 240 Kč	26 847 Kč	16 975 Kč	13 867 Kč
2011	3 664,9	3 491,6	8,7	986,8	25 991 Kč	26 519 Kč	17 718 Kč	13 967 Kč
2010	3 661,9	3 512,0	6,0	1 053,9	24 862 Kč	25 291 Kč	16 570 Kč	14 006 Kč
2009	3 664,8	3 530,9	10,4	1 066,5	25 838 Kč	26 247 Kč	16 455 Kč	13 761 Kč
2008	3 709,5	3 591,7	13,7	1 087,8	24 522 Kč	24 860 Kč	15 587 Kč	12 105 Kč

Tabulka č. 107 - Učitelé na 1. a 2. stupni a ve speciálních třídách základních škol ve Zlínském kraji

Školní rok	Učitelé přepočtení na plně zaměstnané						Učitelé přepočtení na plně zaměstnané působící ve speciálních třídách běžných škol i škol pro žáky se SVP	
	celkem	v tom		z toho ženy				
		na 1. stupni	na 2. stupni	celkem	na 1. stupni	na 2. stupni	celkem	z toho ženy
2016/2017	3 511,5	1 796,8	1 714,7	2 949,6	1 665,1	1 284,5	255,1	217,7
2015/2016	3 490,3	1 770,6	1 719,7	2 907,0	1 635,9	1 271,1	264,3	221,1

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení, ČSÚ

5.1.10.17 Vývoj počtu základních škol v ORP Kroměříž

Na území ORP Kroměříž se nachází celkem 28 základních škol, z toho 23 obecních, 3 krajské, 1 církevní a 1 je zřízena MŠMT.

Ve městě Kroměříž se nachází 10 základních škol, ostatní základní školy se v rámci SO ORP Kroměříž nachází zpravidla ve městech a obcích s větším počtem obyvatel. Obcí s nejmenším počtem obyvatel, ve které se nachází základní škola je městy Litenčice (487 obyvatel k 31. 12. 2016).

Tabulka č. 108 - Počet základních škol v SO ORP Kroměříž v porovnání s ostatními ORP ve Zlínském kraji

Kraj a správní obvody obcí s rozšířenou působností	Počet základních škol k 31. 12. daného roku							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zlínský kraj	256	257	257	257	257	258	258	258
Bystřice pod Hostýnem	10	10	10	10	10	10	10	10
Holešov	11	11	11	11	11	11	11	11
Kroměříž	26	27	27	27	26	26	26	26
Luhačovice	11	11	11	11	11	11	11	11
Otrokovice	11	11	11	11	11	11	11	11
Rožnov pod Radhoštěm	15	15	15	15	15	15	15	15
Uherské Hradiště	38	38	38	38	38	38	38	38
Uherský Brod	27	27	27	27	27	27	27	27
Valašské Klobouky	11	11	11	11	11	11	11	11
Valašské Meziříčí	20	20	20	20	21	21	21	21
Vizovice	10	10	10	10	10	10	10	10
Vsetín	34	34	34	34	34	34	34	34
Zlín	32	32	32	32	32	33	33	33

Zdroj: Data z publikace Statistická ročenka Zlínského kraje, ČSÚ

Z celkového počtu základních škol je 21 plně organizovaných a v 7 případech se jedná o školy malotřídní. S výjimkou jedné školy (Základní škola Roštín) jsou malotřídní základní školy v ORP Kroměříž sloučeny s mateřskou školou do jednoho subjektu.

Tabulka č. 109 - Malotřídní základní školy v ORP Kroměříž

Resortní identifikátor právnické osoby	Název školy
600118461	Základní škola a Mateřská škola Bezměrov, okres Kroměříž, p.o.
600118312	Základní škola a Mateřská škola Kostelany, okres Kroměříž
600118371	Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice, okres Kroměříž
600118711	Základní škola a mateřská škola Pravčice, okres Kroměříž
600118347	Základní škola a Mateřská škola Rataje, okres Kroměříž
600118304	Základní škola Roštín, okres Kroměříž
600118339	Základní škola a Mateřská škola Žalkovice

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017, MŠMT

Do MAP OPR Kroměříž je zapojeno celkem 26 základních škol, do projektu MAP nejsou zapojeny Základní škola a Mateřská škola při zdravotnickém zařízení Kroměříž a Výchovný ústav, středisko výchovné péče HELP, základní škola a střední škola, Střílky, Zámecká 107.

Tabulka č. 110 - Základní školy zapojené do MAP ORP Kroměříž

Resortní identifikátor právnické osoby	Název školy	Zřizovatel
600118592	Církevní základní škola v Kroměříži	Arcibiskupství olomoucké
600118533	Základní škola Hulín, p.o.	Město Hulín
600118541	Základní škola Chropyně, okres Kroměříž, p.o.	Město Chropyně
600118550	Základní škola, Koryčany, okres Kroměříž	Město Koryčany
600118398	Základní škola Zámoraví, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž
600118576	Základní škola, Kroměříž, Komenského náměstí 440, p.o.	Město Kroměříž
600118584	Základní škola, Kroměříž, U Sýpek 1462, p.o.	Město Kroměříž
600118606	Základní škola Slovan, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž
600118614	Základní škola Oskol, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž
600118720	Základní škola Zachar, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž
600118649	Základní škola Morkovice, p.o.	Město Morkovice - Slížany
600118631	Základní škola a Mateřská škola Litenčice, okres Kroměříž, p.o.	Městys Litenčice
600118461	Základní škola a Mateřská škola Bezměrov, okres Kroměříž, p.o.	Obec Bezměrov
600118479	Základní škola Břest, okres Kroměříž	Obec Břest
600118312	Základní škola a Mateřská škola Kostelany, okres Kroměříž	Obec Kostelany
600118622	Základní škola, Kvasice, okres Kroměříž	Obec Kvasice
600118371	Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice, okres Kroměříž	Obec Počenice-Tetětice
600118711	Základní škola a mateřská škola Pravčice, okres Kroměříž	Obec Pravčice

600118347	Základní škola a Mateřská škola Rataje, okres Kroměříž	Obec Rataje
600118304	Základní škola Roštín, okres Kroměříž	Obec Roštín
600118657	Základní škola a Mateřská škola Střilky, p.o.	Obec Střilky
600118673	Základní škola Zborovice, okres Kroměříž, p.o.	Obec Zborovice
600118681	Základní škola Zdounky, okres Kroměříž, p.o.	Obec Zdounky
600118339	Základní škola a Mateřská škola Žalkovice	Obec Žalkovice
600025578	Základní škola Kroměříž, 1. máje	Zlínský kraj
600025608	Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury	Zlínský kraj

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017, MŠMT

Celková kapacita základních škol v ORP Kroměříž je 8 828 dle rejstříku předškolních zařízení (k 30. 10. 2017). V uvedené celkové kapacitě jsou zahrnuty také kapacity Základní školy a Mateřské školy při zdravotnickém zařízení Kroměříž (90) a Výchovného ústavu, střediska výchovné péče HELP, základní školy a střední školy, Střilky (10).

Z celkové kapacity základních škol v ORP Kroměříž (8 828) připadá dle rejstříku předškolních zařízení na obecní základní školy kapacita 8 265 (tj. 94 % z celkové kapacity). Celková kapacita obecních základních škol dle Výkazů o základní škole (M 3) je 5 426 (k 30. 9. 2017), tj. o 2 839 méně v porovnání s rejstříkovou kapacitou.

Tabulka č. 111 - Porovnání kapacit obecních základních škol z výkazů M 3 (Výkaz o základní škole) s kapacitou uvedenou v rejstříku

Resortní identifikátor právnické osoby	Název školy	Kapacita z výkazů M 3 k 30.9.2017	Kapacita dle rejstříku	Rozdíl kapacit v %	Rozdíl +
600118614	Základní škola Oskol, Kroměříž	590	660	10,6%	70
600118720	Základní škola Zachar, Kroměříž	481	610	21,1%	129
600118398	Základní škola Zámoraví, Kroměříž	189	250	24,4%	61
600118606	Základní škola Slovan, Kroměříž	906	1200	24,5%	294
600118347	Základní škola a Mateřská škola Rataje	41	55	25,5%	14
600118576	Základní škola, Kroměříž, Komenského náměstí 440	334	450	25,8%	116
600118479	Základní škola Břest	129	180	28,3%	51
600118649	Základní škola Morkovice	407	600	32,2%	193
600118584	Základní škola, Kroměříž, U Sýpek 1462	330	500	34,0%	170
600118631	Základní škola a Mateřská škola Litenčice	82	130	36,9%	48
600118681	Základní škola Zdounky	216	350	38,3%	134
600118550	Základní škola, Koryčany	222	360	38,3%	138
600118533	Základní škola Hulín	506	900	43,8%	394
600118657	Základní škola a Mateřská škola Střilky	89	160	44,4%	71
600118673	Základní škola Zborovice	138	250	44,8%	112
600118541	Základní škola Chropyně	395	750	47,3%	355
600118461	Základní škola a Mateřská škola Bezměrov	44	90	51,1%	46
600118312	Základní škola a Mateřská škola Kostelany	16	35	54,3%	19
600118622	Základní škola, Kvasice	226	500	54,8%	274
600118371	Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice	39	90	56,7%	51

600118711	Základní škola a mateřská škola Pravčice	10	25	60,0%	15
600118339	Základní škola a Mateřská škola Žalkovice	19	60	68,3%	41
600118304	Základní škola Roštín	17	60	71,7%	43

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017 a data ze Sběru dat – regionální školství, MŠMT

Vývoj počtu běžných a speciálních tříd v obecních základních školách v ORP Kroměříž v jednotlivých letech ukazují následující tabulky.

Tabulka č. 112 - Počet běžných tříd v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Počet tříd - běžné třídy		Školní rok					
		2007/2008	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Celkem		253	237	242	247	252	259
z toho 1.stupeň		143	147	151	151	154	158
v tom	1. ročník	33	36	34	34	37	34
	2. ročník	28	28	34	30	29	33
	3. ročník	25	29	28	31	31	31
	4. ročník	28	28	26	29	30	32
	5. ročník	29	26	29	27	27	28
	6. ročník	23	25	23	25	26	27
	7. ročník	25	23	25	23	25	27
	8. ročník	30	20	23	25	23	25
	9. ročník	32	22	20	23	24	22

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Tabulka č. 113 - Počet speciálních tříd v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Počet tříd - speciální třídy	Školní rok					
	2007/2008	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018

Celkem		11	11	12	10	10	4
z toho 1.stupeň		7	5	6	6	6	3
v tom	1. ročník	1	1	2	1	2	2
	2. ročník	1	0	0	2	0	1
	3. ročník	1	1	1	1	2	0
	4. ročník	2	2	1	1	1	0
	5. ročník	2	1	2	1	1	0
	6. ročník	1	1	1	1	1	0
	7. ročník	1	1	1	1	1	0
	8. ročník	1	3	1	1	1	0
	9. ročník	1	1	3	1	1	1

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

5.1.10.18 Vývoj počtu žáků v obecních základních školách v ORP Kroměříž

K zápisu do 1. třídy základních obecních škol pro školní rok 2017/2018 se dostavilo 841 dětí, z toho 652 dětí bylo poprvé u zápisu a 189 dětí přišlo po odkladu povinné školní docházky. Vývoj počtu zapsaných dětí a dětí s žádostí o odklad v jednotlivých letech ukazují následující tabulky.

Tabulka č. 114 - Počty zapisovaných dětí podle výsledku zápisu k 31. květnu 2017 v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

	Zapisovaní	Zapsaní	Převedení na jinou školu	S žádostí o odklad	Vzdělávání podle § 42 ŠZ	Neuzavřený zápis
Poprvé u zápisu	652	505	1	143	0	3
Přicházejí po odkladu	189	189	0	0	0	0
z toho po dodatečném odkladu	3	3	0	0	0	0
Poprvé u zápisu a Přicházejí po odkladu celkem	841	694	1	143	0	3
z toho ze spádového obvodu	612	499	0	111	0	2

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazu o zahájení povinné školní docházky v základní škole S 53-01), MŠMT

Tabulka č. 115 - Počty zapsaných dětí v jednotlivých letech v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Zapsané děti	k 28. únoru 2007	k 28. únoru 2013	k 28. únoru 2014	k 28. únoru 2015	k 28. únoru 2016	k 31. květnu 2017
Poprvé u zápisu	468	549	610	565	608	505
Přicházejí po odkladu	149	189	187	176	158	189

z toho po dodatečném odkladu	3	4	1	1	0	3

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o zahájení povinné školní docházky v základní škole S 53-01), MŠMT

Tabulka č. 116 - Počty dětí s žádostí o odklad v jednotlivých letech v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Děti s žádostí o odklad	k 28. únoru 2007	k 28. únoru 2013	k 28. únoru 2014	k 28. únoru 2015	k 28. únoru 2016	k 31. květnu 2017
Poprvé u zápisu	129	142	115	81	93	143

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o zahájení povinné školní docházky v základní škole S 53-01), MŠMT

Ve školním roce 2016/2017 ukončilo povinnou školní docházku v obecních základních školách v ORP Kroměříž 498 žáků, z toho 13 žáků ze speciálních tříd. Přehled počtu žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku v obecních základních školách, ukazují za jednotlivé školní roky následující tabulky.

Tabulka č. 117 - Počet žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku v běžných třídách v jednotlivých letech v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

		Běžné třídy					
		2006/2007	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku		737	439	449	407	439	485
z toho	v 6. ročníku	1					
	v 7. ročníku		3	6	4	8	3
	v 8. ročníku	19	12	14	6	19	9
	v 9. ročníku	717	424	429	397	412	472
	nezařazení do ročníku						1

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Tabulka č. 118 - Počet žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku ve speciálních třídách v jednotlivých letech v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

		Speciální třídy					
		2006/2007	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku		23	11	13	35	12	13
z toho	v 8. ročníku					1	
	v 9. ročníku	23	11	13	35	11	13
	v 10. ročníku						
	nezařazení do ročníku						

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Ve školním roce 2016/2017 přešlo 59 žáků obecních základních škol v ORP Kroměříž do středních škol, většina těchto žáků přešla z 5. ročníku.

Tabulka č. 119 - Počet žáků, kteří přešli do středních škol v jednotlivých letech z obecních základních škol v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

		Běžné třídy					
		2006/2007	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Žáci, kteří přešli do středních škol		95	72	73	87	67	59
z toho	z 5. ročníku	76	60	59	70	53	52
	ze 7. ročníku	19	12	13	17	14	7

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Ve školním roce 2017/2018 navštěvuje obecní základní školy v ORP Kroměříž 5 373 žáků, z toho 34 žáků ve speciálních třídách. Přehled počtu žáků v běžných a speciálních třídách obecních základních škol ukazují za jednotlivé školní roky následující tabulky.

Tabulka č. 120 - Počet žáků v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol) ve školním roce 2017/2018

		Počet žáků celkem (běžné + speciální třídy)	Běžné třídy				Speciální třídy	
			Počet žáků		z toho žáci se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona		Počet žáků	
			celkem	dívky	celkem	dívky	celkem	dívky
Celkem		5 373	5 339	2 643	429	121	34	13
z toho 1.stupeň		3 376	3 354	1 676	204	48	22	9
v tom	1. ročník	672	656	331	9	5	16	7
	2. ročník	668	662	329	17	3	6	2
	3. ročník	679	679	352	49	14		
	4. ročník	698	698	331	65	10		
	5. ročník	659	659	333	64	16		
	6. ročník	539	539	259	69	26		
	z toho 10letý VP							
	7. ročník	530	530	266	72	15		
	8. ročník	482	482	237	55	25		
	9. ročník	446	434	205	29	7	12	4
	z toho 10letý VP							
	10. ročník							

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazu o základní škole M 3 k 30. 9. 2017), MŠMT

Tabulka č. 121 - Počet žáků v běžných třídách včetně žáků se zdravotním znevýhodněním dle v § 16 odst. 9 ŠZ v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Počet žáků v běžných třídách včetně žáků se zdravotním znevýhodněním dle v § 16 odst. 9 ŠZ		Školní rok					
		2007/2008	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Celkem		5 201	4 842	4 955	5 084	5 237	5 339
z toho 1.stupeň		2 795	2 988	3 105	3 188	3 293	3 354
v tom	1. ročník	590	680	694	665	677	656
	2. ročník	542	614	681	688	675	662
	3. ročník	552	594	604	664	686	679
	4. ročník	527	555	573	596	659	698
	5. ročník	584	545	553	575	596	659
	6. ročník	538	520	480	485	524	539
	z toho 10letý VP						
	7. ročník	543	492	518	483	489	530
	8. ročník	666	413	454	491	457	482
	9. ročník	659	429	398	437	474	434
	z toho 10letý VP						
	10. ročník						

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Tabulka č. 122 - Počet žáků se zdravotním znevýhodněním dle v § 16 odst. 9 ŠZ vzdělávající se v běžných třídách v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Počet žáků se zdravotním znevýhodněním dle v § 16 odst. 9 ŠZ vzdělávající se v běžných třídách		Školní rok					
		2007/2008	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Celkem		232	216	221	257	259	429
z toho 1.stupeň		109	99	105	127	126	204
v tom	1. ročník	11	15	7	10	9	9
	2. ročník	17	23	18	11	17	17
	3. ročník	22	27	23	28	25	49
	4. ročník	30	14	38	34	35	65
	5. ročník	29	20	19	44	40	64
	6. ročník	40	33	25	30	44	69
	z toho 10letý VP						
	7. ročník	30	45	32	30	32	72
	8. ročník	31	23	38	34	29	55
	9. ročník	22	16	21	36	28	29
	z toho 10letý VP						
	10. ročník						

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Tabulka č. 123 - Počet žáků ve speciálních třídách v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Počet žáků ve speciálních třídách		Školní rok					
		2007/2008	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Celkem		118	118	135	109	103	34
z toho 1.stupeň		66	44	61	56	53	22
v tom	1. ročník	10	7	19	12	16	16
	2. ročník	8			16		6
	3. ročník	10	8	10	7	16	
	4. ročník	21	20	11	10	8	
	5. ročník	17	9	21	11	13	
	6. ročník	12	14	12	14	13	
	z toho 10letý VP						
	7. ročník	13	11	14	13	12	
	8. ročník	13	36	12	14	12	
	9. ročník	14	13	36	12	13	12
	z toho 10letý VP						
	10. ročník						

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Z celkového počtu 5 373 žáků obecních základních škol je 504 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (9,4%). Z 504 žáků se SVP je 463 žáků se zdravotním znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona (429 žáků v běžných třídách a 34 žáků ve speciálních třídách).

Tabulka č. 124 - Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávající se v obecních základních školách v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

		2016/2017	2017/2018
Žáci se SVP celkem		428	504
z toho	zdrav. postižení (§ 16 odst. 9 ŠZ)	361	463
	s jiným zdrav. znevýhodněním	31	61
	žáci se SVP z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek	41	42
	s upravenými výstupy	1	32

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

V letech 2013/2014 až 2017/2018 byli u žáků se SVP integrovanými do běžných tříd nejvíce zastoupeni žáci se závažnými vývoj. poruchami učení (67,6%), žáci se závažnými vývoj. poruchami chování (12,8%), autisté (6,7%) a žáci mentálně postižení (6%).

Tabulka č. 125 - Žáci dle § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávající se v běžných třídách obecních základních škol v ORP Kroměříž podle druhu zdravotního znevýhodnění (údaje z 23 škol)

Žáci uvedení v § 16 odst. 9 ŠZ vzdělávající se v běžných třídách	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	% výskytu 2013/14 - 2017/18
Mentálně postižení	13	11	15	17	21	19	6,0%
z toho středně těžce postižení			1	1			
těžce postižení							
Sluchově postižení	2	1	1	2	2	2	0,6%
z toho těžce postižení		1					
Zrakově postižení	1	2	2	1	1	2	0,6%
z toho těžce postižení	1	1	1	1	1	1	
Se závažnými vadami řeči	15	20	8	8	4	9	3,5%
z toho těžce postižení		1	1	2		7	
Tělesně postižení	11	2	2	2	1	2	0,7%
z toho těžce postižení						1	
S více vadami	1	4	2	3	2	11	1,6%
z toho hluchoslepí							
Se závažnými vývoj. poruchami učení	180	140	147	177	170	300	67,6%
Se závažnými vývoj. poruchami chování	2	20	23	25	40	69	12,8%
Autisté	7	16	21	22	18	15	6,7%
Celkem	232	216	221	257	259	429	

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

U žáků se SVP vzdělávající se ve speciálních třídách obecních základních škol byli v letech 2013/2014 až 2017/2018 nejvíce zastoupeni žáci se závažnými vývoj. poruchami učení (77,9%) a se závažnými vadami řeči (19,5%).

Tabulka č. 126 - Žáci dle § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávající se ve speciálních třídách obecních základních škol v ORP Kroměříž podle druhu zdravotního znevýhodnění (údaje z 23 škol)

Žáci uvedení v § 16 odst. 9 ŠZ vzdělávající se ve speciálních třídách	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	% výskytu 2013/14 - 2017/18
Mentálně postižení	8						
z toho středně těžce postižení							
těžce postižení							
s hlubokým postižením							
Sluchově postižení		1	1				0,4%
z toho těžce postižení		1					
Zrakově postižení				1			0,2%
z toho těžce postižení							
Se závažnými vadami řeči	14	8	19	29	18	22	19,5%
z toho těžce postižení						19	
Tělesně postižení							
z toho těžce postižení							
S více vadami							
z toho hluchoslepí							
Se závažnými vývoj. poruchami učení	92	108	107	77	82	10	77,9%
Se závažnými vývoj. poruchami chování		1	3	2	2	2	2,0%
Autisté							
Celkem	114	118	130	109	102	34	

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Ve Zlínském kraji se ve školním roce 2016/2017 individuálně vzdělávalo 592 žáků (v mezikrajském porovnání nejvyšší počet v republice), v ORP Kroměříž se v rámci vykazování obecních základních škol individuálně vzdělával jeden žák. Ve shodě s celorepublikovým trendem se v ORP Kroměříž zvyšuje počet kmenových žáků vykazující školy plnících školní docházku v zahraničí nebo v zahraniční škole v ČR. Ve školním roce 2017/2018 se jedná celkem o 51 žáků.

Tabulka č. 127 - Žáci plnící školní docházku podle § 41 a § 38 školského zákona v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Žáci plnící školní docházku podle § 41 a § 38 školského zákona	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Individuální vzdělávání (§ 41)	0	1	3	1	1	2
Vzdělávání v zahraničí nebo v zahr. škole (§ 38)	5	25	33	32	35	51

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka zpracovává škola individuální vzdělávací plán. Ve školním roce 2016/2017 mělo 2 869 žáků se SVP ve Zlínském kraji individuální vzdělávací plány, z toho obecní základní školy v ORP Kroměříž vykázaly 248 žáků s IVP. Mimořádně nadaní žáci s IVP byli ve školním roce 2016/2017 dva v ORP Kroměříž (ve Zlínském kraji bylo 56 nadaných žáků s IVP).

Tabulka č. 128 - Individuální vzdělávací plány žáků obecních základních škol v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Individuální vzdělávací plány (IVP)	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
IVP pro mimořádně nadané žáky	6	4	4	2	2	3
IVP pro žáky se SVP	245	244	247	258	248	206

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Přehled počtu žáků obecních základních škol v ORP Kroměříž opakujících ročník v běžných třídách vykazuje následující tabulka.

Tabulka č. 129 - Žáci opakující ročník v běžných třídách obecních základních škol v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Žáci opakující ročník	2007/ 2008	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Celkem	19	34	30	40	30	26
z toho 1.stupeň	9	14	16	23	18	15

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o základní škole M 3), MŠMT

Věkovou strukturu žáků navštěvující běžné i speciální třídy obecních základních škol ve školním roce 2017/2018 ukazují následující dvě tabulky. V běžných třídách jsou nejvíce zastoupeni žáci s rokem

narození v rozmezí 1. 9. 2004 – 31. 8. 2010 (70,8%), ve speciálních třídách jsou nejvíce zastoupeni žáci s rokem narození v rozmezí 1. 9. 2009 – 31. 8. 2010.

Tabulka č. 130 - Věkové složení žáků vzdělávajících se v běžných třídách obecních základních škol v ORP Kroměříž ve školním roce 2017/2018 (údaje z 23 škol)

Narození	Běžné třídy				
	Počet celkem		z toho dívky	z celku nově přijatí do 1. ročníku	
				celkem	z toho dívky
1. 9. 2011 a později	1	0,02%	1	1	1
1. 9. 2010 - 31. 8. 2011	469	8,8%	268	465	265
1. 9. 2009 - 31. 8. 2010	674	12,6%	332	179	58
1. 9. 2008 - 31. 8. 2009	650	12,2%	341	3	1
1. 9. 2007 - 31. 8. 2008	693	13,0%	332		
1. 9. 2006 - 31. 8. 2007	665	12,5%	331		
1. 9. 2005 - 31. 8. 2006	545	10,2%	264		
1. 9. 2004 - 31. 8. 2005	554	10,4%	272		
1. 9. 2003 - 31. 8. 2004	502	9,4%	243		
1. 9. 2002 - 31. 8. 2003	450	8,4%	211		
1. 9. 2001 - 31. 8. 2002	134	2,5%	47		
1. 9. 2000 - 31. 8. 2001	2	0,04%	1		

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazů o základní škole M 3 k 30. 9. 2017), MŠMT

Tabulka č. 131 - Věkové složení žáků vzdělávajících se ve speciálních třídách obecních základních škol v ORP Kroměříž ve školním roce 2017/2018 (údaje z 23 škol)

Narození	Speciální třídy			
	Počet celkem	z toho dívky	z celku nově přijatí do 1. ročníku	
			celkem	z toho dívky
1. 9. 2011 a později				
1. 9. 2010 - 31. 8. 2011	4	3	4	3
1. 9. 2009 - 31. 8. 2010	11	3	10	2
1. 9. 2008 - 31. 8. 2009	7	3		
1. 9. 2007 - 31. 8. 2008				
1. 9. 2006 - 31. 8. 2007				
1. 9. 2005 - 31. 8. 2006				
1. 9. 2004 - 31. 8. 2005				
1. 9. 2003 - 31. 8. 2004				
1. 9. 2002 - 31. 8. 2003	4	1		
1. 9. 2001 - 31. 8. 2002	8	3		
1. 9. 2000 - 31. 8. 2001				

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazů o základní škole M 3 k 30. 9. 2017), MŠMT

Žáci základních obecních škol v ORP Kroměříž se z cizích jazyků mimo anglický jazyk učí němčinu (14,3 %), ruštinu (7,2 %) a francouzštinu (0,7 %).

Tabulka č. 132 - Žáci učící se cizí jazyk v obecních základních školách v ORP Kroměříž ve školním roce 2017/2018 (údaje z 23 škol)

	Běžné třídy			Speciální třídy		
	celkem	z toho první cizí jazyk	navíc nepovinné předměty	celkem	z toho první cizí jazyk	navíc nepovinné předměty
anglický jazyk	4 729	4 729	82	19	19	2
francouzský jazyk	40					
německý jazyk	871					
ruský jazyk	436					
jiný jazyk						

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazů o základní škole M 3 k 30. 9. 2017), MŠMT

5.1.10.19 Vývoj počtu pracovníků v obecních základních školách v ORP Kroměříž

K 30. 9. 2017 působilo v obecních základních školách celkem 445 učitelů, z toho 19 začínajících učitelů v 1. roce praxe. Ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 působilo 4,5 učitelů.

Tabulka č. 133 - Počet učitelů obecních základních škol v ORP Kroměříž k 30. 9. 2017 (údaje z 23 škol)

Učitelé základních škol	Počet učitelů			Přepočtení na plně zaměstnané			
	celkem	z toho ženy	z toho učitelé v 1. roce praxe učitele	celkem	z toho ženy	z toho učitelé v 1. roce praxe učitele	z toho bez kvalifikace
na 1. st. základní školy	236	208	10	186,1	171	7,3	8,6
na 2. st. základní školy	209	152	9	173,3	129,6	5,5	4,2

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o ředitelství škol R13-01 k 30. 9. 2017), MŠMT

Tabulka č. 134 - Počet učitelů obecních základních škol v ORP Kroměříž v letech 2014 - 2017 (údaje z 23 škol)

Počet učitelů	na 1. st. základní školy	na 2. st. základní školy
k 30. 9. 2017	236	209
k 30. 9. 2016	229	209

k 30. 9. 2015	225	210
k 30. 9. 2014	207	197

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o ředitelství škol R13-01), MŠMT

Tabulka č. 135 - Počet učitelů ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 obecních základních škol v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Počet učitelů ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 (přepočtené počty)	na 1. st. základní školy	na 2. st. základní školy
k 30. 9. 2017	3	1,5
k 30. 9. 2016	6,4	6
k 30. 9. 2015	6,7	7,3
k 30. 9. 2014	6,6	8,5
k 30. 9. 2013	5,1	8,7
k 30. 9. 2007	7	6,8

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o ředitelství škol R13-01), MŠMT

K 30. 9. 2017 působilo v obecních základních školách celkem 64 asistentů pedagogů (58 asistentů v roce 2016), 6 psychologů (stejný počet jako v roce 2016), 3 speciální pedagogové (2 speciál. pedagogové v roce 2016), 21 výchovných poradců (stejný počet jako v roce 2016), 12 metodiků informačních a komunikačních technologií (stejný počet jako v roce 2016) a 15 metodiků prevence sociálně patologických jevů.

Tabulka č. 136 - Ostatní pedagogičtí pracovníci obecních základních škol v ORP Kroměříž k 30. 9. 2017 (údaje z 23 škol)

		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zam.	
		celkem	ženy	celkem	ženy
Asistenti pedagogů		64	60	49,33	46,08
Psychologové		6	4	4,5	3
Speciální pedagogové		3	3	1,6	1,6
Výchovný poradce		21	20		
Metodik informačních a komunikačních technologií		12	8		
Metodik prevence sociálně patologických jevů		15	15		
Uvádějící učitel (pověření podporovat profesní rozvoj začínajících učitelů)		22	18		
Pedagog. pracovníci vykonávajících specializované činnosti, jejichž činnost vykonává vykazující právnická	Koordinace v oblasti informačních a komunikačních technologií	2	1		
	Tvorba a následná koordinace ŠVP a vzdělávacích programů VOŠ	4	4		
	Prevence sociálně patologických jevů	4	4		

osoba, která je zřízená krajem, obcí, svazkem obcí nebo ministerstvem, a kteří pobírají specializační příplatek za tyto činnosti.	Činnost v oblasti environmentální výchovy	3	2		
	Činnost speciálního pedagoga v oblasti školské logopedie	8	8		
	Činnost v oblasti prostorové orientace zrakově postižených				
	Činnost výchovného poradce				

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře výkazů o ředitelství škol R13-01 k 30. 9. 2017), MŠMT

5.1.10.20 Hospodaření v obecních základních školách v ORP Kroměříž (mzdové prostředky)

Obecní základní školy v ORP Kroměříž vynaložily v roce 2017 téměř 171 mil. Kč na mzdy, platy a ostatní platby za provedenou práci, přičemž 97% těchto prostředků bylo financováno ze státního rozpočtu vč. ESF.

Tabulka č. 137 - Přehled počtu pracovníků a mzdových prostředků obecních základních škol v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

	Průměrný přepočtený počet	Mzdy a platy zaměstnanců v tis. Kč	Vyplacené ostatní platby za provedenou práci v tis. Kč	Mzdy, platy a ost. platby za provedenou práci v tis. Kč
ZÁKLADNÍ ŠKOLY				
Zaměstnanci celkem	520,6	168 378	2 155	170 533
z toho nepedagogičtí pracovníci	97,7	19 097	979	20 076
z toho pedagogičtí pracovníci	422,9	149 281	1 176	150 457
z toho učitelé	365,7	136 747		
z toho asistenti pedagoga	50,7	10 322		
z toho speciální pedagogové	2,1	726		
z toho psychologové	4,4	1 486		
ŠKOLNÍ DRUŽINY				
Zaměstnanci celkem - vychovatelé	49,5	14 697	101	14 798
ŠKOLNÍ KLUBY				
Zaměstnanci celkem - vychovatelé	3,0	894	223	1 117
ZAŘÍZENÍ ŠKOLNÍHO STRAVOVÁNÍ				
Zaměstnanci celkem	140,7	27 845	420	28 265

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře čtvrtletních výkazů o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství a škol v přímé působnosti MŠMT za 1 - 4. čtvrtletí 2017 P1-04), MŠMT

Tabulka č. 138 - Přehled počtu pracovníků a mzdových prostředků obecních základních škol v ORP Kroměříž podle zdrojů financování (údaje z 23 škol)

	Základní školy	Školní družiny	Školní kluby	Zařízení školního stravování
PŘEPOČTENÉ POČTY ZAMĚSTNANCŮ CELKEM	520,6	49,5	3,0	140,7
ze státního rozpočtu vč. ESF	505,1	49,0	3,0	129,7
z toho na ESF	3,2			
z doplňkové činnosti	1,3			8,9
z ostatních zdrojů	14,2	0,5		2,1
PLATY ZAMĚSTNANCŮ CELKEM V TIS. KČ	168 378	14 697	894	27 845
ze státního rozpočtu vč. ESF	163 601	14 525	890	25 578
z toho platy SR na kofinanc. ESF	1 035			
z doplňkové činnosti	338			1 824
z fondu odměn	718	30	4	53
z ostatních zdrojů	3 721	142		390
OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI V TIS. KČ	2 155	101	223	420
ze státního rozpočtu vč. ESF	1 207	29	197	101
z toho OPPP na kofinanc. ESF	242			
z doplňkové činnosti	336			260
z ostatních zdrojů	611	72	26	60

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumáře Čtvrtletních výkazů o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství a škol v přímé působnosti MŠMT za 1 – 4. čtvrtletí 2017 P1-04), MŠMT

5.1.10.21 Základní vzdělávání v církevních základních školách v ORP Kroměříž

V roce 1998 byla Arcibiskupstvím olomouckým zřízena Církevní základní škola v Kroměříži jako církevní organizace. Při existenci předškolního zařízení s křesťanským zaměřením a Arcibiskupského gymnázia (AG) škola doplnila chybějící článek v posloupnosti výchovy a vzdělávání v tomto duchu.

Církevní základní škola v Kroměříži má v každém ročníku jednu třídu, přijímáni jsou žáci z věřících i nevěřících rodin. Ve školním roce 2016/2017 měla škola celkem 169 žáků. Výuka probíhá na dvou místech, zvlášť pro 1. a 2. stupeň. Asi třetina žáků školy dojíždí z okolních obcí.

Škola nabízí vzdělávání v početně menších kolektivech s důrazem na estetické cítění a zejména křesťanskou výchovu, která je realizována v učebním plánu, stejně tak jako náboženská výchova, kterou navštěvují všichni žáci od 1. po 9. třídu. Duchovní rozměr školy, přítomnost řádových sester a kněží, je doplněn rozšířeným produktem školních bohoslužeb. Probíhají pravidelně jednou týdně v kostele P. Marie. Další pravidelnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu je ranní společné setkávání se na 1. stupni. Děti každý všední den (mimo den, kdy je mše sv.) zahajují vyučování tzv. „chválami“, které mají posilovat hodnotovou orientaci žáků.

Pedagogický sbor tvoří 12 kmenových pedagogů, kteří jsou doplněni deseti aprobovanými externisty pro výuku předmětů s nižší časovou dotací. Na škole jsou vyučující s kvalifikací pro speciální pedagogiku, dyslektickou a logopedickou péči, dále vychovatelka, asistentka pedagoga a kněží obou farností města vyučují náboženství. Převahu kolektivu tvoří ženy. Žákům i rodičům škola nabízí radu a pomoc výchovného poradce a metodika prevence sociálně-patologických jevů.

Od vzniku školy pracuje školská rada a Rada rodičů. Zástupci žáků čtvrté až deváté třídy mají možnost podílet se svými připomínkami a nápady k chodu školy v žákovském parlamentu, který se pravidelně schází jednou za měsíc s vedením školy.

5.1.10.22 Základní vzdělávání ve školách zřizovaných podle § 16 odst. 9 ŠZ v ORP Kroměříž

V ORP Kroměříž působí dvě školy samostatně zřízené pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s potřebou podpůrných opatření, a to Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury a Základní škola Kroměříž, 1. máje.

Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury je školou samostatně zřízenou pro žáky s mentálním postižením, včetně souběžného postižení více vadami nebo autismem. Spádovou oblastí školy je celý okres Kroměříž a okrajové části okresů sousedících. Dopravní obslužnost je realizována osobní i hromadnou dopravou - část žáků dojíždí do školy samostatně, část v doprovodu zákonných zástupců. Zákonní zástupci využívají i nabídky spolku Korálky Kroměříž, z. s., který zajišťuje formou sociální služby dopravu žáků do školy za doprovodu řidiče a osobní asistentky.

Nejvyšší povolený počet žáků v oboru Základní škola speciální je 68 a v oboru Základní škola 30 žáků, přičemž maximální kapacita žáků všech oborů je 68 žáků. Ve školním roce 2016/2017 se ve škole vzdělávalo celkem 67 žáků podle ŠVP uvedených v následující tabulce.

Tabulka č. 139 - Vzdělávací programy Základní školy a Mateřské školy Kroměříž, F. Vančury vyučované v roce 2016/2017

Obory základního vzdělávání	Vzdělávací programy	Počet žáků v ročnících	
Základní škola speciální	ŠVP "Duhová pastelka" 1. díl (žáci se středně těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami)	1.- 10. roč.	24
Základní škola speciální	ŠVP "Duhová pastelka" 2. díl (žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami)	1.- 10. roč.	29
Základní škola	ŠVP "Korálek ke korálku" (žáci s lehkým mentálním postižením a žáci se SVP)	7.,8.,9. roč.	5
Základní škola	RVP ZV	1.-5. ročník	9

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2016/2017, Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury

Výuka probíhá v kmenových třídách, v logopedické pracovně (výuka individuální logopedické péče), ve školní tělocvičně (prostory pro somatopedickou podporu), v hale ve Štěchovicích (výuka tělesné výchovy), na pozemku školní zahrady a na plaveckém bazéně (výuka plavání žáků 3. - 9. ročníku). Ve školním roce 2016/2017 většina žáků Základní školy speciální pracovala podle individuálních vzdělávacích plánů, které byly zpracovány z jednotlivých povinných předmětů.

Škola je umístěna v jednopatrové budově, kdy třídy v přízemí jsou určeny pro mateřskou školu a ZŠ speciální. Žáci základní školy a žáci vyšších ročníků ZŠ speciální mají třídy umístěny v prvním poschodí. Malé pracovny pro individuální speciálně pedagogickou péči – tyflopeditickou, logopedickou a pro práci s žáky s PAS – jsou součástí 4 tříd.

Třídy v ZŠ speciální jsou věkově i ročníkově prostupné. Třídy jsou tvořeny podle vzdělávacích programů a škola se snaží dodržovat rozdělení na 1. a 2. stupeň. Ve třídách většinou vyučují dva pedagogové, jeden speciální pedagog a jeden asistent pedagoga. Pedagogové tvoří tým, který spolupracuje mezi sebou. Na výchovně vzdělávací činnosti se podílejí i ostatní speciální pedagogové – logoped a fyzioterapeut. Pedagogové se účastní podle své specializace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které je zaměřeno zejména na alternativní formy vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a na metodickou podporu žáků s autismem.

Do týmu pedagogů na ZŠ speciální patří výchovný poradce, který pomáhá především vycházejícím žákům a jejich rodičům při rozhodování o dalším vzdělávání nebo o dalších možnostech života mladých lidí. Školní metodik prevence a koordinátor EVVO spolupracují s pedagogy a se žáky. Koordinují a nabízejí celoroční programy, do kterých se zapojují všechny třídy ZŠ speciální.

Celkový počet pedagogických pracovníků školy ve školním roce 2016/2017 činil 25 fyzických osob (přepočtené 22,1), z toho 8 asistentek pedagoga. Celkový počet nepedagogických pracovníků školy činil 5 fyzických osob (přepočtené 3,6).

Základní škola Kroměříž, 1. máje je samostatně zřízená pro žáky se zdravotním postižením. Vzdělává žáky s mentálním postižením všech stupňů a žáky s více vadami v kombinaci s mentálním postižením.

Nejvyšší povolený počet žáků v oboru Základní škola speciální je 50 a v oboru Základní škola 160 žáků. Ve školním roce 2016/2017 se v oboru ZŠ speciální vzdělávalo 5 žáků a v oboru Základní škola 34 žáků. Z pedagogických pracovníků působí na škole učitelé, vychovatelka ŠD, asistenti pedagoga a asistenti pedagoga pro žáky s PAS. Ve školním roce 2016/2017 bylo v oboru ZŠ speciální 1,75 a v oboru Základní škola 9,7 přepočtených pedagogických pracovníků. Počet pedagogických pracovníků se postupně snižuje s ohledem na snižování počtu žáků.

Žáci se vzdělávají ve třídách Základní školy na pracovišti v Kroměříži a ve třídě Základní školy speciální na odloučeném pracovišti v budově ZŠ Kvasice.

5.1.10.23 Zhodnocení technického stavu a vybavenosti základních škol v ORP Kroměříž

Zhodnocení technického stavu a vybavenosti základních škol v ORP Kroměříž vychází z výsledků dotazníkového šetření, které proběhlo v lednu 2018. Dotazníkového šetření se zúčastnilo všech 23 obecních základních škol s následujícími zjištěními v jednotlivých tematických oblastech.

BUDOVA ŠKOLY VČETNĚ BEZPEČNOSTI VE ŠKOLE

Technický stav budovy školy (střecha, vnější fasády, okna, zateplení)	11 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje technický stav budovy školy za ne zcela optimální a 2 školy (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující

Technický stav rozvodů a sítí (elektro, voda, plyn, odpady)	10 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje technický stav rozvodů a sítí za ne zcela optimální a 8 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) za nevyhovující
Technický stav šaten	8 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje technický stav šaten za ne zcela optimální a 3 školy za nevyhovující
Technický stav jídelny/výdejny ve škole	10 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje technický stav jídelny/výdejny ve škole za ne zcela optimální a 2 školy (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující
Vybavenost jídelny/výdejny ve škole	10 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje vybavenost jídelny/výdejny ve škole za ne zcela optimální
Technický stav školní tělocvičny	12 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje technický stav školní tělocvičny za ne zcela optimální a 1 škola za nevyhovující
Využití obnovitelných zdrojů energie (tepelná čerpadla, sluneční kolektory aj.)	6 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) využívá obnovitelné zdroje energie a 1 škola uvažuje o vybudování využití obnovitelných zdrojů energie do roku 2023
Bezpečný pohyb žáků ve škole	10 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje bezpečný pohyb žáků ve škole za ne zcela optimální

ŠKOLNÍ ZAHRADY A HŘIŠTĚ

Technický stav školní zahrady	9 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje technický stav školní zahrady za ne zcela optimální a 3 školy (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující
Technický stav školních hřišť	10 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje technický stav školního hřiště za ne zcela optimální a 2 školy za nevyhovující

TŘÍDY VE ŠKOLE

Technický stav tříd (mimo dílny pro polytechniku a laboratoře přírodovědných oborů)	12 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje technický stav tříd za ne zcela optimální a 1 škola za nevyhovující
Vybavenost tříd pro výuku (mimo dílny pro polytechniku a laboratoře přírodovědných oborů)	12 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje vybavenost tříd pro výuku za ne zcela optimální

UČEBNY VE ŠKOLE VČETNĚ IT

IT učebny	3 školy (jedná se o malotřídní základní školy) nemají IT učebnu

Technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro pedagogy	12 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) považuje technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro pedagogy za ne zcela optimální a 2 školy (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující
SW vybavení ve škole pro pedagogy	14 škol (z toho 3 školy v Kroměříži) považuje SW vybavení ve škole pro pedagogy za ne zcela optimální
Technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro výuku žáků	13 škol (z toho 2 školy v Kroměříži a většina malotřídních ZŠ) považuje technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro výuku žáků za ne zcela optimální a 4 školy (z toho 2 školy v Kroměříži) za nevyhovující
SW vybavení ve škole pro výuku žáků	12 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje SW vybavení ve škole pro výuku žáků za ne zcela optimální a 2 školy (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující
Jazykové učebny	9 škol (školy v menších obcích) nemá jazykovou učebnu
Přírodovědné učebny	10 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) nemá přírodovědnou učebnu

LABORATOŘE A DÍLNY

Laboratoře pro výuku přírodovědných oborů	14 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) nemá laboratoř pro výuku přírodovědných oborů
Technický stav laboratoří přírodovědných oborů	3 školy (z toho 2 školy v Kroměříži) považují technický stav laboratoří přírodovědných oborů za ne zcela optimální a 7 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) za nevyhovující
Vybavenost laboratoří přírodovědných oborů	8 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) považují vybavenost laboratoří přírodovědných oborů za ne zcela optimální a 3 školy za nevyhovující
Dílny pro polytechniku	11 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) nemá dílnu pro polytechniku
Technický stav dílen pro polytechniku	3 školy (z toho 1 škola v Kroměříži) považují technický stav dílen pro polytechniku za ne zcela optimální a 5 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) za nevyhovující
Vybavenost dílen pro polytechniku	4 školy považují vybavenost dílen pro polytechniku za ne zcela optimální a 5 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) za nevyhovující
Využívání sdílení dílen střední školy k výuce žáků základní školy	1 škola využívá sdílení dílen střední školy k výuce žáků a 1 škola uvažuje o realizaci sdílení dílen střední školy

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLE

Bezbariérovost tříd	16 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) nemá bezbariérovou třídu
Relaxační místnost pro žáky se SVP ve škole	5 škol (z toho 1 škola v Kroměříži) má relaxační místnost pro žáky se SVP ve škole a 6 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) uvažuje o vybudování relaxační místnosti do roku 2023
Pracovní speciálního pedagoga či logopeda ve škole	6 škol (z toho 4 školy v Kroměříži) má pracovní speciálního pedagoga či logopeda ve škole a 3 školy uvažují o zřízení pracovní speciálního pedagoga do roku 2023

Dotazníkového šetření se zúčastnily také základní školy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ a církevní základní škola.

Školy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ (nebo alespoň jedna z nich) považují za ne zcela optimální technický stav rozvodů a sítí, technický stav šaten, školních hřišť a technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro pedagogy. Za nevyhovující považují (nebo alespoň jedna z nich) technický stav jídelny/výdejny školy a technický stav školní zahrady.

Církevní základní škola považuje za ne zcela optimální technický stav tříd, rozvodů a sítí, technický stav IT sítě včetně HW vybavení ve škole pro výuku žáků. Za nevyhovující považuje bezbariérový pohyb žáků ve škole, technický stav budovy školy, šaten a školní tělocvičny. Škola uvažuje o realizaci sdílení dílen střední školy k výuce žáků.

5.1.10.24 Alternativní vzdělávání v základních školách v ORP Kroměříž

Na základě velkého zájmu rodičů byla na Základní škole Oskol ve školním roce 2015/2016 otevřena 1. třída s prvky Montessori. Do třídy nastoupilo 16 žáků, v průběhu první třídy se jeden žák odstěhoval. Do druhé třídy postoupilo 15 žáků, 1 žák s LMP (lehké mentální postižení) opakoval ročník. Ve druhé třídě přistoupili 3 žáci z běžných tříd a ve 3. ročníku přistoupil 1 žák. Ve školním roce 2017/2018 má tato třída 19 žáků.

Ve školním roce 2016/2017 byla na Základní škole Oskol otevřena další 1. třída s prvky Montessori, do které se zapsalo 14 žáků, celkem měla třída 15 žáků (1 žák opakoval). V průběhu prvního ročníku klesl počet žáků na 13, dva žáci se odstěhovali. Ve školním roce 2017/2018 přibýlo do této třídy 7 prvňáčků, třída je tedy smíšenou pro 1. a 2. ročník, což je pro Montessori obvyklé (Montessori pracuje často s žáky 1. - 3. ročníku v jedné třídě). Celkem má třída 20 žáků.

Ve školním roce 2017/2018 vznikla také 1. třída s prvky Montessori s celkovým počtem 20 žáků. V současnosti jsou na Základní škole Oskol celkem 3 třídy s prvky Montessori s celkovým počtem 59 žáků (3. ročník 19 žáků, 2. ročník 20 žáků - z toho 13 druháků a 7 prváků, 1. ročník 20 žáků) s tím, že postupně vznikne jedna Montessori třída v každém ročníku prvního stupně. Ve třídách se společně vzdělávají 3 žáci se SVP.

Ve třídách je vždy maximálně 20 dětí, které pracují podle Montessori principů. Montessori kurikulum pro základní školu je postaveno na vzájemné propojenosti světa a souvislostí života v přírodě a společnosti. Výuka je založena na individuálním přístupu, žáci se učí svým vlastním tempem. I když

dělají ve třídě rozdílné činnosti, vůbec se neruší, dokáží se soustředit na svoji vlastní práci. Nová metoda přináší volnější styl výuky, kdy žáci v podstatě sami získávají bádáním nové poznatky. Žáci pracují se speciálními Montessori pomůckami, které rozvíjí jejich soustředění a umožňují jim správně pochopit podstatu problému. Děti jsou hodnoceny slovním hodnocením, učí se pracovat s chybou a s vlastní touhou po poznání.

V každé třídě učí jeden pedagog, který je proškolen v pedagogice Montessori. Ve 2. a 3. ročníku pracují asistentky, v každém ročníku jedna.

Do 1. ročníku třídy s prvky Montessori jsou přednostně přijímány děti, které absolvovaly předškolní přípravu Montessori, dále děti se zájmem o třídu s prvky Montessori ze spádových oblastí města Kroměříže a následně i z nespádových oblastí a mimo město Kroměříž a nakonec děti, které mají ve škole sourozence. Ve školním roce 2017/2018 bylo podáno 29 žádostí o přijetí, což převyšovalo možnosti školy. Z toho důvodu škola doplnila třídu druháků o 7 prváků a dvěma žádostem nevyhověla.

Náklady na třídu s prvky Montessori jsou mnohonásobně vyšší než u běžných tříd z důvodu výroby Montessori nábytku a Montessori pomůcek. Finance škola poskytuje z vlastních zdrojů, z podpory Města Kroměříže a z darů rodičů. Výuka ve třídě s prvky Montessori je poskytována zdarma. Škola spolupracuje s Montessori Institute Prague, v regionu s žádnou další Montessori školou aktivně nespupracuje. Nejbližší Montessori třídy jsou ve Zlíně a v Uherském Hradišti.

5.1.11 Základní umělecké školy v řešeném území

Základní umělecké školy patří do sítě škol MŠMT, neposkytují však stupeň vzdělání. Poskytují základy vzdělání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru. Organizují přípravné studium pro žáky od 5 let, základní studium I. stupně (7 roků) a II. stupně (4 roky) a studium pro dospělé (4 roky), případně studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Do studia příslušného oboru jsou přijímáni žáci na základě prokázaných předpokladů (přípravné studium) nebo talentové zkoušky (studium I, a II stupně a studium pro dospělé). Studium daného stupně uměleckého oboru je zakončeno závěrečnou zkouškou, která může mít podobu absolventského vystoupení nebo vystavení výtvarných prací. Přestože připravují žáky na studium v středních a vysokých školách uměleckého nebo pedagogického zaměření a na studium na konzervatořích, nejsou nutným předpokladem pro to, aby žáci byli na tyto školy přijati.

Výuka v základním uměleckém vzdělávání se řídí školními vzdělávacími programy základních uměleckých škol, které se řídí Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání. Úplata za vzdělávání ve školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se stanovuje na základě vyhlášky o základních uměleckých školách č. 71/2005 Sb. v souladu s § 123 odst. 4) zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon).

Ve Zlínském kraji se neustále zvyšuje počet zapsaných žáků na základních uměleckých školách, počet absolventů však nijak výrazně neroste.

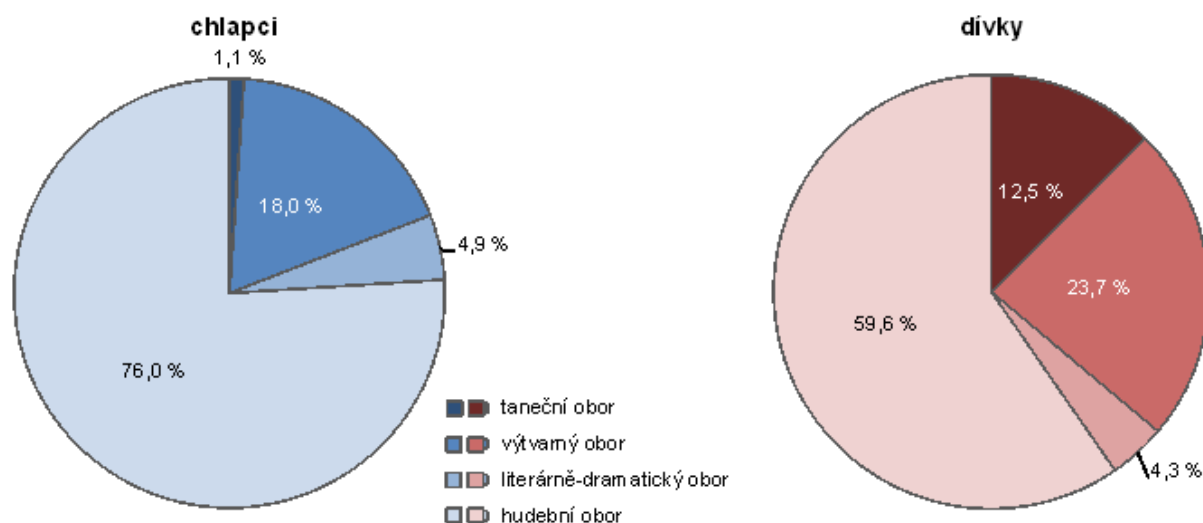
Tabulka č. 140 - Počet žáků základních uměleckých škol ve Zlínském kraji

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	15 148	15 843	16 486	16 758	17 044	17 292	17 576	17 835	18 276	18 620
z toho dívky (%)	70,6	71,2	70,0	69,5	69,3	69,0	68,9	69,5	70,0	70,0
v tom podle základních oborů (%):										
taneční	9,2	10,5	9,6	9,1	9,5	9,4	9,2	9,0	9,3	9,0
výtvarný	23,7	23,6	22,7	22,4	22,6	22,8	22,6	22,3	21,8	22,0
literárně-dramatický	3,7	3,9	4,3	4,5	4,4	4,3	4,2	4,4	4,5	4,5
hudební	63,4	62,1	63,3	64,0	63,5	63,5	64,0	64,3	64,4	64,5
Absolventi	1 112	1 182	1 105	1 249	1 210	1 207	1 227	1 285	1 148	.

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

Nejpreferovanějšími jsou hudební obory, které u chlapců tvoří 76,0 % a u dívek 59,6 %. Dívky navštěvují ZUŠ výrazně častěji, než hoši; v absolutních číslech je to za školní rok 2016/2017 ve Zlínském kraji 5 578 (30 %) chlapců a 13 042 (70 %) dívek. Tento trend převládá v celé republice, poměr 30:70 je téměř totožný.

Graf č. 24 - Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů ve Zlínském kraji

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

Na území ORP Kroměříž působí celkem 4 základní umělecké školy. Základní umělecké školy v SO ORP Kroměříž nabízejí kvalitní využití volného času dětí a mládeže, udržují tradice a kulturu v obcích.

Tabulka č. 141 - Základní umělecké školy v ORP Kroměříž

Resortní identifikátor právnické osoby	Název školy	Zřizovatel
600003604	Základní umělecká škola Kroměříž	Zlínský kraj
600003612	Soukromá základní umělecká škola D-MUSIC s.r.o.	Privátní sektor
600003621	Základní umělecká škola Zdounky	Zlínský kraj
600003647	Základní umělecká škola Hulín	Zlínský kraj

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017, MŠMT

Od školního roku 2013/2014 mají všechny 4 základní umělecké školy zcela naplněnou kapacitu.

Tabulka č. 142 - Naplněnost kapacity základních uměleckých škol v ORP Kroměříž

	2011/2012			2012/2013			2013/2014 - 2017/2018		
	kapacita	skuteč.	napl.%	kapacita	skuteč.	napl.%	kapacita	skuteč.	napl.%
ZUŠ Kroměříž	1 520	1 513	99,5%	1 520	1 520	100%	1 520	1 520	100%
Soukromá ZUŠ D-MUSIC s.r.o.	600	574	95,7%	600	554	92,3%	600	600	100%
ZUŠ Zdounky	190	188	98,9%	190	190	100%	190	190	100%
ZUŠ Hulín	400	396	99,0%	400	400	100%	400	400	100%

Zdroj: Data z zkola.cz platná ke dni 30. 9. 2017

Základní umělecká škola Kroměříž má čtyři obory - hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický. Tradičně nejsilnější je hudební obor, dále pak výtvarný a taneční obor. Nejmenší počtem žáků je literárně – dramatický obor. Kapacita školy je 1520 žáků. Ve výjimečných případech škola poskytuje mimořádně talentovaným žákům vyučování s navýšenou dotací. To vše je plně závislé na ekonomických a kapacitních možnostech školy, oboru, studijních zaměření.

Tabulka č. 143 - Obory vyučované v ZUŠ Kroměříž ve školním roce 2015/2016

Obor	Hudební	Výtvarný	Taneční	Literárně - dramatický
Počet žáků	1 039	253	182	46
Počet tříd	43,23	3,42	2,25	1,13
Počet hodin	1 037,5	82	54	27
Žáci s rozšířeným vyučováním	1	0	0	0

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti platná ke dni 31. 10. 2016, ZUŠ Kroměříž

Tabulka č. 144 - Úplata za vzdělávání v ZUŠ Kroměříž za pololetí ve školním roce 2017/2018

Obor	Přípravné studium (Kč)	Základní studium (Kč)
Hudební	450 - 1 450	750 - 2 500
Literárně - dramatický	650	1 050
Taneční	1 200	1 200
Výtvarný	950	1450

Zdroj: Data z internetových stránek ZUŠ Kroměříž platná ke dni 1. 5. 2017

Vyučuje se nejen v hlavní budově ZUŠ Kroměříži, ale žáci mohou navštěvovat výuku i v odloučených pracovištích v Chropyni a Morkovicích-Slížanech, dále také v ZŠ Litenčice, ZŠ U Sýpek, ZŠ Kostelany a ZŠ Slovan. Ve školním roce 2006/2007 byl zahájen proces obnovy a kultivace budov školy, který stále probíhá. Pokračuje postupná renovace materiálně technického zázemí školy.

Ve školním roce 2015/2016 pracovalo v ZUŠ Kroměříž celkem 74 pedagogických pracovníků, z toho 19 externích. Průměrný měsíční plat pedagoga dosáhl výše 26 104,- Kč a oproti roku 2014 došlo ke zvýšení o 2,25 %.

Tabulka č. 145 - Pedagogičtí pracovníci v ZUŠ Kroměříž ve školním roce 2015/2016 k 30. 6. 2016

	Počet fyzických osob	Přepočtené úvazky
Interní pracovníci	55	49,48
Externí pracovníci	19	5,09

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti platná ke dni 31. 10. 2016, ZUŠ Kroměříž

Z provozních prostředků školy jsou hrazeny finanční náklady také na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Další vzdělávání nabízí ve velké míře vysoké umělecké školy, částečně také konzervatoře, ve formě seminářů, metodických center aj. Současně škola využívá nabídky agentur, které mají akreditaci MŠMT ČR, NIDV. Ve školním roce 2015/2016 škola vynaložila cca 36 tis. Kč na další vzdělávání pedagogických pracovníků (celkem 27 účastníků všech školení za rok).

Ve školním roce 2015/2016 ukončilo studium na ZUŠ Kroměříž celkem 121 absolventů.

Tabulka č. 146 - Absolventi ZUŠ Kroměříž ve školním roce 2015/2016 v jednotlivých oborech

Obory	Hudební	Výtvarný	Taneční	Literárně-dramatický
Počty absolventů	73	24	19	5
Celkem	121			

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti platná ke dni 31. 10. 2016, ZUŠ Kroměříž

Tabulka č. 147 - Žáci ZUŠ Kroměříž přijatí ke studiu na střední a vysoké školy (přijímací řízení 2015/2016)

Konzervatoř		Jiná střední škola Výtvarný, hudební, pedagogický směr		Vysoká škola uměleckého a pedagogického směru		Jiná vysoká škola	
přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato
3	3	10	10	2	2	0	0

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti platná ke dni 31. 10. 2016, ZUŠ Kroměříž

Při organizaci koncertů, přehlídek, výstav, soutěží, benefičních vystoupení a dalších spolupracuje se školou Sdružení při ZUŠ Kroměříž. Sdružení finančně přispívá na umělecké zájezdy souborů, orchestrů a pěveckých sborů do zahraničí, a umožňuje pořádání zájezdů na divadelní, koncertní a baletní představení mimo Kroměříž, exkurzí, plenéru a poznávacích zájezdů výtvarného oboru.

Škola je součástí Asociace základních uměleckých škol a Evropské asociace hudebních škol. Ve spolupráci se základními uměleckými školami pořádá společné koncerty, přehlídky, výtvarné exkurze či setkání mladých hudebníků. Se základními a mateřskými školami ve městě škola spolupracuje při organizaci výchovných koncertů, na tzv. průzkumu hudebnosti dětí, výtvarných dílnách a při výběru talentovaných dětí. Spolupráce se středními školami se zaměřuje hlavně na Konzervatoř P. J. Vejvanovského Kroměříž. Velmi intenzivní je spolupráce se všemi krajskými ZUŠ, která se promítla do založení spolku ZUŠKA?ZUŠKA! Zcela běžná je také Spolupráce se Zlínským krajem, K PPP, Městem Kroměříž, Muzeem Kroměřížska, Domem kultury, Klubem UNESCO Kroměříž, Arcibiskupským zámekem v Kroměříži, Filharmonií B. Martinů Zlín a dalšími.

Základní umělecká škola Zdounky je nejmenší ZUŠ na Kroměřížsku. Škola poskytuje vzdělávání v oboru hudebním a výtvarném, které organizuje v přípravném studiu a základním studiu I. a II. stupně. Celková kapacita činí 190 žáků (10 učeben, 1 hudební sál), část z nich navštěvuje pobočku – místo poskytující vzdělávání v Koryčanech. Rozšířená výuka na škole není. O talentované žáky je postaráno v rámci řádné výuky osobní aktivitou pedagogů.

Tabulka č. 148 - Počty žáků ZUŠ Zdounky ve školním roce 2016/2017 k 30. 9. 2016

	Hudební obor	Výtvarný obor
Počet žáků celkem	132	58
Počty žáků přijatých	22	13

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti školy platná ke dni 29. 8. 2017, ZUŠ Zdounky

Tabulka č. 149 - Úplata za vzdělávání v ZUŠ Zdounky za pololetí ve školním roce 2017/2018

Obor	Pololetí v Kč
Individuální výuka	1 600
Skupinová výuka (2 – 3 žáci)	1 400
Přípravná hudební výchova	1 200
Výtvarný obor	1 200

Zdroj: Data z internetových stránek ZUŠ Zdounky

Škola sídlí více než 20 let v budově bývalé mateřské školy, která byla v roce 2013 rekonstruována. V červenci a srpnu 2017 proběhla v budově školy rekonstrukce koncertního sálu. Výtvarný obor funguje dále ve zrekonstruovaných podkrovních prostorách. Pobočka školy v Koryčanech prošla v posledních letech rozsáhlou rekonstrukcí včetně výměny oken, zateplení a nové fasády. V obou budovách jsou pro individuální výuku v hudebním oboru vyhrazeny menší třídy a větší pro kolektivní výuku v obou oborech. Učebny a jejich vybavení hudebními nástroji a učebními pomůckami jsou průběžně modernizovány a zkvalitňovány. Žáci mají možnost zápůjčky hudebních nástrojů za úplaty. Škola zkvalitnila také materiální podporu využívání moderních informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání. Vyučující využívají počítače s připojením na internet a softwarové vybavení pro jednotlivé obory.

K 1. 9. 2016 vyučovalo na ZUŠ 10 pedagogů s věkovým průměrem 34 let. Ve školním roce 2016/2017 škola vynaložila cca 27 tis. Kč na další vzdělávání pedagogických pracovníků (celkem 10 účastníků všech školení za rok).

Tabulka č. 150 - Pedagogičtí pracovníci ZUŠ Zdounky k 1. 9. 2016

	Počet fyzických osob	Přepočtené úvazky
Interní pracovníci	10	6,6
Externí pracovníci	1	0,26

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti školy platná ke dni 29. 8. 2017, ZUŠ Zdounky

Ve školním roce 2016/2017 ukončilo studium na ZUŠ Zdounky celkem 11 absolventů.

Tabulka č. 151 - Absolventi ZUŠ Zdounky ve školním roce 2016/2017 dle oborů

Obory	Hudební	Výtvarný
Počty absolventů	7	4

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti školy platná ke dni 29. 8. 2017, ZUŠ Zdounky

Tabulka č. 152 - Žáci ZUŠ Zdounky přijatí ke studiu na střední a vysoké školy (přijímací řízení 2017)

Konzervatoř		UMPRUM		Jiná střední škola uměleckého směru		Vysoká škola uměleckého směru		Jiné navazující na ZUŠ	
přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato
1	1	1	1	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti školy platná ke dni 29. 8. 2017, ZUŠ Zdounky

Při ZUŠ Zdounky byl založen Spolek přátel ZUŠ, který podporuje zájmovou činnost dětí - žáků především pořádáním koncertů, školních poznávacích zájezdů či mimoškolních studijních soustředění, zájezdů na divadelní a jiná kulturní představení. SP ZUŠ tak otevírá dětem nové možnosti smysluplného trávení volného času a spolupodílí se tak mj. na prevenci rizikového chování.

ZUŠ Zdounky spolupracuje s mateřskými i základními školami ve Zdoukách a okolí, stejně jako s obcí Zdounky, městem Koryčany a domovy pro seniory nebo osoby se zdravotním postižením (CHDPS Cetechovice, DZP Zborovice). Škola je dlouhodobým hlavním organizátorem kulturních akcí v obcích Zdounky a Koryčany a v blízkém okolí.

Základní umělecká škola Hulín nabízí vzdělání ve třech uměleckých oborech – hudebním, výtvarném a literárně dramatickém. Studium probíhá na I. a II. stupni základního studia a také ve studiu přípravném. Cílová kapacita je 400 žáků, v hudebním oboru je průměrně vyučováno 290 žáků, v literárně dramatickém 70 a ve výtvarném oboru 40 žáků. Věkové rozpětí žáků je 5 - 20 let.

Tabulka č. 153 - Obory vyučované v ZUŠ Hulín ve školním roce 2016/2017

Obor	Hudební	Literárně - dramatický	Výtvarný
Počet žáků	290	70	40
Počet tříd	11,25	1,54	0,5
Počet hodin	270,0	37	12
Žáci s rozšířeným vyučováním	0	0	0

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti školy platná ke dni 25. 10. 2017, ZUŠ Hulín

Tabulka č. 154 - Nově zařazené děti a žáci do jednotlivých oborů v ZUŠ Hulín ve školním roce 2016/2017

Obor	Hudební	Literárně - dramatický	Výtvarný
Počet žáků přihlášených	70	13	8
Počet žáků přijatých	47	13	1

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti školy platná ke dni 25. 10. 2017, ZUŠ Hulín

Tabulka č. 155 - Úplata za vzdělávání v ZUŠ Hulín za pololetí ve školním roce 2016/2017

Obor	Přípravné studium (Kč)	Základní studium (Kč)
Hudební	600 - 1 475	700 - 2 750
Literárně - dramatický	800	950
Výtvarný	1 300	1 350

Zdroj: Data z internetových stránek ZUŠ Hulín platná ke dni 30. 5. 2013

Škola sídlí v zrekonstruované budově přímo na hulínském náměstí Míru. Tato výhodná poloha je velkým plusem pro místní i dojíždějící žáky. ZUŠ je v dosahu základní školy a autobusového spojení do nedalekých vesnic. Dalším místem poskytovaného vzdělávání je ZŠ Kostelec u Holešova a ZŠ Pravčice, kde ZUŠ nabízí místním dětem výuku v hudebním oboru. Odloučené pracoviště má také literárně dramatický obor v prostorách Kulturního klubu Hulín.

Hudební obor disponuje učebnami pro individuální výuku, učebnou hudební nauky a orchestrální hry a vyhovujícím sálem, kde jsou organizovány koncerty žáků. Pro výuku předmětu Hudební nauka je k dispozici také interaktivní tabule a velká sada nástrojů Orfeova instrumentáře. Každá učebna je vybavena notebookem a má připojení na internet. Žáci mají možnost pronájmu hudebních nástrojů na domácí cvičení. Literárně dramatický obor má k dispozici 2 učebny a sálek s jevištěm. Příležitostně je žákům k dispozici také velký sál s jevištěm a světelnou a zvukovou technikou. Pro výuku žáků výtvarného oboru slouží prostorný ateliér a přilehlé prostory pro práci s lisem, hrnčířským kruhem, elektrickou pecí a pro sklad učebních pomůcek a potřebného materiálu.

Ve školním roce 2016/2017 pracovalo v ZUŠ Hulín celkem 28 pedagogických pracovníků, z toho 3 externí. Škola vynaložila cca 35 tis. Kč na další vzdělávání pedagogických pracovníků (celkem 75 účastníků všech školení za rok).

Tabulka č. 156 - Pedagogičtí pracovníci ZUŠ Hulín ve školním roce 2016/2017 k 30. 6. 2016

	Počet fyzických osob	Přepočtené úvazky
Interní pracovníci	25	15,09
Externí pracovníci	3	0,4

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti školy platná ke dni 25. 10. 2017, ZUŠ Hulín

Ve školním roce 2016/2017 ukončilo studium na ZUŠ Hulín celkem 16 absolventů.

Tabulka č. 157 - Počet absolventů ZUŠ Hulín dle oborů

Počet absolventů ve školním roce	Hudební	Literárně - dramatický	Výtvarný
2016/2017	9	4	3
2015/2016	21	7	5
2014/2015	23	23	0
2013/2014	23	23	0
2012/2013	20	17	2

Zdroj: Data z Výročních zpráv o činnosti školy, ZUŠ Hulín

Tabulka č. 158 - Žáci ZUŠ Hulín přijatí ke studiu na střední a vysoké školy

Školní rok	Konzervatoř		Jiná střední škola výtvarného směru		Vysoká škola uměleckého směru		Jiné Pedagogická škola	
	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato	přihlášeno	přijato
2016/2017	1	1	3	3	0	0	3	3
2015/2016	3	3	0	0	1	1	4	4
2014/2015	2	2	0	0	0	0	1	1
2013/2014	2	2	0	0	0	0	2	2
2012/2013	2	2	0	0	0	0	2	2

Zdroj: Data z Výročních zpráv o činnosti školy, ZUŠ Hulín

Škola celoročně spolupracuje s řadou subjektů včetně mateřských a základních škol, a se dvěma zahraničními partnery. Na škole působí Sdružení rodičů a přátel školy a také Sdružení rodičů při Dechovém orchestru Morava. Jejich hlavním cílem je spolupráce rodičů se školou a materiální a finanční podpora výchovné práce školy.

Soukromá základní umělecká škola D-MUSIC s.r.o. vznikla v září 1995 výukou hudebního oboru. Od roku 2006 škola působí v nově zrekonstruované budově bývalého PDA na Velehradské ulici v Kroměříži. Nové prostory umožnily rozšířit nabídku o taneční (současný tanec) a výtvarný obor. Obor hudební, taneční, a výtvarný škola zřizuje v přípravném studiu, základním studiu I. stupně, základním studiu II. stupně a studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno pro žáky základního studia I. a II. stupně, kteří prokáží mimořádné nadání a vynikající výsledky vzdělávání. Ve školním roce 2016/2017 probíhala výuka pouze v oboru hudebním, taneční a výtvarný obor byl zřízen pouze jako kroužek, který doplňuje aktivity školy. Cílová kapacita školy je 600 žáků.

Tabulka č. 159 - Obory vyučované v ZUŠ D-MUSIC s.r.o. ve školním roce 2016/2017

Obor	Hudební	Taneční	Výtvarný
Počet žáků	600	0	0

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti platná ke dni 30. 8. 2017, Soukromá základní umělecká škola D-MUSIC s.r.o.

Ve školním roce 2016/2017 bylo v prvním pololetí přijato 168 nových žáků, ve druhém pololetí se odhlásilo celkem 39 žáků, stejný počet žáků byl přijat.

Tabulka č. 160 - Úplata za vzdělávání v ZUŠ D-MUSIC s.r.o. za pololetí ve školním roce 2017/2018

	Přípravné studium I. st. žáci ve věku 5-6 let		Základní studium I. st. žáci ve věku 7-13 let		Přípravné studium II. st. žáci ve věku 14 let a více		Základní studium II. st. žáci ve věku 14 let a více	
Obor	skupinová výuka (Kč)	projekt MŠ (Kč)	výuka (Kč)	skupinová výuka (Kč)	výuka (Kč)	skupinová výuka (Kč)	výuka (Kč)	skupinová výuka (Kč)
Hudební	700	300	1400	1 100	1400	1 100	1400	1 100

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti platná ke dni 30. 8. 2017, Soukromá základní umělecká škola D-MUSIC s.r.o.

Dalším místem poskytovaného vzdělávání je ZŠ Zachar, ZŠ Slovan, ZŠ Oskol, ZŠ Komenského, ZŠ Chropyně, MŠ Chropyně, MŠ Kyselovice, Kyselovice, ZŠ Břest, MŠ Břest, ZŠ Rymice, Osek nad Bečvou, MŠ Zlobice, ZŠ a MŠ Bezměrov, ZŠ a MŠ Rataje, kde ZUŠ nabízí místním dětem výuku v hudebním oboru.

Od roku 2009 je počet pedagogů stabilní a pohybuje se kolem 30. Ve školním roce 2016/2017 pracovalo v ZUŠ D-MUSIC s.r.o. celkem 29 pedagogických pracovníků, z toho 11 externích. Také pedagogové v ZUŠ D-MUSIC s.r.o. absolvují vzdělávací kurzy - ve školním roce 2016/2017 to bylo celkem 19 účastníků všech školení za rok.

Tabulka č. 161 - Pedagogičtí pracovníci ZUŠ D-MUSIC s.r.o. ve školním roce 2016/2017

	Počet fyzických osob	Přepočtené úvazky
Interní pracovníci	18	18,52
Externí pracovníci	11	2,88

Zdroj: Data z Výroční zprávy o činnosti platná ke dni 30. 8. 2017, Soukromá ZUŠ D-MUSIC s.r.o.

Ve školním roce 2016/2017 ukončilo studium na ZUŠ D-MUSIC s.r.o. celkem 22 absolventů.

Tabulka č. 162 - Počet absolventů ZUŠ D-MUSIC s.r.o.

Počty absolventů ve školním roce	Hudební obor
2016/2017	22
2015/2016	29
2014/2015	34
2013/2014	19
2012/2013	14

Zdroj: Data z Výročních zpráv o činnosti školy, Soukromá ZUŠ D-MUSIC s.r.o.

Tabulka č. 163 - Žáci ZUŠ D-MUSIC s.r.o. přijatí ke studiu na střední školy uměleckého směru

Školní rok	Školy navazující na ZUŠ	
	přihlášeno	přijato
2016/2017	4	4
2015/2016	8	8
2014/2015	0	0
2013/2014	1	1
2012/2013	0	0

Zdroj: Data z Výročních zpráv o činnosti školy, Soukromá ZUŠ D-MUSIC s.r.o.

Škola uspořádala nebo se zúčastnila ve školním roce 2016/2017 několika velkých koncertů a akcí, velký úspěch měla hudební dílna pro mimo kroměřížské mateřské školy, kde si 250 dětí vyzkoušelo hru na různé hudební nástroje a tanec. Za finanční podpory města Kroměříže ZUŠ D-MUSIC s.r.o. také uspořádala akci „Muzikanti seniorům“ v Domovech pro seniory ve Vážanech, U Moravy a U Kašny.

ZUŠ D-MUSIC s.r.o. pořádá každoročně letní příměstský hudební tábor pro děti ve věku 6-11 let. V roce 2017 tábor navštívilo celkem 20 dětí, které si pod vedením pedagogů vyzkoušeli (nebo i vyrobili) různé tradiční i netradiční hudební nástroje, společně nacvičili taneční choreografii a v neposlední řadě se věnovali také výtvarné tvorbě. Odpolední program byl věnován tradičním táborovým aktivitám – sportovní hry, soutěže, návštěva Květné zahrady apod.

5.1.12 Charakteristika neformálního vzdělávání v řešeném území

V České republice jsou v rámci volnočasových aktivit velmi oblíbené především kroužky vytvářené pod základními uměleckými školami (viz předchozí kapitola), školními družinami, školními kluby a středisky volného času.

Od školního roku 2014/2015 celkový počet školských zařízení (ŠD, ŠK, SVČ) v České republice mírně vzrostl o 1,8 %. Počet zařízení zřizovaných krajem klesl o 3,6 %, naopak se o 42,5 % zvýšil počet zařízení zřizovaných privátním sektorem. Ve Zlínském kraji se zvýšil především počet školních klubů.

Tabulka č. 164 - Školní družiny, školní kluby a střediska volného času ve Zlínském kraji

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Školní družiny	253	252	253	253	253	255	255	257	257	258
zapsaní účastníci ¹⁾	11 940	12 295	12 625	12 831	13 338	13 874	14 551	15 589	16 039	16 724
z 1. stupně ZŠ	11 813	12 142	12 395	12 630	13 126	13 683	14 376	15 433	15 846	16 507
z 2. stupně ZŠ	127	153	230	201	188	170	158	133	167	189
Školní kluby	57	59	64	66	65	64	68	68	73	76
zapsaní účastníci ¹⁾	5 597	5 518	6 202	6 305	6 016	6 318	6 404	6 867	7 849	7 898
z 1. stupně ZŠ	1 864	1 992	2 306	2 229	2 102	2 231	2 221	2 464	2 839	2 895
z 2. stupně ZŠ	3 733	3 526	3 896	4 076	3 914	4 087	4 183	4 403	5 009	5 003
Střediska volného času	21	21	20	22	22	22	22	22	22	22
zájmové útvary	1 336	1 364	1 397	1 499	1 532	1 598	1 658	1 685	1 647	1 676
přijetí účastníci	16 475	16 704	16 747	18 549	18 655	18 940	19 384	19 875	19 857	19 891
děti	3 312	3 497	3 427	4 025	3 619	3 466	3 418	3 347	3 422	3 412
žáci	10 133	10 129	10 153	11 192	12 010	12 457	13 110	14 084	13 881	13 899
studenti	363	262	258	422	401	434	192	83	178	245
táborová a pobytová činnost – akce	244	280	301	314	364	365	388	379	432	.
účastníci	5 432	6 750	6 607	7 165	7 899	8 253	9 961	8 907	9 860	.

¹⁾ od školního roku 2011/12 včetně žáků z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální

Zdroj: Data z publikace Mladá generace ve Zlínském kraji - 2016 platná ke dni 31. 10. 2017, ČSÚ

5.1.12.1 Školní družiny a školní kluby v ČR a v ORP Kroměříž

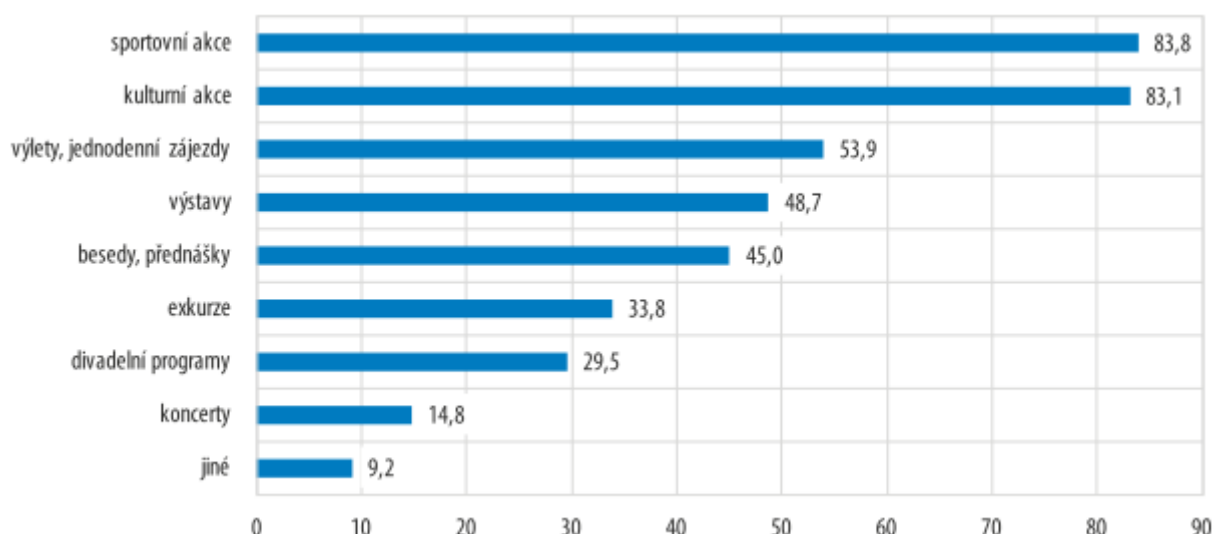
Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti žákům z jedné nebo několika základních škol v době mimo vyučování. Družiny jsou přednostně určeny nejmladším žákům (1. až 5. třída), případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních. K pravidelné denní docházce lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce nemohou být přijati žáci, kteří jsou přijati k činnosti klubu.

Školní kluby jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání, které se od školní družiny liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je určena přednostně žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny.

Kromě pravidelné činnosti je velký podíl aktivit ŠD/ŠK zaměřen na příležitostné aktivity a na spontánní činnosti, které zařazuje 89,4 % ŠD a ŠK. Táborovou činnost ve dnech volna vykonává 7,2 % zařízení.

Průměrný počet přihlášených účastníků ve ŠD byl ve školním roce 2016/2017 24,6 zapsaných a 16,6 přítomných, ve ŠK pak 27,1 zapsaných a 13,3 přítomných.

Graf č. 25 - Počet ŠD/ŠK, které provozují uvedené příležitostné činnosti – podíl zařízení (v %)

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

Mezi negativní zjištění ČŠI patří, že místy v práci ŠD přetrvává pouze relaxační činnost žáků založená na individuálním výběru aktivit žáky (stolní hry, stavebnice, hraní) bez cíleného rozvoje klíčových kompetencí a rozvoje jejich osobnosti. V rámci pravidelného zájmového vzdělávání byla občas patrná nízká míra individualizace vzdělávání na základě potřeb a možností žáků.

Nejdůležitější forma kooperace probíhá v různých oblastech se subjektem (školou), který tvoří s ŠD/ŠK jednu organizaci. Účinná koordinace umožňuje efektivní využívání pracovních sil, materiálně-technického zázemí a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. ŠD i ŠK využívají další prostory škol jako je tělocvična, zahrada, hřiště, odborné učebny.

Tabulka č. 165 - Podíl využití dalších prostor na aktivitách školních družin a klubů ve školním roce 2016/2017 v ČR – podíl zařízení (v %)

Využití dalších prostor	Podíl v %
Tělocvična	79,4
Školní zahrada	74,9
Školní hřiště	73,7
Cvičná školní kuchyně	59,2
Počítačová učebna	54,6
Třídy, učebny, studovny	36,8
Školní knihovna	36,3
Jiné prostory (např. keramická dílna, obecní hřiště, školní bazén, školní dvůr, aula školy atd.)	23,1

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

Podle tvrzení ředitelů a vedoucích vychovatelů se součinnost se školou projevuje nejčastěji v rozvoji pohybových aktivit (sportovní soutěže) a uměleckých aktivit (propagace, výstavy), v prevenci

rizikového chování (dopravní výchova, přednášky) v podpoře žáků se SVP a podpoře nadaných a talentovaných žáků.

Důležitou oblastí v práci školských zařízení je jejich aktivní spolupráce s vnějšími partnery. Účinná kooperace s místními zájmovými organizacemi a školami podporuje rozšíření vzdělávací nabídky zařízení. Umožňuje využívat zpravidla bezúplatně jejich některé prostory a zařízení i jejich personální zdroje.

Tabulka č. 166 - Spolupráce ŠD/ŠK v ČR s vnějšími partnery – podíl zařízení (v %)

Druh spolupráce	ŠD/ŠK
Se zákonnými zástupci žáků	76,3
S místní knihovnou	57,3
S místními spolky a organizacemi	51,4
Se sportovními organizacemi	44,8
S integrovaným záchranným systémem	43,9
Spolupráce s jinými školami	31,6
Spolupráce se ŠD a ŠK jiného subjektu	22,4
Mezinárodní spolupráce	4

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

Prostorové podmínky pro činnost ŠD/ŠK jsou rozdílné mezi velkými městy a menšími obcemi. Vesnické školy se z důvodu architektonických řešení potýkají s problémem omezených prostorových podmínek pro činnost školy vůbec. Zájmové aktivity v nich jsou většinou realizovány v kmenových učebnách po ukončení dopoledního vyučování. Účastníci proto často pracují v neměnném vnitřním prostředí. U ŠD s více odděleními zázemí zpravidla tvoří z 1/3 třídy a ze 2/3 herny. Podle zjištění ČŠI se prostorové podmínky pro činnost ŠD/ŠK ve Zlínském kraji zhoršují.

Nedostatky se dle ujištění ČŠI objevily především ve vhodnosti využívaných prostor (místností a venkovních areálů). Nejčastěji se jednalo o nevyhovující zázemí místností nebo herních koutků, případně neupravené školní zahrady a hřiště. Sedací nábytek v některých případech nezohledňoval svou velikostí rozdílnou tělesnou výšku zvláště nejmenších žáků, chyběly oddychové plochy a odpočinkové vybavení. Materiální zázemí (potřebné pomůcky, nástroje, sportovní náčiní a nářadí) chybělo při zájmovém vzdělávání pouze v minimálním počtu zařízení. V 97,3 % zařízení umožňují prostorové a materiální podmínky plnění všech oblastí ŠVP ŠD a ŠK.

Zájmové vzdělávání neposkytuje stupeň vzdělání, a proto ho lze dle § 123 odst. 2 školského zákona poskytovat za úplaty. Výše úplaty v ŠD/ŠK se liší podle možností a zájmu zřizovatele a také je ovlivněna sociální i ekonomickou úrovní regionu. Měsíční výše poplatků za pobyt ve školní družině se ve školním roce 2016/2017 pohybovala v intervalu 0–2 000 Kč za měsíc. U 102 sledovaných škol ČŠI, ve všech krajích, nebyla úplata za školské služby a vzdělávání stanovena a vybírána. Oproti školnímu roku 2016/2015 tak stoupl jejich počet z 11,5 % na 16 % (ve Zlínském kraji 6,9 %). Podle typu zřizovatele nevybírají úplatu nejčastěji školská zařízení zřizovaná krajem (u 44,2 % subjektů). Krajské úřady umožňují tuto úlevu s ohledem na druhy škol, které zřizují (zejména základní školy speciální, základní a praktické školy a školy pro žáky se zdravotním postižením). Úplatu nepožadují také zpravidla školy v menších spádových obcích s nedostatkem žáků. Touto finanční pobídkou se snaží zřizovatel získat další žáky. Zřizovatelé také umožňují určitým skupinám žáků osvobození od úplaty za školské služby a

vzdělávání. Z celkové počtu kontrolovaných žáků do ŠD bylo osvobozeno od placení úplaty celkem 192 účastníků, což tvoří 0,5 % všech zapsaných účastníků.

Některé školy, mimo provoz ŠD, nabízí zákonným zástupcům službu tzv. dohled. Zřizují třídy (mimo ŠD) s dohledem pedagogů (často učitelů), které řeší „kritický čas“, kdy je žáků ve škole v době jejich volna nejvíce. Jedná se zpravidla o dobu po obědě a před odchodem žáků na dopravní spoje. Někdy se snaží za tuto službu (za dohled) vybírat poplatek.

Dle ČŠI nízké platové ohodnocení vychovatelů nutí školy přispívat z úplaty na odměny mimo pracovní poměr pedagogických pracovníků. Úspora finančních prostředků se projevuje i ve snižujícím se podílu vedoucích vychovatelek. Dotýká se také využívání služeb asistentů pedagoga, případně dalších pedagogických pracovníků v zájmovém vzdělávání. Ekonomické chování ředitelů vede také k finančním úsporám při organizaci ŠD a ŠK a k nasazení nižšího počtu vychovatelek. Dochází ke snížení jejich úvazků proti stanovému limitu přepočteného stavu pedagogických pracovníků a ke slučování oddělení ŠD. Vychovatelé ŠD, kteří nemají celý úvazek, působí často jako asistenti pedagoga a jsou časově poměrně vytížení.

Hodnocení úrovně pedagogického vedení školy ČŠI ukázalo, že výrazně lepších výsledků dosáhla zařízení (ŠD/ŠK), jejichž ředitelé účinně spolupracují s vedoucím vychovatelem, nebo dochází k výměně a sdílení zkušeností vedoucích pracovníků, vzájemnému poskytování metodické podpory a ve vlastním profesním rozvoji. Dle zjištění ČŠI vedoucí pracovníci často nevěnují zájmovému vzdělávání ve školách stejnou pozornost jako základnímu vzdělávání (zejména v oblasti hospitační a kontrolní činnosti). Ředitelé některých škol považují školní družiny a kluby za jakýsi přívažek školy a zcela opomíjejí jejich vzdělávací funkci. Družina slouží jako čekárna před odchodem účastníků do jiných aktivit (kroužky apod.), jakmile odejdou první účastníci, oddělení se spojují.

Ke spojování oddělení ŠD dochází zpravidla při ranní činnosti, v době odchodu žáků z družiny a na konci její provozní doby. Při něm se průběžně upravuje rozvrh a rozsah činností jednotlivých oddělení. Část ŠD má spojování oddělení přímo uvedeno v organizaci provozu, menší část ŠD reaguje operativně na aktuální počty žáků. Slučování oddělení částečně narušuje zejména pravidelnou výchovně-vzdělávací činnost. Změna složení účastníků oddělení během připravené hodiny (bloku) má negativní dopad na výsledky práce. Vychovatelé musí přerušit započaté činnosti, měnit náplň hodiny, vytrácí se efektivita vzdělávání a v důsledku toho nemohou tak dostatečně naplňovat stanovené cíle ŠVP ŠD. Slučování může mít, v rámci spontánních a relaxačních činností, ale i pozitivní vliv. Změnou složení účastníků vzniká jiná sociální skupina, zpravidla věkově více heterogenní, dochází v ní k navazování nových kontaktů a vztahů.

Počet školních družin zůstává v České republice v posledních pěti letech stabilní. Počet žáků zapsaných ve školních družinách v souladu se zlepšující se demografickou situací na prvním stupni základní školy roste. Podíl žáků ve školních družinách v ČR vztažený k počtu žáků 1. stupně meziročně stoupá, a v posledních pěti letech překračuje hranici 50 % (58 % všech žáků 1. stupně v roce 2016/17 oproti 55,3 % v roce 2012/13).

Podle zjištění ČŠI není ve školní družině určené žákům 1. stupně dlouhodobě uspokojována poptávka všech uchazečů o zařazení do ŠD, zejména u žáků 4. a 5. ročníků. V případě, že nastoupí do 1. ročníku víc žáků, než odejde z 5. ročníku, pak se procento nepřijatých žáků relativně zvyšuje. Proto školy ve svých dokumentech (vnitřní řád a ŠVP) upravují kritéria pro přijímání účastníků, aby jich mohli přijmout tolik, kolik umožňuje kapacita (např. jen žáky 1.–3. ročníku). Nedostatek míst se ředitelé škol snaží řešit zpravidla navýšením kapacity ŠD, případně registrací nového ŠK. Někteří zřizovatelé nepovolují zřízení

školního klubu, když je součástí školy družina, z důvodu dalších nároků na financování. Pokud mají školy zapsán v rejstříku ŠK, pak ho využívají i pro nepřijaté žáky 1. stupně.

Zájmové vzdělávání v ŠD a ŠK je poskytováno zpravidla žákům (97,9 %) jedné (kmenové) školy a výjimečně žákům z více škol (2,1 %). Průměrný počet žáků na jednu ŠD ve školním roce 2016/2017 činil 82 žáků a na jeden ŠK 80 žáků. Oddělení ŠD jsou většinou naplněna do maximálního počtu možných zapsaných žáků (30).

Počet školních družin v roce 2016 ve Zlínském kraji tvořilo 258 zařízení (nárůst od roku 2007/2008 o 5), které navštívilo 16 507 dětí z 1. stupně ZŠ (zvýšení od roku 2007/2008 o 4 694 žáků) a 189 dětí 2. stupně ZŠ (za stejné období o 62 žáky více).

Tabulka č. 167 - Školní družiny ve Zlínském kraji ve školním roce 2016/2017

Družiny	Oddělení	Vychovatelé (fyz. osoby)		Ostatní pedagogičtí pracovníci (fyz. osoby)	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
258	647	700	682	84	63

Zdroj: Data z publikace Školy a školská zařízení - za školní rok 2016/2017 platná ke dni 31. 8. 2017, ČSÚ

Na území ORP Kroměříž se nachází celkem 28 základních škol, z nich 27 má školní družinu. Školní družinu mají všechny obecní základní školy (23).

Tabulka č. 168 - Základní školy se školní družinou zapojené do MAP ORP Kroměříž

Identifikátor zařízení	Název školy se školní družinou	Zřizovatel	Kapacita družiny
110004671	Základní škola Kroměříž, 1. máje	Zlínský kraj	12
110022815	Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury	Zlínský kraj	45
118800230	Základní škola Roštín, okres Kroměříž	Obec Roštín	30
118800957	Základní škola a Mateřská škola Kostelany, okres Kroměříž	Obec Kostelany	20
118801058	Základní škola a Mateřská škola Žalkovice	Obec Žalkovice	30
118800248	Základní škola a Mateřská škola Rataje, okres Kroměříž	Obec Rataje	45
118800281	Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice, okres Kroměříž	Obec Počenice-Tetětice	25
118800302	Základní škola Zámoraví, Kroměříž, příspěvková organizace	Město Kroměříž	120
118800388	Základní škola a Mateřská škola Bezměrov, okres Kroměříž, p.o.	Obec Bezměrov	60
118800019	Základní škola Břest, okres Kroměříž	Obec Břest	60
118800051	Základní škola Hulín, p.o.	Město Hulín	120
118800060	Základní škola Chropyně, okres Kroměříž, p.o.	Město Chropyně	90
118800078	Základní škola, Koryčany, okres Kroměříž	Město Koryčany	60
118800094	Základní škola, Kroměříž, Komenského náměstí 440, p.o.	Město Kroměříž	90
118800116	Základní škola, Kroměříž, U Sýpek 1462, p.o.	Město Kroměříž	150
118800396	Církevní základní škola v Kroměříži	Arcibiskupství olomoucké	50
118800124	Základní škola Slovan, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž	175
118800132	Základní škola Oskol, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž	155
118800141	Základní škola, Kvasice, okres Kroměříž	Obec Kvasice	87
118800159	Základní škola a Mateřská škola Litenčice, okres Kroměříž, p.o.	Městys Litenčice	35
118800167	Základní škola Morkovice, p.o.	Město Morkovice - Slížany	100
118800175	Základní škola a Mateřská škola Střílky, p.o.	Obec Střílky	48
118800191	Základní škola Zborovice, okres Kroměříž, p.o.	Obec Zborovice	90
118800205	Základní škola Zdounky, okres Kroměříž, p.o.	Obec Zdounky	90
118801007	Základní škola a mateřská škola Pravčice, okres Kroměříž	Obec Pravčice	25
118800213	Základní škola Zachar, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž	180

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017, MŠMT

Počet školních klubů v roce 2016 ve Zlínském kraji tvořilo 76 zařízení (nárůst od roku 2007/2008 o 19 zařízení), které navštívilo 2 895 dětí z 1. stupně (o 1 031 žáka více než před 10 lety) a 5 003 žáci z 2. stupně ZŠ (zvýšení o 1 270 dětí).

Na území ORP Kroměříž se nachází celkem 28 základních škol, z nich 7 má školní klub.

Tabulka č. 169 - Základní školy se školním klubem zapojené do MAP ORP Kroměříž

Identifikátor zařízení	Název školy se školním klubem	Zřizovatel	Kapacita klubu
110022823	Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury	Zlínský kraj	12
173101381	Základní škola, Kroměříž, Komenského náměstí 440, p.o.	Město Kroměříž	150
173101372	Základní škola, Kroměříž, U Sýpek 1462, p.o.	Město Kroměříž	100
173101399	Základní škola Slovan, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž	115
181031990	Základní škola a Mateřská škola Litenčice, okres Kroměříž, p.o.	Městys Litenčice	60
181046695	Základní škola Morkovice, p.o.	Město Morkovice - Slížany	300
173101402	Základní škola Zachar, Kroměříž, p.o.	Město Kroměříž	180

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017, MŠMT

Obecní školní družiny v ORP Kroměříž (23) vykázaly k 31. 10. 2017 celkem 61 oddělení. Souhrnné statistické údaje za obecní školní družiny a školní kluby v ORP Kroměříž jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Tabulka č. 170 - Pravidelná činnost obecních školních družin a školních klubů v ORP Kroměříž k 31. 10. 2017 (údaje z 23 škol)

Pravidelná činnost k 31. 10. 2017		Počet	z toho dívky
Oddělení školní družiny		61	X
z toho pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 ŠZ		0	X
Týdenní rozsah provozu školní družiny (součet počtu hodin provozu jednotlivých oddělení ŠD za týden)		1 369	X
Zapsaní účastníci školní družiny a klubu		2 431	51,2%
v tom	z 1. stupně	1 950	51,3%
	z toho z 1. - 2. ročníku	1 160	51,9%
	z 2. stupně vč. žáků nižšího stupně 6-8 letých gymnázií a 1.-4. ročníku osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře	481	50,5%
	z přípravné třídy ZŠ	0	0
Zájmové útvary školní družiny a klubu		119	X
Účastníci činnosti zájmových útvarů školní družiny a klubu		2 142	50,2%
z toho plnící povinnou školní docházku		2 142	50,2%

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazů o školní družině – školním klubu Z 2-01), MŠMT

Tabulka č. 171 - Příležitostné činnosti zájmového vzdělávání obecních školních družin a školních klubů v ORP Kroměříž od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017 (údaje z 23 škol)

Příležitostné činnosti zájmového vzdělávání od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017	Počet	Počet účastníků
Akce celkem	342	13 496
z toho o sobotách či nedělích	12	317

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazů o školní družině – školním klubu Z 2-01), MŠMT

Tabulka č. 172 - Účastníci se SVP a nadaní v obecních školních družinách a školních klubech v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaní		Počet účastníků
Zapsaní účastníci se SVP celkem		99
z toho	zdrav. postižení (§ 16 odst. 9 ŠZ)	54
	s jiným zdrav. znevýhodněním	11
	účastníci se SVP z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek	36
Zapsaní nadaní účastníci		3
z toho mimořádně nadaní		0

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazů o školní družině – školním klubu Z 2-01), MŠMT

Tabulka č. 173 - Evidenční počet pedagogických pracovníků v obecních školních družinách a školních klubech v ORP Kroměříž (údaje z 23 škol)

Evidenční počet pedagogických pracovníků		Fyzické osoby		Přepoč. na plně zam.
		celkem	z toho ženy	
Vychovatelé		78	74	X
v tom	interní	74	70	54,1
	externí	4	4	X
Ostatní pedagog. prac.		44	34	X
v tom	interní	13	9	2
	externí	31	25	X

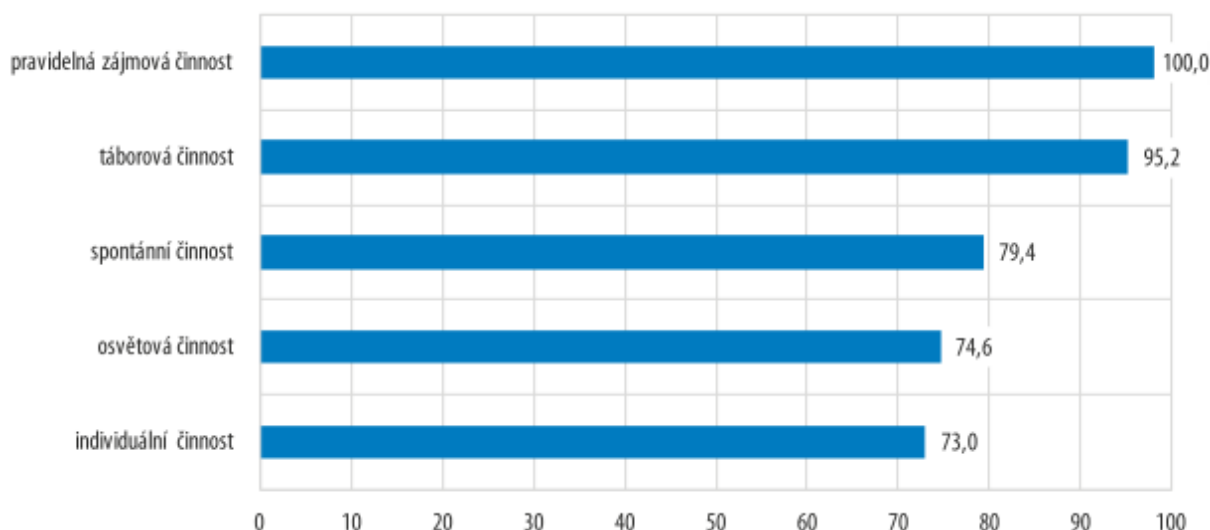
Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazů o školní družině – školním klubu Z 2-01), MŠMT

5.1.12.2 Střediska volného času v ČR a v ORP Kroměříž

Střediska volného času jsou rovněž školskými zařízeními a jejich poslání spočívá v naplňování volného času dětí, mládeže i dospělých, především však ve výchově k užitečnému trávení volného času. Středisko volného času seznámí děti a mládež s množstvím zájmových aktivit, poskytne jim v nich základní orientaci a na základě jejich vlastních zkušeností v různých oborech jim pomůže najít oblast zájmové činnosti, ve které najdou uspokojení, vyžití, popřípadě i seberealizaci (dny otevřených dveří, příměstské tábory, příležitostné aktivity rekreačního i vzdělávacího charakteru). Aktivity volného času mnohdy napomáhají také profesionální orientaci. Práci s ohroženými sociálními skupinami (integrace handicapovaných osob, zapojení dětí z dětských domovů, speciálních škol, spolupráce s azylovými domy) plní úkol v sociální prevenci a v protidrogové politice.

Dle údajů ČŠI se struktura realizované formy činnosti SVČ začíná měnit, ubývá pravidelné zájmové a přibývá příležitostné činnosti. Počet účastníků v pracovní skupině (kroužku) pravidelné zájmové činnosti SVČ je v průměru 12,7 přihlášených a 9,6 přítomných. Vyšší početní stavy mají kroužky sportovní. Střediska zpravidla vykonávají činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování.

Graf č. 26 - Podíl jednotlivých činností provozovaných v SVČ v ČR – podíl zařízení (v %)

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

Důležitým ukazatelem kvality výchovně-vzdělávací práce střediska je účinná spolupráce zařízení s partnery v rámci školy, obce a regionu. Střediska volného času účelně kooperují s mnoha vnějšími partnery. SVČ se aktivně účastní kulturních a společenských akcí v obci nebo regionu. Přesto nejdůležitějším partnerem jsou pro ně místní školy. Koordinují s nimi organizaci vzdělávání v oblasti společného prostorového a materiálního zázemí, využívání pedagogických pracovníků a zajištění přesunu žáků mezi subjekty. Silnou stránkou je realizace společných akcí a projektů (83,6 %). Střediska se nejčastěji podílejí na rozvoji pohybových aktivit (93,4 %), uměleckých aktivit (86,9 %), gramotností (68,9 %), podpoře nadaných žáků (62,3 %) a prevenci rizikového chování (67,2 %).

Tabulka č. 174 - Spolupráce SVČ v ČR s vnějšími partnery – podíl zařízení (v %)

Druh spolupráce	SVČ
Spolupráce s jinými školami	98,4
S místními spolky a organizacemi	88,7
Se sportovními organizacemi	83,9
Spolupráce se ŠD a ŠK jiného subjektu	74,2
S integrovaným záchranným systémem	72,6
Se zákonnými zástupci žáků	69,4
S místní knihovnou	58,1
Mezinárodní spolupráce	30,6

Zdroj: Data z publikace Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017, Výroční zpráva ČŠI, 2017

Z hlediska prostorových podmínek budov SVČ v České republice ČŠI uvádí, že mají mírně se zlepšující tendenci. Trvalým problémem je u většiny z nich zajištění vhodného zázemí pro spontánní činnosti a chybějící venkovní prostory pro realizaci oddychových aktivit. Absenci prostor pro sportovní aktivity řeší SVČ běžně pronajímáním dalších areálů. Celkem 51 SVČ (tj. 82,3 %) ke své činnosti využívá dislokovaná pracoviště, která nejsou zapsaná v rejstříku škol a školských zařízení jako další místa poskytovaného vzdělávání. U většiny budov určených pro zájmové vzdělávání přetrvává chybějící bezbariérový přístup. SVČ předchází omezení zapojení tělesně handicapovaných účastníků do pravidelného zájmového vzdělávání zajištěním činnosti a organizací zájmového útvaru v přístupných prostorách, případně doprovodem pedagoga nebo rodinného příslušníka. Hodnocení materiálně-technických podmínek řediteli SVČ je vesměs pozitivní. Rizika vidí v menší přehlednosti prostor, ve vybavení ICT a jejich využívání. Prostorové a materiální podmínky umožňují plnit ŠVP u 98,4 % SVČ. Zvyšuje se počet subjektů, které nemají žádné vlastní prostory a vykonávají svou činnost výhradně v pronajímaných prostorách.

V porovnání se ŠD/ŠK nejsou SVČ tolik závislé na zdrojích ze státního rozpočtu a získávají úspěšně další finanční prostředky z rozvojových projektů a programů, sponzorských darů od komerčních i nekomerčních subjektů, fyzických osob a od obcí (mimo zřizovatele) v jejichž působnosti realizují střediska činnosti. U SVČ je patrná snaha o udržení přijatelné výše úplaty za útvary pravidelné zájmové činnosti tak, aby byla nabídka dostupná všem skupinám obyvatel. Její výše se řídí druhem vykonávané činnosti a spotřebou materiálu a pomůcek. Velký vliv na výši úplaty má ekonomické zázemí regionu. Její výše se pohybuje nejčastěji od 200 Kč do 1 500 Kč za rok. Výše úplaty je zpravidla nižší u kroužků, které působí ve školách.

Ve SVČ převažuje počet externích pedagogických pracovníků (85,7%) nad počtem interních pedagogických pracovníků (14, 3%). Podle zjištění ČŠI byli interní pedagogové volného času pro svou práci odborně kvalifikovaní. Jejich profesní rozvoj a účast na DVPP byly značně vyšší než u externích pedagogů. K důležitým aspektům jejich kvalitní práce patřila potřebná efektivní spolupráce. V 92,1 % SVČ hodnocených ČŠI pedagogové spolupracovali a poskytovali si vzájemnou podporu a zpětnou vazbu. Častá byla kooperace interních a externích pracovníků, zejména v rámci odborných skupin kroužků (oddělení) za účelem sdílení informací a zkušeností s metodami a formami práce. V rámci DVPP pro pedagogy volného času chybí obecně semináře zaměřené na problematiku vzdělávání účastníků se ŠVP. Plně podchycená u SVČ není ani aktivní spolupráce se školskými poradenskými zařízeními.

V České republice ve školním roce 2016/17 existovalo 321 středisek volného času. Tato zařízení navštěvovalo 296 248 účastníků. Počet účastníků každoročně roste, od roku 2013/2014 se zvýšil

o 9,4 %. Stejně roste také průměrný počet účastníků pravidelné činnosti na jedno středisko volného času. Do jeho aktivit se zapojují žáci zpravidla z několika škol. Průměrný počet účastníků dosáhl 923, z toho bylo 820 účastníků do 15 let a 103 nad 15 let. Zájem dětí o nabízené aktivity roste také ve Zlínském kraji. Zatímco ve školním roce 2007/2008 ve Zlínském kraji navštěvovaly zařízení (včetně táborových a pobytových činností) 39 444 dětí, v období 2015/2016 už toto číslo narostlo na 53 605 účastníků.

V rámci SO ORP Kroměříž působí dvě střediska volného času, a to SVČ Hulín a SVČ Kroměříž. Obě střediska se zapojila do projektu MAP.

Tabulka č. 175 - Domy dětí a mládeže zapojené do MAP ORP Kroměříž

Resortní identifikátor právnické osoby	Název střediska volného času	Zřizovatel
673000702	Středisko pro volný čas dětí a mládeže Hulín, p.o. (SVČ Hulín)	Město Hulín
673000729	Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šipka, Kroměříž, Úprkova 3268, p.o. (SVČ Šipka)	Město Kroměříž

Zdroj: Data z Adresáře škol a školských zařízení platná ke dni 30. 10. 2017, MŠMT

SVČ Šipka je školským výchovným zařízením pro výchovu mimo vyučování, které vychází ze základních programových oblastí (technika, tělovýchova, turistika, společenské vědy, estetika, přírodověda, dopravní výchova, environmentální výchova), proporcionálně i obsahově přizpůsobených na konkrétní potřeby a zájmy obyvatel Kroměříže a spádových oblastí kroměřížského regionu. SVČ Šipka pracuje celoročně, a to i o sobotách, nedělích a svátcích včetně všech úředně vyhlášených prázdninách.

K pravidelné činnosti slouží Šipce vlastní budova s klubovnou, dílnami, učebnami a sálem. Ke sportovní činnosti si pronajímá tělocvičny na základních školách i na učilišti a posilovnu v domově mládeže. Některé zájmové útvary provozují svoji činnost v přírodě mimo Kroměříž a na loděnici nebo plaveckém bazénu.

V rámci příležitostné zájmové činnosti SVČ Šipka organizuje přednášky, výlety a exkurze, turnaje, závody, soutěže, přehlídky a kulturní programy. O prázdninách Šipka pořádá příměstské tábory. V nabídce táborů se snaží Šipka naplňovat sociální prevenci před patogenními vlivy společnosti a umožnit účast na táborech dětem ze všech sociálních skupin obyvatel Kroměřížska.

SVČ Šipka se věnuje také práci s talentovanou mládeží především formou výtvarných a modelářských soutěží, divadelních a tanečních přehlídek, odborných soustředění zaměřených na environmentální výchovu mládeže, a formou samostatných výstav. Součástí nabídky je i poradenská činnost v oblasti keramické tvorby pro přípravu žáků na talentové zkoušky.

Odborná činnost Šipky spočívá především v poradenské a metodické práci pro ostatní subjekty pečující o volný čas dětí a mládeže. Každoročně pořádá odborné semináře pro pracovníky specializovaných ZÚ a vychovatele družin základních škol. Spolupracuje s VŠPgŠ a SPgŠ v Kroměříži a jejím studentům nabízí získání odborné praxe pro budoucí povolání vychovatele a sociálního pedagoga.

SVČ Hulín nabízí taktéž během celého roku zájmové kroužky a jazykové kurzy, aktivity v příležitostné a spontánní činnosti, pořádání soustředění, táborů a ozdravných pobyť pro děti i dospělé. SVČ pružně reaguje na potřeby města Hulína a jeho blízkého okolí.

Tabulka č. 176 - Pravidelná činnost SVČ Šipka a SVČ Hulín k 31. 10. 2016

SVČ Šipka		Počet	z toho dívky
Zájmové útvary		80	X
Účastníci		1 330	678
v tom	děti	46	28
	žáci	1 219	598
	studenti	0	0
	ostatní	65	52

SVČ Hulín		Počet	z toho dívky
Zájmové útvary		19	X
Účastníci		527	302
v tom	děti	44	24
	žáci	451	246
	studenti	0	0
	ostatní	32	32

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01), MŠMT

Tabulka č. 177 - Příležitostné činnosti SVČ Šipka a SVČ Hulín od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016

SVČ Šipka	Počet	Počet účastníků
Akce celkem	62	16 604
z toho o sobotách či nedělích	37	7 715

SVČ Hulín	Počet	Počet účastníků
Akce celkem	53	6 409
z toho o sobotách či nedělích	17	3 866

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01), MŠMT

Tabulka č. 178 - Další činnosti SVČ Šipka a SVČ Hulín od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016

SVČ Šipka	Počet účastníků
Osvětová a informační	0

Individuální	0
Spontánní	8 688
Ostatní	0

SVČ Hulín	Počet účastníků
Osvětová a informační	167
Individuální	145
Spontánní	868
Ostatní	125

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01), MŠMT

Tabulka č. 179 - Táborová a další činnost SVČ Šipka a SVČ Hulín spojená s pobytem od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016

SVČ Šipka	Celkem	v tom		
		pobytové akce nad 5 dní	pobytové akce do 5 dní	městské a příměstské tábory
Počet akcí	6	0	0	6
Počet účastníků	240	0	0	240
Počet pracovníků	25	0	0	25

SVČ Hulín	Celkem	v tom		
		pobytové akce nad 5 dní	pobytové akce do 5 dní	městské a příměstské tábory
Počet akcí	8	4	0	4
Počet účastníků	313	214	0	99
Počet pracovníků	25	16	0	9

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01), MŠMT

Tabulka č. 180 - Soutěže MŠMT od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016 (SVČ Hulín)

SVČ Hulín	Počet	Počet účastníků
Soutěže celkem	1	11

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01), MŠMT

Tabulka č. 181 - Evidenční počet pedagogických pracovníků SVČ Šipka a SVČ Hulín k 31. 10. 2016

SVČ Šipka		Fyzické osoby		Přepoč. na plně zam.
		celkem	z toho ženy	
Pedagogičtí pracovníci		37	17	X
v tom	interní	6	3	5,5
	externí	31	14	X

SVČ Hulín		Fyzické osoby		Přepoč. na plně zam.
		celkem	z toho ženy	
Pedagogičtí pracovníci		9	7	X
v tom	interní	4	4	3,8
	externí	5	3	X

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01), MŠMT

5.1.12.3 Implementace společného vzdělávání v zařízeních pro neformální vzdělávání v ČR

Novela školského zákona a příslušných vyhlášek zakládá právo na podpůrná opatření také účastníkům zájmového vzdělávání, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. Začleňování účastníků se speciálními potřebami v rámci zájmového vzdělávání nabízí více možností a menší obtíže než při povinném školním vzdělávání. Větší nabídka aktivit, různorodost skupin, volnější režim a jejich zájem a schopnosti vytvářejí vhodné podmínky pro podporu integrace účastníků se SVP mezi své vrstevníky.

Česká školní inspekce zjistila, že zatímco ve školních družinách a klubech se speciální vzdělávací potřeby účastníků zájmového vzdělávání daří do určité míry naplňovat, ve střediscích volného času jde o novou problematiku, která zatím není příliš podchycena a pracovníkům středisek volného času chybí informace o speciálních vzdělávacích potřebách účastníků. Podpůrná opatření poskytovaly tři čtvrtiny školních družin a klubů, zatímco v případě středisek volného času to byly jen přibližně dvě pětiny. V obou typech zařízení převažovala podpůrná opatření 1. stupně.

Minimální počty uváděných účastníků se SVP mají v SVČ tyto důvody. Přispívá k tomu nesystémová identifikace účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a nedostatečné informace o jejich zdravotním stavu. Střediska postrádají lepší vstřícnost zákonných zástupců a pravdivé informace o potřebách účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou zapojeni v zájmových útvarech. Jinou možnost, jak zjistit jejich potřeby nemají. Během školního roku 2016/2017 některá zařízení začala využívat jednoduché vlastní plány pedagogické podpory (1. stupeň). Pedagogická diagnostika reaguje na atypické náznaky chování a reakcí účastníků. Stanovená podpora zpravidla bývá individuální přístup, nižší obtížnost úkolů a zvýšení dohledu.

Kvalitu inkluzivního vzdělávání ve skupinách s účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami ve školských zařízeních snižuje neúčast dalších pedagogických pracovníků (asistent pedagoga, speciální pedagog, sociální asistent). Jejich působení je patrné zejména ve školách (třídách) zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, kde poskytují pomoc i v ŠD a ŠK. Asistenti pedagoga v těchto zařízeních jsou zapojeni v 53,5 %, další pedagogičtí pracovníci 22,2 % a osobní asistenti 7,6 % případech. V běžné školní družině působili v jen omezeném počtu případů (asistent pedagoga v 6 %, další pedagogický pracovník v 6,2 %, osobní asistent v 0,7 % hospitovaných hodin). Výjimečně poskytovali pomoc účastníkům s těžší poruchou chování nebo s autistickým spektrem poruch. Žáci s poruchami učení většinou asistenta pedagoga nemají. Během činnosti SVČ tito pracovníci nebyli ČŠI zjištěni.

ČŠI uvádí, že u žáků s poruchou chování nastává problém, pokud docházejí do ŠD při naplnění oddělení do 30 žáků a naruší veškerou činnost v situaci, kdy asistenti jsou spíše výjimkou. Rizikem do budoucna může být dle ČŠI v rámci inkluze zvyšující se počet žáků, zejména s poruchou chování, kteří se dříve vzdělávali ve speciálních školách.

Kritéria v oblasti rovných příležitostí při vzdělávání hodnotila Česká školní inspekce v zařízeních pro zájmové vzdělávání převážně kladně. Zařízení věnují patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji účastníků, začleňují je do kolektivů a vytvářejí rovné příležitosti ke vzdělávání.

5.1.12.4 Školní knihovny v ČR a v ORP Kroměříž

Školní knihovna je odborným, studijním, informačním a čtenářským centrem pro žáky a pedagogické pracovníky školy, přičemž své služby může poskytovat také veřejnosti. Podle údajů ČŠI školní knihovnu přístupnou širší veřejnosti má 3 % základních škol a 8,1 % základních škol zpřístupňuje školní knihovnu rodičům žáků školy. Jedna školní knihovna může sloužit více školám.

Z doporučení MŠMT k činnosti a funkci školní knihovny vyplývá, že ředitel školy pověří vedením školní knihovny knihovníkem, kterým může být pedagogický pracovník školy se vzděláním doplněným knihovnickým kurzem, nebo profesionální knihovník s příslušným odborným vzděláním. Knihovní fond školní knihovny může být uložen na různých místech školy a spravován několika pracovníky, podléhá však jednotné základní evidenci.

Ve školním roce 2016/2017 pracovalo ve školních knihovnách obecních základních škol v ORP Kroměříž celkem 13 pracovníků.

Tabulka č. 182 - Knihovní fond školních knihoven obecních základních škol ORP Kroměříž ve školním roce 2016/2017

Školní knihovny obecních základních škol ve školním roce 2016/17		Celkem
Počet knihovních jednotek celkem k 31. 8. 2017		22 055
v tom	knihy	21 971
	audiovizuální dokumenty	84
	ostatní dokumenty	0
Počet titulů odebíraných periodik k 31. 8. 2017		13
Počet uživatelů knihovny		1 848
v tom	žáci a pedagogové	1 848
	evidovaní externí uživatelé	0
Počet výpůjček ve školním roce		3 733
Pracovníci knihovny k 31. 8. 2017		13
v tom	profesionální knihovníci	0
	pracovníci, kteří práci v knihovně nevykonávají na základě pracovní smlouvy (např. z řad pedagogických pracovníků)	13

Zdroj: Data ze Sběru dat – regionální školství (Sumář výkazu o ředitelství škol R13-01), MŠMT

Z dotazníkového šetření z ledna 2018 vyplynulo, že školní knihovnu má 12 obecních základních škol (z toho 4 ZŠ v Kroměříži) a 1 škola zřízená podle § 16 odst. 9 ŠZ. O zřízení školní knihovny do roku 2023 uvažují další 2 obecní základní školy.

5.1.13 Zajištění dopravní dostupnosti škol v ORP Kroměříž

Dopravní obslužnost SO ORP Kroměříž je zajištěna pomocí silniční a železniční dopravy. Železniční trať 303 Kojetín – Valašské Meziříčí obsluhuje na území ORP tyto stanice a zastávky: Bezměrov, Postoupky, Kroměříž a Hulín. Hulín je významný dopravní železniční uzel, odkud je vlakové spojení zajištěno také po trati 330 Přerov – Břeclav. Na trati Přerov – Břeclav leží stanice Břest, železniční stanice Chropyně je napojena na trať Přerov – Brno. Z Kroměříže pak ještě vede regionální trať 305 Kroměříž – Zborovice, která obsluhuje tyto stanice a zastávky: Kroměříž, Kroměříž – Oskol, Kotojedy, Jarohněvice, Šešovice, Zdounky, Zborovice zastávka a Zborovice.

Autobusové linky spadují hlavně do Kroměříže, Holešova a Bystřice pod Hostýnem, z jižní části území do Otrokovic a Zlína. Dálkové spoje pak do Brna nebo přes Zlín do Luhačovic. Autobusová dopravní obslužnost je v oblasti zajištěna převážně dopravní společností KRODOS BUS a.s., některé obce můžou využívat i spoje dálkových autobusů.

Podle Plánu dopravní obslužnosti území Zlínského kraje na léta 2012 – 2019 je z hlediska dopravní obslužnosti dostupnost většiny obcí v pracovních dnech zajištěna v dostatečném rozsahu. Horší už je situace se zajištěním dopravní obslužnosti o víkendech zejména v jižní části ORP Kroměříž. K obcím s nedostatečnou nabídkou víkendových autobusových spojů Plán dopravní obslužnosti řadí Bařice-Velké Těšany, Honětice, Hoštice, Karolín, Kunkovice, Litenčice, Lubná, Nítkovice, Nová Dědina, Rataje, Sulimov, Uhřice, Vrbka a Žalkovice. Dopravní obslužnost v okrajových oblastech ORP je problémem z důvodu malé hustoty osídlení a z toho vyplývajícího nízkého vytížení spojů.

Podle Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hříběcí hory pro období 2014 – 2020 (SCLLD) je počet spojů veřejné autobusové dopravy v území MAS nevyhovující nejen ve dnech pracovního klidu, ale také v pracovních dnech. SCLLD se opírá o data spol. EKOTOXA z roku 2014, podle kterých vychází dopravní obslužnost MAS Hříběcí hory v rámci Zlínského kraje jako podprůměrná.

V rámci SO ORP Kroměříž v roce 2011 dojížděli do školy žáci ve věku 6 – 14 let v největším počtu do měst Kroměříž (437) a Morkovice-Slížany (73), a do obcí Kvasice (56) a Břest (45).

Tabulka č. 183 - Dojíždějící do škol v ORP Kroměříž v pořadí podle počtu dětí v roce 2011

Obec dojížděky	Žáci, studenti a učni dojíždějící do školy		
	celkem	z toho	
		ve věku 6 - 14 let	dojíždí denně
Kroměříž	2 597	437	1 828
Koryčany	87	22	69
Morkovice-Slížany	85	73	78
Kvasice	64	56	59
Břest	47	45	46
Střilky	36	28	33
Chropyně	31	27	30
Zdounky	28	22	28
Hulín	23	19	23
Litenčice	21	17	20
Zborovice	16	13	15

Zdroj: Data z Dojížděky do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Zlínský kraj - 2011 platná ke dni 31. 7. 2013, ČSÚ

V lednu 2018 se uskutečnilo dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 36 mateřských škol a 26 základních škol z SO ORP Kroměříž. Dotazníkové šetření zjišťovalo mimo jiné také spokojenost škol s jejich dopravní dostupností veřejnou dopravou (svoz dětí) s následujícími zjištěními.

SVOZ DĚTÍ A ŽÁKŮ VEŘEJNOU DOPRAVOU V ORP KROMĚŘÍŽ

Mateřské školy	13 škol (z toho 2 školy v Kroměříži) považuje svoz dětí veřejnou dopravou za ne zcela optimální a 3 školy za nevyhovující
Základní školy	15 škol (z toho 5 škol v Kroměříži) považuje svoz žáků veřejnou dopravou za ne zcela optimální a 1 škola za nevyhovující

5.2 Východiska pro strategickou část

5.2.1 SWOT analýzy

SWOT analýzy k jednotlivým opatřením MAP byly vypracovány zvlášť v každé ze tří pracovních skupin schválených Řídícím výborem. Místo setkání bylo záměrně voleno v lokálních centrech, aby byla zajištěna maximální dostupnost pro všechny oslovené účastníky, tedy zástupce všech vzdělávacích subjektů v daném území a jejich zřizovatele. Následně byly SWOT analýzy z tří pracovních skupin sloučeny do společné podoby a rozeslány elektronicky všem členům pracovních skupin. Ti se k nim prostřednictvím dálkové komunikace (e-mail, telefon) vyjádřili. Byly konzultovány zkušenosti odborníků k jednotlivým tématům, připomínky byly zapracovány do finální podoby SWOT analýz ke všem opatřením MAP.

1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost-inkluze-kvalita

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
• Kvalifikovaní, ochotní a vstřícní pedagogové • Logopedické třídy • Spolupráce s okolními školami včetně ZŠ • Věkově heterogenní třídy • Vedení praxe studentů SPGŠ • Komunikace se zřizovatelem, s místními organizacemi, s odborem školství • Materiální vybavení – velkých školek – mimo ICT • Maximální efektivnost při využívání finančních prostředků • Dostupnost míst v mateřských školách ve velkých centrech • Potenciál pro rozvoj školek (zahrada, školní jídelna, příroda v dosahu)	• Nedostatek financí na rekonstrukce a materiální vybavení • Horší dostupnost v malých obcích • Přeplněnost tříd daná snahou o finanční efektivitu provozu • Velký věkový rozdíl dětí je limitem pro kvalitní práci s předškoláky • Nedostatečná spolupráce s KPPP • Nevybavenost školek pro péči o dvouleté děti • Nedostatek kvalifikovaných asistentů, nízké finanční ohodnocení • Špatná výslovnost dětí – málo logopedů
O - příležitosti	T- Hrozby
• Odborné stáže do zahraničí a do alternativních zařízení • Podpora mladých úplných rodin státem • Státní dotační politika včetně systému dotací bez zbytečné administrativní zátěže • Zajištění vyššího financování v oblasti mezd zajistí kvalitní a stabilní pracovní týmy a podpoří zájem mladých pedagogů o obor • Rozvoj spolupráce s rodinami včetně podpory znalostí o výchově a vzdělávání jako prevence rizikového chování dětí • Alternativní předškolní vzdělávání typu Montessori, anglické školky pro bilingvní rodiny	• Málo pracovních příležitostí a migrace za prací • Neúplné rodiny - jejich zvýhodňování státem • Demografický vývoj, migrace za prací • Nízké pravomoci ředitelů – legislativa (např. nemocné dítě ve školce, nesystémové přijímání dětí) • Stálé změny legislativy spojené s vysokou administrativní zátěží • Nepřipravenost dětí na vzdělávání

2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
• Výborná spolupráce s knihovnami, široká škála aktivit knihoven • Kvalitní DVPP • Kreativní, proškolení pedagogové s instinktem • Dramatická výchova • Literárně – dramatický obor v ZUŠ • Čtenářský kroužek • Projekt Čtení pomáhá • Dobrá nabídka pomůcek (knihy, pracovní listy, didaktické pomůcky) • Matematické olympiády a soutěže • Literární soutěže • Ucelený jednoznačný systém v matematice • Přínos učitelů k regulaci nečtení • Zájem o pohádky a čtení u mladších dětí	• Komunikace převážně přes média, rychlý nárůst techniky, která potlačuje logické myšlení a slovní zásobu • Rozsáhlé učební plány, malá časová dotace na ČJ a matematiku • Velký počet dětí ve třídě – málo dělených hodin; finanční nároky na dělené třídy • Přemíra nových metod učení • Nedostatek mladých zapálených pedagogů – odchod do jiných profesí s lepším společenským statutem a finančním ohodnocením • Nedostatečně vybavené školní knihovny a čtenářské kluby • Četné logopedické vady a chybějící logopedové do škol • Chybí matematická představivost; logické myšlení a schopnost aplikovat matematické znalosti v praxi
O - příležitosti	T- Hrozby
• Osvěta – důležitost čtení doma (čtou-li rodiče dětem, vzniká dobrý vztah dětí ke čtení) • Matematika prezentovaná jako nezbytný pomocník pro život • Podpora rodiny ke komunikaci s dětmi • Čerpání dotačních titulů EU, šablony	• Roste počet dětí se speciálními vzdělávacími potřebami • Klesající úroveň vyjadřování ve sdělovacích prostředcích • Přílišné spoléhání na informační technologie (média, televize, PC) • Uspěchaná doba s absencí kladných vzorů • Společensky daná formální autorita pedagoga vyvolává benevolenci a nedůslednost

3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
• Děti se učí společně, znevýhodnění žáci posilují kolektiv – děti se mohou učit vzájemné pomoci • Sociální začlenění dětí • Děti se naučí přijímat postižení • Dobré zkušenosti při rozumné míře inkluze • Daří se inkluze poruchy učení • Dostatečná nabídka DVPP • Bezbariérovost škol se stává standardem • Možnost nechat vyšetřit dítě na návrh pedagoga	• Zrušení Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (RVP ZV – LMP) • Nárůst administrativy • Vysoké počty dětí ve třídě • Stavebně technická nevybavenost - chybí relaxační, rehabilitační prostory • Nedostatek kvalifikovaných asistentů • nekonceptnost v jejich financování, pracovně-právní nejistota • Přetížení pedagogů a personálu • Nedostatek financí na DVPP • Inkluze pro menší školy často nereálná • Zpomalení tempa žáků a pedagogů
O - příležitosti	T- Hrozby
• Školy se otevrou široké veřejnosti, větší zpřístupnění ZŠ pro žáky s poruchami nebo handicapem • Možnost širšího využití asistentů • Vytvoření individuálních vzdělávacích podmínek • Možnost využití dotační podpory • Podpora a spolupráce s rodinou a veřejností k pochopení záměru inkluze	• Nabourání funkčního systému školství; nepřipravenost změn • Příliš rychlý nástup začleňování • Nesoulad legislativy • Nepřipravenost procesu - možnost vzniku šikany, výhrad rodičů k procesu inkluze, zvyšování stresu dětí, odliv běžných žáků do soukromých škol

4. Kariérové poradenství

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
• Spolupráce s úřadem práce • Možnost exkurzí a dnů otevřených dveří ve firmách • Pomoc žákům při přihlašování do vybraných škol • Testování studijních předpokladů • Stoupající dostupnost školních psychologů • Dobrá dostupnost informací o školách • Dostatek informačních akcí, burzy škol • Spolupráce s hospodářskou komorou	• Střední školy berou žáky do výše své kapacity bez ohledu na schopnosti žáků • Mnoho tříd víceletých gymnázií • Nízké finance a přetíženost výchovných poradců, podceňování jejich role rodiči • Nerozhodnost dětí při volbě povolání - snížení motivace vzhledem k velkému počtu volných míst na středních školách • Nejasné rozlišení úkolů výchovného a kariérního poradce
O - příležitosti	T- Hrozby
• Spolupráce s rodiči – prezentace vlastního povolání jako příkladu • Využití dotací z EU i ČR • Osvěta v oblasti podpory řemeslných oborů jako dobré možnosti pro profesní uplatnění v životě • Podpořit vhodnými nástroji (např. daňové úlevy) spolupráci firem se školami např. získávání materiálů pro dílny a další typy vyučování, kroužky, dílny	• Velké ambice rodičů • Nezájem o nezávislé poradenství ze strany rodičů • Riziko neúspěchu na trhu práce při volbě nevhodného oboru nebo typu školy, která vzdělává příliš mnoho studentů, kteří následně nenacházejí uplatnění

5. Opatření 4 Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků a opatření 5 Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
• Spolupráce ZŠ, ZUŠ a SVČ • Uplatnění na trhu práce • Tvořivé dílny – spolupráce s rodiči • Praktické vyučování propojení výuky témat s praxí • Kreativita a vliv pedagogů • Výuka mimo lavici • Nabídka zájmové činnosti (např. SVČ) • Projektová výuka • Žákovské parlamenty, spolupráce starších a mladších žáků • Využití internetu – sdílení kreativních nápadů	• Nevybavenost odborných učeben, nedostatek materiálů • Finanční náročnost materiálového vybavení, stavebnic pro praktickou výuku • Nedostatek času – malá hodinová dotace • Nedostatek vedoucích kroužků v ZŠ (chybí kvalifikovaní pedagogové) • Malá prestiž manuální práce
O - příležitosti	T- Hrozby
• Podpora a motivace rodičů a firem podílet se na materiálním zabezpečení • Exkurze do firem a do praxe, spolupráce s firmami při praktické výuce • Možnosti využití dotační podpory	• Absence zájmu o práci, chybějící vzor a motivace z rodinného prostředí, nedůslednost rodičů • Absence zručnosti, nárůst dyspraxie, lenosti žáků • Komplikovaná legislativa v oblasti podnikání

6. Průřezová témata

- **Digy** Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
- **CiJa** Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
- **SaO** Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
- **KpV** Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
- Aktivita související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP a OP PPR

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
• SaO Účast žáků na akcích města – zdravá, bezpečná škola, UNESCO škola • Dostatek přehlídek a soutěží pro školy • SaO Možnost prezentace na veřejnosti (nemocnice, domovy důchodců) • SaO Zapojení do dobrovolnických aktivit – víčka, adopce na dálku • KpV Školní divadelní soubory • KpV Spolupráce ZŠ a ZUŠ • KpV Umělecké obory ZUŠ • CiJa Mezinárodní družební akce • Spolupráce na všech stupních vzdělávání a se zřizovatelem • Digy Dobrá vybavenost technikou • Mezioborové projekty • Rozvoj komplexní osobnosti člověka • KpV Nabídka kulturních aktivit • Propojení učení s praxí • Přístup k množství informací	• Finanční nedostatečnost • Digy Údržba ICT je nedostatečná, chybí finance na obnovu zařízení i pracovní pozici ICT technika • KpV Redukce cílové kapacity ZUŠ • Digy Obava pedagogů z práce s technikou, jejich rozdílná technická a jazyková vybavenost • KpV Rodiny nevedou děti ke kultuře, zřikají se odpovědnosti za výchovu a vzdělání dětí • Chybí propojení teorie s praxí
O - příležitosti	T- Hrozby
• CiJa Možnost zapojení rodilého mluvčího do výuky • CiJa Příležitost k jazykové bezbariérovosti • Konkurenceschopnost na trhu práce • SaO Výuka předmětu Etika • Čerpání dotačních titulů EU, šablony, mezinárodní projekty	• KpV Společensky nevhodné chování žáků na akcích, nedostačující pedagogický dozor • SaO Nízké sociální a občanské uvědomění ve společnosti • Složitá legislativa • CiJa Otázka bezpečnosti a zvyšující se finanční náročnost při pořádání zahraničních výjezdů

7. Průřezové téma - Investice do rozvoje kapacit základních škol

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
• Úspěšně realizované a stále dostupné Investice do zateplení a úspor energie ve školách • Úspěšně realizované rekonstrukce vytápění včetně dostupných finančních prostředků na rekonstrukce kotlen šetrných k životnímu prostředí • Podpora vybavení tříd pro některé typy výuky • Dostatečné prostory pro rozvoj nových aktivit • Probíhající obnova sportovišť • Rekonstruované kuchyně	• Zastarávání budov zejména s ohledem na rozvody (elektřina, voda, odpady, sítě), nekomplexní řešení v návaznosti na dílčí investice (stav vynucený nastavením dotací) • Neobnovené a nevybavené zahrady • Nepřipravené prostory pro zajištění inkluze – chybějící zázemí • Nedořešená bezbariérovost • Zaostávání rekonstrukcí a úprav částí škol, kterých se přímo nedotýká výuka (sociální zařízení, sklady, chodby, vstupy atd. – stav „vynucený“ nastavením dotací) • Nedořešená prostranství okolo škol, chybějící možnost parkování pro rodiče • Zastarávající vybavení tříd a učeben nezohledňující současné trendy a předpisy • Často komplikovanost při pohybu mezi budovami nebo trakty, nepropojenost, bariéry
O – příležitosti	T- Hrozby
• Využití dotací • Spolupráce se zřizovateli - obcemi • Využití společenských změn a rozvoje obcí k rozvoji školy i změnám v přístupu k výuce • Podpořit změny ve financování na národní úrovni • Spolupráce s pedagogickými fakultami – získávání nových učitelů	• legislativa – neustálé změny, nestabilita • přísné vyhlášky týkající se hygieny ve školách, bezpečnosti apod. • demografický vývoj – klesající porodnost • nerovné podmínky se soukromými školami